

**Ven. Members of the Sangha, Ven. Theras
Valued Upasaka, valued Upasika**

This is a Work Edition!

1.Edition 08.10.2021

**Do not share it further except for editing and
working purposes within the transcription project on
sangham.net.**

Only for personal use.

**If you find any mistake or like to join the merits
please feel invited to join here:**

<http://sangham.net/index.php/board,85.0.html>

or Upasika Norum on sangham.net

Anumodana!

**សូមថ្វាយបង្គំចំពោះព្រះសង្ឃ,
ជំរាបសួរឧបាសក និងឧបាសិកាទាំងអស់**

នេះគឺជាសេចក្តីព្រាងច្បាប់ការបោះពុម្ពផ្សាយ!

1.Edition 08.10.2021

សូមកុំចែករំលែកបន្ថែមទៀត

**ប្រសិនបើមិនមែនសម្រាប់ការកែសម្រួលនៅ sangham.net
និងកិច្ចការនេះ។**

**សូមគិតថាលោកអ្នកត្រូវបានអញ្ជើញដើម្បីចូលរួមបុណ្យកុស
លនេះ និងសូមប្រាប់ពួកយើងអំពីកំហុស**

និងប្រើវេទិកានេះ:<http://sangham.net/index.php/boar>

d,85.0.html

ប្រាប់ឧបាសិកា Norum នៅលើ sangham.net

សូមអនុមោទនា!

បដ្ឋាន នវមភាគ

ភាគទី១០២

អនុលោមទុកប្បដ្ឋាន ខាងចុង

សូមនមស្ការ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ អរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធអង្គនោះ។

សារម្មណ៍ទុកៈ

បដិច្ចវារៈ

[១] សារម្មណ៍ធម៌ (ធម៌ប្រកបដោយអារម្មណ៍ [គឺកុសលស អកុសល
វិបាកក្នុងភូមិ៤ កិរិយាអព្យាក្រឹតក្នុងភូមិ៣។ អដ្ឋកថា។])
អាស្រ័យនូវសារម្មណ៍ធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺខន្ធតា
អាស្រ័យនូវខន្ធទ ជាសារម្មណៈ នូវខន្ធធ...ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ។បេ។
អនារម្មណ៍ធម៌ (ធម៌មិនមានអារម្មណ៍ [គឺរូប និព្វាន។ អដ្ឋកថា។])
អាស្រ័យនូវសារម្មណ៍ធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺចិត្តសមុដ្ឋានរូប
អាស្រ័យនូវសារម្មណ៍ខន្ធក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ។បេ។ សារម្មណ៍ធម៌ក្តី
អនារម្មណ៍ធម៌ក្តី អាស្រ័យនូវសារម្មណ៍ធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ
គឺខន្ធតា ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យនូវខន្ធទ ជាសារម្មណៈ នូវខន្ធធ
...ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ។បេ។ អនារម្មណ៍ធម៌ អាស្រ័យនូវអនារម្មណ៍ធម៌
ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺមហាក្ខត១។បេ។ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប កដត្តារូប
និងឧបាទារូប អាស្រ័យនូវពួកមហាក្ខត។ សារម្មណ៍ធម៌ អាស្រ័យនូវអនារម្មណ៍ធម៌
ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ
ពួកសារម្មណ៍ក្នុងអាស្រ័យនូវវត្ថុ។ សារម្មណ៍ធម៌ក្តី អនារម្មណ៍ធម៌ក្តី
អាស្រ័យនូវអនារម្មណ៍ធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ
គឺក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ពួកសារម្មណ៍ក្នុងអាស្រ័យនូវវត្ថុ កដត្តារូប
អាស្រ័យនូវពួកមហាក្ខត។ សារម្មណ៍ធម៌ អាស្រ័យនូវសារម្មណ៍ធម៌ផង

នូវអនាម្បណធម៌ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ
 ខន្ធនា អាស្រ័យនូវខន្ធទ ជាសារម្បណៈផង នូវវត្ថុផង នូវខន្ធទ...។ អនាម្បណធម៌
 អាស្រ័យនូវសារម្បណធម៌ផង នូវអនាម្បណធម៌ផង ទើបកើតឡើង
 ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យនូវសារម្បណក្ខន្ធផង
 នូវពួកមហាក្ខតផង ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ។ ហេ។ សារម្បណធម៌ក្តី
 អនាម្បណធម៌ក្តី អាស្រ័យនូវសារម្បណធម៌ផង នូវអនាម្បណធម៌ផង
 ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ខន្ធនា
 អាស្រ័យនូវខន្ធទ ជាសារម្បណៈផង នូវវត្ថុផង នូវខន្ធទ ...កងត្តារូប
 អាស្រ័យនូវសារម្បណក្ខន្ធផង នូវពួកមហាក្ខតផង។

[២] សារម្បណធម៌ អាស្រ័យនូវសារម្បណធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បដ្ឋយ
 គឺខន្ធនា អាស្រ័យនូវខន្ធទ ជាសារម្បណៈ នូវខន្ធទ ...ជាបដិសន្ធិ។ សារម្បណធម៌
 អាស្រ័យនូវអនាម្បណធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បដ្ឋយ
 គឺក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ពួកសារម្បណក្ខន្ធអាស្រ័យនូវវត្ថុ។ សារម្បណធម៌
 អាស្រ័យនូវសារម្បណធម៌ផង នូវអនាម្បណធម៌ផង ទើបកើតឡើង
 ព្រោះអារម្មណប្បដ្ឋយ គឺក្នុងខណៈបដិសន្ធិ ខន្ធនា អាស្រ័យនូវខន្ធទ
 ជាសារម្បណៈផង នូវវត្ថុផង នូវខន្ធទ ...សេចក្តីបំប្រញ។

[៣] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣
 ក្នុងអធិបតិប្បដ្ឋយ មានវារៈ៥ ក្នុងអនន្តរប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣
 ក្នុងសមនន្តរប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣ ក្នុងសហជាតប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩
 ក្នុងអញ្ញមញ្ញប្បដ្ឋយ មានវារៈ៦ ក្នុងនិស្សយប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩
 ក្នុងឧបនិស្សយប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣ ក្នុងបុរេជាតប្បដ្ឋយ មានវារៈ១
 ក្នុងអាសេវនប្បដ្ឋយ មានវារៈ១ ក្នុងកម្មប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩ ក្នុងវិបាកប្បដ្ឋយ
 មានវារៈ៩ ក្នុងអាហារប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩ ក្នុងឥន្ទ្រិយប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩
 ក្នុងឈានប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩ ក្នុងមគ្គប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩ ក្នុងសម្បយុត្តប្បដ្ឋយ

មានវារៈ៣ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩ ក្នុងអត្ថិប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩
ក្នុងនត្ថិប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣ ក្នុងវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣ ក្នុងអវិគតិប្បដ្ឋយ
មានវារៈ៩។

[៤] សារម្មណធម៌ អាស្រ័យនូវសារម្មណធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋយ
គឺខន្ធនា អាស្រ័យនូវអហេតុកក្ខន្ធទ ជាសារម្មណៈ នូវខន្ធនា ...
ក្នុងខណៈនៃអហេតុកក្ខន្ធដិសន្តិ មោហៈ ដែលច្រឡំដោយវិចិត្រិកិច្ចា
ច្រឡំដោយខន្ធច្នះ អាស្រ័យនូវពួកខន្ធ ដែលច្រឡំដោយវិចិត្រិកិច្ចា
ច្រឡំដោយខន្ធច្នះ។ អនារម្មណធម៌ អាស្រ័យនូវសារម្មណធម៌ ទើបកើតឡើង
ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋយ គឺចិត្តសមុដ្ឋានរូប ជាអហេតុកក្ខន្ធដិសន្តិ
អាស្រ័យនូវពួកអហេតុកក្ខន្ធជាសារម្មណៈ។ សារម្មណធម៌ក្តី អនារម្មណធម៌ក្តី
អាស្រ័យនូវសារម្មណធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋយ គឺខន្ធនាក្តី
ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យនូវអហេតុកក្ខន្ធទ ជាសារម្មណៈ នូវខន្ធនា ...
ជាអហេតុកក្ខន្ធដិសន្តិ។ អនារម្មណធម៌ អាស្រ័យនូវអនារម្មណធម៌ ទើបកើតឡើង
ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋយ គឺមហាភូត១ ... មហាភូត១ របស់ពួកអសញ្ញសត្វ ...។
សារម្មណធម៌ អាស្រ័យនូវអនារម្មណធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋយ
គឺក្នុងខណៈនៃអហេតុកក្ខន្ធដិសន្តិ ពួកសារម្មណក្ខន្ធ អាស្រ័យនូវវត្ថុ។
សារម្មណធម៌ក្តី អនារម្មណធម៌ក្តី អាស្រ័យនូវអនារម្មណធម៌ ទើបកើតឡើង
ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋយ គឺក្នុងខណៈនៃអហេតុកក្ខន្ធដិសន្តិ
ពួកសារម្មណក្ខន្ធអាស្រ័យនូវវត្ថុ កងត្តារូប អាស្រ័យនូវពួកមហាភូត។
សារម្មណធម៌ អាស្រ័យនូវសារម្មណធម៌ផង នូវអនារម្មណធម៌ផង ទើបកើតឡើង
ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋយ គឺក្នុងខណៈនៃអហេតុកក្ខន្ធដិសន្តិ ខន្ធនា អាស្រ័យនូវខន្ធទ
ជាសារម្មណៈផង នូវវត្ថុផង នូវខន្ធនា ...។ អនារម្មណធម៌
អាស្រ័យនូវសារម្មណធម៌ផង នូវអនារម្មណធម៌ផង ទើបកើតឡើង
ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋយ គឺចិត្តសមុដ្ឋានរូប ជាអហេតុកក្ខន្ធដិសន្តិ

អាស្រ័យនូវពួកអហេតុកក្ខន្ធជាសារម្មណៈផង នូវពួកមហាក្ខតផង។
 សារម្មណធម៌ក្តី អនារម្មណធម៌ក្តី អាស្រ័យនូវសារម្មណធម៌ផង
 នូវអនារម្មណធម៌ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋយ
 គឺក្នុងខណៈនៃអហេតុកប្បដិសន្ធិ ខន្ធនា អាស្រ័យនូវខន្ធទ ជាសារម្មណៈផង
 នូវវត្ថុផង នូវខន្ធធ ២ ... កដក្ការប អាស្រ័យនូវពួកសារម្មណក្ខន្ធផង
 នូវពួកមហាក្ខតផង។

[៥] អនារម្មណធម៌ អាស្រ័យនូវសារម្មណធម៌ ទើបកើតឡើង
 ព្រោះនអារម្មណប្បដ្ឋយ គឺចិត្តសមុដ្ឋានរូប
 អាស្រ័យនូវពួកសារម្មណក្ខន្ធក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ។ ហេ អនារម្មណធម៌
 អាស្រ័យនូវអនារម្មណធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះនអារម្មណប្បដ្ឋយ
 រហូតដល់ពួកអសញ្ញសត្វ។ អនារម្មណធម៌ អាស្រ័យនូវសារម្មណធម៌ផង
 នូវអនារម្មណធម៌ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះនអារម្មណប្បដ្ឋយ គឺចិត្តសមុដ្ឋានរូប
 ជាបដិសន្ធិ អាស្រ័យនូវពួកសារម្មណក្ខន្ធផង នូវពួកមហាក្ខតផង។
 សេចក្តីបំប្រួញ។

[៦] ក្នុងនហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩ ក្នុងនអារម្មណប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣
 ក្នុងនអធិបតិប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩ ក្នុងនអនន្តរប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣
 ក្នុងនសមនន្តរប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣ ក្នុងនអញ្ញមញ្ញប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣
 ក្នុងនឧបនិស្សយប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣ ក្នុងនបុរេជាតប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩
 ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩ ក្នុងនអាសេវនប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩
 ក្នុងនកម្មប្បដ្ឋយ មានវារៈ២ ក្នុងនវិបាកប្បដ្ឋយ មានវារៈ៥ ក្នុងនអាហារប្បដ្ឋយ
 មានវារៈ១ ក្នុងនឥន្ទ្រិយប្បដ្ឋយ មានវារៈ១ ក្នុងនឈានប្បដ្ឋយ មានវារៈ២
 ក្នុងនមគ្គប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩ ក្នុងនសម្បយុត្តប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣
 ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ មានវារៈ២ ក្នុងនោនត្តិប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣
 ក្នុងនោវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣។

[៧] ក្នុងនាមអរម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ...
ក្នុងនាមធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ៤។ សេចក្តីបំប្រញា។

[៨] ក្នុងនាមអរម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ... ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ
មានវារៈ៤។ សេចក្តីបំប្រញា។ ... ក្នុងមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ៤ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ
មានវារៈ៤។

ឯសហជាតវារៈ ដូចគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ។

បច្ច័យវារៈ

[៩] សារម្មណធម៌ ពឹងផ្អែកនឹងសារម្មណធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ
គឺមានវារៈ៣ ដូចបដិច្ចវារៈដែរ។ អនារម្មណធម៌ ពឹងផ្អែកនឹងអនារម្មណធម៌
ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺមហាភូត១។ហេ។ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប កដត្តារូប
និងឧបាទារូប ពឹងផ្អែកនឹងពួកមហាភូត។ សារម្មណធម៌
ពឹងផ្អែកនឹងអនារម្មណធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ
គឺពួកសារម្មណក្ខន្ធ ពឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ
ពួកសារម្មណក្ខន្ធពឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ។ សារម្មណធម៌ក្តី អនារម្មណធម៌ក្តី
ពឹងផ្អែកនឹងអនារម្មណធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ
គឺពួកសារម្មណក្ខន្ធ ពឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ ចិត្តសមុដ្ឋានរូបជាបដិសន្ធិ
ពឹងផ្អែកនឹងពួកមហាភូត។ សារម្មណធម៌ ពឹងផ្អែកនឹងសារម្មណធម៌ផង
និងអនារម្មណធម៌ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺខន្ធនា
ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធទ ជាសារម្មណៈផង នឹងវត្ថុផង នឹងខន្ធធ ... ជាបដិសន្ធិ។
អនារម្មណធម៌ ពឹងផ្អែកនឹងសារម្មណធម៌ផង នឹងអនារម្មណធម៌ផង
ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺចិត្តសមុដ្ឋានរូប ជាបដិសន្ធិ
ពឹងផ្អែកនឹងពួកសារម្មណក្ខន្ធផង នឹងពួកមហាភូតផង។ សារម្មណធម៌ក្តី
អនារម្មណធម៌ក្តី ពឹងផ្អែកនឹងសារម្មណធម៌ផង នឹងអនារម្មណធម៌ផង

ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺខន្ធនា ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធទ ជាសារម្មណៈផង
នឹងវត្ថុផង និងខន្ធធ ... ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ជាបដិសន្ធិ
ពឹងផ្អែកនឹងពួកសារម្មណក្ខន្ធផង និងពួកមហាក្ខតផង។

[១០] សារម្មណធម៌ ពឹងផ្អែកនឹងសារម្មណធម៌ ទើបកើតឡើង
ព្រោះអារម្មណប្បដ្ឋយ គឺខន្ធនា ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធទ ជាសារម្មណៈ និងខន្ធធ ...
ជាបដិសន្ធិ។ សារម្មណធម៌ ពឹងផ្អែកនឹងអនារម្មណធម៌ ទើបកើតឡើង
ព្រោះអារម្មណប្បដ្ឋយ គឺចក្ខុវិញ្ញាណ ពឹងផ្អែកនឹងចក្ខាយតនៈ កាយវិញ្ញាណ
ពឹងផ្អែកនឹងកាយាយតនៈ ពួកសារម្មណក្ខន្ធជាបដិសន្ធិ ពឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ។
សារម្មណធម៌ ពឹងផ្អែកនឹងសារម្មណធម៌ផង និងអនារម្មណធម៌ផង
ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បដ្ឋយ គឺខន្ធនា ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធទ
ដែលច្រឡំដោយចក្ខុវិញ្ញាណផង និងចក្ខាយតនៈផង និងខន្ធធ ...
ច្រឡំដោយកាយវិញ្ញាណ។ ខន្ធនា ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធទ ជាសារម្មណៈផង
នឹងវត្ថុផង និងខន្ធធ ... ជាបដិសន្ធិ។ សេចក្តីបំព្រួញ។

[១១] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣
ក្នុងអធិបតិប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩ ក្នុងអនន្តរប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣
ក្នុងសមនន្តរប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣ ក្នុងសហជាតប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩
ក្នុងអញ្ញមញ្ញប្បដ្ឋយ មានវារៈ៦ ក្នុងនិស្សយប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩
ក្នុងឧបនិស្សយប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣ ក្នុងបុរេជាតប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣
ក្នុងអាសេវនប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣ ក្នុងកម្មប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩ ក្នុងវិបាកប្បដ្ឋយ
មានវារៈ៩ ក្នុងអាហារប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩ ក្នុងឥន្ទ្រិយប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩
ក្នុងឈានប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩ ក្នុងមគ្គប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩ ក្នុងសម្បយុត្តប្បដ្ឋយ
មានវារៈ៣ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩ ក្នុងអត្តិប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩
ក្នុងនត្តិប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣ ក្នុងវិតតប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣ ក្នុងអវិតតប្បដ្ឋយ
មានវារៈ៩។

[១២] សារម្មណធម៌ ពឹងផ្អែកនឹងសារម្មណធម៌ ទើបកើតឡើង
ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋយ គឺមានវារៈ៣ ដូចបដិច្ចវារៈដែរ។ អនារម្មណធម៌
ពឹងផ្អែកនឹងអនារម្មណធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋយ គឺមហាភូត១
... មហាភូត១ របស់ពួកអសញ្ញាសត្វ ...។ សារម្មណធម៌ ពឹងផ្អែកនឹងអនារម្មណធម៌
ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋយ គឺចក្ខុវិញ្ញាណ ពឹងផ្អែកនឹងចក្ខាយតនៈ
កាយវិញ្ញាណ ពឹងផ្អែកនឹងកាយាយតនៈ ពួកអហេតុកក្ខន្ធជាសារម្មណៈ
ពឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ មោហៈដែលច្រឡំដោយវិចិកិច្ចា
ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈ ពឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ។ សារម្មណធម៌ក្តី អនារម្មណធម៌ក្តី
ពឹងផ្អែកនឹងអនារម្មណធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋយ
គឺពួកសារម្មណក្ខន្ធពឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ជាបដិសន្ធិ
ពឹងផ្អែកនឹងពួកមហាភូត។ សារម្មណធម៌ ពឹងផ្អែកនឹងសារម្មណធម៌ផង
និងអនារម្មណធម៌ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋយ គឺខន្ធនា
ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធទ ដែលច្រឡំដោយចក្ខុវិញ្ញាណផង និងចក្ខាយតនៈផង
និងខន្ធធ ... ដែលច្រឡំដោយកាយវិញ្ញាណ។ ខន្ធនា ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធទ
ជាសារម្មណៈផង និងវត្ថុផង និងខន្ធធ ... ជាបដិសន្ធិ។ អនារម្មណធម៌
ពឹងផ្អែកនឹងសារម្មណធម៌ផង និងអនារម្មណធម៌ផង ទើបកើតឡើង
ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋយ គឺចិត្តសមុដ្ឋានរូប ជាបដិសន្ធិ
ពឹងផ្អែកនឹងពួកសារម្មណក្ខន្ធផង និងពួកមហាភូតផង។ សារម្មណធម៌ក្តី
អនារម្មណធម៌ក្តី ពឹងផ្អែកនឹងសារម្មណធម៌ផង និងអនារម្មណធម៌ផង
ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋយ គឺខន្ធនា ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធទ
ជាសារម្មណៈផង និងវត្ថុផង ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធធផង
និងសារម្មណក្ខន្ធផង និងពួកមហាភូតផង ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ខន្ធនា
ពឹងផ្អែកនឹងពួកខន្ធផង និងខន្ធទ ជាសារម្មណៈផង និងវត្ថុផង និងខន្ធធ ...
កដត្តារូប ពឹងផ្អែកនឹងពួកសារម្មណក្ខន្ធផង និងពួកមហាភូតផង។
សេចក្តីបំប្រញ។

[១៣] ក្នុងនហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩ ក្នុងនអារម្មណប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣
 ក្នុងនអធិបតិប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩ ក្នុងនអនន្តរប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣
 ក្នុងនសមនន្តរប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣ ក្នុងនអញ្ញមញ្ញប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣
 ក្នុងនឧបនិស្សយប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣ ក្នុងនបុរេជាតប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩
 ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩ ក្នុងនអាសេវនប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩
 ក្នុងនកម្មប្បដ្ឋយ មានវារៈ៤ ក្នុងនវិបាកប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩ ក្នុងនអាហារប្បដ្ឋយ
 មានវារៈ១ ក្នុងនឥន្ទ្រិយប្បដ្ឋយ មានវារៈ១ ក្នុងនឈានប្បដ្ឋយ មានវារៈ៤
 ក្នុងនមគ្គប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩ ក្នុងនសម្បយុត្តប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣
 ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ មានវារៈ២ ក្នុងនោនតិប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣
 ក្នុងនោវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣។

[១៤] ក្នុងនអារម្មណប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣ ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ...
 ក្នុងនអធិបតិប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩។ សេចក្តីបំប្រួញ។

[១៥] ក្នុងនអារម្មណប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣ ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋយ ... ក្នុងនអនន្តរប្បដ្ឋយ
 មានវារៈ៣ ក្នុងនសមនន្តរប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣ ក្នុងនសហជាតប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩។
 សេចក្តីបំប្រួញ។ ... ក្នុងនមគ្គប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣ ក្នុងនអវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩។
 និស្សយវារៈ ដូចបច្ចយវារៈដែរ។

សំសង្ការៈ

[១៦] សារម្មណធម៌ ច្រឡំនឹងសារម្មណធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ
 គឺខន្ធនា ច្រឡំនឹងខន្ធទ ជាសារម្មណៈ។ បេ។ ខន្ធគ ច្រឡំនឹងខន្ធឃ។

[១៧] ក្នុងនហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ១ ក្នុងនអារម្មណប្បដ្ឋយ មានវារៈ១
 ក្នុងនអធិបតិប្បដ្ឋយ មានវារៈ១ ក្នុងនបច្ចយទាំងអស់ សុទ្ធតែមានវារៈ១
 ក្នុងនអវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ១។

[១៨] សារម្ពណធម៌ ច្រឡំនឹងសារម្ពណធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋយ គឺខន្ធនា ច្រឡំនឹងអហេតុកក្ខន្ធទ ជាសារម្ពណៈ នឹងខន្ធធ ... មោហៈ ច្រឡំនឹងពួកខន្ធ ដែលច្រឡំដោយវិចិត្រា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្នៈ។ សេចក្តីបំប្រួញ។

[១៩] ក្នុងនហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ១ ក្នុងនអធិបតិប្បដ្ឋយ មានវារៈ១ ក្នុងនបុរេជាតប្បដ្ឋយ មានវារៈ១ ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បដ្ឋយ មានវារៈ១ ក្នុងនអាសេវនប្បដ្ឋយ មានវារៈ១ ក្នុងនកម្មប្បដ្ឋយ មានវារៈ១ ក្នុងនវិបាកប្បដ្ឋយ មានវារៈ១ ក្នុងនឈានប្បដ្ឋយ មានវារៈ១ ក្នុងនមគ្គប្បដ្ឋយ មានវារៈ១ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ មានវារៈ១។ ការរាប់ទាំងពីរយ៉ាងក្រៅនេះក្តី សម្បយុត្តវារៈក្តី បណ្ឌិតគប្បីធ្វើចុះ។

បញ្ហាវារៈ

[២០] សារម្ពណធម៌ ជាបដ្ឋយនៃសារម្ពណធម៌ ដោយហេតុប្បដ្ឋយ គឺពួកហេតុជាសារម្ពណៈ ជាបដ្ឋយ គឺជាបដិសន្ធិ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធដោយហេតុប្បដ្ឋយ។ សារម្ពណធម៌ ជាបដ្ឋយនៃអនារម្ពណធម៌ ដោយហេតុប្បដ្ឋយ គឺពួកហេតុជាសារម្ពណៈ ជាបដ្ឋយ គឺជាបដិសន្ធិ នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយហេតុប្បដ្ឋយ។ សារម្ពណធម៌ ជាបដ្ឋយនៃសារម្ពណធម៌ផង នៃអនារម្ពណធម៌ផង ដោយហេតុប្បដ្ឋយ គឺពួកហេតុជាសារម្ពណៈ ជាបដ្ឋយ គឺជាបដិសន្ធិ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយហេតុប្បដ្ឋយ។

[២១] សារម្ពណធម៌ ជាបដ្ឋយនៃសារម្ពណធម៌ ដោយអារម្ពណប្បដ្ឋយ គឺនូវទាន ... នូវសីល ... នូវឧបោសថកម្ម ... ពិចារណានូវកុសលនោះ ត្រេកអរ រីករាយ ព្រោះប្រារព្ធនូវកុសលនោះ។ បេ។ ទោមនស្ស កើតឡើង នូវពួកកុសល ដែលធ្លាប់សន្សំហើយ ក្នុងកាលមុន ... អំពើឈាន ... ពួកព្រះអរិយៈ ពិចារណានូវគោត្រភូ និងវោទានៈ ពួកព្រះអរិយៈ ចេញអំពើមគ្គ ពិចារណានូវមគ្គ

... នូវផល ឲ្យជាទីគោរព ... ធ្វើនូវពួកសារម្មណ៍ក្នុងឲ្យជាទីគោរព ហើយត្រេកអរ
រីករាយ រាគៈ កើតឡើង ព្រោះធ្វើនូវពួកខន្ធនោះ ឲ្យជាទីគោរព
ទិដ្ឋិកើតឡើង។ បេ។ ឯសហជាតាធិបតិ គឺសារម្មណ៍ធិបតិ
ជាបច្ច័យនៃពួកសម្បយុត្តកក្នុងន្ទ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ។ សារម្មណ៍ធិបតិ
ជាបច្ច័យនៃអនារម្មណ៍ធិបតិ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់សហជាតាធិបតិ
គឺសារម្មណ៍ធិបតិ ជាបច្ច័យនៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ។
សារម្មណ៍ធិបតិ ជាបច្ច័យនៃសារម្មណ៍ធិបតិផង នៃអនារម្មណ៍ធិបតិផង
ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់ សហជាតាធិបតិ គឺសារម្មណ៍ធិបតិ
ជាបច្ច័យនៃពួកសម្បយុត្តកក្នុងន្ទផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង
ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ។ អនារម្មណ៍ធិបតិ ជាបច្ច័យនៃសារម្មណ៍ធិបតិ
ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណ៍ធិបតិ គឺពួកព្រះអរិយៈ
ធ្វើនូវព្រះនិព្វាន ឲ្យជាទីគោរព ហើយពិចារណា ព្រះនិព្វាន ជាបច្ច័យនៃគោត្រក្ខ
វោទានៈ មគ្គ និងផល ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ នូវចក្ខុ ... ធ្វើនូវវត្ថុ ឲ្យជាទីគោរព
ហើយត្រេកអរ រីករាយ រាគៈកើតឡើង ព្រោះធ្វើនូវវត្ថុនោះ ឲ្យជាទីគោរព
ទិដ្ឋិកើតឡើង។ បេ។

[២៣] សារម្មណ៍ធិបតិ ជាបច្ច័យនៃសារម្មណ៍ធិបតិ ដោយអនន្តរៈប្បច្ច័យ
គឺពួកសារម្មណ៍មុនៗ។ បេ។ ជាបច្ច័យនៃផលសមាបត្តិ ដោយអនន្តរៈប្បច្ច័យ។
ជាបច្ច័យ ដោយសមនន្តរៈប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយសហជាតាប្បច្ច័យ
គឺបច្ច័យទាំង៧ ដូចសហជាតាប្បច្ច័យ ក្នុងបដិច្ចវារៈដែរ ជាបច្ច័យ
ដោយអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ គឺបច្ច័យទាំង៦ ដូចអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ ក្នុងបដិច្ចវារៈដែរ
ជាបច្ច័យ ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ គឺបច្ច័យទាំង៧ ដូចនិស្សយប្បច្ច័យ
ក្នុងបច្ច័យវារៈដែរ។

[២៤] សារម្មណ៍ធិបតិ ជាបច្ច័យនៃសារម្មណ៍ធិបតិ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ
បានដល់អារម្មណ៍បនិស្ស័យ អនន្តរៈបនិស្ស័យ និងបកត្តបនិស្ស័យ។ បេ។

ឯបកតូបនិស្ស័យ គឺបុគ្គលអាស្រ័យនូវសទ្ធា ហើយឲ្យនូវទាន ដំឡើងនូវមានៈ
ប្រកាន់នូវទិដ្ឋិ នូវសីល ... នូវបញ្ញា សេចក្តីប្រាថ្នា និងកាយិកសុខ ...
អាស្រ័យនូវកាយិកទុក្ខ ហើយឲ្យនូវទាន។ បើ ញ្ញងសមាបត្តិ ឲ្យកើតឡើង
សម្លាប់សត្វ។ បើ បំបែកសង្ឃ សទ្ធា ... បញ្ញា រាគៈ។ បើ សេចក្តីប្រាថ្នា កាយិកសុខ
កាយិកទុក្ខ (ជាបច្ច័យ) នៃសទ្ធា រាគៈ សេចក្តីប្រាថ្នា កាយិកសុខ កាយិកទុក្ខ មគ្គ
និងផលសមាបត្តិ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ។ អនារម្មណធម៌
ជាបច្ច័យនៃសារម្មណធម៌ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណ្តបនិស្ស័យ
អនន្តរូបនិស្ស័យ និងបកតូបនិស្ស័យ។ ឯបកតូបនិស្ស័យ គឺ (បុគ្គល) នូវរដូវ
... នូវភោជន ... អាស្រ័យនូវសេនាសនៈ ហើយឲ្យនូវទាន ញ្ញងសមាបត្តិ
ឲ្យកើតឡើង សម្លាប់សត្វ បំបែកសង្ឃ រដូវ ... ភោជន ... សេនាសនៈ (ជាបច្ច័យ)
នៃសទ្ធា។ បើ នៃសេចក្តីប្រាថ្នា កាយិកសុខ កាយិកទុក្ខ មគ្គ និងផលសមាបត្តិ
ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ។

[២៥] អនារម្មណធម៌ ជាបច្ច័យនៃសារម្មណធម៌ ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ បានដល់
អារម្មណបុរេជាត និងវត្តបុរេជាត។ អារម្មណបុរេជាត គឺនូវចក្ខុ ... នូវវត្ត
ថាមិនទៀង។ បើ ទោមនស្សកើតឡើង បុគ្គលឃើញនូវរូប ដោយទិព្វចក្ខុ
ព្យនូវសំឡេង ដោយទិព្វសោតធាតុ រូបាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃចក្ខុវិញ្ញាណ
ដោយដ្ឋព្វាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃកាយវិញ្ញាណ។ ឯវត្តបុរេជាត គឺចក្ខាយតនៈ
(ជាបច្ច័យ) នៃចក្ខុវិញ្ញាណ កាយាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃកាយវិញ្ញាណ វត្ត
ជាបច្ច័យនៃពួកសារម្មណក្ខន្ធន្ត ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ។

[២៦] សារម្មណធម៌ ជាបច្ច័យនៃអនារម្មណធម៌ ដោយបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ
គឺមានវារៈ១។

[២៧] សារម្មណធម៌ ជាបច្ច័យនៃសារម្មណធម៌ ដោយអាសេវនប្បច្ច័យ
គឺមានវារៈ១។

[២៨] សារម្ពណធម៌ ជាបច្ច័យនៃសារម្ពណធម៌ ដោយកម្មប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត និងនានាខណិកៈ។ សហជាត គឺសារម្ពណចេតនា ជាបច្ច័យនៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធ ដោយកម្មប្បច្ច័យ។ ឯនានាខណិកៈ គឺសារម្ពណចេតនា ជាបច្ច័យនៃពួកវិបាកក្ខន្ធ ដោយកម្មប្បច្ច័យ។ សារម្ពណធម៌ ជាបច្ច័យនៃអនារម្ពណធម៌ ដោយកម្មប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត និងនានាខណិកៈ។ សហជាត គឺសារម្ពណចេតនា ជាបច្ច័យនៃចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយកម្មប្បច្ច័យ។ ឯនានាខណិកៈ គឺសារម្ពណចេតនា ជាបច្ច័យនៃពួកកដត្តារូប ដោយកម្មប្បច្ច័យ។ សារម្ពណធម៌ ជាបច្ច័យនៃសារម្ពណធម៌ផង នៃអនារម្ពណធម៌ផង ដោយកម្មប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត និងនានាខណិកៈ។ សហជាត គឺសារម្ពណចេតនា ជាបច្ច័យនៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយកម្មប្បច្ច័យ។ ឯនានាខណិកៈ គឺសារម្ពណចេតនា ជាបច្ច័យនៃពួកវិបាកក្ខន្ធផង នៃពួកកដត្តារូបផង ដោយកម្មប្បច្ច័យ។

[២៩] សារម្ពណធម៌ ជាបច្ច័យនៃសារម្ពណធម៌ ដោយវិបាកប្បច្ច័យ គឺមានវារៈ៣។

[៣០] សារម្ពណធម៌ ជាបច្ច័យនៃសារម្ពណធម៌ ដោយអាហារប្បច្ច័យ គឺមានវារៈ៣។ អនារម្ពណធម៌ ជាបច្ច័យនៃអនារម្ពណធម៌ ដោយអាហារប្បច្ច័យ គឺកតត្តិក្ការាហារ ជាបច្ច័យនៃកាយនេះ ដោយអាហារប្បច្ច័យ។

[៣១] សារម្ពណធម៌ ជាបច្ច័យនៃសារម្ពណធម៌ ដោយឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ គឺមានវារៈ៣។ អនារម្ពណធម៌ ជាបច្ច័យនៃអនារម្ពណធម៌ ដោយឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ គឺរូបជីវិតិធិន្ទ្រិយ ជាបច្ច័យនៃពួកកដត្តារូប ដោយឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ។ អនារម្ពណធម៌ ជាបច្ច័យនៃសារម្ពណធម៌ ដោយឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ គឺចក្ខុន្ទ្រិយ (ជាបច្ច័យ) នៃចក្ខុវិញ្ញាណ កាយិន្ទ្រិយ ជាបច្ច័យនៃកាយវិញ្ញាណ ដោយឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ។ សារម្ពណធម៌ក្តី អនារម្ពណធម៌ក្តី ជាបច្ច័យនៃសារម្ពណធម៌ ដោយឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ គឺចក្ខុន្ទ្រិយក្តី ចក្ខុវិញ្ញាណក្តី ជាបច្ច័យនៃពួកខន្ធ ដែលច្រឡំដោយចក្ខុវិញ្ញាណ

ដោយឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ កាយិឥន្ទ្រិយក្តិ កាយវិញ្ញាណក្តិ ជាបច្ច័យនៃពួកខន្ធ
ដែលច្រឡំដោយកាយវិញ្ញាណ ដោយឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ។

[៣២] សារម្មណធម៌ ជាបច្ច័យនៃអនារម្មណធម៌ ដោយឈានប្បច្ច័យ គឺមានវារៈ៣
ជាបច្ច័យ ដោយមគ្គប្បច្ច័យ គឺមានវារៈ៣ ជាបច្ច័យ ដោយសម្បយុត្តប្បច្ច័យ
គឺមានវារៈ១។

[៣៣] សារម្មណធម៌ ជាបច្ច័យនៃអនារម្មណធម៌ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ បានដល់
សហជាត និងបច្ឆាជាត។ សេចក្តីបំប្រញ។ អនារម្មណធម៌
ជាបច្ច័យនៃសារម្មណធម៌ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត
និងបុរេជាត។ សហជាត គឺក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ វត្ត
ជាបច្ច័យនៃពួកសារម្មណក្ខន្ធ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ។ ឯបុរេជាត គឺចក្ខាយតនៈ
(ជាបច្ច័យ) នៃចក្ខុវិញ្ញាណ កាយាយតនៈ ជាបច្ច័យនៃកាយវិញ្ញាណ
ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ។

[៣៤] សារម្មណធម៌ ជាបច្ច័យនៃសារម្មណធម៌ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ គឺខន្ធ១
ជាសារម្មណៈ ជាបច្ច័យនៃខន្ធ៣ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ខន្ធ២ ... បដិសន្ធិ។
សារម្មណធម៌ ជាបច្ច័យនៃអនារម្មណធម៌ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត
និងបច្ឆាជាត។ សេចក្តីបំប្រញ។ សារម្មណធម៌ ជាបច្ច័យនៃសារម្មណធម៌ផង
នៃអនារម្មណធម៌ផង ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ គឺដូចគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ។
អនារម្មណធម៌ ជាបច្ច័យនៃអនារម្មណធម៌ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ គឺមហាភូត១
រហូតដល់ពួកអសញ្ញសត្វ។ អនារម្មណធម៌ ជាបច្ច័យនៃសារម្មណធម៌
ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត និងបុរេជាត។ សហជាត
គឺក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ វត្ត ជាបច្ច័យនៃពួកសារម្មណក្ខន្ធ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ។
ឯបុរេជាត គឺនូវចក្ខុ ... នូវវត្ត ថាមិនទៀង។បេ។ ទោមនស្ស កើតឡើង
បុគ្គលឃើញនូវរូប ដោយទិព្វចក្ខុ ឮនូវសំឡេង ដោយទិព្វសោតធាតុ រូបាយតនៈ
(ជាបច្ច័យ) នៃចក្ខុវិញ្ញាណ ផោដ្ឋព្វាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃកាយវិញ្ញាណ

ចក្ខុវិស័យ: (ជាបច្ច័យ) នៃចក្ខុវិញ្ញាណ កាយាយតន: (ជាបច្ច័យ) នៃកាយវិញ្ញាណ
 វត្ថុ ជាបច្ច័យនៃពួកសារម្មណក្ខន្ធ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ។ សារម្មណធម៌ក្តី
 អនារម្មណធម៌ក្តី ជាបច្ច័យនៃសារម្មណធម៌ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត
 និងបុរេជាត។ សហជាត គឺខន្ធ១ ដែលច្រឡំដោយចក្ខុវិញ្ញាណក្តី ចក្ខុវិស័យ:ក្តី
 ជាបច្ច័យនៃខន្ធ៣ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ខន្ធ២ ... ខន្ធ១ ...
 ដែលច្រឡំដោយកាយវិញ្ញាណក្តី។ កាយាយតន:ក្តី ជាបច្ច័យនៃខន្ធ៣
 ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ខន្ធ២ ... ខន្ធ១ ជាសារម្មណ:ក្តី វត្ថុក្តី ជាបច្ច័យនៃខន្ធ៣
 ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ខន្ធ២ ... បដិសន្ធិ។ សារម្មណធម៌ក្តី អនារម្មណធម៌ក្តី
 ជាបច្ច័យនៃអនារម្មណធម៌ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ បានដល់ សហជាត បច្ច័យជាត
 អាហារ និងឥន្ទ្រិយ។ សហជាត គឺពួកសារម្មណក្ខន្ធក្តី ពួកមហាភូតក្តី ជាបច្ច័យ
 គឺជាបដិសន្ធិ នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ។ បច្ច័យជាត
 គឺពួកសារម្មណក្ខន្ធក្តី កពទ្ធិដ្ឋានអាហារក្តី ជាបច្ច័យនៃកាយនេះ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ។
 បច្ច័យជាត គឺពួកសារម្មណក្ខន្ធក្តី រូបជីវិតិទ្រិយក្តី ជាបច្ច័យនៃពួកកដត្តារូប
 ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ។

- [៣៥] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារ:៣ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារ:២
- ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារ:៤ ក្នុងអនន្តប្បច្ច័យ មានវារ:១
- ក្នុងសមនន្តប្បច្ច័យ មានវារ:១ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ មានវារ:៧
- ក្នុងអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារ:៦ ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារ:៧
- ក្នុងឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារ:២ ក្នុងបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារ:១
- ក្នុងបច្ច័យជាតប្បច្ច័យ មានវារ:១ ក្នុងអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារ:១ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ
 មានវារ:៣ ក្នុងវិបាកប្បច្ច័យ មានវារ:៣ ក្នុងអាហារប្បច្ច័យ មានវារ:៤
- ក្នុងឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ មានវារ:៦ ក្នុងឈានប្បច្ច័យ មានវារ:៣ ក្នុងមគ្គប្បច្ច័យ
 មានវារ:៣ ក្នុងសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារ:១ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារ:២

ក្នុងអត្ថបទ មានៗ៧ ក្នុងនត្ថបទ មានៗ១ ក្នុងវិគតប្បទ្ធិយ
មានៗ១ ក្នុងអវិគតប្បទ្ធិយ មានៗ៧។

[៣៦] សារម្ពណធម៌ ជាបទ្ធិយនៃសារម្ពណធម៌ ដោយអារម្ពណប្បទ្ធិយ ជាបទ្ធិយ
ដោយសហជាតប្បទ្ធិយ ជាបទ្ធិយ ដោយឧបនិស្សយប្បទ្ធិយ ជាបទ្ធិយ
ដោយកម្មប្បទ្ធិយ។ សារម្ពណធម៌ ជាបទ្ធិយនៃអនារម្ពណធម៌
ដោយសហជាតប្បទ្ធិយ ជាបទ្ធិយ ដោយបច្ឆាជាតប្បទ្ធិយ ជាបទ្ធិយ
ដោយកម្មប្បទ្ធិយ។ សារម្ពណធម៌ ជាបទ្ធិយនៃសារម្ពណធម៌ផង
នៃអនារម្ពណធម៌ផង ដោយសហជាតប្បទ្ធិយ ជាបទ្ធិយ ដោយកម្មប្បទ្ធិយ។
អនារម្ពណធម៌ ជាបទ្ធិយនៃអនារម្ពណធម៌ ដោយសហជាតប្បទ្ធិយ ជាបទ្ធិយ
ដោយអាហារប្បទ្ធិយ ជាបទ្ធិយ ដោយតន្ត្រីយប្បទ្ធិយ។ អនារម្ពណធម៌
ជាបទ្ធិយនៃសារម្ពណធម៌ ដោយអារម្ពណប្បទ្ធិយ ជាបទ្ធិយ
ដោយសហជាតប្បទ្ធិយ ជាបទ្ធិយ ដោយឧបនិស្សយប្បទ្ធិយ ជាបទ្ធិយ
ដោយបុរេជាតប្បទ្ធិយ។ សារម្ពណធម៌ក្តី អនារម្ពណធម៌ក្តី
ជាបទ្ធិយនៃសារម្ពណធម៌ ដោយសហជាតប្បទ្ធិយ ជាបទ្ធិយ
ដោយបុរេជាតប្បទ្ធិយ។ សារម្ពណធម៌ក្តី អនារម្ពណធម៌ក្តី
ជាបទ្ធិយនៃអនារម្ពណធម៌ ដោយសហជាតប្បទ្ធិយ ជាបទ្ធិយ
ដោយបច្ឆាជាតប្បទ្ធិយ ជាបទ្ធិយ ដោយអាហារប្បទ្ធិយ ជាបទ្ធិយ
ដោយតន្ត្រីយប្បទ្ធិយ។

[៣៧] ក្នុងនហេតុប្បទ្ធិយ មានៗ៧ ក្នុងនអារម្ពណប្បទ្ធិយ មានៗ៧។ ហេ។
ក្នុងនសមនន្តរប្បទ្ធិយ មានៗ៧ ក្នុងនសហជាតប្បទ្ធិយ មានៗ៦
ក្នុងនអញ្ញមញ្ញប្បទ្ធិយ មានៗ៦ ក្នុងននិស្សយប្បទ្ធិយ មានៗ៦
ក្នុងនឧបនិស្សយប្បទ្ធិយ មានៗ៧ ក្នុងនបុរេជាតប្បទ្ធិយ មានៗ៧
ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បទ្ធិយ មានៗ៧។ ហេ។ ក្នុងនមគ្គប្បទ្ធិយ មានៗ៧
ក្នុងនសម្បយុត្តប្បទ្ធិយ មានៗ៦ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បទ្ធិយ មានៗ៥

ក្នុងនោអត្ថិប្បថ្នយ មានវារៈ៤ ក្នុងនោនត្ថិប្បថ្នយ មានវារៈ៧
ក្នុងនោវិគតប្បថ្នយ មានវារៈ៧ ក្នុងនោអវិគតប្បថ្នយ មានវារៈ៤។

[៣៨] ក្នុងនអារម្មណប្បថ្នយ មានវារៈ៣ ព្រោះហេតុប្បថ្នយ ...
ក្នុងនអធិបតិប្បថ្នយ។ហេ។ ក្នុងនសមនន្តរប្បថ្នយ មានវារៈ៣
ក្នុងនអញ្ញមញ្ញប្បថ្នយ មានវារៈ១ ក្នុងនឧបនិស្សយប្បថ្នយ មានវារៈ៣។ហេ។
ក្នុងនមគ្គប្បថ្នយ មានវារៈ៣ ក្នុងនសម្បយុត្តប្បថ្នយ មានវារៈ១
ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បថ្នយ មានវារៈ១ ក្នុងនោនត្ថិប្បថ្នយ មានវារៈ៣
ក្នុងនោវិគតប្បថ្នយ មានវារៈ៣។

[៣៩] ក្នុងអារម្មណប្បថ្នយ មានវារៈ២ ព្រោះនហេតុប្បថ្នយ... ក្នុងអធិបតិប្បថ្នយ
មានវារៈ៤ ក្នុងអនន្តរប្បថ្នយ មានវារៈ១។ អនុលោមមាតិកា
បណ្ឌិតកប្បិធ្វើយ៉ាងនេះចុះ។ ... ក្នុងអវិគតប្បថ្នយ មានវារៈ៧។

ចប់ សារម្មណទុកៈ។

ចិត្តទុកៈ

បដិច្ចវារៈ

[៤០] នោចិត្តធម៌ (ធម៌មិនមែនជាចិត្ត [បានដល់វេទនាខន្ធ សញ្ញាខន្ធ
សង្ខារខន្ធ រូប និព្វាន។ អដ្ឋកថា។]) អាស្រ័យនូវចិត្តធម៌ [ចក្ខុវិញ្ញាណ សោតវិញ្ញាណ
យានវិញ្ញាណ ជិវ្ហាវិញ្ញាណ កាយវិញ្ញាណ មនោវិញ្ញាណ មនោវិញ្ញាណធាតុ។ អដ្ឋកថា។]
ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បថ្នយ គឺពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី
អាស្រ័យនូវចិត្ត ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធក្តី កដត្តារូបក្តី អាស្រ័យនូវចិត្ត
ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ។ នោចិត្តធម៌ អាស្រ័យនូវនោចិត្តធម៌ ទើបកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បថ្នយ គឺខន្ធ២ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យនូវខន្ធ១
មិនមែនជាចិត្ត ខន្ធ១ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យនូវខន្ធ២
ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ វត្តអាស្រ័យនូវពួកខន្ធ ពួកខន្ធអាស្រ័យនូវវត្ត

អាស្រ័យនូវមហាក្ខត១។ បេ។ ចិត្តធម៌ អាស្រ័យនូវនោចិត្តធម៌ ទើបកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺចិត្តអាស្រ័យនូវពួកខន្ធមិនមែនជាចិត្ត
ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ចិត្ត អាស្រ័យនូវពួកខន្ធមិនមែនជាចិត្ត
ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ចិត្ត អាស្រ័យនូវវត្ថុ។ ចិត្តធម៌ក្តី នោចិត្តធម៌ក្តី
អាស្រ័យនូវនោចិត្តធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺខន្ធចក្ខុ ចិត្តក្តី
ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យនូវខន្ធទមិនមែនជាចិត្ត នូវខន្ធច
...
ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ខន្ធចក្ខុ ចិត្តក្តី កដត្តារូបក្តី អាស្រ័យនូវខន្ធទ
មិនមែនជាចិត្ត ខន្ធទក្តី ចិត្តក្តី កដត្តារូបក្តី អាស្រ័យនូវខន្ធច
ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ចិត្តក្តី ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធក្តី អាស្រ័យនូវវត្ថុ។ នោចិត្តធម៌
អាស្រ័យនូវចិត្តធម៌ផង នូវនោចិត្តធម៌ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ
គឺខន្ធចក្ខុ ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យនូវខន្ធទ មិនមែនជាចិត្តផង នូវចិត្តផង
នូវខន្ធច ... ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ខន្ធចក្ខុ កដត្តារូបក្តី អាស្រ័យនូវខន្ធទ
មិនមែនជាចិត្តផង នូវចិត្តផង នូវខន្ធច ... ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ
ពួកនោចិត្តក្ខន្ធ អាស្រ័យនូវចិត្តផង នូវវត្ថុផង។

[៤១] នោចិត្តធម៌ អាស្រ័យនូវចិត្តធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បដ្ឋយ
គឺពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធ អាស្រ័យនូវចិត្ត ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ។ បេ។ នោចិត្តធម៌
អាស្រ័យនូវនោចិត្តធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បដ្ឋយ គឺខន្ធច
អាស្រ័យនូវខន្ធទមិនមែនជាចិត្ត នូវខន្ធច ... ពួកខន្ធអាស្រ័យនូវវត្ថុ
ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ។ ចិត្តធម៌ អាស្រ័យនូវនោចិត្តធម៌ ទើបកើតឡើង
ព្រោះអារម្មណប្បដ្ឋយ គឺចិត្ត អាស្រ័យនូវពួកនោចិត្តក្ខន្ធ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ
ចិត្ត អាស្រ័យនូវពួកនោចិត្តក្ខន្ធ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ចិត្ត អាស្រ័យនូវវត្ថុ។
ចិត្តក្តី នោចិត្តធម៌ក្តី អាស្រ័យនូវនោចិត្តធម៌ ទើបកើតឡើង
ព្រោះអារម្មណប្បដ្ឋយ គឺខន្ធចក្ខុ ចិត្តក្តី អាស្រ័យនូវខន្ធទ មិនមែនជាចិត្ត
អាស្រ័យនូវខន្ធច ... ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ខន្ធចក្ខុ ចិត្តក្តី អាស្រ័យនូវខន្ធទ

មិនមែនជាចិត្ត នូវខន្ធ២ ... ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ចិត្តក្តី ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធក្តី
 អាស្រ័យនូវវត្ថុ។ នោចិត្តធម៌ អាស្រ័យនូវចិត្តធម៌ផង នូវនោចិត្តធម៌ផង
 ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណ៍ប្បថ្នយ គឺខន្ធ២
 អាស្រ័យនូវខន្ធ១មិនមែនជាចិត្តផង នូវចិត្តផង នូវខន្ធ២ ...
 ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ពួកនោចិត្តក្ខន្ធ អាស្រ័យនូវចិត្តផង នូវវត្ថុផង។
 សេចក្តីបំប្រួញ។

[៤២] ក្នុងហេតុប្បថ្នយ មានវារៈ៥ ក្នុងអារម្មណ៍ប្បថ្នយ មានវារៈ៥
 ក្នុងអធិបតិប្បថ្នយ មានវារៈ៥ ក្នុងអនន្តរប្បថ្នយ មានវារៈ៥
 ក្នុងសមនន្តរប្បថ្នយ មានវារៈ៥ ក្នុងសហជាតប្បថ្នយ មានវារៈ៥
 ក្នុងអញ្ញមញ្ញប្បថ្នយ មានវារៈ៥ ក្នុងនិស្សយប្បថ្នយ មានវារៈ៥
 ក្នុងឧបនិស្សយប្បថ្នយ មានវារៈ៥ ក្នុងបុរេជាតប្បថ្នយ មានវារៈ៥
 ក្នុងអាសេវនប្បថ្នយ មានវារៈ៥។ ក្នុងកម្មប្បថ្នយ មានវារៈ៥ ក្នុងវិបាកប្បថ្នយ
 មានវារៈ៥ ក្នុងអាហារប្បថ្នយ មានវារៈ៥ ក្នុងតន្ត្រីប្បថ្នយ មានវារៈ៥
 ក្នុងឈានប្បថ្នយ មានវារៈ៥ ក្នុងមគ្គប្បថ្នយ មានវារៈ៥ ក្នុងសម្បយុត្តប្បថ្នយ
 មានវារៈ៥ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បថ្នយ មានវារៈ៥ ក្នុងអត្ថិប្បថ្នយ មានវារៈ៥
 ក្នុងនត្ថិប្បថ្នយ មានវារៈ៥ ក្នុងវិតតប្បថ្នយ មានវារៈ៥ ក្នុងអវិតតប្បថ្នយ
 មានវារៈ៥។

[៤៣] នោចិត្តធម៌ អាស្រ័យនូវចិត្តធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បថ្នយ
 គឺពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យនូវអហេតុកចិត្ត
 ក្នុងខណៈនៃអហេតុកប្បដិសន្ធិ មោហៈ ដែលច្រឡំដោយវិចិកិច្ចា
 ច្រឡំដោយឧទ្ធច្នៈ អាស្រ័យនូវចិត្ត ដែលច្រឡំដោយវិចិកិច្ចា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្នៈ។
 នោចិត្តធម៌ អាស្រ័យនូវនោចិត្តធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បថ្នយ
 គឺខន្ធ២ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យនូវអហេតុកក្ខន្ធទមិនមែនជាចិត្ត
 នូវខន្ធ២ ... មានអហេតុកប្បដិសន្ធិ រហូតដល់ពួកអសញ្ញសត្វ មោហៈ

ដែលច្រឡំដោយវិចិត្រា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈ អាស្រ័យនូវពួកខន្ធ
 ដែលច្រឡំដោយវិចិត្រា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈ។ ចិត្តធម៌ អាស្រ័យនូវនោចិត្តធម៌
 ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋយ គឺចិត្ត
 អាស្រ័យនូវអហេតុកក្ខន្ធមិនមែនជាចិត្ត ក្នុងខណៈនៃអហេតុកប្បដិសន្ធិ ចិត្ត
 អាស្រ័យនូវពួកខន្ធមិនមែនជាចិត្ត ក្នុងខណៈនៃអហេតុកប្បដិសន្ធិ ចិត្ត
 អាស្រ័យនូវវត្ថុ។ ចិត្តធម៌ក្តី នោចិត្តធម៌ក្តី អាស្រ័យនូវនោចិត្តធម៌
 ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋយ គឺខន្ធធ្រក្តី ចិត្តក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី
 អាស្រ័យនូវអហេតុកក្ខន្ធទ ដែលមិនមែនជាចិត្ត នូវខន្ធធ្រក្តី។ ហេ
 ក្នុងខណៈនៃអហេតុកប្បដិសន្ធិ ចិត្តក្តី ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធក្តី អាស្រ័យនូវវត្ថុ។
 នោចិត្តធម៌ អាស្រ័យនូវចិត្តធម៌ផង នូវនោចិត្តធម៌ផង ទើបកើតឡើង
 ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋយ គឺខន្ធធ្រក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យនូវអហេតុកក្ខន្ធទ
 ដែលមិនមែនជាចិត្តផង នូវចិត្តផង នូវខន្ធធ្រក្តី ...
 ក្នុងខណៈនៃអហេតុកប្បដិសន្ធិ ខន្ធធ្រក្តី កងត្រារូបក្តី អាស្រ័យនូវខន្ធទ
 ដែលមិនមែនជាចិត្តផង នូវចិត្តផង នូវខន្ធធ្រក្តី ...
 ក្នុងខណៈនៃអហេតុកប្បដិសន្ធិ ពួកនោចិត្តក្ខន្ធ អាស្រ័យនូវចិត្តផង នូវវត្ថុផង
 មោហៈ ដែលច្រឡំដោយវិចិត្រា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈ អាស្រ័យនូវចិត្ត
 ដែលច្រឡំដោយវិចិត្រា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈផង នូវពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង។

[៤៤] នោចិត្តធម៌ អាស្រ័យនូវចិត្តធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះនអាម្ពណប្បដ្ឋយ
 គឺចិត្តសមុដ្ឋានរូប ជាបដិសន្ធិ អាស្រ័យនូវចិត្ត។ នោចិត្តធម៌
 អាស្រ័យនូវនោចិត្តធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះនអាម្ពណប្បដ្ឋយ
 គឺចិត្តសមុដ្ឋានរូប ជាបដិសន្ធិ រហូតដល់អសញ្ញសត្វ អាស្រ័យនូវពួកនោចិត្តក្ខន្ធ។
 នោចិត្តធម៌ អាស្រ័យនូវចិត្តធម៌ផង នូវនោចិត្តធម៌ផង ទើបកើតឡើង
 ព្រោះនអាម្ពណប្បដ្ឋយ គឺចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យនូវចិត្តផង
 នូវពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យនូវចិត្តផង

នូវពួកមហាភូតផង ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ កដត្តារូប អាស្រ័យនូវចិត្តផង
នូវពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង កដត្តារូប អាស្រ័យនូវចិត្តផង នូវពួកមហាភូតផង។

[៤៥] នោចិត្តធម៌ អាស្រ័យនូវនោចិត្តធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះនអធិបតិប្បច្ច័យ
គឺមានវារៈ៥។ ព្រោះនអនន្តរប្បច្ច័យ។ ព្រោះនឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ៣។

[៤៦] នោចិត្តធម៌ អាស្រ័យនូវចិត្តធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះនបុរេជាតប្បច្ច័យ
គឺពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធ អាស្រ័យនូវចិត្ត ក្នុងអរូប ចិត្តសមុដ្ឋានរូប
អាស្រ័យនូវចិត្ត ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធក្តី កដត្តារូបក្តី
អាស្រ័យនូវចិត្ត។ នោចិត្តធម៌ អាស្រ័យនូវនោចិត្តធម៌ ទើបកើតឡើង
ព្រោះនបុរេជាតប្បច្ច័យ គឺខន្ធ២ អាស្រ័យនូវខន្ធ១ ដែលមិនមែនជាចិត្ត
ក្នុងអរូប នូវខន្ធ២។ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ជាបដិសន្ធិ រហូតដល់អសញ្ញសត្វ
អាស្រ័យនូវពួកនោចិត្តក្ខន្ធ។ ចិត្តធម៌ អាស្រ័យនូវនោចិត្តធម៌ ទើបកើតឡើង
ព្រោះនបុរេជាតប្បច្ច័យ គឺក្នុងអរូប ចិត្តអាស្រ័យនូវពួកនោចិត្តក្ខន្ធ
ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ចិត្ត អាស្រ័យនូវវត្ថុ។ ចិត្តធម៌ក្តី នោចិត្តធម៌ក្តី
អាស្រ័យនូវនោចិត្តធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះនបុរេជាតប្បច្ច័យ គឺក្នុងអរូប
ខន្ធ២ក្តី ចិត្តក្តី អាស្រ័យនូវខន្ធ១ ដែលមិនមែនជាចិត្ត ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ
ចិត្តក្តី ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធក្តី អាស្រ័យនូវវត្ថុ។ នោចិត្តធម៌
អាស្រ័យនូវចិត្តធម៌ផង នូវនោចិត្តធម៌ផង ទើបកើតឡើង
ព្រោះនបុរេជាតប្បច្ច័យ គឺក្នុងអរូប ខន្ធ២ អាស្រ័យនូវខន្ធ១
ដែលមិនមែនជាចិត្តផង នូវចិត្តផង នូវខន្ធ២ ... ចិត្តសមុដ្ឋានរូប
អាស្រ័យនូវពួកនោចិត្តក្ខន្ធផង នូវចិត្តផង ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យនូវចិត្តផង
នូវពួកមហាភូតផង ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ពួកនោចិត្តក្ខន្ធ អាស្រ័យនូវចិត្តផង
នូវវត្ថុផង ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ កដត្តារូប អាស្រ័យនូវចិត្តផង
នូវពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង កដត្តារូប អាស្រ័យនូវចិត្តផង នូវពួកមហាភូតផង។
ព្រោះនបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ ព្រោះនអាសេវនប្បច្ច័យ។

[៤៧] នោចិត្តធម៌ អាស្រ័យនូវចិត្តធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះនកម្មប្បដ្ឋយ គឺសម្បយុត្តកចេតនា អាស្រ័យនូវចិត្ត។ នោចិត្តធម៌ អាស្រ័យនូវនោចិត្តធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះនកម្មប្បដ្ឋយ គឺសម្បយុត្តកចេតនា អាស្រ័យនូវពួកនោចិត្តក្ខន្ធិ ពហិរៈ ... អាហារសមុដ្ឋាន ... ឧតុសមុដ្ឋាន ...។ នោចិត្តធម៌ អាស្រ័យនូវចិត្តធម៌ផង នូវនោចិត្តធម៌ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះនកម្មប្បដ្ឋយ គឺសម្បយុត្តកចេតនា អាស្រ័យនូវពួកនោចិត្តក្ខន្ធិផង នូវចិត្តផង។ សេចក្តីបំប្រួញ។

[៤៨] ក្នុងនហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ៥ ក្នុងនអារម្មណប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣
 ក្នុងនអធិបតិប្បដ្ឋយ មានវារៈ៥ ក្នុងនអនន្តរប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣
 ក្នុងនសមនន្តរប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣ ក្នុងនអញ្ញមញ្ញប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣
 ក្នុងនឧបនិស្សយប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣ ក្នុងនបុរេជាតប្បដ្ឋយ មានវារៈ៥
 ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បដ្ឋយ មានវារៈ៥ ក្នុងនអាសេវនប្បដ្ឋយ មានវារៈ៥
 ក្នុងនកម្មប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣ ក្នុងនវិបាកប្បដ្ឋយ មានវារៈ៥
 ក្នុងនអាហារប្បដ្ឋយ មានវារៈ១ ក្នុងនឥន្ទ្រិយប្បដ្ឋយ មានវារៈ១
 ក្នុងនឈានប្បដ្ឋយ មានវារៈ៥ ក្នុងនមគ្គប្បដ្ឋយ មានវារៈ៥
 ក្នុងនសម្បយុត្តប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ មានវារៈ៥
 ក្នុងនោនត្ថិប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣ ក្នុងនោវិតតប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣។

[៤៩] ក្នុងនអារម្មណប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣ ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ... ក្នុងនអធិបតិប្បដ្ឋយ មានវារៈ៥។ សេចក្តីបំប្រួញ។

[៥០] ក្នុងនអារម្មណប្បដ្ឋយ មានវារៈ៥ ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋយ ... ក្នុងនអនន្តរប្បដ្ឋយ មានវារៈ៥ ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ សុទ្ធតែមានវារៈ៥ ក្នុងនមគ្គប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣ ក្នុងនវិតតប្បដ្ឋយ មានវារៈ៥។ សហជាតវារៈ ដូចបដិច្ចវារៈដែរ។

បច្ច័យវារៈ

[៥១] នោចិត្តធម៌ ពឹងផ្អែកនឹងចិត្តធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ
គឺពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ជាបដិសន្ធិក្តី ពឹងផ្អែកនឹងចិត្ត។
នោចិត្តធម៌ ពឹងផ្អែកនឹងនោចិត្តធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋយ
គឺខន្ធធ្រក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធទ ដែលមិនមែនជាចិត្ត
នឹងខន្ធធ្រក្តី ហេតុដល់ពួកមហាភូត ពួកនោចិត្តក្ខន្ធ
ពឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ។ ចិត្តធម៌ ពឹងផ្អែកនឹងនោចិត្តធម៌ ទើបកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺចិត្ត ពឹងផ្អែកនឹងពួកនោចិត្តក្ខន្ធ ចិត្ត ពឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ
ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ចិត្ត ពឹងផ្អែកនឹងពួកនោចិត្តក្ខន្ធ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ
ចិត្ត ពឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ។ ចិត្តធម៌ក្តី នោចិត្តធម៌ក្តី ពឹងផ្អែកនឹងនោចិត្តធម៌
ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺខន្ធធ្រក្តី ចិត្តក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី
ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធទ ដែលមិនមែនជាចិត្ត នឹងខន្ធធ្រក្តី ... ចិត្តក្តី
ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធក្តី ពឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ខន្ធធ្រក្តី ចិត្តក្តី
កងត្រារូបក្តី ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធទ ដែលមិនមែនជាចិត្ត នឹងខន្ធធ្រក្តី ...
ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ចិត្តក្តី ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធក្តី ពឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ។
នោចិត្តធម៌ ពឹងផ្អែកនឹងចិត្តធម៌ផង និងនោចិត្តធម៌ផង ទើបកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺខន្ធធ្រក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធទ
ដែលមិនមែនជាចិត្តផង និងចិត្តផង នឹងខន្ធធ្រក្តី ... ពួកនោចិត្តក្ខន្ធ
ពឹងផ្អែកនឹងចិត្តផង និងវត្ថុផង ក្នុងខណៈ នៃបដិសន្ធិ ខន្ធធ្រក្តី កងត្រារូបក្តី
ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធទ ដែលមិនមែនជាចិត្តផង និងចិត្តផង នឹងខន្ធធ្រក្តី ...
ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ពួកនោចិត្តក្ខន្ធពឹងផ្អែកនឹងចិត្តផង និងវត្ថុផង។

[៥២] នោចិត្តធម៌ ពឹងផ្អែកនឹងចិត្តធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បដ្ឋយ
គឺមានវារៈ១ ដូចគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ។ នោចិត្តធម៌ ពឹងផ្អែកនឹងនោចិត្តធម៌
ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បដ្ឋយ គឺខន្ធធ្រក្តី ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធទ
ដែលមិនមែនជាចិត្ត នឹងខន្ធធ្រក្តី ហេតុ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ពួកនោចិត្តក្ខន្ធ

ពឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ ពួកខន្ធដែលច្រឡំដោយចក្ខុវិញ្ញាណ ពឹងផ្អែកនឹងចក្ខាយតនៈ
 ពួកខន្ធដែលច្រឡំដោយកាយវិញ្ញាណ ពឹងផ្អែកនឹងកាយាយតនៈ
 ពួកនោចិត្តក្នុង ពឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ។ ចិត្តធម៌ ពឹងផ្អែកនឹងនោចិត្តធម៌
 ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ គឺចិត្ត ពឹងផ្អែកនឹងពួកនោចិត្តក្នុង ចិត្ត
 ពឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ចិត្ត ពឹងផ្អែកនឹងពួកនោចិត្តក្នុង
 ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ចិត្តពឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ ចក្ខុវិញ្ញាណ ពឹងផ្អែកនឹងចក្ខាយតនៈ
 កាយវិញ្ញាណ ពឹងផ្អែកនឹងកាយាយតនៈ។ ចិត្តធម៌ក្តី នោចិត្តធម៌ក្តី
 ពឹងផ្អែកនឹងនោចិត្តធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ គឺខន្ធធ្រក្តី
 ចិត្តក្តី ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធទ ដែលមិនមែនជាចិត្ត និងខន្ធធ ... ចិត្តក្តី
 ពួកសម្បយុត្តកក្នុងក្តី ពឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ចិត្តក្តី
 ពួកសម្បយុត្តកក្នុងក្តី ពឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ ចក្ខុវិញ្ញាណក្តី ពួកសម្បយុត្តកក្នុងក្តី
 ពឹងផ្អែកនឹងចក្ខាយតនៈ កាយវិញ្ញាណក្តី ពួកសម្បយុត្តកក្នុងក្តី
 ពឹងផ្អែកនឹងកាយាយតនៈ។ នោចិត្តធម៌ ពឹងផ្អែកនឹងចិត្តធម៌ផង
 និងនោចិត្តធម៌ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ គឺខន្ធធ
 ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធទ ដែលមិនមែនជាចិត្តផង និងចិត្តផង និងខន្ធធ ...
 ពួកនោចិត្តក្នុង ពឹងផ្អែកនឹងចិត្តផង និងវត្ថុផង ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ
 ពួកនោចិត្តក្នុង ពឹងផ្អែកនឹងចិត្តផង និងវត្ថុផង
 ពួកខន្ធដែលច្រឡំដោយចក្ខុវិញ្ញាណ ពឹងផ្អែកនឹងចក្ខាយតនៈផង
 និងចក្ខុវិញ្ញាណផង និងកាយតនៈផង ... សេចក្តីបំប្រញ។

[៥៣] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ៥ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ៥
 ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ៥ ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ សុទ្ធតែមានវារៈ៥
 ក្នុងវិភត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ៥។

[៥៤] នោចិត្តធម៌ ពឹងផ្អែកនឹងចិត្តធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ
 គឺពួកសម្បយុត្តកក្នុងក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី ពឹងផ្អែកនឹងអហេតុកចិត្ត

ក្នុងខណៈនៃអហេតុកប្បដិសន្ធិ មោហៈ ដែលច្រឡំដោយវិចិត្រិកិច្ចា
ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈ ពឹងផ្អែកនឹងចិត្ត ដែលច្រឡំដោយវិចិត្រិកិច្ចា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈ។
នោចិត្តធម៌ ពឹងផ្អែកនឹងនោចិត្តធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បថ្មយ
គឺខន្ធគក្កិ ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្កិ ពឹងផ្អែកនឹងអហេតុកក្ខន្ធទ ដែលមិនមែនជាចិត្ត
នឹងខន្ធគ ... មានអហេតុកប្បដិសន្ធិ រហូតដល់ពួកអសញ្ញាសត្វ
ពួកខន្ធដែលច្រឡំដោយចក្ខុវិញ្ញាណ ពឹងផ្អែកនឹងចក្ខាយតនៈ
ពួកខន្ធដែលច្រឡំដោយកាយវិញ្ញាណ ពឹងផ្អែកនឹងកាយាយតនៈ
ពួកនោចិត្តក្ខន្ធជាអហេតុកៈ ពឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ មោហៈ ដែលច្រឡំដោយវិចិត្រិកិច្ចា
ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈ ពឹងផ្អែកនឹងពួកខន្ធដែលច្រឡំដោយវិចិត្រិកិច្ចា
ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈផង និងវត្ថុផង។ ចិត្តធម៌ ពឹងផ្អែកនឹងនោចិត្តធម៌
ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បថ្មយ គឺចិត្ត ពឹងផ្អែកនឹងពួកអហេតុកក្ខន្ធដែលមិនមែនជាចិត្ត
ចិត្តជាអហេតុកប្បដិសន្ធិ ពឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ។ ហេ។
ក្នុងខណៈនៃអហេតុកប្បដិសន្ធិ ចិត្ត ពឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ ចក្ខុវិញ្ញាណ
ពឹងផ្អែកនឹងចក្ខាយតនៈ ពឹងផ្អែកនឹងកាយាយតនៈ។ ហេ។ ចិត្តធម៌ក្កិ
នោចិត្តធម៌ក្កិ ពឹងផ្អែកនឹងនោចិត្តធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បថ្មយ
គឺខន្ធគក្កិ ចិត្តក្កិ ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្កិ ពឹងផ្អែកនឹងអហេតុកក្ខន្ធទ
ដែលមិនមែនជាចិត្ត នឹងខន្ធគ។ ហេ។ ចិត្តក្កិ ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធក្កិ
ជាអហេតុកប្បដិសន្ធិ ពឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ។ ហេ។ ក្នុងខណៈនៃអហេតុកប្បដិសន្ធិ
ចិត្តក្កិ ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធក្កិ ពឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ ពឹងផ្អែកនឹងចក្ខាយតនៈ។ ហេ។
កាយាយតនៈ។ ហេ។ នោចិត្តធម៌ ពឹងផ្អែកនឹងចិត្តធម៌ផង និងនោចិត្តធម៌ផង
ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បថ្មយ គឺខន្ធគក្កិ ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្កិ
ពឹងផ្អែកនឹងអហេតុកក្ខន្ធទ ដែលមិនមែនជាចិត្តផង និងចិត្តផង
នឹងខន្ធគ។ ហេ។ ពួកនោចិត្តក្ខន្ធដែលមិនមែនជាចិត្តផង និងវត្ថុផង
ក្នុងខណៈនៃអហេតុកប្បដិសន្ធិ ពួកនោចិត្តក្ខន្ធដែលមិនមែនជាចិត្តផង
នឹងវត្ថុផង ពួកខន្ធដែលច្រឡំដោយចក្ខុវិញ្ញាណ ពឹងផ្អែកនឹងចក្ខាយតនៈផង

នឹងចក្ខុវិញ្ញាណផង នឹងកាយាយតនៈផង។ ហេហៈ ដែលច្រឡំដោយវិចិត្រកិច្ចា
ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈ ពីងផ្អែកនឹងពួកខន្ធ ដែលច្រឡំដោយវិចិត្រកិច្ចា
ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈផង នឹងចិត្តផង។ សេចក្តីបំប្រួញ។

[៥៥] ក្នុងនហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ៥ ក្នុងនអារម្មណប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣
ក្នុងនអធិបតិប្បដ្ឋយ មានវារៈ៥ ក្នុងនអនន្តរប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣
ក្នុងនសមនន្តរប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣ ក្នុងនអញ្ញមញ្ញប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣
ក្នុងនឧបនិស្សយប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣ ក្នុងនបុរេជាតប្បដ្ឋយ មានវារៈ៥
ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បដ្ឋយ មានវារៈ៥ ក្នុងនអាសេវនប្បដ្ឋយ មានវារៈ៥
ក្នុងនកម្មប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣ ក្នុងនវិបាកប្បដ្ឋយ មានវារៈ៥
ក្នុងនអាហារប្បដ្ឋយ មានវារៈ១ ក្នុងនឥន្ទ្រិយប្បដ្ឋយ មានវារៈ១
ក្នុងនឈានប្បដ្ឋយ មានវារៈ៥ ក្នុងនមគ្គប្បដ្ឋយ មានវារៈ៥
ក្នុងនសម្បយុត្តប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ មានវារៈ៥
ក្នុងនោនតិប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣ ក្នុងនោវិតតប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣។

[៥៦] ក្នុងនអារម្មណប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣ ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ...
ក្នុងនអធិបតិប្បដ្ឋយ មានវារៈ៥។ សេចក្តីបំប្រួញ។

[៥៧] ក្នុងនអារម្មណប្បដ្ឋយ មានវារៈ៥ ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋយ ... ក្នុងនអនន្តរប្បដ្ឋយ
មានវារៈ៥ ក្នុងនបច្ឆយទាំងអស់ សុទ្ធតែមានវារៈ៥ ក្នុងនមគ្គប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣
ក្នុងនអវិតតប្បដ្ឋយ មានវារៈ៥។

និស្សយវារៈ ដូចបច្ឆយវារៈដែរ។

សំសដ្ឋវារៈ

[៥៨] នោចិត្តធម៌ ច្រឡំនឹងចិត្តធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ
គឺពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធ ច្រឡំនឹងចិត្ត ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ។ ហេហៈ នោចិត្តធម៌
ច្រឡំនឹងនោចិត្តធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺខន្ធធ២ ច្រឡំនឹងខន្ធទ

ដែលមិនមែនជាចិត្ត ខន្ធទ្រង់ជាបដិសន្ធិ ច្រឡំនឹងខន្ធទ្រង់ ចិត្តធម៌
ច្រឡំនឹងនោចិត្តធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺចិត្តជាបដិសន្ធិ
ច្រឡំនឹងពួកខន្ធ ដែលមិនមែនជាចិត្ត។ ចិត្តធម៌ក្តី នោចិត្តធម៌ក្តី
ច្រឡំនឹងនោចិត្តធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺខន្ធទ្រង់ក្តី ចិត្តធម៌ក្តី
ច្រឡំនឹងខន្ធទ្រង់ ដែលមិនមែនជាចិត្ត នឹងខន្ធទ្រង់ហេ ជាបដិសន្ធិ។ នោចិត្តធម៌
ច្រឡំនឹងចិត្តធម៌ផង នឹងនោចិត្តធម៌ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ
គឺខន្ធទ្រង់ច្រឡំនឹងខន្ធទ្រង់ ដែលមិនមែនជាចិត្តផង នឹងចិត្តផង នឹងខន្ធទ្រង់ហេ
ជាបដិសន្ធិ។ សេចក្តីបំប្រួញ។

[៥៩] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ៥ ក្នុងអារម្មណ៍ប្បដ្ឋយ មានវារៈ៥
ក្នុងអធិបតិប្បដ្ឋយ មានវារៈ៥ ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ សុទ្ធតែមានវារៈ៥
ក្នុងអវិភតប្បដ្ឋយ មានវារៈ៥។ សេចក្តីបំប្រួញ។

[៦០] ក្នុងនហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ៥ ក្នុងនអធិបតិប្បដ្ឋយ មានវារៈ៥
ក្នុងនបុរេជាតប្បដ្ឋយ មានវារៈ៥ ក្នុងនបច្ច័យជាតប្បដ្ឋយ មានវារៈ៥
ក្នុងនអាសេវនប្បដ្ឋយ មានវារៈ៥ ក្នុងនកម្មប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣
ក្នុងនវិបាកប្បដ្ឋយ មានវារៈ៥ ក្នុងនឈានប្បដ្ឋយ មានវារៈ៥ ក្នុងនមគ្គប្បដ្ឋយ
មានវារៈ៥ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ មានវារៈ៥។ ការរាប់២យ៉ាងក្រៅពីនេះក្តី
សម្បយុត្តវារៈក្តី ទាំងអស់នេះ បណ្ឌិតគប្បីធ្វើយ៉ាងនេះចុះ។

បញ្ហាវារៈ

[៦១] នោចិត្តធម៌ ជាបច្ច័យនៃនោចិត្តធម៌ ដោយហេតុប្បដ្ឋយ គឺពួកហេតុ
ដែលមិនមែនជាចិត្ត ជាបច្ច័យនៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង
នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយហេតុប្បដ្ឋយ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ។ ហេ
នោចិត្តធម៌ ជាបច្ច័យនៃចិត្តធម៌ ដោយហេតុប្បដ្ឋយ គឺពួកហេតុ
ដែលមិនមែនជាចិត្ត ជាបច្ច័យ គឺជាបដិសន្ធិនៃចិត្ត ដោយហេតុប្បដ្ឋយ។

នោចិត្តធម៌ ជាបច្ច័យនៃចិត្តធម៌ផង នៃនោចិត្តធម៌ផង ដោយហេតុប្បច្ច័យ គឺពួកហេតុ ដែលមិនមែនជាចិត្ត ជាបច្ច័យ គឺជាបដិសន្ធិ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង នៃចិត្តផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយហេតុប្បច្ច័យ។

[៦២] ចិត្តធម៌ ជាបច្ច័យនៃចិត្តធម៌ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ គឺចិត្តកើតឡើង ព្រោះប្រារព្ធនូវចិត្ត។ មូល បណ្ឌិតគប្បីធ្វើចុះ។ ពួកនោចិត្តក្នុង កើតឡើង ព្រោះប្រារព្ធនូវចិត្ត។ មូល បណ្ឌិតគប្បីធ្វើចុះ។ ចិត្តក្តី ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធក្តី កើតឡើង ព្រោះប្រារព្ធនូវចិត្ត។ នោចិត្តធម៌ ជាបច្ច័យនៃនោចិត្តធម៌ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ គឺបុគ្គលឲ្យនូវទាន រក្សានូវសីល ធ្វើនូវឧបោសថកម្ម ហើយពិចារណានូវកុសលនោះ ត្រេកអរ រីករាយ រាគៈកើតឡើង ព្រោះប្រារព្ធនូវកុសលនោះ។ ហេ។ ទោមនស្សកើតឡើង នូវពួកកុសល ដែលខ្លួនធ្លាប់សន្សំហើយ ក្នុងកាលមុន ... ចេញអំពីឈាន នូវឈាន ... ពួកព្រះអរិយៈចេញអំពីមគ្គ ហើយពិចារណានូវមគ្គ ពិចារណានូវផល ពិចារណានូវព្រះនិព្វាន និព្វាន ជាបច្ច័យនៃការពិចារណា នូវគោត្រភូ វោទានៈ មគ្គ និងផល ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ពួកព្រះអរិយៈ ពិចារណានូវពួកកិលេសមិនមែនជាចិត្ត ដែលលះបង់ហើយ ពិចារណានូវពួកកិលេស ដែលខ្លួនសង្កត់សង្កិនហើយ ដឹងនូវពួកកិលេស ដែលខ្លួនធ្លាប់សន្សំហើយ ក្នុងកាលមុន នូវចក្ខុ ... នូវវត្ថុ ... នូវពួកនោចិត្តក្នុង ថាមិនទៀង។ ហេ។ ទោមនស្សកើតឡើង បុគ្គលឃើញនូវរូប ដោយទិព្វចក្ខុ ព្រះសំឡេង ដោយទិព្វសោតធាតុ ដឹងនូវចិត្តរបស់បុគ្គលអ្នកប្រកបដោយធម៌ មិនមែនជាចិត្ត ដោយចេតោបរិយញ្ញាណ អាកាសានញ្ញាយតនៈ។ ហេ។ អាកិញ្ញញ្ញាយតនៈ។ ហេ។ រូបាយតនៈ ជាបច្ច័យនៃពួកខន្ធ ដែលច្រឡំដោយចក្ខុវិញ្ញាណ ផោដ្ឋញ្ញាយតនៈ។ ហេ។ ពួកនោចិត្តក្នុង ជាបច្ច័យនៃកាពិចារណា នូវឥន្ទ្រវិធាញ្ញាណ ចេតោបរិយញ្ញាណ

បុព្វេនិវាសានុស្សតិញ្ញាណ យថាកម្មបគញ្ញាណ និងអនាគតំសញ្ញាណ
 ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ។ នោចិត្តធម៌ ជាបច្ច័យនៃចិត្តធម៌ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ
 គឺបុគ្គលឲ្យនូវទាន ... ដូចជាដំណើរទី១ មិនមានការធ្វើឲ្យផ្សេងៗគ្នាទេ។
 នេះជាសេចក្តីផ្សេងគ្នា គឺរូបាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃចក្ខុវិញ្ញាណ ដោយដ្ឋព្វាយតនៈ
 (ជាបច្ច័យ) នៃកាយវិញ្ញាណ។ នោចិត្តក្ខន្ធ ជាបច្ច័យនៃការពិចារណា
 នូវឥទ្ធិវិធានាណ។ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ។ នោចិត្តធម៌
 ជាបច្ច័យនៃចិត្តធម៌ផង នៃនោចិត្តធម៌ផង ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ
 គឺបុគ្គលឲ្យនូវទាន ... ដូចជាដំណើរទី១ មិនមានការធ្វើឲ្យផ្សេងៗគ្នាទេ។
 នេះជាសេចក្តីផ្សេងគ្នា គឺរូបាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃចក្ខុវិញ្ញាណផង
 នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង ដោយដ្ឋព្វាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃកាយវិញ្ញាណផង
 នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង។ នោចិត្តក្ខន្ធ (ជាបច្ច័យ)
 នៃការពិចារណានូវឥទ្ធិវិធានាណ។ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ។ ចិត្តធម៌ក្តី
 នោចិត្តធម៌ក្តី ជាបច្ច័យនៃចិត្តធម៌ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ
 គឺចិត្តប្រារព្ធនូវចិត្តផង នូវពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង មានវារៈ៣។

[៦៣] ចិត្តធម៌ ជាបច្ច័យនៃចិត្តធម៌ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ
 បានដល់អារម្មណាធិបតិ គឺចិត្តកើតឡើង ព្រោះធ្វើនូវចិត្ត ឲ្យជាទីគោរព។
 ចិត្តធម៌ ជាបច្ច័យនៃនោចិត្តធម៌ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ
 បានដល់អារម្មណាធិបតិ និងសហជាតាធិបតិ។ អារម្មណាធិបតិ
 គឺពួកនោចិត្តក្ខន្ធកើតឡើង ព្រោះធ្វើនូវចិត្ត ឲ្យជាទីគោរព។ ឯសហជាតាធិបតិ
 គឺចិត្តាធិបតិធម៌ ជាបច្ច័យនៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង
 នៃពួកចិត្តសម្ពុដ្ឋានរូបផង ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ។ ចិត្តធម៌
 ជាបច្ច័យនៃចិត្តធម៌ផង នៃនោចិត្តធម៌ផង ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ
 បានដល់អារម្មណាធិបតិ គឺចិត្តក្តី ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធក្តី កើតឡើង
 ព្រោះធ្វើនូវចិត្ត ឲ្យជាទីគោរព។ នោចិត្តធម៌ ជាបច្ច័យនៃនោចិត្តធម៌

ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណាធិបតិ និងសហជាតាធិបតិ។
អារម្មណាធិបតិ គឺនូវទាន ... នូវសីល ... នូវឧបោសថកម្ម ...
បុគ្គលធ្វើនូវកុសលនោះ ហើយពិចារណានូវកុសលនោះ ឲ្យជាទីគោរព ត្រេកអរ
រីករាយ រាគៈកើតឡើង ព្រោះធ្វើនូវកុសលនោះ ឲ្យជាទីគោរព ទិដ្ឋិកើតឡើង។ ហេ
ក្នុងកាលមុន ... អំពើឈាន ... ពួកព្រះអរិយៈ ចេញអំពីមគ្គ ពិចារណានូវមគ្គ
នូវផល ... ព្រោះធ្វើនូវព្រះនិព្វាន ឲ្យជាទីគោរព ... ព្រះនិព្វាន
ជាបច្ច័យនៃគោត្រភូ វេទានៈ មគ្គ និងផល ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ នូវចក្ខុ ...
នូវវត្ថុ ... ត្រេកអរ រីករាយ ព្រោះធ្វើនូវនោចិត្តក្នុង ឲ្យជាទីគោរព រាគៈកើតឡើង
ព្រោះធ្វើនូវពួកខន្ធនោះឲ្យធ្ងន់ ទិដ្ឋិកើតឡើង។ ហេ ឯសហជាតាធិបតិ
គឺនោចិត្តាធិបតិធម៌ ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង
នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ។ នោចិត្តធម៌
ជាបច្ច័យនៃចិត្តធម៌ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ គឺដំណើរទាំង២យ៉ាង
ដូចជាដំណើរទី១ដែរ មិនមានការធ្វើឲ្យផ្សេងៗគ្នាទេ ឯអារម្មណាធិបតិ
និងសហជាតាធិបតិ បណ្ឌិតគប្បីធ្វើចុះ។ ចិត្តធម៌ក្តី នោចិត្តធម៌ក្តី
ជាបច្ច័យនៃចិត្តធម៌ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណាធិបតិ
គឺមានវារៈ៣ មានការធ្វើឲ្យធ្ងន់ជាអារម្មណ៍ បណ្ឌិតគប្បីធ្វើចុះ
គឺអារម្មណាធិបតិហ្នឹងដដែល។

[៦៤] ចិត្តធម៌ ជាបច្ច័យនៃចិត្តធម៌ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ គឺចិត្តមុនៗ
ជាបច្ច័យនៃចិត្តក្រោយៗ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ។ ចិត្តធម៌
ជាបច្ច័យនៃនោចិត្តធម៌ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ គឺចិត្តមុនៗ
ជាបច្ច័យនៃនោចិត្តក្នុងក្រោយៗ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ ចិត្តជាបច្ច័យនៃវដ្តានៈ
ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ។ ចិត្តធម៌ ជាបច្ច័យនៃចិត្តធម៌ផង នៃនោចិត្តធម៌ផង
ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ គឺចិត្តមុនៗ ជាបច្ច័យនៃចិត្តក្រោយៗផង
នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ។ នោចិត្តធម៌

ជាបច្ច័យនៃនោចិត្តធម៌ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ គឺពួកនោចិត្តក្នុងមុនៗ។ ហេ្ន
 ជាបច្ច័យនៃផលសមាបត្តិ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ វារៈទាំង២យ៉ាងនេះ
 បណ្ឌិតអ្នកមានប្រាជ្ញានឹងបំពេញ គប្បីធ្វើឲ្យដូចដំណើរមុនចុះ។ ចិត្តធម៌ក្តី
 នោចិត្តធម៌ក្តី ជាបច្ច័យនៃចិត្តធម៌ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ គឺចិត្តមុនៗក្តី
 ពួកសម្បយុត្តកក្នុងក្តី ជាបច្ច័យនៃចិត្តក្រោយៗ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ។
 បណ្ឌិតគប្បីសួរមូលចុះ ចិត្តមុនៗក្តី ពួកសម្បយុត្តកក្នុងក្តី ជាបច្ច័យ
 នៃពួកនោចិត្តក្នុងក្រោយៗ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ ចិត្តក្តី ពួកសម្បយុត្តកក្នុងក្តី
 ជាបច្ច័យនៃវុដ្ឋានៈ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ។ បណ្ឌិតគប្បីសួរមូលចុះ ចិត្តមុនៗក្តី
 ពួកសម្បយុត្តកក្នុងក្តី ជាបច្ច័យនៃចិត្តក្រោយៗផង នៃពួកសម្បយុត្តកក្នុងផង
 ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ។ ជាបច្ច័យ ដោយសមនន្តរប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ
 ដោយសហជាតប្បច្ច័យ គឺមានវារៈ៥ ដូចបដិច្ចវារៈដែរ ជាបច្ច័យ
 ដោយអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ គឺមានវារៈ៥ ដូចបដិច្ចវារៈដែរ ជាបច្ច័យ
 ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ គឺមានវារៈ៥ ដូចបច្ច័យវារៈដែរ។

[៦៥] ចិត្តធម៌ ជាបច្ច័យនៃចិត្តធម៌ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ បានដល់
 អារម្មណ៍បនិស្ស័យ អនន្តរូបនិស្ស័យ និងបកតូបនិស្ស័យ។ ហេ្ន ឯបកតូបនិស្ស័យ
 គឺចិត្ត ជាបច្ច័យនៃចិត្ត ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ៣។ នោចិត្តធម៌
 ជាបច្ច័យនៃនោចិត្តធម៌ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណ៍បនិស្ស័យ
 អនន្តរូបនិស្ស័យ និងបកតូបនិស្ស័យ។ ហេ្ន ឯបកតូបនិស្ស័យ
 គឺបុគ្គលអាស្រ័យនូវសទ្ធា ហើយឲ្យទាន។ ហេ្ន តំឡើងមានៈ ប្រកាន់ទិដ្ឋិ សីល។ ហេ្ន
 បុគ្គលអាស្រ័យនូវសេនាសនៈ ហើយឲ្យទាន។ ហេ្ន បំបែកសង្ឃ សទ្ធា។ ហេ្ន
 សេនាសនៈ ជាបច្ច័យនៃសទ្ធា។ ហេ្ន នៃមគ្គ និងផលសមាបត្តិ
 ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ។ នោចិត្តធម៌ ជាបច្ច័យនៃចិត្តធម៌
 ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ គឺវារៈទាំង២យ៉ាងនេះ បណ្ឌិតអ្នកប្រាជ្ញានឹងបំពេញ
 គប្បីធ្វើក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ ឲ្យដូចជាដំណើរទី១ មិនមានការធ្វើឲ្យផ្សេងៗគ្នាទេ។

ចិត្តធម៌ក្តី នោចិត្តធម៌ក្តី ជាបច្ច័យនៃចិត្តធម៌ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ
បានដល់អារម្មណ៍បនិស្ស័យ អនន្តរូបនិស្ស័យ និងបកតូបនិស្ស័យ។ ហេ
ឯបកតូបនិស្ស័យ គឺចិត្តក្តី ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធក្តី ជាបច្ច័យនៃចិត្ត
ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ៣។

[៦៦] នោចិត្តធម៌ ជាបច្ច័យនៃនោចិត្តធម៌ ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ
បានដល់អារម្មណ៍បុរេជាត និងវត្ថុបុរេជាត។ អារម្មណ៍បុរេជាត គឺនូវចក្ខុ ... នូវវត្ថុ
ថាមិនទៀង។ ហេ ទោមនស្សកើតឡើង បុគ្គលឃើញនូវរូប ដោយទិព្វចក្ខុ
ព្យនូវសំឡេង ដោយទិព្វសោតធាតុ រូបាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃពួកខន្ធ
ដែលច្រឡំដោយចក្ខុវិញ្ញាណ ដោយដ្ឋព្វាយតនៈ ជាបច្ច័យនៃពួកខន្ធ
ដែលច្រឡំដោយកាយវិញ្ញាណ ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ។ ឯវត្ថុបុរេជាត
គឺចក្ខាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃពួកខន្ធ ដែលច្រឡំដោយចក្ខុវិញ្ញាណ កាយាយតនៈ
... វត្ថុ ជាបច្ច័យនៃពួកនោចិត្តក្ខន្ធ ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ។ នោចិត្តធម៌
ជាបច្ច័យនៃចិត្តធម៌ ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណ៍បុរេជាត
និងវត្ថុបុរេជាត។ អារម្មណ៍បុរេជាត គឺនូវចក្ខុ ... នូវវត្ថុ ថាមិនទៀង។ ហេ
ទោមនស្សកើតឡើង បុគ្គលឃើញនូវរូប ដោយទិព្វចក្ខុ ព្យនូវសំឡេង
ដោយទិព្វសោតធាតុ រូបាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃចក្ខុវិញ្ញាណ ដោយដ្ឋព្វាយតនៈ
(ជាបច្ច័យ) នៃកាយវិញ្ញាណ។ ឯវត្ថុបុរេជាត គឺចក្ខាយតនៈ (ជាបច្ច័យ)
នៃចក្ខុវិញ្ញាណ កាយាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃកាយវិញ្ញាណ វត្ថុ ជាបច្ច័យនៃចិត្ត
ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ។ នោចិត្តធម៌ ជាបច្ច័យនៃចិត្តធម៌ផង
នៃនោចិត្តធម៌ផង ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណ៍បុរេជាត
និងវត្ថុបុរេជាត។ អារម្មណ៍បុរេជាត គឺនូវចក្ខុ ... នូវវត្ថុ ថាមិនទៀង។ ហេ
ទោមនស្សកើតឡើង បុគ្គលឃើញនូវរូប ដោយទិព្វចក្ខុ ព្យនូវសំឡេង
ដោយទិព្វសោតធាតុ រូបាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃចក្ខុវិញ្ញាណផង
នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង ដោយដ្ឋព្វាយតនៈ។ ហេ ឯវត្ថុបុរេជាត គឺចក្ខាយតនៈ

ជាបច្ច័យនៃចក្ខុវិញ្ញាណផង នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ
កាយាតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃកាយវិញ្ញាណផង នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង វត្ត
ជាបច្ច័យនៃចិត្តផង នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ។

[៦៧] ចិត្តធម៌ ជាបច្ច័យនៃនោចិត្តធម៌ ដោយបច្ច័យជាតប្បច្ច័យ។
សេចក្តីបំប្រួញ។ នោចិត្តធម៌ ជាបច្ច័យនៃនោចិត្តធម៌ ដោយបច្ច័យជាតប្បច្ច័យ។
សេចក្តីបំប្រួញ។ ចិត្តធម៌ក្តី នោចិត្តធម៌ក្តី ជាបច្ច័យនៃនោចិត្តធម៌
ដោយបច្ច័យជាតប្បច្ច័យ។ សេចក្តីបំប្រួញ។

[៦៨] ចិត្តធម៌ ជាបច្ច័យនៃចិត្តធម៌ ដោយអាសេវនប្បច្ច័យ គឺមានវារៈ៩។

[៦៩] នោចិត្តធម៌ ជាបច្ច័យនៃនោចិត្តធម៌ ដោយកម្មប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត
និងនានាខណៈ។ សហជាត គឺចេតនា ដែលមិនមែនជាចិត្ត
ជាបច្ច័យនៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង
ដោយកម្មប្បច្ច័យ។ ឯនានាខណៈ គឺចេតនា ដែលមិនមែនជាចិត្ត
ជាបច្ច័យនៃពួកវិបាកក្ខន្ធផង នៃពួកកដក្ការូបផង ដោយកម្មប្បច្ច័យ។
នោចិត្តធម៌ ជាបច្ច័យនៃចិត្តធម៌ ដោយកម្មប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត
និងនានាខណៈ។ សហជាត គឺចេតនា ដែលមិនមែនជាចិត្ត ជាបច្ច័យនៃចិត្ត
ដោយកម្មប្បច្ច័យ។ ឯនានាខណៈ គឺចេតនា ដែលមិនមែនជាចិត្ត
ជាបច្ច័យនៃវិបាកចិត្ត ដោយកម្មប្បច្ច័យ។ នោចិត្តធម៌ ជាបច្ច័យនៃចិត្តធម៌ផង
នៃនោចិត្តធម៌ផង ដោយកម្មប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត និងនានាខណៈ។
សហជាត គឺចេតនា ដែលមិនមែនជាចិត្ត ជាបច្ច័យនៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង
នៃចិត្តផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយកម្មប្បច្ច័យ។ ឯនានាខណៈ
គឺចេតនា ដែលមិនមែនជាចិត្ត ជាបច្ច័យនៃពួកវិបាកក្ខន្ធផង នៃចិត្តផង
នៃពួកកដក្ការូបផង ដោយកម្មប្បច្ច័យ។

[៧០] ចិត្តធម៌ ជាបច្ច័យនៃនោចិត្តធម៌ ដោយវិបាកប្បច្ច័យ គឺមានវារៈ៥
ជាបច្ច័យ ដោយអាហារប្បច្ច័យ គឺមានវារៈ៥ ជាបច្ច័យ ដោយឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ
គឺមានវារៈ៥។

[៧១] នោចិត្តធម៌ ជាបច្ច័យនៃនោចិត្តធម៌ ដោយឈានប្បច្ច័យ គឺមានវារៈ៣
ជាបច្ច័យ ដោយមគ្គប្បច្ច័យ គឺមានវារៈ៣ ជាបច្ច័យ ដោយសម្បយុត្តប្បច្ច័យ
គឺមានវារៈ៥។

[៧២] ចិត្តធម៌ ជាបច្ច័យនៃនោចិត្តធម៌ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ
បានដល់សហជាត និងបច្ឆាជាត។ សេចក្តីបំប្រួញ។ នោចិត្តធម៌
ជាបច្ច័យនៃនោចិត្តធម៌ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត បុរេជាត
និងបច្ឆាជាត។ សហជាត គឺពួកនោចិត្តក្នុង ជាបច្ច័យនៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប
ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ពួកនោចិត្តក្នុង ជាបច្ច័យនៃវត្ថុ
ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ វត្ថុ ជាបច្ច័យនៃពួកខន្ធ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ។ បុរេជាត
គឺចក្ខាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃពួកខន្ធ ដែលច្រឡំដោយចក្ខុវិញ្ញាណ កាយាយតនៈ
(ជាបច្ច័យ) នៃពួកខន្ធ ដែលច្រឡំដោយកាយវិញ្ញាណ វត្ថុ
ជាបច្ច័យនៃពួកនោចិត្តក្នុង ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ។ ឯបច្ឆាជាត
គឺពួកនោចិត្តក្នុង ជាបច្ច័យនៃកាយនេះ ដែលកើតមុន ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ។
នោចិត្តធម៌ ជាបច្ច័យនៃចិត្តធម៌ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត
និងបុរេជាត។ សហជាត គឺក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ វត្ថុ ជាបច្ច័យនៃចិត្ត
ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ។ ឯបុរេជាត គឺចក្ខាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃចក្ខុវិញ្ញាណ
កាយាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃកាយវិញ្ញាណ វត្ថុ ជាបច្ច័យនៃចិត្ត
ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ។ នោចិត្តធម៌ ជាបច្ច័យនៃចិត្តធម៌ផង
នៃនោចិត្តធម៌ផង ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត និងបុរេជាត។
សហជាត គឺក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ វត្ថុ ជាបច្ច័យនៃចិត្តផង
នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ។ ឯបុរេជាត គឺចក្ខាយតនៈ

ជាបច្ច័យនៃចក្ខុវិញ្ញាណផង នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ
កាយាតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃកាយវិញ្ញាណ ... វត្ថុ ជាបច្ច័យនៃចិត្តផង
នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ។ ចិត្តធម៌ក្តី នៅចិត្តធម៌ក្តី
ជាបច្ច័យនៃនោចិត្តធម៌ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត
និងបច្ឆាជាត។ សេចក្តីបំប្រួញ។

[៧៣] ចិត្តធម៌ ជាបច្ច័យនៃនោចិត្តធម៌ ដោយអត្តិប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត
និងបច្ឆាជាត។ សេចក្តីបំប្រួញ។ នោចិត្តធម៌ ជាបច្ច័យនៃនោចិត្តធម៌
ដោយអត្តិប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត បុរេជាត បច្ឆាជាត អាហារ និងឥន្ទ្រិយ។
សេចក្តីបំប្រួញ។ នោចិត្តធម៌ ជាបច្ច័យនៃចិត្តធម៌ ដោយអត្តិប្បច្ច័យ
បានដល់សហជាត និងបុរេជាត។ សហជាត គឺពួកនោចិត្តក្ខន្ធ (ជាបច្ច័យ)
នៃចិត្ត ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ពួកនោចិត្ត។ បេ។ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ វត្ថុ
ជាបច្ច័យនៃចិត្ត ដោយអត្តិប្បច្ច័យ។ បុរេជាត គឺនូវចក្ខុ ... នូវវត្ថុ ថាមិនទៀង ...
ដូចជាបុរេជាតប្បច្ច័យដែរ។ សេចក្តីបំប្រួញ។ នោចិត្តធម៌
ជាបច្ច័យនៃចិត្តធម៌ផង នៃនោចិត្តធម៌ផង ដោយអត្តិប្បច្ច័យ
បានដល់សហជាត និងបុរេជាត។ សហជាត គឺនោចិត្តក្ខន្ធ១
ជាបច្ច័យនៃខន្ធធ២ផង នៃចិត្តផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង
ដោយអត្តិប្បច្ច័យ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ នោចិត្តក្ខន្ធទ។ បេ។
ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ វត្ថុ ជាបច្ច័យនៃចិត្តផង នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង
ដោយអត្តិប្បច្ច័យ។ បុរេជាត គឺនូវចក្ខុ ... នូវវត្ថុ ... ដូចជាបុរេជាតប្បច្ច័យ។
សេចក្តីបំប្រួញ។ ចិត្តធម៌ក្តី នោចិត្តធម៌ក្តី ជាបច្ច័យនៃនោចិត្តធម៌
ដោយអត្តិប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត បុរេជាត បច្ឆាជាត អាហារ និងឥន្ទ្រិយ។
សហជាត គឺនោចិត្តក្ខន្ធទក្តី ចិត្តក្តី ជាបច្ច័យនៃខន្ធធ២ផង
នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយអត្តិប្បច្ច័យ ខន្ធធ២...។ សហជាត គឺចិត្តក្តី វត្ថុក្តី
ជាបច្ច័យនៃពួកនោចិត្តក្ខន្ធ ដោយអត្តិប្បច្ច័យ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ

មានវារៈ២។ សហជាត គឺចិត្តក្តី ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធក្តី ជាបច្ច័យ
 នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ។ សហជាត គឺចិត្តក្តី ពួកមហាភូតក្តី
 ជាបច្ច័យនៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ។ បច្ច័យជាត គឺចិត្តក្តី
 ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធក្តី ជាបច្ច័យនៃកាយនេះ ដែលកើតមុន ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ។
 បច្ច័យជាត គឺចិត្តក្តី ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធក្តី កពទ្ធិង្ការាហារក្តី
 ជាបច្ច័យនៃកាយនេះ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ។ បច្ច័យជាត គឺចិត្តក្តី
 ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធក្តី រូបជីវិតិទ្រ្តិយក្តី ជាបច្ច័យនៃពួកកដត្តារូប
 ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ។

[៧៤] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ក្នុងអារម្មណ៍ប្បច្ច័យ មានវារៈ៩
 ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ៩
 ក្នុងសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ៥
 ក្នុងអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ៥ ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ៥
 ក្នុងឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ៣
 ក្នុងបច្ច័យជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ក្នុងអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ
 មានវារៈ៣ ក្នុងវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ៥ ក្នុងអាហារប្បច្ច័យ មានវារៈ៥
 ក្នុងតន្ត្រិយប្បច្ច័យ មានវារៈ៥ ក្នុងឈានប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ក្នុងមគ្គប្បច្ច័យ
 មានវារៈ៣ ក្នុងសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ៥ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ៥
 ក្នុងអត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ៥ ក្នុងនត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងវិតតប្បច្ច័យ
 មានវារៈ៩ ក្នុងអវិតតប្បច្ច័យ មានវារៈ៥។

[៧៥] ចិត្តធម៌ ជាបច្ច័យនៃចិត្តធម៌ ដោយអារម្មណ៍ប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ
 ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ។ ចិត្តធម៌ ជាបច្ច័យនៃនោចិត្តធម៌
 ដោយអារម្មណ៍ប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ
 ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយបច្ច័យជាតប្បច្ច័យ។ ចិត្តធម៌
 ជាបច្ច័យនៃចិត្តធម៌ផង នៃនោចិត្តធម៌ផង ដោយអារម្មណ៍ប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ

ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ។ នោចិត្តធម៌ ជាបច្ច័យនៃនោចិត្តធម៌
 ដោយអារម្មណ៍ប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ
 ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ
 ដោយបច្ចាជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយកម្មប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ
 ដោយអាហារប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ។ នោចិត្តធម៌
 ជាបច្ច័យនៃចិត្តធម៌ ដោយអារម្មណ៍ប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ
 ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ
 ដោយកម្មប្បច្ច័យ។ នោចិត្តធម៌ ជាបច្ច័យនៃចិត្តធម៌ផង នៃនោចិត្តធម៌ផង
 ដោយអារម្មណ៍ប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ
 ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ
 ដោយកម្មប្បច្ច័យ។ ចិត្តធម៌ក្តី នោចិត្តធម៌ក្តី ជាបច្ច័យនៃចិត្តធម៌
 ដោយអារម្មណ៍ប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ។ ចិត្តធម៌ក្តី
 នោចិត្តធម៌ក្តី ជាបច្ច័យនៃនោចិត្តធម៌ ដោយអារម្មណ៍ប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ
 ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ
 ដោយបច្ចាជាតប្បច្ច័យ។ ចិត្តធម៌ក្តី នោចិត្តធម៌ក្តី ជាបច្ច័យនៃចិត្តធម៌ផង
 នៃនោចិត្តធម៌ផង ដោយអារម្មណ៍ប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ។

[៧៦] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងនអារម្មណ៍ប្បច្ច័យ មានវារៈ៩
 ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ សុទ្ធតែមានវារៈ៩ ក្នុងនោអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ៩។

[៧៧] ក្នុងនអារម្មណ៍ប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ។ ហេ។ ...
 ក្នុងនសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ក្នុងនអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ១
 ក្នុងនឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ សុទ្ធតែមានវារៈ៣
 ក្នុងនមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ក្នុងនសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ១
 ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ក្នុងនោនត្តិប្បច្ច័យ មានវារៈ៣
 ក្នុងនោវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ៣។

[៧៨] ក្នុងអារម្មណ៍ប្បថ្នយ មានវារៈ៩ ព្រោះនហេតុប្បថ្នយ ... ក្នុងអធិបតិប្បថ្នយ មានវារៈ៩។

អនុលោមប្បដិលោមមាតិកា បណ្ឌិតគប្បិធ្វើចុះ។

ចប់ ចិត្តទុកៈ។

ចេតសិកទុកៈ។

បដិច្ចវារៈ

[៧៩] ចេតសិកធម៌ [គឺវេទនា សញ្ញា និងសង្ខារ។ អដ្ឋកថា។] អាស្រ័យនូវចេតសិកធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បថ្នយ គឺខន្ធ២ អាស្រ័យនូវចេតសិកក្ខន្ធទ ខន្ធទ អាស្រ័យនូវខន្ធធ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ។ ហេ។ អចេតសិកធម៌ [គឺចិត្ត រូប និងនិព្វាន។ អដ្ឋកថា។] អាស្រ័យនូវចេតសិកធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បថ្នយ គឺចិត្តក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យនូវពួកចេតសិកក្ខន្ធ ចិត្តក្តី កដត្តារូបក្តី អាស្រ័យនូវពួកចេតសិកក្ខន្ធ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ។ ចេតសិកធម៌ក្តី អចេតសិកធម៌ក្តី អាស្រ័យនូវចេតសិកធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បថ្នយ គឺខន្ធ២ក្តី ចិត្តក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យនូវចេតសិកក្ខន្ធទ នូវខន្ធធ ... ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ។ ហេ។ អចេតសិកធម៌ អាស្រ័យនូវអចេតសិកធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បថ្នយ គឺចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យនូវចិត្ត ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ កដត្តារូប អាស្រ័យនូវចិត្ត វត្ថុ អាស្រ័យនូវចិត្ត ចិត្ត អាស្រ័យនូវវត្ថុ មហាភូត១ ... ចិត្តសមុដ្ឋានរូប កដត្តារូប និងឧបាទារូប អាស្រ័យនូវពួកមហាភូត។ ចេតសិកធម៌ អាស្រ័យនូវអចេតសិកធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បថ្នយ គឺពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធ អាស្រ័យនូវចិត្ត ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ចិត្ត។ ហេ។ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ពួកចេតសិកក្ខន្ធ អាស្រ័យនូវវត្ថុ។ ចេតសិកធម៌ក្តី អចេតសិកធម៌ក្តី អាស្រ័យនូវអចេតសិកធម៌

ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាយ គឺពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី
 អាស្រ័យនូវចិត្ត ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ចិត្ត។ ហេ។ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ចិត្តក្តី
 ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធក្តី អាស្រ័យនូវវត្ថុ។ ចេតសិកធម៌
 អាស្រ័យនូវចេតសិកធម៌ផង នូវអចេតសិកធម៌ផង ទើបកើតឡើង
 ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាយ គឺខន្ធ២ អាស្រ័យនូវចេតសិកក្ខន្ធទ្រង រូបចិត្តផង នូវខន្ធ២
 ... ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ខន្ធ២ អាស្រ័យនូវចេតសិកក្ខន្ធទ្រង រូបចិត្តផង
 នូវខន្ធ២ ... ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ខន្ធ២ អាស្រ័យនូវចេតសិកក្ខន្ធទ្រង
 នូវចិត្តផង នូវវត្ថុផង នូវខន្ធ២...។ អចេតសិកធម៌ អាស្រ័យនូវចេតសិកធម៌ផង
 នូវអចេតសិកធម៌ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាយ គឺចិត្តសមុដ្ឋានរូប
 អាស្រ័យនូវពួកចេតសិកក្ខន្ធទ្រង នូវចិត្តផង ចិត្តសមុដ្ឋានរូប
 អាស្រ័យនូវពួកចេតសិកក្ខន្ធទ្រង នូវពួកមហាភូតផង ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ
 កដក្ការូប អាស្រ័យនូវពួកចេតសិកក្ខន្ធទ្រង នូវចិត្តផង ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ
 កដក្ការូប អាស្រ័យនូវពួកចេតសិកក្ខន្ធទ្រង នូវពួកមហាភូតផង
 ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ចិត្ត អាស្រ័យនូវពួកចេតសិកក្ខន្ធទ្រង នូវវត្ថុផង។
 ចេតសិកធម៌ក្តី អចេតសិកធម៌ក្តី អាស្រ័យនូវចេតសិកធម៌ផង
 នូវអចេតសិកធម៌ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាយ គឺខន្ធ២ក្តី
 ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យនូវចេតសិកក្ខន្ធទ្រង នូវចិត្តផង នូវខន្ធ២ ...
 ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ខន្ធ២ក្តី កដក្ការូបក្តី អាស្រ័យនូវចេតសិកក្ខន្ធទ្រង
 នូវចិត្តផង នូវខន្ធ២ ... ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ខន្ធ២ក្តី ចិត្តក្តី
 អាស្រ័យនូវចេតសិកក្ខន្ធទ្រង នូវវត្ថុផង ខន្ធ១ក្តី ចិត្តក្តី អាស្រ័យនូវខន្ធ២ផង
 នូវវត្ថុផង។

[៨០] ចេតសិកធម៌ អាស្រ័យនូវចេតសិកធម៌ ទើបកើតឡើង
 ព្រោះអារម្មណប្បដ្ឋាយ គឺខន្ធ២ អាស្រ័យនូវចេតសិកក្ខន្ធទ្រង នូវខន្ធ២ ... បដិសន្ធិ។
 អចេតសិកធម៌ អាស្រ័យនូវចេតសិកធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បដ្ឋាយ

គឺចិត្តជាបដិសន្ធិ អាស្រ័យនូវពួកចេតសិកក្នុងនូវ ចេតសិកធម៌ក្តី
 អចេតសិកធម៌ក្តី អាស្រ័យនូវចេតសិកធម៌ ទើបកើតឡើង
 ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ គឺខន្ធធ្រក្តី ចិត្តក្តី អាស្រ័យនូវចេតសិកក្នុងនូវ ខន្ធធ្រក្តី ...
 បដិសន្ធិ។ អចេតសិកធម៌ អាស្រ័យនូវអចេតសិកធម៌ ទើបកើតឡើង
 ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ គឺក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ចិត្ត អាស្រ័យនូវវត្ថុ។ ចេតសិកធម៌
 អាស្រ័យនូវអចេតសិកធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ
 គឺពួកសម្បយុត្តកក្នុងនូវ អាស្រ័យនូវចិត្ត ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ចិត្ត។ ហេ
 ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ពួកចេតសិកក្នុងនូវ អាស្រ័យនូវវត្ថុ។ ចេតសិកធម៌ក្តី
 អចេតសិកធម៌ក្តី អាស្រ័យនូវអចេតសិកធម៌ ទើបកើតឡើង
 ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ គឺចិត្តក្តី ពួកសម្បយុត្តកក្នុងនូវក្តី អាស្រ័យនូវវត្ថុ
 ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ។ ចេតសិកធម៌ អាស្រ័យនូវចេតសិកធម៌ផង
 នូវអចេតសិកធម៌ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ គឺខន្ធធ្រក្តី
 អាស្រ័យនូវចេតសិកក្នុងនូវខន្ធធ្រក្តីផង នូវចិត្តផង នូវខន្ធធ្រក្តី ... ខន្ធធ្រក្តី
 អាស្រ័យនូវចេតសិកក្នុងនូវខន្ធធ្រក្តីផង នូវចិត្តផង ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ នូវខន្ធធ្រក្តី ...
 ខន្ធធ្រក្តី អាស្រ័យនូវចេតសិកក្នុងនូវខន្ធធ្រក្តីផង នូវវត្ថុផង ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ
 នូវខន្ធធ្រក្តី...។ អចេតសិកធម៌ អាស្រ័យនូវចេតសិកធម៌ផង
 នូវអចេតសិកធម៌ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ គឺចិត្ត
 អាស្រ័យនូវចេតសិកក្នុងនូវខន្ធធ្រក្តីផង នូវវត្ថុផង ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ។ ចេតសិកធម៌ក្តី
 អចេតសិកធម៌ក្តី អាស្រ័យនូវចេតសិកធម៌ផង នូវអចេតសិកធម៌ផង
 ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ គឺខន្ធធ្រក្តី ចិត្តក្តី
 អាស្រ័យនូវចេតសិកក្នុងនូវខន្ធធ្រក្តីផង នូវវត្ថុផង ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ខន្ធធ្រក្តី...។

[៨១] ចេតសិកធម៌ អាស្រ័យនូវចេតសិកធម៌ ទើបកើតឡើង
 ព្រោះអធិបតិប្បច្ច័យ។ សេចក្តីបំប្រាញ។

[៨២] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩
 ក្នុងអធិបតិប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩ ក្នុងអនន្តរប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩
 ក្នុងសមនន្តរប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩ ក្នុងសហជាតប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩
 ក្នុងអញ្ញមញ្ញប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩ ក្នុងនិស្សយប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩
 ក្នុងឧបនិស្សយប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩ ក្នុងបុរេជាតប្បដ្ឋយ មានវារៈ៥
 ក្នុងអាសេវនប្បដ្ឋយ មានវារៈ៥ ក្នុងកម្មប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩ ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់
 សុទ្ធតែមានវារៈ៩ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩។

[៨៣] ចេតសិកធម៌ អាស្រ័យនូវចេតសិកធម៌ ទើបកើតឡើង
 ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋយ គឺខន្ធ២ អាស្រ័យនូវចេតសិកក្ខន្ធទ ជាអហេតុកៈ នូវខន្ធ២
 ... មោហៈ ដែលច្រឡំដោយវិចិកិច្ចា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈ អាស្រ័យនូវពួកខន្ធ
 ដែលច្រឡំដោយវិចិកិច្ចា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈ ក្នុងខណៈនៃអហេតុកប្បដិសន្ធិ។
 អចេតសិកធម៌ អាស្រ័យនូវចេតសិកធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋយ
 គឺចិត្តក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី ជាអហេតុកប្បដិសន្ធិ អាស្រ័យនូវពួកចេតសិកក្ខន្ធ
 ជាអហេតុកៈ។ ចេតសិកធម៌ក្តី អចេតសិកធម៌ក្តី អាស្រ័យនូវចេតសិកធម៌
 ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋយ គឺខន្ធ២ក្តី ចិត្តក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី
 អាស្រ័យនូវចេតសិកក្ខន្ធទ ជាអហេតុកៈ នូវខន្ធ២ ... ជាអហេតុកប្បដិសន្ធិ។
 អចេតសិកធម៌ អាស្រ័យនូវអចេតសិកធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋយ
 គឺចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យនូវអហេតុកចិត្ត កដត្តារូប អាស្រ័យនូវចិត្ត
 ក្នុងខណៈនៃអហេតុកប្បដិសន្ធិ វត្ត អាស្រ័យនូវចិត្ត ចិត្ត អាស្រ័យនូវវត្ត
 មហាភូត១ ... មហាភូត១ របស់ពួកអសញ្ញាសត្វ...។ ចេតសិកធម៌
 អាស្រ័យនូវអចេតសិកធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋយ
 គឺពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធ អាស្រ័យនូវអហេតុកចិត្ត ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធ
 អាស្រ័យនូវចិត្ត ក្នុងខណៈនៃអហេតុកប្បដិសន្ធិ ពួកចេតសិកក្ខន្ធ អាស្រ័យនូវវត្ត
 ក្នុងខណៈនៃអហេតុកប្បដិសន្ធិ មោហៈ ដែលច្រឡំដោយវិចិកិច្ចា

ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈ អាស្រ័យនូវចិត្ត ដែលច្រឡំដោយវិចិត្រិកិច្ចា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈ។
ចេតសិកធម៌ក្តី អចេតសិកធម៌ក្តី អាស្រ័យនូវអចេតសិកធម៌ ទើបកើតឡើង
ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋយ គឺពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី
អាស្រ័យនូវអហេតុកចិត្ត ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធក្តី កដត្តារូបក្តី អាស្រ័យនូវចិត្ត
ក្នុងខណៈនៃអហេតុកប្បដិសន្ធិ ចិត្តក្តី ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធក្តី អាស្រ័យនូវត្ថ
ក្នុងខណៈនៃអហេតុកប្បដិសន្ធិ។ ចេតសិកធម៌ អាស្រ័យនូវចេតសិកធម៌ផង
នូវអចេតសិកធម៌ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋយ គឺខន្ធ២
អាស្រ័យនូវចេតសិកក្ខន្ធ១ ជាអហេតុកៈផង នូវចិត្តផង នូវខន្ធ២ ... ខន្ធ២
អាស្រ័យនូវចេតសិកក្ខន្ធ១ផង នូវចិត្តផង ក្នុងខណៈនៃអហេតុកប្បដិសន្ធិ
នូវខន្ធ២ ... ខន្ធ២ អាស្រ័យនូវចេតសិកក្ខន្ធ១ផង នូវត្ថផង
ក្នុងខណៈនៃអហេតុកប្បដិសន្ធិ នូវខន្ធ២ ... មោហៈ ដែលច្រឡំដោយវិចិត្រិកិច្ចា
ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈ អាស្រ័យនូវពួកខន្ធ ដែលច្រឡំដោយវិចិត្រិកិច្ចា
ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈផង នូវចិត្តផង។ អចេតសិកធម៌
អាស្រ័យនូវចេតសិកធម៌ផង នូវអចេតសិកធម៌ផង ទើបកើតឡើង
ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋយ គឺចិត្តសមុដ្ឋានរូប
អាស្រ័យនូវពួកចេតសិកក្ខន្ធជាអហេតុកៈផង នូវចិត្តផង ចិត្តសមុដ្ឋានរូប
អាស្រ័យនូវពួកចេតសិកក្ខន្ធជាអហេតុកៈផង នូវពួកមហាភូតផង កដត្តារូប
អាស្រ័យនូវពួកចេតសិកក្ខន្ធផង នូវចិត្តផង ក្នុងខណៈនៃអហេតុកប្បដិសន្ធិ
កដត្តារូប អាស្រ័យនូវពួកចេតសិកក្ខន្ធផង នូវពួកមហាភូតផង
ក្នុងខណៈនៃអហេតុកប្បដិសន្ធិ ចិត្ត អាស្រ័យនូវពួកចេតសិកក្ខន្ធផង នូវត្ថផង
ក្នុងខណៈនៃអហេតុកប្បដិសន្ធិ។ ចេតសិកធម៌ក្តី អចេតសិកធម៌ក្តី
អាស្រ័យនូវចេតសិកធម៌ផង នូវអចេតសិកធម៌ផង ទើបកើតឡើង
ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋយ គឺខន្ធ២ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យនូវចេតសិកក្ខន្ធ១
ជាអហេតុកៈផង នូវចិត្តផង ខន្ធ២ក្តី កដត្តារូបក្តី
អាស្រ័យនូវចេតសិកក្ខន្ធ១ផង នូវចិត្តផង ក្នុងខណៈនៃអហេតុកប្បដិសន្ធិ

ខន្ទ២ក្តី ចិត្តក្តី អាស្រ័យនូវចេតសិកក្នុងខន្ទ១ផង នូវវត្ថុផង
ក្នុងខណៈនៃអហេតុកប្បដិសន្ធិ នូវខន្ទ២...។

[៨៤] អចេតសិកធម៌ អាស្រ័យនូវចេតសិកធម៌ ទើបកើតឡើង
ព្រោះនអាម្មណប្បច្ច័យ គឺចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យនូវពួកចេតសិកក្នុង
ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ។ អចេតសិកធម៌ អាស្រ័យនូវអចេតសិកធម៌
ទើបកើតឡើង ព្រោះនអាម្មណប្បច្ច័យ គឺចិត្តសមុដ្ឋានរូប
អាស្រ័យនូវចិត្តជាបដិសន្ធិ រហូតដល់ពួកអសញ្ញសត្វ។ អចេតសិកធម៌
អាស្រ័យនូវចេតសិកធម៌ផង នូវអចេតសិកធម៌ផង ទើបកើតឡើង
ព្រោះនអាម្មណប្បច្ច័យ គឺចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យនូវពួកចេតសិកក្នុងផង
នូវវិញ្ញាណផង នូវចិត្តផង ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យនូវពួកចេតសិកក្នុងផង
នូវពួកមហាភូតផង វារៈទាំង២យ៉ាង បណ្ឌិតគប្បីធ្វើ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ។
សេចក្តីបំប្រែញ។

[៨៥] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងនអាម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ៣
ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងនអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ៣
ក្នុងនសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ក្នុងនអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ៣
ក្នុងនឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ក្នុងនបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ៩
ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងនអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ៩
ក្នុងនកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ៤ ក្នុងនវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងនអាហារប្បច្ច័យ
មានវារៈ១ ក្នុងនឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ មានវារៈ១ ក្នុងនឈានប្បច្ច័យ មានវារៈ៦
ក្នុងនមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងនសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ៣
ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ៦ ក្នុងនោនតិប្បច្ច័យ មានវារៈ៣
ក្នុងនោវិតតប្បច្ច័យ មានវារៈ៣។

[៨៦] ក្នុងនអាម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ...
ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ៩។ សេចក្តីបំប្រែញ។

[៨៧] ក្នុងអារម្មណ៍ប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩ ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋយ ... ក្នុងអនន្តរប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩។ បេ។ ក្នុងបុរេជាតប្បដ្ឋយ មានវារៈ៥ ក្នុងអាសេវនប្បដ្ឋយ មានវារៈ៥ ក្នុងកម្មប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩ ក្នុងបដ្ឋយទាំងអស់ សុទ្ធតែមានវារៈ៩ ក្នុងមគ្គប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩។ ឯសហជាតវារៈ ដូចគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ។

បច្ចយវារៈ

[៨៨] ចេតសិកធម៌ ពឹងផ្អែកនឹងចេតសិកធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺមានវារៈ៣ ដូចគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ។ អចេតសិកធម៌ ពឹងផ្អែកនឹងអចេតសិកធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺចិត្តសមុដ្ឋានរូប ពឹងផ្អែកនឹងចិត្ត ចិត្តពឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ កដត្តារូប ពឹងផ្អែកនឹងចិត្ត ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ វត្ថុ ពឹងផ្អែកនឹងចិត្ត ចិត្តពឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ មហាភូត១...។ ចេតសិកធម៌ ពឹងផ្អែកនឹងអចេតសិកធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធ ពឹងផ្អែកនឹងចិត្ត ពួកចេតសិកក្ខន្ធពឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ វារៈទាំង២យ៉ាង បណ្ឌិតគប្បីធ្វើ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិចុះ។ ចេតសិកធម៌ក្តី អចេតសិកធម៌ក្តី ពឹងផ្អែកនឹងអចេតសិកធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី ពឹងផ្អែកនឹងចិត្ត ចិត្តក្តី ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធក្តី ពឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ វារៈ២យ៉ាង បណ្ឌិតគប្បីធ្វើ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិចុះ។ ចេតសិកធម៌ ពឹងផ្អែកនឹងចេតសិកធម៌ផង និងអចេតសិកធម៌ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺខន្ធ២ ពឹងផ្អែកនឹងចេតសិកក្ខន្ធទ១ផង និងចិត្តផង និងខន្ធ២ ... ខន្ធ២ ពឹងផ្អែកនឹងចេតសិកក្ខន្ធទ១ផង និងចិត្តផង និងវត្ថុផង និងខន្ធ២ ... វារៈ២យ៉ាង បណ្ឌិតគប្បីធ្វើ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិចុះ។ អចេតសិកធម៌ ពឹងផ្អែកនឹងចេតសិកធម៌ផង និងអចេតសិកធម៌ផង ទើបកើតឡើង

ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺចិត្តសមុដ្ឋានរូប ពឹងផ្អែកនឹងពួកចេតសិកក្ខន្ធផង
នឹងចិត្តផង ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ពឹងផ្អែកនឹងពួកចេតសិកក្ខន្ធផង
នឹងពួកមហាក្ខតផង ចិត្តពឹងផ្អែកនឹងពួកចេតសិកក្ខន្ធផង និងវត្ថុផង
វារៈ៣យ៉ាង បណ្ឌិតគប្បីធ្វើ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិចុះ។ ចេតសិកធម៌ក្តី
អចេតសិកធម៌ក្តី ពឹងផ្អែកនឹងចេតសិកធម៌ផង និងអចេតសិកធម៌ផង
ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺខន្ធធ្រក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី
ពឹងផ្អែកនឹងចេតសិកក្ខន្ធទផង នឹងចិត្តផង និងខន្ធធ្រក្តី ... ខន្ធធ្រក្តី ចិត្តក្តី
ពឹងផ្អែកនឹងចេតសិកក្ខន្ធទផង និងវត្ថុផង និងខន្ធធ្រក្តី ... វារៈ២យ៉ាង
បណ្ឌិតគប្បីធ្វើ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិចុះ។

[៨៩] ចេតសិកធម៌ ពឹងផ្អែកនឹងចេតសិកធម៌ ទើបកើតឡើង
ព្រោះអារម្មណប្បដ្ឋយ គឺមានវារៈ៣ ដូចគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ។ អចេតសិកធម៌
ពឹងផ្អែកនឹងអចេតសិកធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បដ្ឋយ គឺចក្ខុវិញ្ញាណ
ពឹងផ្អែកនឹងចក្ខាយតនៈ កាយវិញ្ញាណ ពឹងផ្អែកនឹងកាយាយតនៈ
ចិត្តជាបដិសន្ធិ ពឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ។ ចេតសិកធម៌ ពឹងផ្អែកនឹងអចេតសិកធម៌
ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បដ្ឋយ គឺពួកខន្ធ ដែលច្រឡំដោយចក្ខុវិញ្ញាណ
ពឹងផ្អែកនឹងចក្ខាយតនៈ ពឹងផ្អែកនឹងកាយាយតនៈ ... ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធ
ពឹងផ្អែកនឹងចិត្ត ពួកចេតសិកក្ខន្ធ ពឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ វារៈ២យ៉ាង បណ្ឌិតគប្បីធ្វើ
ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិចុះ។ ចេតសិកធម៌ក្តី អចេតសិកធម៌ក្តី
ពឹងផ្អែកនឹងអចេតសិកធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បដ្ឋយ
គឺចក្ខុវិញ្ញាណក្តី ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធក្តី ពឹងផ្អែកនឹងចក្ខាយតនៈ
ពឹងផ្អែកនឹងកាយាយតនៈ ... ចិត្តក្តី ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធក្តី ពឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ
វារៈ១ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ។ ចេតសិកធម៌ ពឹងផ្អែកនឹងចេតសិកធម៌ផង
នឹងអចេតសិកធម៌ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បដ្ឋយ គឺខន្ធធ្រក្តី
ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធទ ដែលច្រឡំដោយចក្ខុវិញ្ញាណផង និងចក្ខុវិញ្ញាណផង

នឹងខន្ធ២ ... ខន្ធ២ ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធ១ ដែលច្រឡំដោយចក្ខុវិញ្ញាណផង
និងចក្ខាយតនៈផង នឹងខន្ធ២ ... ដែលច្រឡំដោយកាយវិញ្ញាណ ... ខន្ធ២
ពឹងផ្អែកនឹងចេតសិកក្ខន្ធទ្រងផង នឹងចិត្តផង នឹងខន្ធ២ ... ខន្ធ២
ពឹងផ្អែកនឹងចេតសិកក្ខន្ធទ្រងផង នឹងវត្ថុផង នឹងខន្ធ២ ... វារៈ២
ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ។ អចេតសិកធម៌ ពឹងផ្អែកនឹងចេតសិកធម៌ផង
នឹងអចេតសិកធម៌ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ គឺចក្ខុវិញ្ញាណ
ពឹងផ្អែកនឹងពួកខន្ធ ដែលច្រឡំដោយចក្ខុវិញ្ញាណផង និងចក្ខាយតនៈផង
ដែលច្រឡំដោយកាយវិញ្ញាណ ... ចិត្ត ពឹងផ្អែកនឹងពួកចេតសិកក្ខន្ធទ្រង
នឹងវត្ថុផង ឯបដិសន្ធិ មានវារៈ១។ ចេតសិកធម៌ក្តី អចេតសិកធម៌ក្តី
ពឹងផ្អែកនឹងចេតសិកធម៌ផង នឹងអចេតសិកធម៌ផង ទើបកើតឡើង
ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ គឺខន្ធ២ក្តី ចក្ខុវិញ្ញាណក្តី ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធ១
ដែលច្រឡំដោយចក្ខុវិញ្ញាណផង និងចក្ខាយតនៈផង ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធ២ ...
ខន្ធ២ក្តី ចិត្តក្តី ពឹងផ្អែកនឹងចេតសិកក្ខន្ធទ្រងផង នឹងវត្ថុផង នឹងខន្ធ២ ...
បដិសន្ធិ មានវារៈ១។ សេចក្តីបំប្រួញ។

[៩០] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ៩
ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ សុទ្ធតែមានវារៈ៩
ក្នុងបុរេជាតិប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ៩
ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ៩។

[៩១] ចេតសិកធម៌ ពឹងផ្អែកនឹងចេតសិកធម៌ ទើបកើតឡើង
ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ គឺអហេតុកចេតសិក ...។ សេចក្តីបំប្រួញ។ ប្រស្នា៩ក្តី
បញ្ជវិញ្ញាណក្តី បណ្ឌិតគប្បីធ្វើ ដូចអារម្មណប្បច្ច័យដែរ មោហៈ ក្នុងវារៈទាំង៣
និងប្រស្នាទាំងអស់ បណ្ឌិត កាលមិនរង្វេង គប្បីធ្វើ ក្នុងបរិក្ខិប្បដិសន្ធិចុះ។

[៩២] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ៣
ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងនអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ៣

ក្នុងនសមនន្តរប្បដ្ឋយ	មានវារៈ៣	ក្នុងនអញ្ញមញ្ញប្បដ្ឋយ	មានវារៈ៣
ក្នុងនឧបនិស្សយប្បដ្ឋយ	មានវារៈ៣	ក្នុងនបុរេជាតប្បដ្ឋយ	មានវារៈ៩
ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បដ្ឋយ	មានវារៈ៩	ក្នុងនអាសេវនប្បដ្ឋយ	មានវារៈ៩
ក្នុងនកម្មប្បដ្ឋយ	មានវារៈ៣	ក្នុងនវិបាកប្បដ្ឋយ	មានវារៈ៩
ក្នុងនអាហារប្បដ្ឋយ	មានវារៈ១	ក្នុងនតន្ត្រីយប្បដ្ឋយ	មានវារៈ១
ក្នុងនឈានប្បដ្ឋយ	មានវារៈ៩	ក្នុងនមគ្គប្បដ្ឋយ	មានវារៈ៩
ក្នុងនសម្បយុត្តប្បដ្ឋយ	មានវារៈ៣	ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ	មានវារៈ៦
ក្នុងនោនត្ថិប្បដ្ឋយ	មានវារៈ៣	ក្នុងនោវិតតប្បដ្ឋយ	មានវារៈ៣។

[៩៣] ក្នុងនអារម្មណប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣ ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ...
 ក្នុងនអធិបតិប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩។ សេចក្តីបំប្រួញ។

[៩៤] ក្នុងនអារម្មណប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩ ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋយ ... ក្នុងនអនន្តរប្បដ្ឋយ
 មានវារៈ៩ ក្នុងបដ្ឋយទាំងអស់ សុទ្ធតែមានវារៈ៩ ក្នុងមគ្គប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣
 ក្នុងអវិតតប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩។

សំសង្ខារៈ

[៩៥] ចេតសិកធម៌ ច្រឡំនឹងចេតសិកធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ
 គឺខន្ធធ២ ច្រឡំនឹងចេតសិកក្ខន្ធទ១ នឹងខន្ធធ២ ... ជាបដិសន្ធិ។ អចេតសិកធម៌
 ច្រឡំនឹងចេតសិកធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺចិត្តជាបដិសន្ធិ
 ច្រឡំនឹងពួកចេតសិកក្ខន្ធ។ ចេតសិកធម៌ក្តី អចេតសិកធម៌ក្តី
 ច្រឡំនឹងចេតសិកធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺខន្ធធ២ក្តី ចិត្តក្តី
 ច្រឡំនឹងចេតសិកក្ខន្ធទ១ នឹងខន្ធធ២... ជាបដិសន្ធិ។ ចេតសិកធម៌
 ច្រឡំនឹងអចេតសិកធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ
 គឺពួកសម្បយុត្តក្ខន្ធជាបដិសន្ធិ ច្រឡំនឹងចិត្ត។ ចេតសិកធម៌
 ច្រឡំនឹងចេតសិកធម៌ផង នឹងអចេតសិកធម៌ផង ទើបកើតឡើង

ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាន គឺខន្ធ២ ច្រឡំនឹងចេតសិកក្នុងខន្ធ១ផង និងចិត្តផង និងខន្ធ២ ... ជាបដិសន្ធិ។ សេចក្តីបំប្រញា។

[៩៦] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋាន មានវារៈ៥ ក្នុងអារម្មណ៍ប្បដ្ឋាន មានវារៈ៥ ក្នុងអធិបតិប្បដ្ឋាន មានវារៈ៥ ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ សុទ្ធតែមានវារៈ៥ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋាន មានវារៈ៥។

[៩៧] ចេតសិកធម៌ ច្រឡំនឹងចេតសិកធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋាន គឺប្រស្នា៥យ៉ាង បណ្ឌិតគប្បីធ្វើយ៉ាងនេះចុះ ក្នុងវារៈទាំង៣ មានមោហៈដែរ។ សេចក្តីបំប្រញា។

[៩៨] ក្នុងនហេតុប្បដ្ឋាន មានវារៈ៥ ក្នុងនអធិបតិប្បដ្ឋាន មានវារៈ៥ ក្នុងនបុរេជាតប្បដ្ឋាន មានវារៈ៥ ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បដ្ឋាន មានវារៈ៥ ក្នុងនអាសេវនប្បដ្ឋាន មានវារៈ៥ ក្នុងនកម្មប្បដ្ឋាន មានវារៈ៣ ក្នុងនវិបាកប្បដ្ឋាន មានវារៈ៥ ក្នុងនឈានប្បដ្ឋាន មានវារៈ៥ ក្នុងនមគ្គប្បដ្ឋាន មានវារៈ៥ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បដ្ឋាន មានវារៈ៥។ ការរាប់២យ៉ាងក្រៅពីនេះក្តី សម្បយុត្តវារៈក្តី បណ្ឌិតគប្បីធ្វើយ៉ាងនេះចុះ។

បញ្ហាវារៈ

[៩៩] ចេតសិកធម៌ ជាបច្ច័យនៃចេតសិកធម៌ ដោយហេតុប្បដ្ឋាន គឺពួកចេតសិកហេតុ ជាបច្ច័យ គឺជាបដិសន្ធិ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធ ដោយហេតុប្បដ្ឋាន។ ចេតសិកធម៌ ជាបច្ច័យនៃអចេតសិកធម៌ ដោយហេតុប្បដ្ឋាន គឺពួកចេតសិកហេតុ ជាបច្ច័យ គឺជាបដិសន្ធិនៃចិត្តផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយហេតុប្បដ្ឋាន។ ចេតសិកធម៌ ជាបច្ច័យ នៃចេតសិកធម៌ផង នៃអចេតសិកធម៌ផង ដោយហេតុប្បដ្ឋាន គឺពួកចេតសិកហេតុ ជាបច្ច័យ គឺជាបដិសន្ធិ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង នៃចិត្តផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយហេតុប្បដ្ឋាន។

[១០០] ចេតសិកធម៌ ជាបច្ច័យនៃចេតសិកធម៌ ដោយអារម្មណ៍ប្បច្ច័យ គឺពួកចេតសិកក្ខន្ធកើតឡើង ព្រោះប្រារព្ធនូវពួកចេតសិកក្ខន្ធ។

បណ្ឌិតគប្បីសួរនូវមូលផងចុះ ចិត្តកើតឡើង ព្រោះប្រារព្ធនូវចេតសិកក្ខន្ធ។

បណ្ឌិតគប្បីសួរនូវមូលផងចុះ ពួកចេតសិកក្ខន្ធក្តី ចិត្តក្តី កើតឡើង ព្រោះប្រារព្ធនូវពួកចេតសិកក្ខន្ធ។ អចេតសិកធម៌ ជាបច្ច័យនៃអចេតសិកធម៌ ដោយអារម្មណ៍ប្បច្ច័យ គឺពួកព្រះអរិយៈ ពិចារណានូវផល ពិចារណានូវព្រះនិព្វាន ព្រះនិព្វាន ជាបច្ច័យនៃការពិចារណា នូវគោត្រភូ វោទានៈ មគ្គ និងផល ដោយអារម្មណ៍ប្បច្ច័យ នូវចក្ខុ ... នូវវត្ថុ ...

បុគ្គលឃើញច្បាស់នូវពួកអចេតសិកក្ខន្ធ ថាមិនទៀង ត្រេកអរ រីករាយ ចិត្ត កើតឡើង ព្រោះប្រារព្ធនូវចេតសិកក្ខន្ធនោះ បុគ្គលឃើញនូវរូបដោយទិព្វចក្ខុ ព្រះនិព្វាន ដោយទិព្វសោតធាតុ ដឹងនូវចិត្តរបស់បុគ្គល អ្នកប្រកបដោយអចេតសិកចិត្ត ដោយចេតោបរិយញ្ញាណ អាកាសានញ្ញាយតនៈ។ បេ។ អាកិញ្ញញ្ញាយតនៈ។ បេ។ ពួកអចេតសិកក្ខន្ធ ជាបច្ច័យនៃការពិចារណានូវឥទ្ធិវិធីញ្ញាណ ចេតោបរិយញ្ញាណ បុព្វេនិវាសានុស្សតិញ្ញាណ យថាកម្មុបគញ្ញាណ និងអនាគតំសញ្ញាណ ដោយអារម្មណ៍ប្បច្ច័យ។ អចេតសិកធម៌ ជាបច្ច័យនៃចេតសិកធម៌ ដោយអារម្មណ៍ប្បច្ច័យ គឺពួកព្រះអរិយៈ ពិចារណានូវព្រះនិព្វាន ដូចដំណើរទី១ដែរ។ នូវចក្ខុ ... នូវវត្ថុ ... នូវពួកអចេតសិកក្ខន្ធ ថាមិនទៀង។ បេ។ ទោមនស្សកើតឡើង បុគ្គលឃើញនូវរូប ដោយទិព្វចក្ខុ ព្រះនិព្វាន ដោយទិព្វសោតធាតុ ដឹងនូវពួកអចេតសិកក្ខន្ធ ដោយចេតោបរិយញ្ញាណ អាកាសានញ្ញាយតនៈ ... អាកិញ្ញញ្ញាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃនេវសញ្ញានាសញ្ញាយតនៈ រូបាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃពួកខន្ធ ដែលច្រឡំដោយចក្ខុវិញ្ញាណ ដោយព្រះនិព្វាន ... ពួកអចេតសិកក្ខន្ធ ជាបច្ច័យនៃការពិចារណា នូវឥទ្ធិវិធីញ្ញាណ ចេតោបរិយញ្ញាណ បុព្វេនិវាសានុស្សតិញ្ញាណ យថាកម្មុបគញ្ញាណ និងអនាគតំសញ្ញាណ

ដោយអារម្មណ៍ប្បថ្នយ។ អចេតសិកធម៌ ជាបច្ច័យនៃចេតសិកធម៌ផង
នៃអចេតសិកធម៌ផង ដោយអារម្មណ៍ប្បថ្នយ គឺពួកព្រះអរិយៈ
ពិចារណានូវព្រះនិព្វាន ដូចដំណើរទី១ដែរ។ នូវចក្ខុ ... នូវវត្ថុ ... បុគ្គលឃើញច្បាស់
នូវពួកអចេតសិកក្នុង ថាមិនទៀង ត្រេកអរ រីករាយ ចិត្តក្តី
ពួកសម្បយុត្តកក្នុងក្តី កើតឡើង ព្រោះប្រារព្ធនូវអចេតសិកក្នុងនោះ ទិព្វ ...។
សេចក្តីបំប្រួញ។ រូបាយតនៈ ជាបច្ច័យនៃចក្ខុវិញ្ញាណផង
នៃពួកសម្បយុត្តកក្នុងផង ដោយអារម្មណ៍ប្បថ្នយ ផោដ្ឋព្វាយតនៈ ...
ពួកអចេតសិកក្នុង ជាបច្ច័យនៃការពិចារណា នូវឥន្ទ្រវិចញ្ញាណ
ចេតោបរិយញ្ញាណ បុព្វេនិវាសានុស្សតិញ្ញាណ យថាភម្មុបគញ្ញាណ
និងអនាគតំសញ្ញាណ ដោយអារម្មណ៍ប្បថ្នយ។ ចេតសិកធម៌ក្តី អចេតសិកធម៌ក្តី
ជាបច្ច័យនៃចេតសិកធម៌ ដោយអារម្មណ៍ប្បថ្នយ គឺពួកចេតសិកក្នុងកើតឡើង
ព្រោះប្រារព្ធនូវពួកចេតសិកក្នុងផង នូវចិត្តផង។ បណ្ឌិតគប្បីសួរនូវមូលផងចុះ
ចិត្តកើតឡើង ព្រោះប្រារព្ធនូវពួកចេតសិកក្នុងផង នូវចិត្តផង។
បណ្ឌិតគប្បីសួរនូវមូលផងចុះ ពួកចេតសិកក្នុងក្តី ចិត្តក្តី កើតឡើង
ព្រោះប្រារព្ធនូវពួកចេតសិកក្នុងផង នូវចិត្តផង។

[១០១] ចេតសិកធម៌ ជាបច្ច័យនៃចេតសិកធម៌ ដោយអធិបតិប្បថ្នយ
បានដល់អារម្មណ៍ធិបតិ និងសហជាតាធិបតិ។ អារម្មណ៍ធិបតិ
គឺពួកចេតសិកក្នុង កើតឡើង ព្រោះធ្វើនូវចេតសិកក្នុង ឲ្យជាទីគោរព។
ឯសហជាតាធិបតិ គឺចេតសិកាធិបតិធម៌ ជាបច្ច័យនៃពួកសម្បយុត្តកក្នុង
ដោយអធិបតិប្បថ្នយ។ បណ្ឌិតគប្បីសួរនូវមូលផងចុះ អារម្មណ៍ធិបតិ
គឺចិត្តកើតឡើង ព្រោះធ្វើនូវចេតសិកក្នុង ឲ្យជាទីគោរព ឯសហជាតាធិបតិ
គឺចេតសិកាធិបតិ ជាបច្ច័យនៃចិត្តផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង
ដោយអធិបតិប្បថ្នយ។ បណ្ឌិតគប្បីសួរនូវមូលផងចុះ អារម្មណ៍ធិបតិ
គឺពួកចេតសិកក្នុងក្តី ចិត្តក្តី កើតឡើង ព្រោះធ្វើនូវពួកចេតសិកក្នុង

ឲ្យជាទីគោរព ឯសហជាតាធិបតី គឺចេតសិកាធិបតី
ជាបច្ច័យនៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង នៃចិត្តផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង
ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ។ អចេតសិកធម៌ ជាបច្ច័យនៃអចេតសិកធម៌
ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណាធិបតី និងសហជាតាធិបតី។
អារម្មណាធិបតី គឺពួកព្រះអរិយៈ ធ្វើនូវព្រះនិព្វាន ឲ្យជាទីគោរព ហើយពិចារណា
ព្រះនិព្វាន ជាបច្ច័យនៃគោត្រភូ វោទានៈ មគ្គ និងផល ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ
នូវចក្ខុ ... នូវវត្ថុ... បុគ្គលធ្វើនូវពួកអចេតសិកក្ខន្ធ ឲ្យជាទីគោរព។
ហើយត្រេកអរ រីករាយ ចិត្តកើតឡើង ព្រោះធ្វើនូវខន្ធនោះ ឲ្យជាទីគោរព។
សហជាតាធិបតី គឺអចេតសិកាធិបតី ជាបច្ច័យនៃចិត្តផង
នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ។ អចេតសិកធម៌ ជាបច្ច័យ
នៃចេតសិកធម៌ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណាធិបតី
និងសហជាតាធិបតី។ អារម្មណាធិបតី គឺពួកព្រះអរិយៈ ធ្វើនូវព្រះនិព្វាន
ឲ្យជាទីគោរព ... ដូចដំណើរទី១ដែរ។ នូវចក្ខុ ... នូវវត្ថុ ...
បុគ្គលធ្វើនូវពួកអចេតសិកក្ខន្ធ ឲ្យជាទីគោរព ហើយត្រេកអរ រីករាយ
រាគៈកើតឡើង ព្រោះធ្វើនូវអចេតសិកក្ខន្ធនោះ ឲ្យជាទីគោរព
ទិដ្ឋិកើតឡើង។ ឯសហជាតាធិបតី គឺអចេតសិកាធិបតី ជាបច្ច័យ
នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ។ អចេតសិកធម៌
ជាបច្ច័យនៃចេតសិកធម៌ផង នៃអចេតសិកធម៌ផង ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ
បានដល់អារម្មណាធិបតី និងសហជាតាធិបតី។ អារម្មណាធិបតី គឺពួកព្រះអរិយៈ
ព្រះនិព្វាន ... ដូចដំណើរទី១ដែរ។ បុគ្គលធ្វើនូវពួកអចេតសិកក្ខន្ធ ឲ្យជាទីគោរព
ហើយត្រេកអរ រីករាយ ពួកអចេតសិកក្ខន្ធក្តី ចិត្តក្តី កើតឡើង
ព្រោះធ្វើនូវអចេតសិកក្ខន្ធនោះ ឲ្យជាទីគោរព។ សហជាតាធិបតី
គឺអចេតសិកាធិបតី ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង
នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ។ ចេតសិកធម៌ក្តី

អចេតសិកធម៌ក្តី ជាបច្ច័យនៃចេតសិកធម៌ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ
បានដល់អារម្មណ៍ធិបតិក មានវារៈ៣។ ជាអារម្មណ៍ធិបតិកដដែល។

[១០២] ចេតសិកធម៌ ជាបច្ច័យនៃចេតសិកធម៌ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ
គឺពួកចេតសិកក្ខន្ធមុនៗ ជាបច្ច័យនៃពួកចេតសិកក្ខន្ធក្រោយៗ
ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ។ បណ្ឌិតគប្បីសួរនូវមូលផងចុះ ពួកចេតសិកក្ខន្ធមុនៗ
ជាបច្ច័យនៃចិត្តក្រោយៗ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ។ បណ្ឌិតគប្បីសួរនូវមូលផងចុះ
ពួកចេតសិកក្ខន្ធមុនៗ ជាបច្ច័យ នៃពួកចេតសិកក្ខន្ធក្រោយៗផង នៃចិត្តផង
ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ។ អចេតសិកធម៌ ជាបច្ច័យនៃអចេតសិកធម៌
ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ គឺចិត្តមុនៗ ជាបច្ច័យនៃចិត្តក្រោយៗ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ
អនុលោម ជាបច្ច័យនៃគោត្រភូផង នៃផលសមាបត្តិផង ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ។
អចេតសិកធម៌ ជាបច្ច័យនៃចេតសិកធម៌ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ គឺមានវារៈ៣
បណ្ឌិតគប្បីធ្វើយ៉ាងនេះចុះ បណ្ឌិតគប្បីធ្វើឲ្យពេញ ដូចដំណើរទី១ចុះ
មិនមានការធ្វើឲ្យផ្សេងៗគ្នាទេ។ ចេតសិកធម៌ក្តី អចេតសិកធម៌ក្តី
ជាបច្ច័យនៃចេតសិកធម៌ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ គឺមានវារៈ៣ អារដួនៈក្តី
រដួនៈក្តី មិនមានទេ។ ជាបច្ច័យ ដោយសមនន្តរប្បច្ច័យ គឺមានវារៈ៩ ជាបច្ច័យ
ដោយសហជាតប្បច្ច័យ គឺមានវារៈ៩ ដូចគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ ជាបច្ច័យ
ដោយអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ គឺមានវារៈ៩ ដូចគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ ជាបច្ច័យ
ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ គឺមានវារៈ៩ ដូចគ្នានឹងបច្ច័យវារៈដែរ។

[១០៣] ចេតសិកធម៌ ជាបច្ច័យនៃចេតសិកធម៌ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ
បានដល់អារម្មណ៍ឧបនិស្សយ អនន្តរូបនិស្សយ និងបកតូបនិស្សយ។ ហេ
ឯបកតូបនិស្សយ គឺពួកចេតសិកក្ខន្ធ ជាបច្ច័យនៃពួកចេតសិកក្ខន្ធ
ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ។ បណ្ឌិតគប្បីសួរនូវមូលផងចុះ មានវារៈ៣
ពួកចេតសិកក្ខន្ធ ជាឧបនិស្សយ ជាបច្ច័យនៃចិត្ត ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ។
បណ្ឌិត គប្បីសួរនូវមូលផងចុះ មានវារៈ៣ ពួកចេតសិកក្ខន្ធ ជាឧបនិស្សយ

ជាបច្ច័យនៃពួកចេតសិកក្នុងន្ទដង នៃចិត្តដង ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ។
 អចេតសិកធម៌ ជាបច្ច័យនៃអចេតសិកធម៌ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ
 បានដល់អារម្មណ៍បនិស្ស័យ អនន្តរូបនិស្ស័យ និងបកតូបនិស្ស័យ។ បេ។
 ឯបកតូបនិស្ស័យ គឺនូវរដូវ ... នូវភោជន ... នូវសេនាសនៈ ...
 បុគ្គលអាស្រ័យនូវចិត្ត ហើយឲ្យនូវទាន។ បេ។ បំបែកនូវសង្ឃ រដូវ ... ភោជន ...
 សេនាសនៈ ... ចិត្ត ជាបច្ច័យនៃសទ្ធា។ បេ។ នៃបញ្ញា និងរាគៈ។ បេ។
 នៃសេចក្តីប្រាថ្នា កាយិកសុខ កាយិកទុក្ខ មគ្គ និងផលសមាបត្តិ
 ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ។ អចេតសិកធម៌ ជាបច្ច័យនៃចេតសិកធម៌
 ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណ៍បនិស្ស័យ អនន្តរូបនិស្ស័យ
 និងបកតូបនិស្ស័យ។ បេ។ ឯបកតូបនិស្ស័យ គឺនូវរដូវ ... នូវភោជន ...
 នូវសេនាសនៈ ... បុគ្គលអាស្រ័យនូវចិត្ត ហើយឲ្យនូវទាន មានវារៈ៣
 ដូចដំណើរទី១ដែរ មិនមានការធ្វើឲ្យផ្សេងៗគ្នាទេ។ ចេតសិកធម៌ក្តី
 អចេតសិកធម៌ក្តី ជាបច្ច័យនៃចេតសិកធម៌ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ
 គឺមានវារៈ៣។

[១០៤] អចេតសិកធម៌ ជាបច្ច័យនៃអចេតសិកធម៌ ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ
 បានដល់អារម្មណ៍បុរេជាត និងវត្ថុបុរេជាត។ អារម្មណ៍បុរេជាត
 គឺបុគ្គលឃើញនូវចក្ខុ ... នូវវត្ថុ ... ថាមិនទៀង ត្រេកអរ រីករាយ ចិត្តកើតឡើង
 ព្រោះប្រារព្ធនូវវត្ថុនោះ បុគ្គលឃើញនូវរូបដោយទិព្វចក្ខុ ឮនូវសំឡេង
 ដោយទិព្វសោតធាតុ រូបាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃចក្ខុវិញ្ញាណ ផោដ្ឋព្វាយតនៈ
 (ជាបច្ច័យ) នៃកាយវិញ្ញាណ។ ឯវត្ថុបុរេជាត គឺចក្ខាយតនៈ (ជាបច្ច័យ)
 នៃចក្ខុវិញ្ញាណ កាយាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃកាយវិញ្ញាណ វត្ថុ ជាបច្ច័យនៃចិត្ត
 ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ។ អចេតសិកធម៌ ជាបច្ច័យនៃចេតសិកធម៌
 ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណ៍បុរេជាត និងវត្ថុបុរេជាត។
 អារម្មណ៍បុរេជាត គឺនូវចក្ខុ ... នូវវត្ថុ ថាមិនទៀង។ បេ។ ទោមនស្សកើតឡើង

បុគ្គលឃើញនូវរូប ដោយទិព្វចក្ខុ ឮនូវសំឡេង ដោយទិព្វសោតធាតុ រូបាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃពួកខន្ធ ដែលច្រឡំដោយចក្ខុវិញ្ញាណ ផោដ្ឋព្វាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃពួកខន្ធ ដែលច្រឡំដោយកាយវិញ្ញាណ។ ឯវត្ថុបុរេជាត គឺចក្ខាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃពួកខន្ធ ដែលច្រឡំដោយចក្ខុវិញ្ញាណ កាយាយតនៈ ... វត្ថុជាបច្ច័យ នៃពួកចេតសិកក្ខន្ធ ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ។ អចេតសិកធម៌ជាបច្ច័យនៃចេតសិកធម៌ផង នៃអចេតសិកធម៌ផង ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណបុរេជាត និងវត្ថុបុរេជាត។ អារម្មណបុរេជាត គឺបុគ្គលឃើញនូវចក្ខុ ... នូវវត្ថុ ថាមិនទៀង ត្រេកអរ រីករាយ ចិត្តក្តី ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធក្តី កើតឡើង ព្រោះប្រារព្ធនូវវត្ថុនោះ បុគ្គលឃើញនូវរូប ដោយទិព្វចក្ខុ ឮនូវសំឡេង ដោយទិព្វសោតធាតុ រូបាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃចក្ខុវិញ្ញាណផង នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង ផោដ្ឋព្វាយតនៈ...។ ឯវត្ថុបុរេជាត គឺចក្ខាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃចក្ខុវិញ្ញាណផង នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង កាយាយតនៈ ... វត្ថុ ជាបច្ច័យនៃចិត្តផង នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ។

[១០៥] ចេតសិកធម៌ ជាបច្ច័យនៃអចេតសិកធម៌ ដោយបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ។ សេចក្តីបំប្រួញ។ អចេតសិកធម៌ ជាបច្ច័យនៃអចេតសិកធម៌ ដោយបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ។ សេចក្តីបំប្រួញ។ ចេតសិកធម៌ក្តី អចេតសិកធម៌ក្តី ជាបច្ច័យនៃអចេតសិកធម៌ ដោយបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ។ សេចក្តីបំប្រួញ។

[១០៦] ចេតសិកធម៌ ជាបច្ច័យនៃចេតសិកធម៌ ដោយអាសេវនប្បច្ច័យ។

[១០៧] ចេតសិកធម៌ ជាបច្ច័យនៃចេតសិកធម៌ ដោយកម្មប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត និងនានាខណិកៈ។ សហជាត គឺចេតសិកចេតនា ជាបច្ច័យនៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធ ដោយកម្មប្បច្ច័យ។ ឯនានាខណិកៈ គឺចេតសិកចេតនា ជាបច្ច័យនៃពួកវិបាកក្ខន្ធ ដោយកម្មប្បច្ច័យ។ ចេតសិកធម៌ ជាបច្ច័យនៃអចេតសិកធម៌ ដោយកម្មប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត

និងនានាខណៈ៖ សហជាត គឺចេតសិកចេតនា ជាបច្ច័យនៃចិត្តផង
នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយកម្មប្បច្ច័យ។ ឯនានាខណៈ
គឺចេតសិកចេតនា ជាបច្ច័យនៃវិបាកចិត្តផង នៃពួកកដត្តារូបផង
ដោយកម្មប្បច្ច័យ។ ចេតសិកធម៌ ជាបច្ច័យនៃចេតសិកធម៌ផង
នៃអចេតសិកធម៌ផង ដោយកម្មប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត និងនានាខណៈ៖
សហជាត គឺចេតសិកចេតនា ជាបច្ច័យនៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង នៃចិត្តផង
នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយកម្មប្បច្ច័យ។ ឯនានាខណៈ
គឺចេតសិកចេតនា ជាបច្ច័យនៃពួកវិបាកក្ខន្ធផង នៃចិត្តផង
នៃពួកកដត្តារូបផង ដោយកម្មប្បច្ច័យ។

[១០៨] ចេតសិកធម៌ ជាបច្ច័យនៃចេតសិកធម៌ ដោយវិបាកប្បច្ច័យ គឺមានវារៈ៩
ជាបច្ច័យ ដោយអាហារប្បច្ច័យ គឺមានវារៈ៩ ជាបច្ច័យ ដោយតន្ត្រីប្បច្ច័យ
គឺមានវារៈ៩ ជាបច្ច័យ ដោយឈានប្បច្ច័យ គឺមានវារៈ៣ ជាបច្ច័យ
ដោយមគ្គប្បច្ច័យ គឺមានវារៈ៣ ជាបច្ច័យ ដោយសម្បយុត្តប្បច្ច័យ គឺមានវារៈ៥។

[១០៩] ចេតសិកធម៌ ជាបច្ច័យនៃអចេតសិកធម៌ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ
បានដល់សហជាត និងបច្ឆាជាត។ សេចក្តីបំប្រួញ។ អចេតសិកធម៌
ជាបច្ច័យនៃអចេតសិកធម៌ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត បុរេជាត
និងបច្ឆាជាត។ សហជាត គឺចិត្ត ជាបច្ច័យនៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប
ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ចិត្តជាបច្ច័យនៃពួកកដត្តារូប
ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ចិត្តជាបច្ច័យនៃវត្ថុ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ វត្ថុ
ជាបច្ច័យនៃចិត្ត ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ។ បុរេជាត គឺចក្ខាយតនៈ
ជាបច្ច័យនៃចក្ខុវិញ្ញាណ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ កាយាយតនៈ (ជាបច្ច័យ)
នៃកាយវិញ្ញាណ វត្ថុ ជាបច្ច័យនៃចិត្ត ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ។ ឯបច្ឆាជាត គឺចិត្ត
ជាបច្ច័យនៃកាយនេះ ដែលកើតមុន ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ។ អចេតសិកធម៌
ជាបច្ច័យនៃចេតសិកធម៌ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត

និងបុរេជាត។ សហជាត គឺក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ
 វត្តជាបច្ច័យនៃពួកចេតសិកក្ខន្ធ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ។ បុរេជាត
 គឺចក្ខាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃពួកខន្ធ ដែលច្រឡំដោយចក្ខុវិញ្ញាណ កាយាយតនៈ
 ... វត្ត ជាបច្ច័យនៃពួកចេតសិកក្ខន្ធ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ។ អចេតសិកធម៌
 ជាបច្ច័យនៃចេតសិកធម៌ផង នៃអចេតសិកធម៌ផង ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ
 បានដល់សហជាត និងបុរេជាត។ សហជាត គឺក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ វត្ត
 ជាបច្ច័យនៃពួកចេតសិកក្ខន្ធផង នៃចិត្តផង ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ។
 ឯបុរេជាត គឺចក្ខាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃចក្ខុវិញ្ញាណផង
 នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង កាយាយតនៈ ... វត្ត ជាបច្ច័យ នៃចិត្តផង
 នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ។ ចេតសិកធម៌ក្តី
 អចេតសិកធម៌ក្តី ជាបច្ច័យនៃអចេតសិកធម៌ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ
 បានដល់សហជាត និងបច្ច័យជាត។ សេចក្តីបំប្រញ។

[១១០] ចេតសិកធម៌ ជាបច្ច័យនៃចេតសិកធម៌ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ គឺមានវារៈ១
 ដូចបដិច្ចវារៈដែរ។ ចេតសិកធម៌ ជាបច្ច័យនៃអចេតសិកធម៌ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ
 បានដល់សហជាត និងបច្ច័យជាត។ សេចក្តីបំប្រញ។ ចេតសិកធម៌
 ជាបច្ច័យនៃចេតសិកធម៌ផង នៃអចេតសិកធម៌ផង ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ
 គឺមានវារៈ១ ដូចបដិច្ចវារៈដែរ។ អចេតសិកធម៌ ជាបច្ច័យនៃអចេតសិកធម៌
 ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត បុរេជាត បច្ច័យជាត អាហារ និងតន្ត្រីយ។
 សេចក្តីបំប្រញ។ អចេតសិកធម៌ ជាបច្ច័យនៃចេតសិកធម៌ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ
 បានដល់សហជាត និងបុរេជាត។ សហជាត គឺចិត្ត
 ជាបច្ច័យនៃពួកចេតសិកក្ខន្ធ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ចិត្តុបេ។
 ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ វត្ត ជាបច្ច័យនៃពួកចេតសិកក្ខន្ធ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ។
 ឯបុរេជាត គឺនូវចក្ខុ ... នូវវត្ត ថាមិនទៀង ... ដូចបុរេជាតប្បច្ច័យដែរ
 មិនមានផ្សេងៗគ្នាទេ។ អចេតសិកធម៌ ជាបច្ច័យនៃចេតសិកធម៌ផង

នៃអចេតនិកធម៌ផង ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត និងបុរេជាត។
សហជាត គឺចិត្ត ជាបច្ច័យនៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង
នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ចិត្ត។ហេ
ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ វត្ថុ ជាបច្ច័យនៃពួកចេតនិកក្ខន្ធផង នៃចិត្តផង
ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ។ ឯបុរេជាត គឺនូវចក្ខុ ... នូវវត្ថុ ថាមិនទៀង ...
ដូចបុរេជាតប្បច្ច័យដែរ មិនមានផ្សេងៗគ្នាទេ។ ចេតនិកធម៌ក្តី
អចេតនិកធម៌ក្តី ជាបច្ច័យនៃចេតនិកធម៌ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ
បានដល់សហជាត និងបុរេជាត។ សហជាត គឺខន្ធទ
ដែលច្រឡំដោយចក្ខុវិញ្ញាណក្តី ចក្ខាយតនៈក្តី ជាបច្ច័យនៃខន្ធទ
ដែលច្រឡំដោយកាយវិញ្ញាណ ... ចេតនិកក្ខន្ធទក្តី វត្ថុក្តី ចិត្តក្តី ជាបច្ច័យនៃខន្ធទ
ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ នូវខន្ធទ...។ សហជាត គឺចេតនិកក្ខន្ធទក្តី វត្ថុក្តី ចិត្តក្តី
ជាបច្ច័យនៃខន្ធទ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ នូវខន្ធទ ... ឯវារៈទាំង២យ៉ាង
បណ្ឌិតគប្បីធ្វើ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិចុះ។ ចេតនិកធម៌ក្តី អចេតនិកធម៌ក្តី
ជាបច្ច័យនៃអចេតនិកធម៌ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត បុរេជាត
បច្ចាជាត អាហារ និងឥន្ទ្រិយ។ សហជាត គឺពួកខន្ធទ
ដែលច្រឡំដោយចក្ខុវិញ្ញាណក្តី ចក្ខាយតនៈក្តី (ជាបច្ច័យ) នៃចក្ខុវិញ្ញាណ
ដែលច្រឡំដោយកាយវិញ្ញាណ ... ពួកចេតនិកក្ខន្ធទក្តី ចិត្តក្តី
ជាបច្ច័យនៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ពួកចេតនិកក្ខន្ធទក្តី ចិត្តក្តី
ពួកមហាភូតក្តី ជាបច្ច័យនៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ។ សហជាត
គឺពួកចេតនិកក្ខន្ធទក្តី វត្ថុក្តី (ជាបច្ច័យ) នៃចិត្ត ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ សហជាត
គឺពួកចេតនិកក្ខន្ធទក្តី វត្ថុក្តី ជាបច្ច័យនៃចិត្ត ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ វារៈ៣
បណ្ឌិតគប្បីធ្វើ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិផងចុះ។ បច្ចាជាត គឺពួកចេតនិកក្ខន្ធទក្តី
ចិត្តក្តី ជាបច្ច័យនៃកាយនេះ ដែលកើតមុន ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ។ បច្ចាជាត
គឺពួកចេតនិកក្ខន្ធទក្តី ចិត្តក្តី កពទ្ធិង្ការាហារក្តី ជាបច្ច័យនៃកាយនេះ
ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ។ បច្ចាជាត គឺពួកចេតនិកក្ខន្ធទក្តី ចិត្តក្តី រូបជីវិតិទ្រិយក្តី

ជាបច្ច័យនៃពួកកងត្តារូប ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ។ ចេតសិកធម៌ក្តី
 អចេតសិកធម៌ក្តី ជាបច្ច័យនៃចេតសិកធម៌ផង នៃអចេតសិកធម៌ផង
 ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត និងបុរេជាត។ សហជាត គឺខន្ធ១
 ដែលច្រឡំដោយចក្ខុវិញ្ញាណក្តី ចក្ខាយតនៈក្តី ជាបច្ច័យនៃខន្ធ២ផង
 នៃចក្ខុវិញ្ញាណផង ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ខន្ធ១ ដែលច្រឡំដោយកាយវិញ្ញាណក្តី
 កាយាយតនៈក្តី ជាបច្ច័យនៃខន្ធ២ផង នៃកាយវិញ្ញាណផង ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ
 ខន្ធ២...។ សហជាត គឺចេតសិកក្នុងខន្ធ១ក្តី វត្តក្តី ជាបច្ច័យនៃខន្ធ២ផង នៃចិត្តផង
 ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ខន្ធ២ ... មានវារៈ២ បណ្ឌិតគប្បីធ្វើ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិចុះ។

[១១១] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ៩
 ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងអនន្តរូបប្បច្ច័យ មានវារៈ៩
 ក្នុងសមនន្តរូបប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ៩
 ក្នុងអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ៩
 ក្នុងឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ៣
 ក្នុងបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ក្នុងអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ
 មានវារៈ៣ ក្នុងវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងអាហារប្បច្ច័យ មានវារៈ៩
 ក្នុងតន្ត្រិយប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងឈានប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ក្នុងមគ្គប្បច្ច័យ
 មានវារៈ៣ ក្នុងសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ៥ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ៥
 ក្នុងអត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងនត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងវិតតប្បច្ច័យ
 មានវារៈ៩ ក្នុងអវិតតប្បច្ច័យ មានវារៈ៩។

[១១២] ចេតសិកធម៌ ជាបច្ច័យនៃចេតសិកធម៌ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ
 ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ
 ដោយកម្មប្បច្ច័យ។ ចេតសិកធម៌ ជាបច្ច័យនៃអចេតសិកធម៌
 ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ
 ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ

ដោយកម្មប្បធូយ។ ចេតសិកធម៌ ជាបច្ច័យនៃចេតសិកធម៌ផង
 នៃអចេតសិកធម៌ផង ដោយអារម្មណប្បធូយ ជាបច្ច័យ ដោយសហជាតប្បធូយ
 ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បធូយ ជាបច្ច័យ ដោយកម្មប្បធូយ។ អចេតសិកធម៌
 ជាបច្ច័យនៃអចេតសិកធម៌ ដោយអារម្មណប្បធូយ ជាបច្ច័យ
 ដោយសហជាតប្បធូយ ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បធូយ ជាបច្ច័យ
 ដោយបុរេជាតប្បធូយ ជាបច្ច័យ ដោយបច្ឆាជាតប្បធូយ ជាបច្ច័យ
 ដោយអាហារប្បធូយ ជាបច្ច័យ ដោយឥន្ទ្រិយប្បធូយ។ អចេតសិកធម៌
 ជាបច្ច័យនៃចេតសិកធម៌ ដោយអារម្មណប្បធូយ ជាបច្ច័យ
 ដោយសហជាតប្បធូយ ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បធូយ ជាបច្ច័យ
 ដោយបុរេជាតប្បធូយ។ អចេតសិកធម៌ ជាបច្ច័យនៃចេតសិកធម៌ផង
 នៃអចេតសិកធម៌ផង ដោយអារម្មណប្បធូយ ជាបច្ច័យ ដោយសហជាតប្បធូយ
 ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បធូយ ជាបច្ច័យ ដោយបុរេជាតប្បធូយ។
 ចេតសិកធម៌ក្តី អចេតសិកធម៌ក្តី ជាបច្ច័យ នៃចេតសិកធម៌
 ដោយអារម្មណប្បធូយ ជាបច្ច័យ ដោយសហជាតប្បធូយ ជាបច្ច័យ
 ដោយឧបនិស្សយប្បធូយ។ ចេតសិកធម៌ក្តី អចេតសិកធម៌ក្តី
 ជាបច្ច័យនៃអចេតសិកធម៌ ដោយអារម្មណប្បធូយ ជាបច្ច័យ
 ដោយសហជាតប្បធូយ ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បធូយ ជាបច្ច័យ
 ដោយបុរេជាតប្បធូយ ជាបច្ច័យ ដោយបច្ឆាជាតប្បធូយ។ ចេតសិកធម៌ក្តី
 អចេតសិកធម៌ក្តី ជាបច្ច័យនៃចេតសិកធម៌ផង នៃអចេតសិកធម៌ផង
 ដោយអារម្មណប្បធូយ ជាបច្ច័យ ដោយសហជាតប្បធូយ ជាបច្ច័យ
 ដោយឧបនិស្សយប្បធូយ។

[១១៣] ក្នុងនហេតុប្បធូយ មានវារៈ៩ ក្នុងនអារម្មណប្បធូយ មានវារៈ៩
 ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ សុទ្ធតែមានវារៈ៩ ក្នុងនោអវិគតប្បធូយ មានវារៈ៩។

[១១៤] ក្នុងនាមអរម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ...
 ក្នុងនាមធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ក្នុងនាមនន្តរាប្បច្ច័យ មានវារៈ៣
 ក្នុងនាមសមនន្តរាប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ក្នុងនាមអញ្ញមញ្ញាប្បច្ច័យ មានវារៈ១
 ក្នុងនាមឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ សុទ្ធតែមានវារៈ៣
 ក្នុងនាមមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ក្នុងនាមសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ១
 ក្នុងនាមវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ១ ក្នុងនាមនោតិប្បច្ច័យ មានវារៈ៣
 ក្នុងនាមវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ៣។

[១១៥] ក្នុងនាមអរម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ...
 ក្នុងនាមធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ៩។ អនុលោមមាតិកា បណ្ឌិតគប្បីធ្វើចុះ។ ...
 ក្នុងនាមវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ៩។

ចប់ ចេតសិកទុកៈ។

ចិត្តសម្បយុត្តទុកៈ

បដិច្ចវារៈ

[១១៦] ចិត្តសម្បយុត្តធម៌ **[បានដល់វេទនាខន្ធ សញ្ញាខន្ធ និងសង្ខារក្ខន្ធ។**
អដ្ឋកថា។] (ធម៌ដែលប្រកបដោយចិត្ត) អាស្រ័យនូវចិត្តសម្បយុត្តធម៌
 ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺខន្ធ២ អាស្រ័យនូវចិត្តសម្បយុត្តក្ខន្ធ១ ខន្ធ១
 អាស្រ័យនូវខន្ធ២ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ។ ហេ។ ចិត្តវិប្បយុត្តធម៌ **[រូប និងនិព្វាន។**
អដ្ឋកថា។] (ធម៌ដែលប្រាសចាកចិត្ត) អាស្រ័យនូវចិត្តសម្បយុត្តធម៌
 ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺចិត្តសម្បយុត្តនរូប
 អាស្រ័យនូវពួកចិត្តសម្បយុត្តក្ខន្ធ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ។ ហេ។
 ចិត្តសម្បយុត្តធម៌ក្តី ចិត្តវិប្បយុត្តធម៌ក្តី អាស្រ័យនូវចិត្តសម្បយុត្តធម៌
 ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺខន្ធ២ក្តី ចិត្តសម្បយុត្តនរូបក្តី
 អាស្រ័យនូវចិត្តសម្បយុត្តក្ខន្ធ១ នូវខន្ធ២ ... ជាបដិសន្ធិ។ ចិត្តវិប្បយុត្តធម៌

អាស្រ័យនូវចិត្តវិប្បយុត្តធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺមហាភូត១ ...
 ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យនូវពួកមហាភូត ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ មហាភូត១ ...
 កដត្តារូប និងឧបាទារូប អាស្រ័យនូវពួកមហាភូត។ ចិត្តសម្បយុត្តធម៌
 អាស្រ័យនូវចិត្តវិប្បយុត្តធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ
 គឺក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ពួកចិត្តសម្បយុត្តក្ខន្ធ អាស្រ័យនូវវត្ថុ។
 ចិត្តសម្បយុត្តធម៌ក្តី ចិត្តវិប្បយុត្តធម៌ក្តី អាស្រ័យនូវចិត្តវិប្បយុត្តធម៌
 ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ
 ពួកចិត្តសម្បយុត្តក្ខន្ធ អាស្រ័យនូវវត្ថុ កដត្តារូប អាស្រ័យនូវពួកមហាភូត។
 ចិត្តសម្បយុត្តធម៌ អាស្រ័យនូវចិត្តសម្បយុត្តធម៌ផង នូវចិត្តវិប្បយុត្តធម៌ផង
 ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ខន្ធ២
 អាស្រ័យនូវចិត្តសម្បយុត្តក្ខន្ធទ១ផង នូវវត្ថុផង នូវខន្ធ២...។ ចិត្តវិប្បយុត្តធម៌
 អាស្រ័យនូវចិត្តសម្បយុត្តធម៌ផង នូវចិត្តវិប្បយុត្តធម៌ផង ទើបកើតឡើង
 ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យនូវពួកចិត្តសម្បយុត្តក្ខន្ធផង
 នូវពួកមហាភូតផង ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ កដត្តារូប
 អាស្រ័យនូវពួកចិត្តសម្បយុត្តក្ខន្ធផង នូវពួកមហាភូតផង។ ចិត្តសម្បយុត្តធម៌ក្តី
 ចិត្តវិប្បយុត្តធម៌ក្តី អាស្រ័យនូវចិត្តសម្បយុត្តធម៌ផង នូវចិត្តវិប្បយុត្តធម៌ផង
 ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ខន្ធ២
 អាស្រ័យនូវចិត្តសម្បយុត្តក្ខន្ធទ១ផង នូវវត្ថុផង នូវខន្ធ២ ... កដត្តារូប
 អាស្រ័យនូវពួកចិត្តសម្បយុត្តក្ខន្ធផង នូវពួកមហាភូតផង។

[១១៧] ចិត្តសម្បយុត្តធម៌ អាស្រ័យនូវចិត្តសម្បយុត្តធម៌ ទើបកើតឡើង
 ព្រោះអារម្មណប្បដ្ឋយ គឺខន្ធ២ អាស្រ័យនូវចិត្តសម្បយុត្តក្ខន្ធទ១ នូវខន្ធ២ ...
 ជាបដិសន្ធិ។ ចិត្តសម្បយុត្តធម៌ អាស្រ័យនូវចិត្តវិប្បយុត្តធម៌ ទើបកើតឡើង
 ព្រោះអារម្មណប្បដ្ឋយ គឺក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ
 ពួកចិត្តសម្បយុត្តក្ខន្ធអាស្រ័យនូវវត្ថុ។ ចិត្តសម្បយុត្តធម៌

អាស្រ័យនូវចិត្តសម្បយុត្តធម៌ផង នូវចិត្តវិប្បយុត្តធម៌ផង ទើបកើតឡើង
ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ គឺក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ខន្ធធ

អាស្រ័យនូវចិត្តសម្បយុត្តក្ខន្ធទ្រង់ នូវវត្ថុផង នូវខន្ធធ ... សេចក្តីបំប្រួញ។

[១១៨] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ៣
ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ៥ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ៣
ក្នុងសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ៩
ក្នុងអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ៦ ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ៩
ក្នុងឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ក្នុងបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ១
ក្នុងអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ១ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងវិបាកប្បច្ច័យ
មានវារៈ៩ ក្នុងអាហារប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ ឈានប្បច្ច័យ
និងមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ
មានវារៈ៩ ក្នុងអត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងនត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ៣
ក្នុងវិតតប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ក្នុងអវិតតប្បច្ច័យ មានវារៈ៩។

[១១៩] ចិត្តសម្បយុត្តធម៌ អាស្រ័យនូវចិត្តសម្បយុត្តធម៌ ទើបកើតឡើង
ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ គឺខន្ធធ អាស្រ័យនូវអហេតុក្ខន្ធទ្រង់ ជាចិត្តសម្បយុត្ត
នូវខន្ធធ ... ក្នុងខណៈនៃអហេតុក្ខន្ធបដិសន្ធិ មោហៈ ដែលច្រឡំដោយវិចិកិច្ចា
ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈ អាស្រ័យនូវពួកខន្ធ ដែលច្រឡំដោយវិចិកិច្ចា
ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈ។ ឯប្រស្នាទាំង៩ អ្នកប្រាជ្ញគប្បីធ្វើយ៉ាងនេះចុះ បទថា
អហេតុកៈ ដូច្នោះ បណ្ឌិតគប្បីកំណត់ក្នុងបច្ច័យទាំងពួង មោហមូល
មានតែ១គត់ បណ្ឌិតគប្បីបំពេញចុះ។

[១២០] ចិត្តវិប្បយុត្តធម៌ អាស្រ័យនូវចិត្តសម្បយុត្តធម៌ ទើបកើតឡើង
ព្រោះនអារម្មណប្បច្ច័យ គឺចិត្តសម្បដ្ឋានរូប ជាបដិសន្ធិ
អាស្រ័យនូវពួកចិត្តសម្បយុត្តក្ខន្ធទ្រង់ ចិត្តវិប្បយុត្តធម៌ អាស្រ័យនូវចិត្តវិប្បយុត្តធម៌
ទើបកើតឡើង ព្រោះនអារម្មណប្បច្ច័យ គឺមហាភូត១ រហូតដល់ពួកអសញ្ញសត្វ។

ចិត្តវិប្បយុត្តធម៌ អាស្រ័យនូវចិត្តសម្បយុត្តធម៌ផង នូវចិត្តវិប្បយុត្តធម៌ផង
 ទើបកើតឡើង ព្រោះនអារម្មណប្បច្ច័យ គឺចិត្តសមុដ្ឋានរូប
 អាស្រ័យនូវពួកចិត្តសម្បយុត្តក្នុងផង នូវពួកមហាក្ខតផង មានវារៈ១
 ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ សេចក្តីបំប្រួញ។

[១២១] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ៣
 ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងនអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ៣
 ក្នុងនសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ក្នុងនអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ៣
 ក្នុងនឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ក្នុងនបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ៩
 ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងនអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ៩
 ក្នុងនកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ២ ក្នុងនវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ៥ ក្នុងនអាហារប្បច្ច័យ
 មានវារៈ១ ក្នុងនឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ មានវារៈ១ ក្នុងនឈានប្បច្ច័យ មានវារៈ១
 ក្នុងនមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងនសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ៣
 ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ២ ក្នុងនោនត្តិប្បច្ច័យ មានវារៈ៣
 ក្នុងនោវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ៣។

[១២២] ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ...
 ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងនកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ១
 ក្នុងនវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ៥ ក្នុងនសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ៣
 ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ១ ក្នុងនោនត្តិប្បច្ច័យ មានវារៈ៣
 ក្នុងនោវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ៣។

[១២៣] ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ...
 ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ក្នុងសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ៣
 ក្នុងអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ៦ ក្នុងបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ១
 ក្នុងអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ១ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងមគ្គប្បច្ច័យ
 មានវារៈ១ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ៩។

សហជាតិវារៈ ដូចបដិច្ចវារៈដែរ។

បច្ចុប្បន្នវារៈ:

[១២៤] ចិត្តសម្បយុត្តធម៌ ពឹងផ្អែកនឹងចិត្តសម្បយុត្តធម៌ ទើបកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺមានវារៈ៣ ដូចបដិច្ចវារៈដែរ។ ចិត្តវិប្បយុត្តធម៌
ពឹងផ្អែកនឹងចិត្តវិប្បយុត្តធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺមានវារៈ១ ...
ដូចបដិច្ចវារៈដែរ។ ចិត្តសម្បយុត្តធម៌ ពឹងផ្អែកនឹងចិត្តវិប្បយុត្តធម៌
ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺពួកចិត្តសម្បយុត្តកក្ខន្ធជាបដិសន្ធិ
ពឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ។ ចិត្តសម្បយុត្តធម៌ក្តី ចិត្តវិប្បយុត្តធម៌ក្តី
ពឹងផ្អែកនឹងចិត្តវិប្បយុត្តធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ
គឺពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធ ពឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ ចិត្តសម្បដ្ឋានរូប ជាបដិសន្ធិ
ពឹងផ្អែកនឹងពួកមហាភូត។ ចិត្តសម្បយុត្តធម៌
ពឹងផ្អែកនឹងចិត្តសម្បយុត្តធម៌ផង និងចិត្តវិប្បយុត្តធម៌ផង ទើបកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺខន្ធ២ ពឹងផ្អែកនឹងចិត្តសម្បយុត្តកក្ខន្ធទៀងផង និងវត្ថុផង
និងខន្ធ២ ... ជាបដិសន្ធិ។ ចិត្តវិប្បយុត្តធម៌ ពឹងផ្អែកនឹងចិត្តសម្បយុត្តធម៌ផង
និងចិត្តវិប្បយុត្តធម៌ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺចិត្តសម្បដ្ឋានរូប
ជាបដិសន្ធិ ពឹងផ្អែកនឹងពួកចិត្តសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង និងពួកមហាភូតផង។
ចិត្តសម្បយុត្តធម៌ក្តី ចិត្តវិប្បយុត្តធម៌ក្តី ពឹងផ្អែកនឹងចិត្តសម្បយុត្តធម៌ផង
និងចិត្តវិប្បយុត្តធម៌ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺខន្ធ២
ពឹងផ្អែកនឹងចិត្តសម្បយុត្តកក្ខន្ធទៀងផង និងវត្ថុផង និងខន្ធ២ ... ចិត្តសម្បដ្ឋានរូប
ជាបដិសន្ធិ ពឹងផ្អែកនឹងពួកចិត្តសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង និងពួកមហាភូតផង។

[១២៥] ចិត្តសម្បយុត្តធម៌ ពឹងផ្អែកនឹងចិត្តសម្បយុត្តធម៌ ទើបកើតឡើង
ព្រោះអារម្មណប្បដ្ឋយ គឺមានវារៈ១ ដូចគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ។ ចិត្តសម្បយុត្តធម៌
ពឹងផ្អែកនឹងចិត្តវិប្បយុត្តធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បដ្ឋយ គឺពួកខន្ធ
ដែលច្រឡំដោយចក្ខុវិញ្ញាណ ពឹងផ្អែកនឹងចក្ខាយតនៈ និងកាយាយតនៈ ...

ពួកចិត្តសម្បយុត្តកក្ខន្ធជាបដិសន្ធិ ពឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ។ ចិត្តសម្បយុត្តធម៌
 ពឹងផ្អែកនឹងចិត្តសម្បយុត្តធម៌ផង និងចិត្តវិប្បយុត្តធម៌ផង ទើបកើតឡើង
 ព្រោះអារម្មណ៍ប្បច្ច័យ គឺខន្ធ២ ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធ១
 ដែលច្រឡំដោយចក្ខុវិញ្ញាណផង និងចក្ខាយតនៈផង នឹងខន្ធ២ ...
 ដែលច្រឡំដោយកាយវិញ្ញាណ ... ខន្ធ២ ពឹងផ្អែកនឹងចិត្តសម្បយុត្តក្ខន្ធទ១ផង
 នឹងវត្ថុផង នឹងខន្ធ២ ... ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ សេចក្តីបំប្រួញ។

[១២៦] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងអារម្មណ៍ប្បច្ច័យ មានវារៈ៣
 ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងអនន្តរ្យប្បច្ច័យ មានវារៈ៣
 ក្នុងសមនន្តរ្យប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ៩
 ក្នុងអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ៦ ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ៩
 ក្នុងឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ក្នុងបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ៣
 ក្នុងអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ៩។ ហេ
 ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ៩។

[១២៧] ចិត្តសម្បយុត្តធម៌ ពឹងផ្អែកនឹងចិត្តសម្បយុត្តធម៌ ទើបកើតឡើង
 ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ គឺមានវារៈ៣ ដូចគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ។ ចិត្តវិប្បយុត្តធម៌
 ពឹងផ្អែកនឹងចិត្តវិប្បយុត្តធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ គឺមហាភូត១
 រហូតដល់ពួកអសញ្ញសត្វ។ ចិត្តសម្បយុត្តធម៌ ពឹងផ្អែកនឹងចិត្តវិប្បយុត្តធម៌
 ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ គឺពួកខន្ធ ដែលច្រឡំដោយចក្ខុវិញ្ញាណ
 ពឹងផ្អែកនឹងចក្ខាយតនៈ និងកាយាយតនៈ ... ពួកអហេតុកក្ខន្ធ
 ជាចិត្តសម្បយុត្ត ជាបដិសន្ធិ ពឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ មោហៈ ដែលច្រឡំដោយវិចិកិច្ចា
 ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈ ពឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ។ ចិត្តសម្បយុត្តធម៌ក្តី ចិត្តវិប្បយុត្តធម៌ក្តី
 ពឹងផ្អែកនឹងចិត្តវិប្បយុត្តធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ
 គឺពួកអហេតុកក្ខន្ធជាចិត្តសម្បយុត្ត ពឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ ចិត្តសម្បយុត្តធម៌
 ជាបដិសន្ធិ ពឹងផ្អែកនឹងពួកមហាភូត។ ចិត្តសម្បយុត្តធម៌

ពឹងផ្អែកនឹងចិត្តសម្បយុត្តធម៌ផង និងចិត្តវិប្បយុត្តធម៌ផង ទើបកើតឡើង
 ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋយ គឺខន្ធ២ ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធ១ ដែលច្រឡំដោយចក្ខុវិញ្ញាណផង
 នឹងចក្ខាយតនៈផង និងខន្ធ២ ... ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធ១
 ដែលច្រឡំដោយកាយវិញ្ញាណផង នឹងកាយាយតនៈផង ... ខន្ធ២
 ពឹងផ្អែកនឹងអហេតុកក្ខន្ធទ ជាចិត្តសម្បយុត្តផង និងវត្តផង និងខន្ធ២ ...
 ក្នុងខណៈនៃអហេតុកប្បដិសន្ធិ មោហៈ ដែលច្រឡំដោយវិចិត្រិកិច្ចា
 ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈ ពឹងផ្អែកនឹងពួកខន្ធ ដែលច្រឡំដោយវិចិត្រិកិច្ចា
 ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈផង និងវត្តផង។ ប្រស្នា២យ៉ាង និងបវត្តិប្បដិសន្ធិ
 អ្នកប្រាជ្ញគប្បីធ្វើយ៉ាងនេះចុះ។ សេចក្តីបំប្រួញ។

[១២៨] ក្នុងនហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩ ក្នុងនអារម្មណប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣
 ក្នុងនអធិបតិប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩ ក្នុងនអនន្តរប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣
 ក្នុងនសមនន្តរប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣ ក្នុងនឧបនិស្សយប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣
 ក្នុងនបុរេជាតប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩ ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩
 ក្នុងនអាសេវនប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩ ក្នុងនកម្មប្បដ្ឋយ មានវារៈ៤
 ក្នុងនវិបាកប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩ ក្នុងនអាហារប្បដ្ឋយ មានវារៈ១
 ក្នុងនកន្រ្ទិយប្បដ្ឋយ មានវារៈ១ ក្នុងនណានប្បដ្ឋយ មានវារៈ៤ ក្នុងនមគ្គប្បដ្ឋយ
 មានវារៈ៩ ក្នុងនសម្បយុត្តប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ មានវារៈ២
 ក្នុងនោនត្តិប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣ ក្នុងនោវិតតប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣។

[១២៩] ក្នុងនអារម្មណប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣ ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ... ក្នុងនកម្មប្បដ្ឋយ
 មានវារៈ៣ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ មានវារៈ១ ក្នុងនោនត្តិប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣
 ក្នុងនោវិតតប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣។

[១៣០] ក្នុងនអារម្មណប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣ ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋយ។ ហេ ...
 ក្នុងនមគ្គប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣។ ហេ ... ក្នុងនោវិតតប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩។

និស្សយវារៈ ដូចគ្នានឹងបច្ចយវារៈដែរ។

សំសង្ការៈ

[១៣១] ចិត្តសម្បយុត្តធម៌ ច្រឡំនឹងចិត្តសម្បយុត្តធម៌ ទើបកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺខន្ធធ ច្រឡំនឹងចិត្តសម្បយុត្តក្ខន្ធទ នឹងខន្ធធ ...
ជាបដិសន្ធិ។

[១៣២] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ១ ក្នុងអារម្មណ៍ប្បដ្ឋយ មានវារៈ១
ក្នុងអធិបតិប្បដ្ឋយ មានវារៈ១ ក្នុងបច្ចយទាំងអស់ សុទ្ធតែមានវារៈ១
ក្នុងអវិតតប្បដ្ឋយ មានវារៈ១។

[១៣៣] ក្នុងនហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ១ ក្នុងនអធិបតិប្បដ្ឋយ មានវារៈ១
ក្នុងនបុរេជាតប្បដ្ឋយ មានវារៈ១ ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បដ្ឋយ មានវារៈ១
ក្នុងនអាសេវនប្បដ្ឋយ មានវារៈ១ ក្នុងនកម្មប្បដ្ឋយ មានវារៈ១
ក្នុងនវិបាកប្បដ្ឋយ មានវារៈ១ ក្នុងនឈានប្បដ្ឋយ មានវារៈ១ ក្នុងនមគ្គប្បដ្ឋយ
មានវារៈ១ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ មានវារៈ១។

ការរាប់ទាំង២យ៉ាងក្រៅពីនេះក្តី សម្បយុត្តវារៈក្តី បណ្ឌិតគប្បីធ្វើយ៉ាងនេះចុះ។

បញ្ហាវារៈ

[១៣៤] ចិត្តសម្បយុត្តធម៌ ជាបច្ចយនៃចិត្តសម្បយុត្តធម៌ ដោយហេតុប្បដ្ឋយ
គឺពួកចិត្តសម្បយុត្តហេតុ ជាបច្ចយ គឺជាបដិសន្ធិ នៃពួកសម្បយុត្តក្ខន្ធន្ត
ដោយហេតុប្បដ្ឋយ។ ចិត្តសម្បយុត្តធម៌ ជាបច្ចយនៃចិត្តវិប្បយុត្តធម៌
ដោយហេតុប្បដ្ឋយ គឺពួកចិត្តសម្បយុត្តហេតុ ជាបច្ចយ គឺជាបដិសន្ធិ
នៃពួកចិត្តសម្បយុត្តធម៌រូប ដោយហេតុប្បដ្ឋយ។ ចិត្តសម្បយុត្តធម៌ ជាបច្ចយ
នៃចិត្តសម្បយុត្តធម៌ផង នៃចិត្តវិប្បយុត្តធម៌ផង ដោយហេតុប្បដ្ឋយ

គឺពួកចិត្តសម្បយុត្តហេតុ ជាបច្ច័យ គឺជាបដិសន្ធិ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង
នៃពួកចិត្តសម្បនរូបផង ដោយហេតុប្បច្ច័យ។

[១៣៥] ចិត្តសម្បយុត្តធម៌ ជាបច្ច័យនៃចិត្តសម្បយុត្តធម៌ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ
គឺនូវទាន ... នូវសីល ... បុគ្គលធ្វើនូវឧបោសថកម្ម
ពិចារណានូវឧបោសថកម្មនោះ ហើយត្រេកអរ រីករាយ រាគៈកើតឡើង
ព្រោះប្រារព្ធនូវពួកកុសលនោះ ទោមនស្សកើតឡើង នូវពួកកុសល
ដែលសន្សំហើយ ក្នុងកាលមុន ... ចេញអំពីឈាន នូវឈាន ... ពួកព្រះអរិយៈ
ចេញអំពីមគ្គ ពិចារណានូវមគ្គ ពិចារណានូវផល នូវពួកកិលេស
ដែលលះបង់ហើយ ... ពិចារណានូវពួកកិលេស ដែលសង្កត់សង្កិនហើយ
ដឹងនូវពួកកិលេស ដែលធ្លាប់សន្សំហើយ ក្នុងកាលមុន នូវពួកចិត្តសម្បយុត្តក្ខន្ធ
ថាមិនទៀង។ ហេ ទោមនស្ស កើតឡើង បុគ្គលដឹងនូវចិត្តរបស់បុគ្គល
អ្នកប្រកបដោយចិត្តសម្បយុត្តធម៌ ដោយចេតោបរិយញ្ញាណ
អាកាសានញ្ញាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃវិញ្ញាណញ្ញាយតនៈ អាកិញ្ញាយតនៈ
(ជាបច្ច័យ) នៃនេវសញ្ញានាសញ្ញាយតនៈ ពួកចិត្តសម្បយុត្តក្ខន្ធ
ជាបច្ច័យនៃការពិចារណា នូវឥន្ទ្រិវិធីញ្ញាណ ចេតោបរិយញ្ញាណ
បុព្វេនិវាសានុស្សតិញ្ញាណ យថាកម្មបគញ្ញាណ និងអនាគតំសញ្ញាណ
ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ។ ចិត្តវិប្បយុត្តធម៌ ជាបច្ច័យនៃចិត្តសម្បយុត្តធម៌
ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ គឺពួកព្រះអរិយៈ ពិចារណានូវព្រះនិព្វាន ព្រះនិព្វាន
ជាបច្ច័យនៃការពិចារណា នូវគោត្រភូ វេទានៈ មគ្គ និងផល
ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ នូវចក្ខុ ... នូវវត្ថុ ... នូវចិត្តវិប្បយុត្តក្ខន្ធ ថាមិនទៀង។ ហេ
ទោមនស្សកើតឡើង បុគ្គលឃើញនូវរូប ដោយទិព្វចក្ខុ ព្យនូវសំឡេង
ដោយទិព្វសោតធាតុ រូបាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃពួកខន្ធ
ដែលច្រឡំដោយចក្ខុវិញ្ញាណ ដោយព្វាយតនៈ ... ពួកចិត្តវិប្បយុត្តក្ខន្ធ

ជាបច្ច័យនៃការពិចារណា នូវឥទ្ធិវិជញ្ញាណ បុព្វេនិវាសានុស្សតិញ្ញាណ
យថាកម្មបគញ្ញាណ និងអនាគតំសញ្ញាណ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ។

[១៣៦] ចិត្តសម្បយុត្តធម៌ ជាបច្ច័យនៃចិត្តសម្បយុត្តធម៌ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ
បានដល់អារម្មណាធិបតិ និងសហជាតាធិបតិ។ អារម្មណាធិបតិ គឺនូវទាន ...
នូវសីល... នូវឧបោសថកម្ម ... ធ្វើនូវកុសលនោះ ឲ្យជាទីគោរព ហើយពិចារណា
ត្រេកអរ រីករាយ រាគៈកើតឡើង ព្រោះធ្វើនូវកុសលនោះ ឲ្យជាទីគោរព
ទិដ្ឋិកើតឡើង ក្នុងកាលមុន ... អំពីឈាន ... ពួកព្រះអរិយៈ ចេញអំពីមគ្គ
ធ្វើនូវមគ្គ ឲ្យជាទីគោរព ... ធ្វើនូវផល ឲ្យជាទីគោរព ហើយពិចារណា
បុគ្គលធ្វើនូវពួកចិត្តសម្បយុត្តក្ខន្ធ ឲ្យជាទីគោរព ហើយត្រេកអរ រីករាយ
រាគៈកើតឡើង ព្រោះធ្វើនូវខន្ធនោះ ឲ្យជាទីគោរព ទិដ្ឋិកើតឡើង។
ឯសហជាតាធិបតិ គឺចិត្តសម្បយុត្តាធិបតិ ជាបច្ច័យនៃពួកសម្បយុត្តក្ខន្ធ
ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ។ ចិត្តសម្បយុត្តធម៌ ជាបច្ច័យនៃចិត្តវិប្បយុត្តធម៌
ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់សហជាតាធិបតិ គឺចិត្តសម្បយុត្តាធិបតិ
ជាបច្ច័យនៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ។ ចិត្តសម្បយុត្តធម៌
ជាបច្ច័យនៃចិត្តសម្បយុត្តធម៌ផង នៃចិត្តវិប្បយុត្តធម៌ផង
ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់សហជាតាធិបតិ គឺចិត្តសម្បយុត្តាធិបតិ
ជាបច្ច័យនៃពួកសម្បយុត្តក្ខន្ធផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង
ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ចិត្តវិប្បយុត្តធម៌ ជាបច្ច័យនៃចិត្តសម្បយុត្តធម៌
ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណាធិបតិ គឺពួកព្រះអរិយៈ
ធ្វើនូវព្រះនិព្វាន ឲ្យជាទីគោរព ហើយពិចារណា ព្រះនិព្វាន ជាបច្ច័យនៃគោត្រភូ
រោទានៈ មគ្គ និងផល ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ នូវចក្ខុ ... នូវវត្ថុ ...
បុគ្គលធ្វើនូវពួកចិត្តវិប្បយុត្តក្ខន្ធ ឲ្យជាទីគោរព ហើយត្រេកអរ រីករាយ
រាគៈកើតឡើង ព្រោះធ្វើនូវខន្ធនោះ ឲ្យជាទីគោរព ទិដ្ឋិកើតឡើង។

[១៣៧] ចិត្តសម្បយុត្តធម៌ ជាបច្ច័យនៃចិត្តសម្បយុត្តធម៌ ដោយអនន្តរឃ្ល័យ គឺពួកចិត្តសម្បយុត្តក្នុងមុនៗ។ បេ។ ជាបច្ច័យនៃផលសមាបក្តិ ដោយអនន្តរឃ្ល័យ។ ជាបច្ច័យ ដោយសមនន្តរឃ្ល័យ ជាបច្ច័យ ដោយសហជាតឃ្ល័យ គឺប្រស្នា៧ ដូចគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ តំណ មិនមានទេ។ ជាបច្ច័យ ដោយអញ្ញមញ្ញឃ្ល័យ គឺមានប្រស្នា៦ ដូចគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ។ ជាបច្ច័យ ដោយនិស្សយឃ្ល័យ គឺមានប្រស្នា៧ ដូចគ្នានឹងបច្ច័យវារៈដែរ តំណ មិនមានទេ។

[១៣៨] ចិត្តសម្បយុត្តធម៌ ជាបច្ច័យនៃចិត្តសម្បយុត្តធម៌ ដោយឧបនិស្សយឃ្ល័យ បានដល់អារម្មណ៍បនិស្ស័យ អនន្តរូបនិស្ស័យ និងបកតូបនិស្ស័យ។ បេ។ ឯបកតូបនិស្ស័យ គឺបុគ្គលអាស្រ័យនូវសទ្ធា ហើយឲ្យនូវទាន។ បេ។ ដំឡើងនូវមានៈ ប្រកាន់នូវទិដ្ឋិ នូវសីល...។ បេ។ នូវសេចក្តីប្រាថ្នា ... នូវកាយិកសុខ ... អាស្រ័យនូវកាយិកទុក្ខ ហើយឲ្យនូវទាន។ បេ។ សម្លាប់នូវសត្វ បំបែកនូវសង្ឃ សទ្ធា។ បេ។ កាយិកទុក្ខ ជាបច្ច័យនៃសទ្ធា។ បេ។ នៃមគ្គ និងផលសមាបក្តិ ដោយឧបនិស្សយឃ្ល័យ។ ចិត្តវិប្បយុត្តធម៌ ជាបច្ច័យនៃចិត្តសម្បយុត្តធម៌ ដោយឧបនិស្សយឃ្ល័យ បានដល់អារម្មណ៍បនិស្ស័យ អនន្តរូបនិស្ស័យ និងបកតូបនិស្ស័យ។ បេ។ ឯបកតូបនិស្ស័យ គឺនូវរដូវ ... នូវភោជន ... បុគ្គលអាស្រ័យនូវសេនាសនៈ ហើយឲ្យនូវទាន។ បេ។ បំបែកនូវសង្ឃ រដូវ ... ភោជន ... សេនាសនៈ ជាបច្ច័យនៃសទ្ធា។ បេ។ នៃផលសមាបក្តិ ដោយឧបនិស្សយឃ្ល័យ។

[១៣៩] ចិត្តវិប្បយុត្តធម៌ ជាបច្ច័យនៃចិត្តសម្បយុត្តធម៌ ដោយបុរេជាតឃ្ល័យ បានដល់អារម្មណ៍បុរេជាត និងវត្តបុរេជាត។ អារម្មណ៍បុរេជាត គឺនូវចក្ខុ ... នូវវត្ត ថាមិនទៀង។ បេ។ ទោមនស្សកើតឡើង បុគ្គលឃើញនូវរូប ដោយទិព្វចក្ខុ ឮនូវសំឡេង ដោយទិព្វសោតធាតុ រូបាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃពួកខន្ធ ដែលច្រឡំដោយចក្ខុវិញ្ញាណ ដោយដ្ឋព្វាយតនៈ...។ ឯវត្តបុរេជាត គឺចក្ខុយតនៈ

(ជាបច្ច័យ) នៃពួកខន្ធ ដែលច្រឡំដោយចក្ខុវិញ្ញាណ កាយាយតនៈ ... វត្ថុ
ជាបច្ច័យ នៃពួកចិត្តសម្បយុត្តកក្ខន្ធ ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ។

[១៤០] ចិត្តសម្បយុត្តធម៌ ជាបច្ច័យនៃចិត្តវិប្បយុត្តធម៌ ដោយបច្ច័យជាតប្បច្ច័យ
សេចក្តីបំប្រួញ មានវារៈ១។ ជាបច្ច័យ ដោយអាសេវនប្បច្ច័យ គឺមានវារៈ១។

[១៤១] ចិត្តសម្បយុត្តធម៌ ជាបច្ច័យនៃចិត្តសម្បយុត្តធម៌ ដោយកម្មប្បច្ច័យ
បានដល់សហជាត និងនានាខណិកៈ។ សហជាត គឺចិត្តសម្បយុត្តចេតនា
(ចេតនា ដែលប្រកបដោយចិត្ត) ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធ
ដោយកម្មប្បច្ច័យ។ ឯនានាខណិកៈ គឺចិត្តសម្បយុត្តចេតនា ជាបច្ច័យ
នៃពួកវិបាកក្ខន្ធ ដោយកម្មប្បច្ច័យ។ ចិត្តសម្បយុត្តធម៌ ជាបច្ច័យ
នៃចិត្តវិប្បយុត្តធម៌ ដោយកម្មប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត និងនានាខណិកៈ។
សហជាត គឺចិត្តសម្បយុត្តចេតនា ជាបច្ច័យនៃពួកចិត្តសម្បយុត្តកក្ខន្ធ
ដោយកម្មប្បច្ច័យ។ ឯនានាខណិកៈ គឺចិត្តសម្បយុត្តចេតនា
ជាបច្ច័យនៃពួកកដត្តារូប ដោយកម្មប្បច្ច័យ។ ចិត្តសម្បយុត្តធម៌ ជាបច្ច័យ
នៃចិត្តសម្បយុត្តធម៌ផង នៃចិត្តវិប្បយុត្តធម៌ផង ដោយកម្មប្បច្ច័យ
បានដល់សហជាត និងនានាខណិកៈ។ សហជាត គឺចិត្តសម្បយុត្តចេតនា
ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង នៃពួកចិត្តសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង
ដោយកម្មប្បច្ច័យ។ ឯនានាខណិកៈ គឺចិត្តសម្បយុត្តចេតនា ជាបច្ច័យ
នៃពួកវិបាកក្ខន្ធផង នៃពួកកដត្តារូបផង ដោយកម្មប្បច្ច័យ។

[១៤២] ចិត្តសម្បយុត្តធម៌ ជាបច្ច័យនៃចិត្តសម្បយុត្តធម៌ ដោយវិបាកប្បច្ច័យ
មានវារៈ៣។

[១៤៣] ចិត្តសម្បយុត្តធម៌ ជាបច្ច័យនៃចិត្តសម្បយុត្តធម៌ ដោយអាហារប្បច្ច័យ
មានវារៈ៣។ ចិត្តវិប្បយុត្តធម៌ ជាបច្ច័យនៃចិត្តវិប្បយុត្តធម៌ ដោយអាហារប្បច្ច័យ
គឺកពទ្ធិង្ការាហារ ជាបច្ច័យនៃកាយនេះ ដោយអាហារប្បច្ច័យ។

[១៤៤] ចិត្តសម្បយុត្តធម៌ ជាបច្ច័យនៃចិត្តសម្បយុត្តធម៌ ដោយឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ មានវារៈ៣។ ចិត្តវិប្បយុត្តធម៌ ជាបច្ច័យនៃចិត្តវិប្បយុត្តធម៌ ដោយឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ គឺរូបជីវិតិទ្រិយ ជាបច្ច័យនៃពួកកដក្ការូប ដោយឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ។ ចិត្តវិប្បយុត្តធម៌ ជាបច្ច័យនៃចិត្តសម្បយុត្តធម៌ ដោយឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ គឺចក្កន្ទ្រិយ ជាបច្ច័យនៃពួកខន្ធ ដែលច្រឡំដោយចក្កវិញ្ញាណ ដោយឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ កាយិន្ទ្រិយ។ ចិត្តសម្បយុត្តធម៌ក្តី ចិត្តវិប្បយុត្តធម៌ក្តី ជាបច្ច័យ នៃចិត្តសម្បយុត្តធម៌ ដោយឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ គឺចក្កន្ទ្រិយក្តី ឧបេក្ខិន្ទ្រិយក្តី ជាបច្ច័យនៃពួកខន្ធ ដែលច្រឡំដោយចក្កវិញ្ញាណ ដោយឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ កាយិន្ទ្រិយក្តី សុខិន្ទ្រិយក្តី កាយិន្ទ្រិយក្តី ទុក្ខិន្ទ្រិយក្តី ជាបច្ច័យនៃពួកខន្ធ ដែលច្រឡំដោយកាយវិញ្ញាណ ដោយឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ។ ជាបច្ច័យ ដោយឈានប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ជាបច្ច័យ ដោយមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ជាបច្ច័យ ដោយសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ១។

[១៤៥] ចិត្តសម្បយុត្តធម៌ ជាបច្ច័យនៃចិត្តវិប្បយុត្តធម៌ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត និងបច្ឆាជាត។ សេចក្តីបំប្រួញ។ ចិត្តវិប្បយុត្តធម៌ ជាបច្ច័យនៃចិត្តសម្បយុត្តធម៌ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត និងបុរេជាត។ សហជាត គឺក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ វត្ត ជាបច្ច័យ នៃពួកចិត្តសម្បយុត្តកក្ខន្ធ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ។ ឯបុរេជាត គឺចក្ខាយតនៈ ជាបច្ច័យនៃពួកខន្ធ ដែលច្រឡំដោយចក្កវិញ្ញាណ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ កាយាយតនៈ ... វត្ត ជាបច្ច័យ នៃពួកចិត្តសម្បយុត្តកក្ខន្ធ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ។

[១៤៦] ចិត្តសម្បយុត្តធម៌ ជាបច្ច័យនៃចិត្តសម្បយុត្តធម៌ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ១ ដូចគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ។ ចិត្តសម្បយុត្តធម៌ ជាបច្ច័យ នៃចិត្តវិប្បយុត្តធម៌ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត និងបច្ឆាជាត។ សេចក្តីបំប្រួញ។ ចិត្តសម្បយុត្តធម៌ ជាបច្ច័យ នៃចិត្តសម្បយុត្តធម៌ផង

នៃចិត្តវិប្បយុត្តធម៌ផង ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ដូចគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ។
 ចិត្តវិប្បយុត្តធម៌ ជាបច្ច័យនៃចិត្តវិប្បយុត្តធម៌ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ
 បានដល់សហជាត អាហារ និងឥន្ទ្រិយ។ សេចក្តីបំប្រញា។ ចិត្តវិប្បយុត្តធម៌
 ជាបច្ច័យនៃចិត្តវិប្បយុត្តធម៌ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត
 និងបុរេជាត។ សហជាត គឺក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ វត្ត ជាបច្ច័យ
 នៃពួកចិត្តសម្បយុត្តកក្ខន្ធន ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ។ ឯបុរេជាត គឺនូវចក្ខុ ... នូវវត្ត
 ថាមិនទៀង ... ដូចគ្នានឹងបុរេជាតប្បច្ច័យដែរ។ ចិត្តសម្បយុត្តធម៌ក្តី
 ចិត្តវិប្បយុត្តធម៌ក្តី ជាបច្ច័យនៃចិត្តសម្បយុត្តធម៌ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ
 បានដល់សហជាត និងបុរេជាត។ សហជាត គឺខន្ធទ
 ដែលច្រឡំដោយចក្ខុវិញ្ញាណក្តី ចក្ខាយតនៈក្តី នៃខន្ធទ ... កាយាយតនៈក្តី
 ចិត្តសម្បយុត្តកក្ខន្ធទក្តី វត្តក្តី នៃខន្ធទ ... ខន្ធទ ... មានបដិសន្ធិដែរ។
 ចិត្តសម្បយុត្តធម៌ក្តី ចិត្តវិប្បយុត្តធម៌ក្តី ជាបច្ច័យនៃចិត្តវិប្បយុត្តធម៌
 ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត បច្ច័យជាត អាហារ និងឥន្ទ្រិយ។ សហជាត
 គឺពួកចិត្តសម្បយុត្តកក្ខន្ធក្តី ពួកមហាភូតក្តី ជាបច្ច័យនៃពួកចិត្តសម្បយុត្តកក្ខន្ធក្តី
 ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ មានបដិសន្ធិដែរ។ បច្ច័យជាត គឺពួកចិត្តសម្បយុត្តកក្ខន្ធក្តី
 កពទ្ធិង្គារាហារក្តី ជាបច្ច័យនៃកាយនេះ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ។ បច្ច័យជាត
 គឺពួកចិត្តសម្បយុត្តកក្ខន្ធក្តី រូបជីវិតិទ្រិយក្តី ជាបច្ច័យនៃពួកកដត្តារូប
 ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ។

- [១៤៧] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ក្នុងអារម្មណ៍ប្បច្ច័យ មានវារៈ២
ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ	មានវារៈ៤	ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ	មានវារៈ១
ក្នុងសមនន្តរប្បច្ច័យ	មានវារៈ១	ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ	មានវារៈ៧
ក្នុងអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ	មានវារៈ៦	ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ	មានវារៈ៧
ក្នុងឧបនិស្សយប្បច្ច័យ	មានវារៈ២	ក្នុងបុរេជាតប្បច្ច័យ	មានវារៈ១
ក្នុងបច្ច័យជាតប្បច្ច័យ	មានវារៈ១	ក្នុងអាសេវនប្បច្ច័យ	មានវារៈ១
		ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ	

មានវារៈ៣ ក្នុងវិបាកប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣ ក្នុងអាហារប្បដ្ឋយ មានវារៈ៤
 ក្នុងឥន្ទ្រិយប្បដ្ឋយ មានវារៈ៦ ក្នុងឈានប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣ ក្នុងមគ្គប្បដ្ឋយ
 មានវារៈ៣ ក្នុងសម្បយុត្តប្បដ្ឋយ មានវារៈ១ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ មានវារៈ២
 ក្នុងអត្ថិប្បដ្ឋយ មានវារៈ៧ ក្នុងនត្ថិប្បដ្ឋយ មានវារៈ១ ក្នុងវិគតប្បដ្ឋយ
 មានវារៈ១ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ៧។

[១៤៨] ចិត្តសម្បយុត្តធម៌ ជាបដ្ឋយនៃចិត្តសម្បយុត្តធម៌ ដោយអារម្មណប្បដ្ឋយ
 ជាបដ្ឋយ ដោយសហជាតប្បដ្ឋយ ជាបដ្ឋយ ដោយឧបនិស្សយប្បដ្ឋយ ជាបដ្ឋយ
 ដោយកម្មប្បដ្ឋយ។ ចិត្តសម្បយុត្តធម៌ ជាបដ្ឋយនៃចិត្តវិប្បយុត្តធម៌
 ដោយសហជាតប្បដ្ឋយ ជាបដ្ឋយ ដោយបច្ឆាជាតប្បដ្ឋយ ជាបដ្ឋយ
 ដោយកម្មប្បដ្ឋយ។ ចិត្តសម្បយុត្តធម៌ ជាបដ្ឋយនៃចិត្តសម្បយុត្តធម៌ផង
 នៃចិត្តវិប្បយុត្តធម៌ផង ដោយសហជាតប្បដ្ឋយ ជាបដ្ឋយ ដោយកម្មប្បដ្ឋយ។
 ចិត្តវិប្បយុត្តធម៌ ជាបដ្ឋយនៃចិត្តវិប្បយុត្តធម៌ ដោយសហជាតប្បដ្ឋយ ជាបដ្ឋយ
 ដោយអាហារប្បដ្ឋយ ជាបដ្ឋយ ដោយឥន្ទ្រិយប្បដ្ឋយ។ ចិត្តវិប្បយុត្តធម៌ ជាបដ្ឋយ
 នៃចិត្តសម្បយុត្តធម៌ ដោយអារម្មណប្បដ្ឋយ ជាបដ្ឋយ ដោយសហជាតប្បដ្ឋយ
 ជាបដ្ឋយ ដោយឧបនិស្សយប្បដ្ឋយ ជាបដ្ឋយ ដោយបុរេជាតប្បដ្ឋយ។
 ចិត្តសម្បយុត្តធម៌ក្តី ចិត្តវិប្បយុត្តធម៌ក្តី ជាបដ្ឋយ នៃចិត្តសម្បយុត្តធម៌
 ដោយសហជាតប្បដ្ឋយ ជាបដ្ឋយ ដោយបុរេជាតប្បដ្ឋយ។ ចិត្តសម្បយុត្តធម៌ក្តី
 ចិត្តវិប្បយុត្តធម៌ក្តី ជាបដ្ឋយ នៃចិត្តវិប្បយុត្តធម៌ ដោយសហជាតប្បដ្ឋយ
 ជាបដ្ឋយ ដោយបច្ឆាជាតប្បដ្ឋយ ជាបដ្ឋយ ដោយអាហារប្បដ្ឋយ ជាបដ្ឋយ
 ដោយឥន្ទ្រិយប្បដ្ឋយ។

[១៤៩] ក្នុងនហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ៧ ក្នុងនអារម្មណប្បដ្ឋយ មានវារៈ៧
 ក្នុងនអធិបតិប្បដ្ឋយ មានវារៈ៧ ក្នុងនអនន្តរប្បដ្ឋយ មានវារៈ៧
 ក្នុងនសមនន្តរប្បដ្ឋយ មានវារៈ៧ ក្នុងនសហជាតប្បដ្ឋយ មានវារៈ៦
 ក្នុងនអញ្ញមញ្ញប្បដ្ឋយ មានវារៈ៦ ក្នុងននិស្សយប្បដ្ឋយ មានវារៈ៦

ក្នុងនឧបនិស្សយប្បថ្មយ មានវារៈ៧ ក្នុងនបុរេជាតប្បថ្មយ មានវារៈ៧
 ក្នុងបថ្មយទាំងអស់ សុទ្ធតែមានវារៈ៧ ក្នុងនសម្បយុត្តប្បថ្មយ មានវារៈ៦
 ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បថ្មយ មានវារៈ៥ ក្នុងនោអត្ថិប្បថ្មយ មានវារៈ៤
 ក្នុងនោនត្ថិប្បថ្មយ មានវារៈ៧ ក្នុងនោវិគតប្បថ្មយ មានវារៈ៧
 ក្នុងនោអវិគតប្បថ្មយ មានវារៈ៤។

[១៥០] ក្នុងនអារម្មណប្បថ្មយ មានវារៈ៣ ព្រោះហេតុប្បថ្មយ ...
 ក្នុងនអធិបតិប្បថ្មយ មានវារៈ៣ ក្នុងនអនន្តរប្បថ្មយ មានវារៈ៣
 ក្នុងនសមនន្តរប្បថ្មយ មានវារៈ៣ ក្នុងនអញ្ញមញ្ញប្បថ្មយ មានវារៈ១
 ក្នុងនឧបនិស្សយប្បថ្មយ មានវារៈ៣ ក្នុងបថ្មយទាំងអស់ សុទ្ធតែមានវារៈ៣
 ក្នុងនសម្បយុត្តប្បថ្មយ មានវារៈ១ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បថ្មយ មានវារៈ១
 ក្នុងនោនត្ថិប្បថ្មយ មានវារៈ៣ ក្នុងនោវិគតប្បថ្មយ មានវារៈ៣។

[១៥១] ក្នុងអារម្មណប្បថ្មយ មានវារៈ២ ព្រោះនហេតុប្បថ្មយ ...
 ក្នុងអធិបតិប្បថ្មយ មានវារៈ៤។ អនុលោមមាតិកា បណ្ឌិតគប្បីធ្វើចុះ។ ...
 ក្នុងអវិគតប្បថ្មយ មានវារៈ៧។

ចប់ ចិត្តសម្បយុត្តទុកៈ។

ចិត្តសំសង្កទុកៈ

បដិច្ចវារៈ

[១៥២] ចិត្តសំសង្កធម៌ **[គីវេទនាខន្ធ សញ្ញាខន្ធ និងសង្ខារក្ខន្ធឡ]**
 (ធម៌ដែលច្រឡំដោយចិត្ត) អាស្រ័យនូវចិត្តសំសង្កធម៌ ទើបកើតឡើង
 ព្រោះហេតុប្បថ្មយ គឺខន្ធ២ អាស្រ័យនូវចិត្តសំសង្កក្ខន្ធទ នូវខន្ធ២ ...
 មានបដិសន្ធិដែរ។ ចិត្តវិសំសង្កធម៌ **[គីរូប និងនិព្វាន]**
 (ធម៌ដែលប្រាសចាកការច្រឡំដោយចិត្ត) អាស្រ័យនូវចិត្តសំសង្កធម៌

ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺចិត្តសមុដ្ឋានរូប ជាបដិសន្ធិ
អាស្រ័យនូវពួកចិត្តសមុដ្ឋាន។

ចិត្តសមុយុត្តទុកៈ យ៉ាងណា ចិត្តសមុដ្ឋានទុកៈ បណ្ឌិតគប្បីធ្វើយ៉ាងនោះដែរ
មិនមានការធ្វើឲ្យផ្សេងៗគ្នាទេ។

ចិត្តសមុដ្ឋានទុកៈ

បដិច្ចវារៈ

[១៥៣] ចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ **[គឺវេទនាខន្ធ១]** (ធម៌មានចិត្តជាសមុដ្ឋាន)
អាស្រ័យនូវចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺខន្ធ២ក្តី
ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យនូវចិត្តសមុដ្ឋានក្នុងខន្ធ១ នូវខន្ធ២ ...
ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ខន្ធ២ អាស្រ័យនូវចិត្តសមុដ្ឋានក្នុងខន្ធ១ នូវខន្ធ២ ...
មហាភូត១ ជាចិត្តសមុដ្ឋាន ... ចិត្តសមុដ្ឋានរូប និងឧបាទរូប
អាស្រ័យនូវពួកមហាភូត។ នៅចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ **[គឺចិត្ត រូបដំរីសេស
និងនិព្វាន។]** (ធម៌មិនមានចិត្តជាសមុដ្ឋាន) អាស្រ័យនូវចិត្តសមុដ្ឋានធម៌
ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺចិត្ត អាស្រ័យនូវពួកចិត្តសមុដ្ឋានក្នុង
ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ចិត្តក្តី កដត្តារូបក្តី អាស្រ័យនូវពួកចិត្តសមុដ្ឋានក្នុង
ចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ក្តី នៅចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ក្តី អាស្រ័យនូវចិត្តសមុដ្ឋានធម៌
ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺខន្ធ២ក្តី ចិត្តក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី
អាស្រ័យនូវចិត្តសមុដ្ឋានក្នុងខន្ធ១ នូវខន្ធ២ ... ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ខន្ធ២ក្តី ចិត្តក្តី
កដត្តារូបក្តី អាស្រ័យនូវចិត្តសមុដ្ឋានក្នុងខន្ធ១ នូវខន្ធ២...។ នៅចិត្តសមុដ្ឋានធម៌
អាស្រ័យនូវនៅចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ
គឺក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ កដត្តារូប អាស្រ័យនូវចិត្ត វត្ថុ អាស្រ័យនូវចិត្ត ចិត្ត
អាស្រ័យនូវវត្ថុ មហាភូត១ ... កដត្តារូប និងឧបាទរូប អាស្រ័យនូវពួកមហាភូត។
ចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ អាស្រ័យនូវនៅចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ ទើបកើតឡើង

[១៥៥] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩
 ក្នុងអធិបតិប្បដ្ឋយ មានវារៈ៥ ក្នុងអនន្តរប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩
 ក្នុងសមនន្តរប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩ ក្នុងសហជាតប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩
 ក្នុងអញ្ញមញ្ញប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩ ក្នុងនិស្សយប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩
 ក្នុងឧបនិស្សយប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩ ក្នុងបុរេជាតប្បដ្ឋយ មានវារៈ៥
 ក្នុងអាសេវនប្បដ្ឋយ មានវារៈ៥ ក្នុងកម្មប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩ ក្នុងវិបាកប្បដ្ឋយ
 មានវារៈ៩ ក្នុងអាហារប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩ ក្នុងឥន្ទ្រិយប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩
 ក្នុងឈានប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩ ក្នុងមគ្គប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩ ក្នុងសម្បយុត្តប្បដ្ឋយ
 មានវារៈ៩ ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ សុទ្ធតែមានវារៈ៩ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩។

[១៥៦] ចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ អាស្រ័យនូវចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ ទើបកើតឡើង
 ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋយ គឺខន្ធធ្រក្តិ ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តិ អាស្រ័យនូវអហេតុកក្ខន្ធទ
 ជាចិត្តសមុដ្ឋាន នូវខន្ធធ្រក្តិ ... ក្នុងខណៈនៃអហេតុកប្បដ្ឋិសន្តិ ខន្ធធ្រក្តិ
 អាស្រ័យនូវចិត្តសមុដ្ឋានក្ខន្ធទ នូវខន្ធធ្រក្តិ ... ជាមហាភូត១ ចិត្តសមុដ្ឋាន ...
 ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តិ ឧបាទារូបក្តិ អាស្រ័យនូវពួកមហាភូត មោហៈ
 ដែលច្រឡំដោយវិចិត្តិច្ឆា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈ អាស្រ័យនូវពួកខន្ធធ្រក្តិ
 ដែលច្រឡំដោយវិចិត្តិច្ឆា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈ។ នៅចិត្តសមុដ្ឋានធម៌
 អាស្រ័យនូវចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋយ គឺចិត្ត
 អាស្រ័យនូវពួកអហេតុកក្ខន្ធទ ជាចិត្តសមុដ្ឋាន ក្នុងខណៈនៃអហេតុកប្បដ្ឋិសន្តិ
 ចិត្តក្តិ កដត្តារូបក្តិ អាស្រ័យនូវពួកចិត្តសមុដ្ឋានក្ខន្ធទ។ ចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ក្តិ
 នៅចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ក្តិ អាស្រ័យនូវចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ ទើបកើតឡើង
 ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋយ គឺខន្ធធ្រក្តិ ចិត្តក្តិ ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តិ
 អាស្រ័យនូវអហេតុកក្ខន្ធទ ជាចិត្តសមុដ្ឋាន នូវខន្ធធ្រក្តិ ...
 ក្នុងខណៈនៃអហេតុកប្បដ្ឋិសន្តិ។ ហេ ។ នៅចិត្តសមុដ្ឋានធម៌
 អាស្រ័យនូវនៅចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋយ

គឺក្នុងខណៈនៃអហេតុកប្បដិសន្ធិ កងត្រារូប អាស្រ័យនូវចិត្ត វត្ថុ អាស្រ័យនូវចិត្ត
ចិត្ត អាស្រ័យនូវវត្ថុ មហាភូត១ រហូតដល់ពួកអសញ្ញសត្វ បណ្ឌិតគប្បីធ្វើចុះ។
ចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ អាស្រ័យនូវនោចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ ទើបកើតឡើង
ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋយ គឺពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី
អាស្រ័យនូវអហេតុកចិត្ត ក្នុងខណៈនៃអហេតុកប្បដិសន្ធិ ចិត្ត។ហេ។
ក្នុងខណៈនៃអហេតុកប្បដិសន្ធិ ពួកចិត្តសមុដ្ឋានក្ខន្ធក្តី មោហៈ
ដែលច្រឡំដោយវិចិកិច្ចា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្នៈក្តី អាស្រ័យនូវវត្ថុ។
ចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ក្តី នោចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ក្តី អាស្រ័យនូវនោចិត្តសមុដ្ឋានធម៌
ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋយ គឺក្នុងខណៈនៃអហេតុកប្បដិសន្ធិ
ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធក្តី កងត្រារូបក្តី អាស្រ័យនូវចិត្ត
ក្នុងខណៈនៃអហេតុកប្បដិសន្ធិ ចិត្តក្តី ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធក្តី អាស្រ័យនូវវត្ថុ។
ចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ អាស្រ័យនូវចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ផង នូវនោចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ផង
ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋយ គឺខន្ធលក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី
អាស្រ័យនូវអហេតុកក្ខន្ធទ ជាចិត្តសមុដ្ឋានផង នូវចិត្តផង នូវខន្ធល ...
ក្នុងខណៈនៃអហេតុកប្បដិសន្ធិ ខន្ធល អាស្រ័យនូវចិត្តសមុដ្ឋានក្ខន្ធទផង
នូវចិត្តផង នូវខន្ធល ... ក្នុងខណៈនៃអហេតុកប្បដិសន្ធិ ខន្ធល
អាស្រ័យនូវចិត្តសមុដ្ឋានក្ខន្ធទផង នូវវត្ថុផង នូវខន្ធល ... មោហៈ
ដែលច្រឡំដោយវិចិកិច្ចា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្នៈ អាស្រ័យនូវពួកខន្ធ
ដែលច្រឡំដោយវិចិកិច្ចា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្នៈផង នូវចិត្តផង។
នោចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ អាស្រ័យនូវចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ផង
នូវនោចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋយ
គឺក្នុងខណៈនៃអហេតុកប្បដិសន្ធិ កងត្រារូប អាស្រ័យនូវចិត្តសមុដ្ឋានក្ខន្ធទផង
នូវចិត្តផង ក្នុងខណៈនៃអហេតុកប្បដិសន្ធិ កងត្រារូប
អាស្រ័យនូវពួកចិត្តសមុដ្ឋានក្ខន្ធទផង នូវពួកមហាភូតផង
ក្នុងខណៈនៃអហេតុកប្បដិសន្ធិ ចិត្ត អាស្រ័យនូវពួកចិត្តសមុដ្ឋានក្ខន្ធទផង

នូវវត្តផង។ ចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ក្តី នៅចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ក្តី
 អាស្រ័យនូវចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ផង នូវនៅចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ផង ទើបកើតឡើង
 ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋយ គឺក្នុងខណៈនៃអហេតុកប្បដិសន្ធិ ខន្ធចក្ខុ កដត្តារូបក្តី
 អាស្រ័យនូវចិត្តសមុដ្ឋានក្នុងខណៈ នូវចិត្តផង នូវខន្ធចក្ខុ ...
 ក្នុងខណៈនៃអហេតុកប្បដិសន្ធិ ខន្ធចក្ខុ ចិត្តក្តី
 អាស្រ័យនូវចិត្តសមុដ្ឋានក្នុងខណៈ នូវវត្តផង នូវខន្ធចក្ខុ ...។

[១៥៧] ចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ អាស្រ័យនូវចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ ទើបកើតឡើង
 ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋយ គឺចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យនូវពួកចិត្តសមុដ្ឋានក្នុងខណៈ
 នូវមហាភូត១ ជាចិត្តសមុដ្ឋាន ... ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី ឧបាទារូបក្តី
 អាស្រ័យនូវពួកមហាភូត។ នៅចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ អាស្រ័យនូវចិត្តសមុដ្ឋានធម៌
 ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋយ គឺក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ កដត្តារូប
 អាស្រ័យនូវពួកចិត្តសមុដ្ឋានក្នុងខណៈ នៅចិត្តសមុដ្ឋានធម៌
 អាស្រ័យនូវនៅចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋយ
 គឺក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ កដត្តារូប អាស្រ័យនូវចិត្ត វត្ត អាស្រ័យនូវចិត្ត
 មហាភូត១ រហូតដល់ពួកអសញ្ញសត្វ។ ចិត្តសមុដ្ឋានធម៌
 អាស្រ័យនូវនៅចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋយ
 គឺចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យនូវចិត្ត។ ចិត្តសមុដ្ឋានធម៌
 អាស្រ័យនូវចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ផង នូវនៅចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ផង ទើបកើតឡើង
 ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋយ គឺចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យនូវពួកចិត្តសមុដ្ឋានក្នុងខណៈ
 នូវចិត្តផង ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យនូវចិត្តផង នូវពួកមហាភូតផង។
 នៅចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ អាស្រ័យនូវចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ផង
 នូវនៅចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋយ
 គឺក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ កដត្តារូប អាស្រ័យនូវពួកចិត្តសមុដ្ឋានក្នុងខណៈ

នូវចិត្តផង

ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ

កងត្រាប

អាស្រ័យនូវពួកចិត្តសមុដ្ឋានក្នុងផង នូវពួកមហាភូតផង។ សេចក្តីបំប្រែញ។

[១៥៨] ក្នុងនហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩ ក្នុងនអារម្មណប្បដ្ឋយ មានវារៈ៦
 ក្នុងនអធិបតិប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩ ក្នុងនអនន្តរប្បដ្ឋយ មានវារៈ៦
 ក្នុងនសមនន្តរប្បដ្ឋយ មានវារៈ៦ ក្នុងនអញ្ញមញ្ញប្បដ្ឋយ មានវារៈ៦
 ក្នុងនឧបនិស្សយប្បដ្ឋយ មានវារៈ៦ ក្នុងនបុរេជាតប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩
 ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩ ក្នុងនអាសេវនប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩
 ក្នុងនកម្មប្បដ្ឋយ មានវារៈ៤ ក្នុងនវិបាកប្បដ្ឋយ មានវារៈ៥ ក្នុងនអាហារប្បដ្ឋយ
 មានវារៈ១ ក្នុងនឥន្ទ្រិយប្បដ្ឋយ មានវារៈ១ ក្នុងនឈានប្បដ្ឋយ មានវារៈ៦
 ក្នុងនមគ្គប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩ ក្នុងនសម្បយុត្តប្បដ្ឋយ មានវារៈ៦
 ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ មានវារៈ៦ ក្នុងនោនត្តិប្បដ្ឋយ មានវារៈ៦
 ក្នុងនោវិតតប្បដ្ឋយ មានវារៈ៦។

[១៥៩] ក្នុងនអារម្មណប្បដ្ឋយ មានវារៈ៦ ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ...
 ក្នុងនអធិបតិប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩ ក្នុងនកម្មប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣
 ក្នុងនវិបាកប្បដ្ឋយ មានវារៈ៥ ក្នុងនសម្បយុត្តប្បដ្ឋយ មានវារៈ៦
 ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ មានវារៈ៥ ក្នុងនោនត្តិប្បដ្ឋយ មានវារៈ៦
 ក្នុងនោវិតតប្បដ្ឋយ មានវារៈ៦។

[១៦០] ក្នុងនអារម្មណប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩ ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋយ ... ក្នុងនអនន្តរប្បដ្ឋយ
 មានវារៈ៩ ក្នុងនសមនន្តរប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩ ក្នុងនបុរេជាតប្បដ្ឋយ មានវារៈ៥
 ក្នុងនអាសេវនប្បដ្ឋយ មានវារៈ៥ ក្នុងនឈានប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣ ក្នុងនមគ្គប្បដ្ឋយ
 មានវារៈ៣ ក្នុងនអវិតតប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩។

សហជាតវារៈ ដូចគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ។

បច្ចយវារៈ

[១៦១] ចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ ពឹងផ្អែកនឹងចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ ទើបកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាយ គឺមានវារៈ៣ ដូចគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ។ នោចិត្តសមុដ្ឋានធម៌
ពឹងផ្អែកនឹងនោចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាយ គឺចិត្ត
ពឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ដូចគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ។
ចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ ពឹងផ្អែកនឹងនោចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ ទើបកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាយ គឺពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធកិ ចិត្តសមុដ្ឋានរូបកិ ពឹងផ្អែកនឹងចិត្ត
ពួកចិត្តសមុដ្ឋានក្ខន្ធ ពឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ វារៈ២ បណ្ឌិតគប្បីធ្វើ
ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិចុះ។ ចិត្តសមុដ្ឋានធម៌កិ នោចិត្តសមុដ្ឋានធម៌កិ
ពឹងផ្អែកនឹងនោចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាយ គឺចិត្តកិ
ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធកិ ពឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ វារៈ២ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ
ដូចគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ។ ចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ ពឹងផ្អែកនឹងចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ផង
និងនោចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាយ គឺខន្ធ២
ពឹងផ្អែកនឹងចិត្តសមុដ្ឋានក្ខន្ធទ១ផង និងចិត្តផង និងខន្ធ២ ... ខន្ធ២
ពឹងផ្អែកនឹងចិត្តសមុដ្ឋានក្ខន្ធទ១ផង និងវត្ថុផង និងខន្ធ២ ... វារៈ២
ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ដូចគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ។ នោចិត្តសមុដ្ឋានធម៌
ពឹងផ្អែកនឹងចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ផង និងនោចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ផង
ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាយ គឺចិត្ត ពឹងផ្អែកនឹងពួកចិត្តសមុដ្ឋានក្ខន្ធទ១ផង
និងវត្ថុផង វារៈ៣ បណ្ឌិតគប្បីធ្វើ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិចុះ
ដូចគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ។ ចិត្តសមុដ្ឋានធម៌កិ នោចិត្តសមុដ្ឋានធម៌កិ
ពឹងផ្អែកនឹងចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ផង និងនោចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ផង
ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាយ គឺខន្ធ២កិ ចិត្តកិ
ពឹងផ្អែកនឹងចិត្តសមុដ្ឋានក្ខន្ធទ១ផង និងវត្ថុផង និងខន្ធ២ ... វារៈ២
បណ្ឌិតគប្បីធ្វើ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិចុះ ដូចគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ។

[១៦២] ចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ ពឹងផ្អែកនឹងចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ ទើបកើតឡើង
ព្រោះអារម្មណប្បថ្នយ មានវារៈ៣ ដូចគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ។ នោចិត្តសមុដ្ឋានធម៌
ពឹងផ្អែកនឹងនោចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បថ្នយ
គឺចក្ខុវិញ្ញាណ ពឹងផ្អែកនឹងចក្ខាយតនៈផង និងកាយាយតនៈផង ... ចិត្ត
ពឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ។ ចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ ពឹងផ្អែកនឹងនោចិត្តសមុដ្ឋានធម៌
ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បថ្នយ គឺពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធ
ពឹងផ្អែកនឹងចក្ខុវិញ្ញាណ និងកាយវិញ្ញាណ ... ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធ
ពឹងផ្អែកនឹងចិត្ត ពួកចិត្តសមុដ្ឋានក្ខន្ធ ពឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ មានវារៈ២
ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ។ ចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ក្តី នោចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ក្តី
ពឹងផ្អែកនឹងនោចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បថ្នយ
គឺចក្ខុវិញ្ញាណក្តី ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធក្តី ពឹងផ្អែកនឹងចក្ខាយតនៈ
និងកាយាយតនៈ ... ចិត្តក្តី ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធក្តី ជាបដិសន្ធិ ពឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ។
ចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ ពឹងផ្អែកនឹងចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ផង
និងនោចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បថ្នយ គឺខន្ធ២
ពឹងផ្អែកនឹងចិត្តសមុដ្ឋានក្ខន្ធទ១ផង និងចិត្តផង និងខន្ធ២ ... ខន្ធ២
ពឹងផ្អែកនឹងចិត្តសមុដ្ឋានក្ខន្ធទ១ផង និងវត្ថុផង និងខន្ធ២ ... វារៈ២
បណ្ឌិតកប្បិធ្វើ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិចុះ។ នោចិត្តសមុដ្ឋានធម៌
ពឹងផ្អែកនឹងចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ផង និងនោចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ផង
ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បថ្នយ គឺចក្ខុវិញ្ញាណ ពឹងផ្អែកនឹងពួកខន្ធ
ដែលច្រឡំដោយចក្ខុវិញ្ញាណផង និងចក្ខាយតនៈផង
ដែលច្រឡំដោយកាយវិញ្ញាណ ... ចិត្ត ពឹងផ្អែកនឹងពួកចិត្តសមុដ្ឋានក្ខន្ធផង
និងវត្ថុផង ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ។ ហេ។ ចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ក្តី
នោចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ក្តី ពឹងផ្អែកនឹងចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ផង
និងនោចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បថ្នយ គឺខន្ធ២ក្តី
ចក្ខុវិញ្ញាណក្តី ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធ១ ដែលច្រឡំដោយចក្ខុវិញ្ញាណផង

នឹងចក្ខុយកនៈផង នឹងខន្ធ២ ... ដែលច្រឡំដោយកាយវិញ្ញាណ ... ខន្ធ២ក្តី
ចិត្តក្តី ពឹងផ្អែកនឹងចិត្តសមុដ្ឋានក្នុងខន្ធ១ផង នឹងវត្ថុផង នឹងខន្ធ២ ...
ជាបដិសន្ធិដែរ។ សេចក្តីបំប្រុង។

[១៦៣] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩
ក្នុងអធិបតិប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩ ក្នុងបដ្ឋយទាំងអស់ សុទ្ធតែមានវារៈ៩
ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩។

[១៦៤] ចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ ពឹងផ្អែកនឹងចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ ទើបកើតឡើង
ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋយ គឺបដ្ឋយទាំងអស់ក្តី បញ្ហាទាំង៩ក្តី
បណ្ឌិតគប្បីធ្វើឲ្យដូចគ្នានឹងបដិច្ចវារៈចុះ ឯបញ្ហវិញ្ញាណ បណ្ឌិតគប្បីធ្វើចុះ
មានវារៈ៣ និងមោហៈដែរ។

[១៦៥] ក្នុងនហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩ ក្នុងនអារម្មណប្បដ្ឋយ មានវារៈ៦
ក្នុងនអធិបតិប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩ ក្នុងនអនន្តរប្បដ្ឋយ មានវារៈ៦
ក្នុងនសមនន្តរប្បដ្ឋយ មានវារៈ៦ ក្នុងនអញ្ញមញ្ញប្បដ្ឋយ មានវារៈ៦
ក្នុងនឧបនិស្សយប្បដ្ឋយ មានវារៈ៦ ក្នុងនបុរេជាតប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩
ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩ ក្នុងនអាសេវនប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩
ក្នុងនកម្មប្បដ្ឋយ មានវារៈ៤ ក្នុងនវិបាកប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩ ក្នុងនអាហារប្បដ្ឋយ
មានវារៈ១ ក្នុងនឥន្ទ្រិយប្បដ្ឋយ មានវារៈ១ ក្នុងនឈានប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩
ក្នុងនមគ្គប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩ ក្នុងនសម្បយុត្តប្បដ្ឋយ មានវារៈ៦
ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ មានវារៈ៦ ក្នុងនោនត្តិប្បដ្ឋយ មានវារៈ៦
ក្នុងនោវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ៦។

ការរាប់ទាំង២យ៉ាងក្រៅនេះក្តី និស្សយវារៈក្តី បណ្ឌិតគប្បីធ្វើយ៉ាងនេះចុះ។

[១៦៦] ចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ ច្រឡំនឹងចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ ទើបកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺខន្ធ២ ច្រឡំនឹងចិត្តសមុដ្ឋានក្នុងខន្ធ១ នឹងខន្ធ២ ...

មានបដិសន្ធិដែរ។ នៅចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ ច្រឡំនឹងចិត្តសមុដ្ឋានធម៌
ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺចិត្ត ជាបដិសន្ធិ
ច្រឡំនឹងពួកចិត្តសមុដ្ឋានក្នុងន្ទ។ ចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ក្តី នៅចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ក្តី
ច្រឡំនឹងចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺខន្ធធ្រឡំ ចិត្តក្តី
ច្រឡំនឹងចិត្តសមុដ្ឋានក្នុងន្ទ១ និងខន្ធធ្រឡំ ... ជាបដិសន្ធិ។ ចិត្តសមុដ្ឋានធម៌
ច្រឡំនឹងនៅចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ
គឺពួកសម្បយុត្តកក្នុងន្ទជាបដិសន្ធិ ច្រឡំនឹងចិត្ត។ ចិត្តសមុដ្ឋានធម៌
ច្រឡំនឹងចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ផង និងនៅចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ផង ទើបកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺខន្ធធ្រឡំ ច្រឡំនឹងចិត្តសមុដ្ឋានក្នុងន្ទ១ផង និងចិត្តផង
និងខន្ធធ្រឡំ ... ជាបដិសន្ធិ សេចក្តីបំប្រួញ។

[១៦៧] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ៥ ក្នុងអារម្មណ៍ប្បដ្ឋយ មានវារៈ៥
ក្នុងបដ្ឋយទាំងអស់ សុទ្ធតែមានវារៈ៥ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ៥។

[១៦៨] ចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ ច្រឡំនឹងចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ ទើបកើតឡើង
ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋយ គឺបញ្ហា៥ បណ្ឌិតគប្បីធ្វើចុះ មានវារៈ៣ មានមោហៈដែរ។

[១៦៩] ក្នុងនហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ៥ ក្នុងនអធិបតិប្បដ្ឋយ មានវារៈ៥
ក្នុងនបុរេជាតប្បដ្ឋយ មានវារៈ៥ ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បដ្ឋយ មានវារៈ៥
ក្នុងនអាសេវនប្បដ្ឋយ មានវារៈ៥ ក្នុងនកម្មប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣
ក្នុងនវិបាកប្បដ្ឋយ មានវារៈ៥ ក្នុងនឈានប្បដ្ឋយ មានវារៈ៥ ក្នុងនមគ្គប្បដ្ឋយ
មានវារៈ៥ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ មានវារៈ៥។

ការរាប់ទាំង២យ៉ាងក្រៅនេះក្តី សម្បយុត្តវារៈក្តី បណ្ឌិតគប្បីធ្វើយ៉ាងនេះចុះ។

បញ្ហាវារៈ

[១៧០] ចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ ជាបដ្ឋយនៃចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ ដោយហេតុប្បដ្ឋយ
គឺពួកចិត្តសមុដ្ឋានហេតុ ជាបដ្ឋយ គឺជាបដិសន្ធិ នៃពួកសម្បយុត្តកក្នុងន្ទផង

នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយហេតុប្បដ្ឋយ។ ចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ ជាបច្ច័យ
នៃនោចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ ដោយហេតុប្បដ្ឋយ គឺពួកចិត្តសមុដ្ឋានហេតុ
ជាបច្ច័យនៃចិត្ត ដោយហេតុប្បដ្ឋយ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ
ពួកចិត្តសមុដ្ឋានហេតុ ជាបច្ច័យនៃចិត្តផង នៃពួកកដត្តារូបផង
ដោយហេតុប្បដ្ឋយ។ ចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ ជាបច្ច័យ នៃចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ផង
នៃនោចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ផង ដោយហេតុប្បដ្ឋយ គឺពួកចិត្តសមុដ្ឋានហេតុ
ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង នៃចិត្តផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង
ដោយហេតុប្បដ្ឋយ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ។ ហេ។

[១៧១] ចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ ជាបច្ច័យនៃចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ ដោយអារម្មណប្បដ្ឋយ
គឺពួកចិត្តសមុដ្ឋានក្ខន្ធកើតឡើង ព្រោះប្រារព្ធនូវពួកចិត្តសមុដ្ឋានក្ខន្ធ។ មូល
បណ្ឌិតកប្បិធ្វើចុះ ចិត្តកើតឡើង ព្រោះប្រារព្ធនូវពួកចិត្តសមុដ្ឋានក្ខន្ធ។ មូល
បណ្ឌិតកប្បិធ្វើចុះ ពួកចិត្តសមុដ្ឋានក្ខន្ធក្តី ចិត្តក្តី កើតឡើង
ព្រោះប្រារព្ធនូវពួកចិត្តសមុដ្ឋានក្ខន្ធ។ នោចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ ជាបច្ច័យ
នៃនោចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ ដោយអារម្មណប្បដ្ឋយ គឺពួកព្រះអរិយៈ
ពិចារណានូវព្រះនិព្វាន ព្រះនិព្វាន ជាបច្ច័យនៃការពិចារណា នូវគោត្រភូ
វោទានៈ មគ្គ និងផល ដោយអារម្មណប្បដ្ឋយ បុគ្គលឃើញច្បាស់នូវចក្ខុ ... នូវវត្ថុ
... នូវពួកនោចិត្តសមុដ្ឋានក្ខន្ធ ថាមិនទៀង។ ហេ។ បុគ្គលត្រេកអរ រីករាយ ចិត្ត
កើតឡើង ព្រោះប្រារព្ធនូវខន្ធនោះ បុគ្គលឃើញនូវរូប ដោយទិព្វចក្ខុ
ព្យនូវសំឡេង ដោយទិព្វសោតធាតុ ដឹងនូវចិត្តរបស់បុគ្គលអ្នកប្រកបដោយចិត្ត
ជានោចិត្តសមុដ្ឋាន ដោយចេតោបរិយញ្ញាណ អាកាសានញ្ញាយតនៈ ...
អាកិញ្ញញ្ញាយតនៈ ... រូបាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃចក្ខុវិញ្ញាណ ផោដ្ឋព្វាយតនៈ ...
ពួកនោចិត្តសមុដ្ឋានក្ខន្ធ ជាបច្ច័យនៃការពិចារណា នូវឥន្ទ្រវិដញ្ញាណ
ចេតោបរិយញ្ញាណ បុព្វេនិវាសានុស្សតិញ្ញាណ យថាកម្មុបគញ្ញាណ
និងអនាគតំសញ្ញាណ ដោយអារម្មណប្បដ្ឋយ។ នោចិត្តសមុដ្ឋានធម៌

ជាបច្ច័យនៃចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ ដោយអារម្មណ៍ប្បច្ច័យ គឺពួកព្រះអរិយៈ
 ពិចារណានូវព្រះនិព្វាន ដូចគ្នានឹងដំណើរទី១ដែរ នូវចក្ខុ ... នូវវត្ថុ ...
 នូវពួកនោចិត្តសមុដ្ឋានក្នុង ថាមិនទៀង។ ហេ។ ទោមនស្ស កើតឡើង
 បុគ្គលឃើញនូវរូប ដោយទិព្វចក្ខុ។ សេចក្តីបំប្រួញ។ រូបាយតនៈ (ជាបច្ច័យ)
 នៃពួកខន្ធ ដែលច្រឡំដោយចក្ខុវិញ្ញាណ ដោយដ្ឋព្វាយតនៈ ...
 ពួកនោចិត្តសមុដ្ឋានក្នុង ជាបច្ច័យនៃការពិចារណា នូវឥន្ទ្រិវិធីញ្ញាណ
 ចេតោបរិយញ្ញាណ បុព្វេនិវាសានុស្សតិញ្ញាណ។ ហេ។ និងអនាគតំសញ្ញាណ
 ដោយអារម្មណ៍ប្បច្ច័យ។ នោចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ ជាបច្ច័យ នៃចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ផង
 នៃនោចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ផង ដោយអារម្មណ៍ប្បច្ច័យ គឺពួកព្រះអរិយៈ
 ពិចារណានូវព្រះនិព្វាន ដូចដំណើរទី១ដែរ
 បុគ្គលឃើញនូវពួកនោចិត្តសមុដ្ឋានក្នុង ថាមិនទៀង។ ហេ។ បុគ្គលត្រេកអរ
 រីករាយ ចិត្តក្តី ពួកសម្បយុត្តកក្នុងក្តី កើតឡើង ព្រោះប្រារព្ធនូវខន្ធនោះ
 ដោយទិព្វចក្ខុ ... រូបាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃចក្ខុវិញ្ញាណផង
 នៃពួកសម្បយុត្តកក្នុងផង ដោយដ្ឋព្វាយតនៈ ... ពួកនោចិត្តសមុដ្ឋានក្នុង
 ជាបច្ច័យនៃការពិចារណា នូវឥន្ទ្រិវិធីញ្ញាណ ចេតោបរិយញ្ញាណ
 បុព្វេនិវាសានុស្សតិញ្ញាណ។ ហេ។ និងអនាគតំសញ្ញាណ ដោយអារម្មណ៍ប្បច្ច័យ។
 ចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ក្តី នោចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ក្តី ជាបច្ច័យនៃចិត្តសមុដ្ឋានធម៌
 ដោយអារម្មណ៍ប្បច្ច័យ គឺមានវារៈ៣ បណ្ឌិតគប្បីប្រារព្ធ ហើយធ្វើផងចុះ។

[១៧២] ចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ ជាបច្ច័យនៃចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ
 បានដល់អារម្មណ៍ធិបតិ និងសហជាតាធិបតិ។ អារម្មណ៍ធិបតិ
 គឺពួកចិត្តសមុដ្ឋានក្នុងកើតឡើង ព្រោះធ្វើនូវពួកចិត្តសមុដ្ឋានក្នុង
 ឲ្យជាទីគោរព។ ឯសហជាតាធិបតិ គឺចិត្តសមុដ្ឋានធិបតិ ជាបច្ច័យ
 នៃពួកសម្បយុត្តកក្នុងផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ។
 វារៈ៣ក្តី អារម្មណ៍ធិបតិក្តី សហជាតាធិបតិក្តី បណ្ឌិតគប្បីធ្វើចុះ។

នោចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ ជាបច្ច័យនៃនោចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណាធិបតិ ពួកព្រះអរិយៈ ធ្វើនូវព្រះនិព្វាន ឲ្យជាទីគោរព។ ហេតុករ វិកាយ ព្រោះធ្វើនូវពួកនោចិត្តសមុដ្ឋានក្នុង ឲ្យជាទីគោរព ចិត្តកើតឡើង ព្រោះធ្វើនូវខន្ធនោះ ឲ្យជាទីគោរព។ នោចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ ជាបច្ច័យនៃចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណាធិបតិ និងសហជាតាធិបតិ។ អារម្មណាធិបតិ គឺពួកព្រះអរិយៈ ធ្វើនូវព្រះនិព្វាន ឲ្យជាទីគោរព។ ហេតុករ វិកាយ ព្រោះធ្វើនូវពួកចិត្តសមុដ្ឋានក្នុង ឲ្យជាទីគោរព រាគៈកើតឡើង ទិដ្ឋិកើតឡើង។ ឯសហជាតាធិបតិ គឺនោចិត្តសមុដ្ឋានធិបតិ ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្នុងផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ។ ចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ ជាបច្ច័យ នៃចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ផង នៃនោចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ផង ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណាធិបតិ គឺពួកព្រះអរិយៈ ធ្វើនូវព្រះនិព្វាន ឲ្យជាទីគោរព។ ហេតុ ធ្វើនូវពួកនោចិត្តសមុដ្ឋានក្នុង ឲ្យជាទីគោរព។ ហេតុ ចិត្តក្តី ពួកសម្បយុត្តកក្នុងក្តី កើតឡើង។ ចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ក្តី នោចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ក្តី ជាបច្ច័យនៃចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់ អារម្មណាធិបតិ គឺមានវារៈ៣ ជាអារម្មណាធិបតិដដែល។

[១៧៣] ចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ ជាបច្ច័យនៃចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ ដោយអនន្តរឫប្បច្ច័យ គឺមានវារៈ៣ រុដ្ឋានៈ មិនមានទេ។ នោចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ ជាបច្ច័យ នៃនោចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ ដោយអនន្តរឫប្បច្ច័យ គឺចិត្តមុនៗ នៃចិត្តក្រោយៗ។ ហេតុ នេវសញ្ញានាសញ្ញាយតនៈ របស់បុគ្គល កាលចេញអំពីនិរោធន ជាបច្ច័យនៃផលសមាបត្តិ ដោយអនន្តរឫប្បច្ច័យ។ ការរាប់ទាំង២យ៉ាងក្រៅពីនេះ បណ្ឌិតគប្បីធ្វើ ឲ្យដូចគ្នានឹងសមនន្តរឫប្បច្ច័យនេះដែរ។ ចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ក្តី នោចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ក្តី ជាបច្ច័យនៃចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ ដោយអនន្តរឫប្បច្ច័យ គឺមានវារៈ៣ ពួកបច្ច័យ បណ្ឌិតគប្បីធ្វើផងចុះ រុដ្ឋានៈ មិនមានទេ។

[១៧៤] ចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ ជាបច្ច័យនៃចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ
 គឺដូចគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ។ ជាបច្ច័យ ដោយអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ
 គឺដូចគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ។ ជាបច្ច័យ ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ
 គឺដូចគ្នានឹងបច្ច័យវារៈដែរ។

[១៧៥] ចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ ជាបច្ច័យនៃចិត្តសមុដ្ឋានធម៌
 ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណ៍បនិស្ស័យ អនន្តរូបនិស្ស័យ
 និងបកតូបនិស្ស័យ។ បេ។ ឯបកតូបនិស្ស័យ គឺមានវារៈ៣ ប្រស្នា
 បណ្ឌិតកប្បិធ្វើផងចុះ។ នោចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ ជាបច្ច័យ នៃនោចិត្តសមុដ្ឋានធម៌
 ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណ៍បនិស្ស័យ អនន្តរូបនិស្ស័យ
 និងបកតូបនិស្ស័យ។ បេ។ ឯបកតូបនិស្ស័យ គឺនូវរដូវ ... នូវភោជន ...
 នូវសេនាសនៈ ... បុគ្គលអាស្រ័យនូវចិត្ត ហើយឲ្យនូវទាន។ បេ។ បំបែកនូវសង្ឃ រដូវ
 ... ភោជន ... សេនាសនៈ ... ចិត្ត ជាបច្ច័យនៃចិត្ត ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ។
 នោចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ ជាបច្ច័យ នៃចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ
 បានដល់អារម្មណ៍បនិស្ស័យ អនន្តរូបនិស្ស័យ និងបកតូបនិស្ស័យ។ បេ។
 ឯបកតូបនិស្ស័យ គឺនូវរដូវ ... នូវភោជន ... នូវសេនាសនៈ ...
 បុគ្គលអាស្រ័យនូវចិត្ត ហើយឲ្យនូវទាន។ បេ។ បំបែកនូវសង្ឃ រដូវ ... ភោជន ...
 សេនាសនៈ ... ចិត្ត ជាបច្ច័យនៃសទ្ធា។ បេ។ នៃមគ្គ និងផលសមាបត្តិ
 ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ។ នោចិត្តសមុដ្ឋានធម៌
 ជាបច្ច័យនៃចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ផង នៃនោចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ផង
 ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណ៍បនិស្ស័យ អនន្តរូបនិស្ស័យ
 និងបកតូបនិស្ស័យ។ បេ។ ឯបកតូបនិស្ស័យ គឺនូវរដូវ ... នូវភោជន ...
 នូវសេនាសនៈ ... បុគ្គលអាស្រ័យនូវចិត្ត ហើយឲ្យនូវទាន។ បេ។ បំបែកនូវសង្ឃ រដូវ
 ... ភោជន ... សេនាសនៈ ... ចិត្ត ជាបច្ច័យ នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានក្នុងផង
 នៃចិត្តផង ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ។ ចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ក្តី

នោចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ក្តី ជាបច្ច័យនៃចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ
បានដល់អារម្មណ៍បុរេជានិស្ស័យ អនន្តរូបនិស្ស័យ និងបកត្តបនិស្ស័យ។ ហេ
ឯបកត្តបនិស្ស័យ គឺមានវារៈ៣។

[១៧៦] ចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ ជាបច្ច័យនៃចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ ដោយបុរេជានិស្ស័យ
បានដល់អារម្មណ៍បុរេជានិស្ស័យ គឺនូវពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប។ ហេ។

បុគ្គលឃើញនូវពួកផោដ្ឋព្វៈ ថាមិនទៀង។ ហេ។ ទោមនស្សកើតឡើង
បុគ្គលឃើញនូវរូប ដោយទិព្វចក្ខុ ព្យាប័នសំឡេង ដោយទិព្វសោតធាតុ រូបាយតនៈ
ជាបច្ច័យនៃពួកខន្ធ ដែលច្រឡំដោយចក្ខុវិញ្ញាណ ដោយបុរេជានិស្ស័យ
ផោដ្ឋព្វាយតនៈ ជាបច្ច័យនៃពួកខន្ធ ដែលច្រឡំដោយកាយវិញ្ញាណ
ដោយបុរេជានិស្ស័យ។ ចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ ជាបច្ច័យ នៃនោចិត្តសមុដ្ឋានធម៌
ដោយបុរេជានិស្ស័យ បានដល់អារម្មណ៍បុរេជានិស្ស័យ

គឺនូវពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប។ ហេ។ បុគ្គលឃើញនូវពួកផោដ្ឋព្វៈ ថាមិនទៀង។ ហេ។
ត្រេកអរ រីករាយ ចិត្តកើតឡើង ព្រោះប្រារព្ធនូវផោដ្ឋព្វៈនោះ បុគ្គលឃើញនូវរូប
ដោយទិព្វចក្ខុ ព្យាប័នសំឡេង ដោយទិព្វសោតធាតុ រូបាយតនៈ (ជាបច្ច័យ)
នៃចក្ខុវិញ្ញាណ ផោដ្ឋព្វាយតនៈ ជាបច្ច័យ នៃកាយវិញ្ញាណ ដោយបុរេជានិស្ស័យ។
ចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ ជាបច្ច័យនៃចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ផង

នៃនោចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ផង ដោយបុរេជានិស្ស័យ បានដល់ អារម្មណ៍បុរេជានិស្ស័យ
គឺនូវពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប។ ហេ។ បុគ្គលឃើញនូវពួកផោដ្ឋព្វៈ ថាមិនទៀង។ ហេ។
ត្រេកអរ រីករាយ ចិត្តក្តី ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធក្តី កើតឡើង
ព្រោះប្រារព្ធនូវផោដ្ឋព្វៈនោះ បុគ្គលឃើញនូវរូប ដោយទិព្វចក្ខុ ព្យាប័នសំឡេង
ដោយទិព្វសោតធាតុ រូបាយតនៈ ជាបច្ច័យនៃចក្ខុវិញ្ញាណផង
នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង ដោយបុរេជានិស្ស័យ ផោដ្ឋព្វាយតនៈ...។

នោចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ ជាបច្ច័យនៃនោចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ ដោយបុរេជានិស្ស័យ
បានដល់អារម្មណ៍បុរេជានិស្ស័យ និងវត្ថុបុរេជានិស្ស័យ។ អារម្មណ៍បុរេជានិស្ស័យ គឺនូវចក្ខុ...។ ហេ។

នូវវត្ថុ ... នូវកាយ ... នូវពួករូប។ បើ នូវពួកផោដ្ឋព្វៈ ថាមិនទៀង។ បើ
ចិត្តកើតឡើង ព្រោះប្រារព្ធនូវផោដ្ឋព្វៈនោះ បុគ្គលឃើញនូវរូប ដោយទិព្វចក្ខុ
នូវសំឡេង ដោយទិព្វសោតធាតុ រូបាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃចក្ខុវិញ្ញាណ
ផោដ្ឋព្វាយតនៈ...។ ឯវត្ថុបុរេជានិច្ច គឺចក្ខាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃចក្ខុវិញ្ញាណ
កាយាយតនៈ ... វត្ថុ ជាបច្ច័យនៃចិត្ត ដោយបុរេជានិច្ចប្បច្ច័យ។
នៅចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ ជាបច្ច័យនៃចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ ដោយបុរេជានិច្ចប្បច្ច័យ
បានដល់អារម្មណបុរេជានិច្ច និងវត្ថុបុរេជានិច្ច។ អារម្មណបុរេជានិច្ច គឺនូវចក្ខុ ... នូវវត្ថុ
ថាមិនទៀង។ បើ ទោមនស្សកើតឡើង បុគ្គលឃើញនូវរូប ដោយទិព្វចក្ខុ
នូវសំឡេង ដោយទិព្វសោតធាតុ រូបាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃពួកខន្ធ
ដែលច្រឡំដោយចក្ខុវិញ្ញាណ ផោដ្ឋព្វាយតនៈ...។ ឯវត្ថុបុរេជានិច្ច គឺចក្ខាយតនៈ
(ជាបច្ច័យ) នៃពួកខន្ធ ដែលច្រឡំដោយចក្ខុវិញ្ញាណ កាយាយតនៈ ... វត្ថុ
ជាបច្ច័យនៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានក្នុងន្ទ ដោយបុរេជានិច្ចប្បច្ច័យ។ នៅចិត្តសមុដ្ឋានធម៌
ជាបច្ច័យ នៃចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ផង នៃនៅចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ផង
ដោយបុរេជានិច្ចប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណបុរេជានិច្ច និងវត្ថុបុរេជានិច្ច។
អារម្មណបុរេជានិច្ច គឺនូវចក្ខុ ...នូវវត្ថុ ថាមិនទៀង។ បើ ចិត្តក្តី
ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធក្តី កើតឡើង ព្រោះប្រារព្ធនូវវត្ថុនោះ ដោយទិព្វចក្ខុ ...
ដោយទិព្វសោតធាតុ ... រូបាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃចក្ខុវិញ្ញាណផង
នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង ផោដ្ឋព្វាយតនៈ...។ ឯវត្ថុបុរេជានិច្ច គឺចក្ខាយតនៈ
(ជាបច្ច័យ) នៃចក្ខុវិញ្ញាណផង នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង កាយាយតនៈ ... វត្ថុ
ជាបច្ច័យនៃចិត្តផង នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង ដោយបុរេជានិច្ចប្បច្ច័យ។
ចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ក្តី នៅចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ក្តី ជាបច្ច័យនៃចិត្តសមុដ្ឋានធម៌
ដោយបុរេជានិច្ចប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណបុរេជានិច្ច និងវត្ថុបុរេជានិច្ច។ រូបាយតនៈ
ជាចិត្តសមុដ្ឋានក្តី វត្ថុក្តី ជាបច្ច័យនៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានក្នុងន្ទ
ដោយបុរេជានិច្ចប្បច្ច័យ ផោដ្ឋព្វាយតនៈ ជាចិត្តសមុដ្ឋានក្តី ... រូបាយតនៈ
ជាចិត្តសមុដ្ឋានក្តី ចក្ខាយតនៈក្តី (ជាបច្ច័យ) នៃពួកខន្ធ

ដែលច្រឡំដោយចក្ខុវិញ្ញាណ ដោយដ្ឋព្វាយតនៈ ជាចិត្តសមុដ្ឋានក្តី
 កាយាយតនៈក្តី...។ ចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ក្តី នៅចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ក្តី
 ជាបច្ច័យនៃនោចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ
 បានដល់អារម្មណបុរេជាត និងវត្ថុបុរេជាត។ រូបាយតនៈ ជាចិត្តសមុដ្ឋានក្តី វត្ថុក្តី
 ជាបច្ច័យនៃចិត្ត ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ ដោយដ្ឋព្វាយតនៈ ជាចិត្តសមុដ្ឋានក្តី វត្ថុក្តី
 ... រូបាយតនៈ ជាចិត្តសមុដ្ឋានក្តី ចក្ខាយតនៈក្តី (ជាបច្ច័យ) នៃចក្ខុវិញ្ញាណ
 ដោយដ្ឋព្វាយតនៈ ជាចិត្តសមុដ្ឋានក្តី កាយាយតនៈក្តី...។ ចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ក្តី
 នៅចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ក្តី ជាបច្ច័យ នៃចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ផង
 នៃនោចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ផង ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណបុរេជាត
 និងវត្ថុបុរេជាត។ រូបាយតនៈ ជាចិត្តសមុដ្ឋានក្តី វត្ថុក្តី ជាបច្ច័យនៃចិត្តផង
 នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ ដោយដ្ឋព្វាយតនៈ
 ជាចិត្តសមុដ្ឋានក្តី វត្ថុក្តី ... រូបាយតនៈ ជាចិត្តសមុដ្ឋានក្តី ចក្ខាយតនៈក្តី
 ជាបច្ច័យនៃចក្ខុវិញ្ញាណផង នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ
 ដោយដ្ឋព្វាយតនៈ ជាចិត្តសមុដ្ឋានក្តី...។

[១៧៧] ចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ ជាបច្ច័យនៃចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ ដោយបច្ច័យជាតប្បច្ច័យ
 បានដល់បច្ច័យជាត គឺពួកចិត្តសមុដ្ឋានក្ខន្ធ ជាបច្ច័យនៃចិត្តសមុដ្ឋានកាយនេះ
 ដែលកើតមុន ដោយបច្ច័យជាតប្បច្ច័យ ឯបច្ច័យជាត បណ្ឌិតគប្បីឲ្យពិស្តារ
 តាមអាការនេះឯង។ ជាបច្ច័យ ដោយអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ៩។

[១៧៨] ចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ ជាបច្ច័យនៃចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ ដោយកម្មប្បច្ច័យ
 បានដល់សហជាត និងនានាខណិកៈ។ សហជាត គឺចិត្តសមុដ្ឋានចេតនា
 ជាបច្ច័យនៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង
 ដោយកម្មប្បច្ច័យ។ ឯនានាខណិកៈ គឺចិត្តសមុដ្ឋានចេតនា ជាបច្ច័យ
 នៃពួកវិបាកក្ខន្ធផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយកម្មប្បច្ច័យ។
 ចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ ជាបច្ច័យនៃនោចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ ដោយកម្មប្បច្ច័យ

បានដល់សហជាត និងនានាខណៈ។ សហជាត គឺចិត្តសមុដ្ឋានចេតនា
ជាបច្ច័យនៃចិត្ត ដោយកម្មប្បច្ច័យ។ ឯនានាខណៈ គឺចិត្តសមុដ្ឋានចេតនា
ជាបច្ច័យនៃវិបាកចិត្តផង នៃពួកកងត្តារូបផង ដោយកម្មប្បច្ច័យ។
ចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ ជាបច្ច័យនៃចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ផង
នៃនោចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ផង ដោយកម្មប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត
និងនានាខណៈ។ សហជាត គឺចិត្តសមុដ្ឋានចេតនា
ជាបច្ច័យនៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង នៃចិត្តផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង
ដោយកម្មប្បច្ច័យ។ ឯនានាខណៈ គឺចិត្តសមុដ្ឋានចេតនា
ជាបច្ច័យនៃពួកវិបាកក្ខន្ធផង នៃចិត្តផង នៃពួកកងត្តារូបផង
ដោយកម្មប្បច្ច័យ។

[១៧៩] ចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ ជាបច្ច័យនៃចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ ដោយវិបាកប្បច្ច័យ
គឺមានវារៈ៩។

[១៨០] ចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ ជាបច្ច័យនៃចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ ដោយអាហារប្បច្ច័យ
គឺពួកចិត្តសមុដ្ឋានាហារ ជាបច្ច័យ គឺជាបដិសន្ធិ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង
នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយអាហារប្បច្ច័យ។ មូល បណ្ឌិតគប្បីធ្វើចុះ
ពួកចិត្តសមុដ្ឋានាហារ ជាបច្ច័យនៃចិត្ត ដោយអាហារប្បច្ច័យ
ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ កពទ្ធិង្ការាហារ ជាចិត្តសមុដ្ឋាន ជាបច្ច័យ
នៃនោចិត្តសមុដ្ឋានកាយនេះ ដោយអាហារប្បច្ច័យ។ មូល បណ្ឌិតគប្បីធ្វើផងចុះ
ពួកចិត្តសមុដ្ឋានាហារ ជាបច្ច័យ គឺជាបដិសន្ធិ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង
នៃចិត្តផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយអាហារប្បច្ច័យ។
នោចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ ជាបច្ច័យ នៃនោចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ ដោយអាហារប្បច្ច័យ
គឺក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ពួកនោចិត្តសមុដ្ឋានាហារ ជាបច្ច័យនៃពួកកងត្តារូប
ដោយអាហារប្បច្ច័យ កពទ្ធិង្ការាហារ ជានោចិត្តសមុដ្ឋាន ជាបច្ច័យ
នៃនោចិត្តសមុដ្ឋានកាយនេះ ដោយអាហារប្បច្ច័យ។ មូល បណ្ឌិតគប្បីធ្វើចុះ

ពួកនោចិត្តសមុដ្ឋានាហារ ជាបច្ច័យ គឺជាបដិសន្ធិ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង
នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយអាហារប្បច្ច័យ។ មូល បណ្ឌិតគប្បីធ្វើចុះ
ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ពួកនោចិត្តសមុដ្ឋានាហារ ជាបច្ច័យ
នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង នៃពួកកដត្តារូបផង ដោយអាហារប្បច្ច័យ។
ចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ក្តី នោចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ក្តី ជាបច្ច័យនៃចិត្តសមុដ្ឋានធម៌
ដោយអាហារប្បច្ច័យ គឺចិត្តសមុដ្ឋានាហារក្តី នោចិត្តសមុដ្ឋានាហារក្តី ជាបច្ច័យ
គឺជាបដិសន្ធិ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង
ដោយអាហារប្បច្ច័យ។ មូល បណ្ឌិតគប្បីធ្វើចុះ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ
ចិត្តសមុដ្ឋានាហារក្តី នោចិត្តសមុដ្ឋានាហារក្តី ជាបច្ច័យនៃពួកកដត្តារូប
ដោយអាហារប្បច្ច័យ កតឡឺដ្ឋារាហារ ជាចិត្តសមុដ្ឋាន និងជានោចិត្តសមុដ្ឋាន
ជាបច្ច័យ នៃនោចិត្តសមុដ្ឋានកាយនេះ ដោយអាហារប្បច្ច័យ។ មូល
បណ្ឌិតគប្បីធ្វើចុះ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ចិត្តសមុដ្ឋានាហារក្តី
នោចិត្តសមុដ្ឋានាហារក្តី ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង
នៃពួកកដត្តារូបផង ដោយអាហារប្បច្ច័យ។

[១៨១] ចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ ជាបច្ច័យនៃចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ ដោយឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ
មានវារៈ៣។ នោចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ ជាបច្ច័យនៃនោចិត្តសមុដ្ឋានធម៌
ដោយឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ គឺក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ពួកឥន្ទ្រិយ ជានោចិត្តសមុដ្ឋាន
ជាបច្ច័យនៃពួកកដត្តារូប ដោយឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ចក្ខុន្ទ្រិយ
(ជាបច្ច័យ) នៃចក្ខុវិញ្ញាណ កាយិន្ទ្រិយ (ជាបច្ច័យ) នៃកាយវិញ្ញាណ រូបជីវិតិន្ទ្រិយ
ជាបច្ច័យនៃពួកកដត្តារូប ដោយឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ។ មូល បណ្ឌិតគប្បីធ្វើចុះ
ពួកឥន្ទ្រិយ ជានោចិត្តសមុដ្ឋាន ជាបច្ច័យនៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង
នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ
ចក្ខុន្ទ្រិយ (ជាបច្ច័យ) នៃពួកខន្ធ ដែលច្រឡំដោយចក្ខុវិញ្ញាណ កាយិន្ទ្រិយ...។ មូល
បណ្ឌិតគប្បីធ្វើចុះ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ពួកឥន្ទ្រិយ ជានោចិត្តសមុដ្ឋាន

ជាបច្ច័យនៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង នៃពួកកងត្តារូបផង ដោយឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ
 ចក្ខុន្ទ្រិយ ជាបច្ច័យនៃពួកខន្ធ ដែលច្រឡំដោយចក្ខុវិញ្ញាណ ដោយឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ
 កាយិន្ទ្រិយ...។ ចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ក្តី នោចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ក្តី
 ជាបច្ច័យនៃចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ ដោយឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ គឺពួកឥន្ទ្រិយ
 ជាចិត្តសមុដ្ឋានក្តី ជានោចិត្តសមុដ្ឋានក្តី ជាបច្ច័យនៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង
 នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ
 ចក្ខុន្ទ្រិយក្តី ឧបេក្ខិន្ទ្រិយក្តី (ជាបច្ច័យ) នៃពួកខន្ធ ដែលច្រឡំដោយចក្ខុវិញ្ញាណ
 កាយិន្ទ្រិយក្តី សុខិន្ទ្រិយក្តី កាយិន្ទ្រិយក្តី ទុក្ខិន្ទ្រិយក្តី ជាបច្ច័យនៃពួកខន្ធ
 ដែលច្រឡំដោយកាយវិញ្ញាណ ដោយឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ។ មូល បណ្ឌិតកប្បិធ្វើចុះ
 ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ពួកឥន្ទ្រិយ ជាចិត្តសមុដ្ឋានក្តី ជានោចិត្តសមុដ្ឋានក្តី
 ជាបច្ច័យនៃពួកកងត្តារូប ដោយឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ ចក្ខុន្ទ្រិយក្តី ឧបេក្ខិន្ទ្រិយក្តី
 (ជាបច្ច័យ) នៃចក្ខុវិញ្ញាណ កាយិន្ទ្រិយ...។ មូល បណ្ឌិតកប្បិធ្វើចុះ
 ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ពួកឥន្ទ្រិយ ជាចិត្តសមុដ្ឋានក្តី ជានោចិត្តសមុដ្ឋានក្តី
 ជាបច្ច័យនៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង នៃពួកកងត្តារូបផង ដោយឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ
 ចក្ខុន្ទ្រិយក្តី ឧបេក្ខិន្ទ្រិយក្តី ជាបច្ច័យនៃចក្ខុវិញ្ញាណផង
 នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង ដោយឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ កាយិន្ទ្រិយក្តី...។ ជាបច្ច័យ
 ដោយឈានប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ជាបច្ច័យ ដោយមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ជាបច្ច័យ
 ដោយសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ៥។

[១៨២] ចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ ជាបច្ច័យនៃចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ
 បានដល់សហជាតិ និងបច្ឆាជាតិ។ សេចក្តីបំប្រួញ។ ចិត្តសមុដ្ឋានធម៌
 ជាបច្ច័យនៃនោចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ បានដល់សហជាតិ
 និងបច្ឆាជាតិ។ សហជាតិ គឺក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ។ សេចក្តីបំប្រួញ។
 ចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ ជាបច្ច័យនៃចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ផង
 នៃនោចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ផង ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ បានដល់បច្ឆាជាតិ។

សេចក្តីបំប្រែញ។ នោចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ ជាបច្ច័យនៃនោចិត្តសមុដ្ឋានធម៌
ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត បុរេជាត និងបច្ឆាជាត។ សហជាត
គឺក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ចិត្ត ជាបច្ច័យនៃពួកកដត្តារូប ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ
ចិត្ត (ជាបច្ច័យ) នៃវត្ថុ វត្ថុ ជាបច្ច័យនៃចិត្ត ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ។ បុរេជាត
គឺចក្ខាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃចក្ខុវិញ្ញាណ កាយាយតនៈ (ជាបច្ច័យ)
នៃកាយវិញ្ញាណ វត្ថុ ជាបច្ច័យនៃចិត្ត ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ។ ឯបច្ឆាជាត
គឺពួកនោចិត្តសមុដ្ឋានក្ខន្ធន ជាបច្ច័យនៃនោចិត្តសមុដ្ឋានកាយនេះ
ដែលកើតមុន ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ។ នោចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ ជាបច្ច័យ
នៃចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត បុរេជាត
និងបច្ឆាជាត។ សេចក្តីបំប្រែញ។ នោចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ ជាបច្ច័យ
នៃចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ផង នៃនោចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ផង ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ
បានដល់សហជាត បុរេជាត និងបច្ឆាជាត។ សេចក្តីបំប្រែញ។ ចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ក្តី
នោចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ក្តី ជាបច្ច័យនៃចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ
បានដល់សហជាត និងបច្ឆាជាត។ សេចក្តីបំប្រែញ។ ចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ក្តី
នោចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ក្តី ជាបច្ច័យនៃនោចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ
បានដល់ សហជាត និងបច្ឆាជាត។ សេចក្តីបំប្រែញ។ ចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ក្តី
នោចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ក្តី ជាបច្ច័យនៃចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ផង
នៃនោចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ផង ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត
និងបច្ឆាជាត។ សេចក្តីបំប្រែញ។

[១៨៣] ចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ ជាបច្ច័យនៃចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ ដោយអត្តិប្បច្ច័យ
បានដល់សហជាត បុរេជាត និងបច្ឆាជាត។ សេចក្តីបំប្រែញ។ ចិត្តសមុដ្ឋានធម៌
ជាបច្ច័យនៃនោចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ ដោយអត្តិប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត បុរេជាត
បច្ឆាជាត និងអាហារ។ សេចក្តីបំប្រែញ។ ចិត្តសមុដ្ឋានធម៌
ជាបច្ច័យនៃចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ផង នៃនោចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ផង

ដោយអត្ថិប្បដ្ឋយ បានដល់សហជាត បុរេជាត និងបច្ឆាជាត។ សេចក្តីបំប្រញ។
នោចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ ជាបច្ច័យនៃនោចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ ដោយអត្ថិប្បដ្ឋយ
បានដល់សហជាត បុរេជាត បច្ឆាជាត អាហារ និងឥន្ទ្រិយ។ សេចក្តីបំប្រញ។
នោចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ ជាបច្ច័យ នៃចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ ដោយអត្ថិប្បដ្ឋយ
បានដល់សហជាត បុរេជាត និងបច្ឆាជាត។ សេចក្តីបំប្រញ។
នោចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ ជាបច្ច័យនៃចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ផង
នៃនោចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ផង ដោយអត្ថិប្បដ្ឋយ បានដល់សហជាត បុរេជាត
បច្ឆាជាត និងអាហារ។ សេចក្តីបំប្រញ។ ចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ក្តី
នោចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ក្តី ជាបច្ច័យ នៃចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ ដោយអត្ថិប្បដ្ឋយ
បានដល់សហជាត បុរេជាត និងបច្ឆាជាត។ សហជាត គឺខន្ធ១
ដែលច្រឡំដោយចក្ខុវិញ្ញាណ ... សេចក្តីបំប្រញ។ ចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ក្តី
នោចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ក្តី ជាបច្ច័យ នៃនោចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ ដោយអត្ថិប្បដ្ឋយ
បានដល់សហជាត បុរេជាត បច្ឆាជាត អាហារ និងឥន្ទ្រិយ។ សហជាត គឺពួកខន្ធ
ដែលច្រឡំដោយចក្ខុវិញ្ញាណក្តី ចក្ខាយតនៈក្តី ជាបច្ច័យនៃចក្ខុវិញ្ញាណ
ដោយអត្ថិប្បដ្ឋយ ដែលច្រឡំដោយកាយវិញ្ញាណ...។ សហជាត គឺជាចិត្តសមុដ្ឋាន
... ដូចបច្ច័យវារៈដែរ បដិសន្ធិក្តី បវត្តិក្តី របស់ពួកប្រស្នាទាំងអស់
បណ្ឌិតគប្បីធ្វើចុះ។ ឯបច្ឆាជាត គឺពួកចិត្តសមុដ្ឋានក្ខន្ធក្តី ចិត្តក្តី ជាបច្ច័យ
នៃនោចិត្តសមុដ្ឋានកាយនេះ ដែលកើតមុន ដោយអត្ថិប្បដ្ឋយ។ បច្ឆាជាត
គឺពួកចិត្តសមុដ្ឋានក្ខន្ធក្តី ចិត្តក្តី កពទ្ធិង្ការាហារក្តី
ជាបច្ច័យនៃនោចិត្តសមុដ្ឋានកាយនេះ ដោយអត្ថិប្បដ្ឋយ។ បច្ឆាជាត
គឺពួកចិត្តសមុដ្ឋានក្ខន្ធក្តី ចិត្តក្តី រូបជីវិតិឥន្ទ្រិយក្តី ជាបច្ច័យនៃពួកកដត្តារូប
ដោយអត្ថិប្បដ្ឋយ។ ចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ក្តី នោចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ក្តី
ជាបច្ច័យនៃចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ផង នៃនោចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ផង
ដោយអត្ថិប្បដ្ឋយ បានដល់សហជាត បុរេជាត និងបច្ឆាជាត។ សហជាត
ដែលច្រឡំដោយចក្ខុវិញ្ញាណ ... សេចក្តីបំប្រញ។ បច្ច័យវារៈ

ដូចគ្នានឹងសហជាតិវារៈដែរ ឯសហជាតិបទទាំងអស់ បណ្ឌិតកប្បីធ្វើចុះ។
ជាបច្ច័យ ដោយនត្តិប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយវិតតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ
ដោយអវិតតប្បច្ច័យ។

[១៨៤] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ក្នុងអារម្មណ៍ប្បច្ច័យ មានវារៈ៩
ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងអនន្តរូបប្បច្ច័យ មានវារៈ៩
ក្នុងសមនន្តរូបប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងសហជាតិប្បច្ច័យ មានវារៈ៩
ក្នុងអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ៩
ក្នុងឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងបុរេជាតិប្បច្ច័យ មានវារៈ៩
ក្នុងបច្ចាជាតិប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ
មានវារៈ៣ ក្នុងវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ សុទ្ធតែមានវារៈ៩
ក្នុងឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងឈានប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ក្នុងមគ្គប្បច្ច័យ
មានវារៈ៣ ក្នុងសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ៥ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ៩។ ហេ
ក្នុងអវិតតប្បច្ច័យ មានវារៈ៩។

[១៨៥] ចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ ជាបច្ច័យនៃចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ ដោយអារម្មណ៍ប្បច្ច័យ
ជាបច្ច័យ ដោយសហជាតិប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ
ដោយបុរេជាតិប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយបច្ចាជាតិប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ
ដោយកម្មប្បច្ច័យ។ ចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ ជាបច្ច័យ នៃនោចិត្តសមុដ្ឋានធម៌
ដោយអារម្មណ៍ប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយសហជាតិប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ
ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយបុរេជាតិប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ
ដោយបច្ចាជាតិប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយកម្មប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ
ដោយអាហារប្បច្ច័យ។ ចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ ជាបច្ច័យ នៃចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ផង
នៃនោចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ផង ដោយអារម្មណ៍ប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ
ដោយសហជាតិប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ
ដោយបុរេជាតិប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយបច្ចាជាតិប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ

[១៨៦] ក្នុងនហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩ ក្នុងនអារម្មណប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩
ក្នុងបដ្ឋយទាំងអស់ សុទ្ធតែមានវារៈ៩ ក្នុងនោអវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩។

[១៨៧] ក្នុងនអារម្មណប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣ ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ...
ក្នុងនអធិបតិប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣ ក្នុងនអនន្តរប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣
ក្នុងនសមនន្តរប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣ ក្នុងនអញ្ញមញ្ញប្បដ្ឋយ មានវារៈ២
ក្នុងនឧបនិស្សយប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣ ក្នុងនមគ្គប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣
ក្នុងនសម្បយុត្តប្បដ្ឋយ មានវារៈ២ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣
ក្នុងនោនតិប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣ ក្នុងនោអវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣។

[១៨៨] ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩ ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋយ ...
ក្នុងអធិបតិប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩។ ការរាប់ជាអនុលោម បណ្ឌិតគប្បីធ្វើចុះ។ ...
ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩។

ចប់ ចិត្តសមុដ្ឋានទុកៈ។

ចិត្តសហភុទុកៈ

បដិច្ចវារៈ

[១៨៩] ចិត្តសហភុធម៌ **[គឺវេទនាខន្ធ សញ្ញាខន្ធ សង្ខារក្ខន្ធ កាយវិញ្ញាណ
និងវចីវិញ្ញត្តិ]** (ធម៌កើតជាមួយនឹងចិត្ត) អាស្រ័យនូវចិត្តសហភុធម៌
ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺខន្ធ២ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ជាចិត្តសហភុក្តី
អាស្រ័យនូវចិត្តសហភុក្ខន្ធ (ខន្ធកើតជាមួយនឹងចិត្ត) ១ នូវខន្ធ២ ...
ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ខន្ធ២ អាស្រ័យនូវចិត្តសហភុក្ខន្ធ១ នូវខន្ធ២...។
នោចិត្តសហភុធម៌ **[គឺចិត្ត រូប និងនិព្វាន]** (ធម៌មិនមែនកើតជាមួយនឹងចិត្ត)
អាស្រ័យនូវចិត្តសហភុធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺចិត្តក្តី
ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ជានោចិត្តសហភុក្តី
អាស្រ័យនូវពួកចិត្តសហភុក្ខន្ធក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ចិត្តក្តី កងត្តារូបក្តី

អាស្រ័យនូវពួកចិត្តសហភូត្ន១ ចិត្តសហភូធម៌ក្តី នោចិត្តសហភូធម៌ក្តី
អាស្រ័យនូវចិត្តសហភូធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺខន្ធ២ក្តី ចិត្តក្តី
ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ជាចិត្តសហភូ និងជានោចិត្តសហភូក្តី
អាស្រ័យនូវចិត្តសហភូក្តី១ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ខន្ធ២ក្តី ចិត្តក្តី កដត្តារូបក្តី
អាស្រ័យនូវចិត្តសហភូក្តី១។ នោចិត្តសហភូធម៌ អាស្រ័យនូវនោចិត្តសហភូធម៌
ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺចិត្តសមុដ្ឋានរូប ជានោចិត្តសហភូ
អាស្រ័យនូវចិត្ត ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ កដត្តារូប អាស្រ័យនូវចិត្ត វត្ថុ
អាស្រ័យនូវចិត្ត ចិត្ត អាស្រ័យនូវវត្ថុ នូវមហាភូត១ ... ចិត្តសមុដ្ឋានរូប
ជានោចិត្តសហភូ កដត្តារូប និងឧបាទារូប អាស្រ័យនូវពួកមហាភូត។
ចិត្តសហភូធម៌ អាស្រ័យនូវនោចិត្តសហភូធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ
គឺពួកសម្បយុត្តកក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ជាចិត្តសហភូក្តី អាស្រ័យនូវចិត្ត
ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ពួកសម្បយុត្តកក្តី អាស្រ័យនូវចិត្ត ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ
ពួកចិត្តសហភូក្តី អាស្រ័យនូវវត្ថុ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ជាចិត្តសហភូ និងឧបាទារូប
អាស្រ័យនូវពួកមហាភូត។ ចិត្តសហភូធម៌ក្តី នោចិត្តសហភូធម៌ក្តី
អាស្រ័យនូវនោចិត្តសហភូធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ
គឺពួកសម្បយុត្តកក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ជាចិត្តសហភូ និងជានោចិត្តសហភូក្តី
អាស្រ័យនូវចិត្ត ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ពួកសម្បយុត្តកក្តី កដត្តារូបក្តី
អាស្រ័យនូវចិត្ត ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ចិត្តក្តី ពួកសម្បយុត្តកក្តី
អាស្រ័យនូវវត្ថុ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ជាចិត្តសហភូ និងជានោចិត្តសហភូ
និងឧបាទារូប អាស្រ័យនូវពួកមហាភូត។ ចិត្តសហភូធម៌
អាស្រ័យនូវចិត្តសហភូធម៌ផង នូវនោចិត្តសហភូធម៌ផង ទើបកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺខន្ធ២ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ជាចិត្តសហភូក្តី
អាស្រ័យនូវចិត្តសហភូក្តី១ផង នូវចិត្តផង ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ខន្ធ២
អាស្រ័យនូវចិត្តសហភូក្តី១ផង នូវចិត្តផង នូវខន្ធ២ ... ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ
ខន្ធ២ អាស្រ័យនូវចិត្តសហភូក្តី១ផង នូវវត្ថុផង នូវខន្ធ២ ... ចិត្តសមុដ្ឋានរូប

ជាចិត្តសហគុ និងឧបាទារូប អាស្រ័យនូវពួកចិត្តសហគុក្នុងន្ទដង
 នូវពួកមហាភូតផង។ នោចិត្តសហគុធម៌ អាស្រ័យនូវចិត្តសហគុធម៌ផង
 នូវនោចិត្តសហគុធម៌ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺចិត្តសមុដ្ឋានរូប
 ជានោចិត្តសហគុ អាស្រ័យនូវពួកចិត្តសហគុក្នុងន្ទដង នូវចិត្តផង
 ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ កដត្តារូប អាស្រ័យនូវពួកចិត្តសហគុក្នុងន្ទដង នូវចិត្តផង
 ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ចិត្ត អាស្រ័យនូវពួកចិត្តសហគុក្នុងន្ទដង នូវវត្ថុផង
 ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ជានោចិត្តសហគុ កដត្តារូប និងឧបាទារូប
 អាស្រ័យនូវពួកចិត្តសហគុក្នុងន្ទដង នូវពួកមហាភូតផង។ ចិត្តសហគុធម៌ក្តី
 នោចិត្តសហគុធម៌ក្តី អាស្រ័យនូវចិត្តសហគុធម៌ផង នូវនោចិត្តសហគុធម៌ផង
 ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺខន្ធចក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ជាចិត្តសហគុ
 និងជានោចិត្តសហគុក្តី អាស្រ័យនូវចិត្តសហគុក្នុងន្ទដង នូវចិត្តផង នូវខន្ធ...
 ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ខន្ធចក្តី កដត្តារូបក្តី អាស្រ័យនូវចិត្តសហគុក្នុងន្ទដង
 នូវចិត្តផង នូវខន្ធច ... ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ខន្ធចក្តី ចិត្តក្តី
 អាស្រ័យនូវចិត្តសហគុក្នុងន្ទដង នូវវត្ថុផង នូវខន្ធច ... កដត្តារូប និងឧបាទារូប
 អាស្រ័យនូវពួកចិត្តសហគុក្នុងន្ទដង នូវពួកមហាភូតផង។ សេចក្តីបំប្រែញ។

[១៩០] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩ ក្នុងអារម្មណ៍ប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩ អរូបទាំងអស់
 បណ្ឌិតគប្បីរើឡើង ឲ្យដូចគ្នានឹងចិត្តសមុដ្ឋានទុកៈចុះ។ ក្នុងអធិបតិប្បដ្ឋយ
 មានវារៈ៩ ពួកមហាភូត បណ្ឌិតគប្បីធ្វើ ក្នុងបញ្ហាទាំង៦ចុះ
 ៦ក្នុងអធិបតិប្បដ្ឋយ (ពួកមហាភូត) មិនមានក្នុងបញ្ហាទាំង៣ទេ។
 ក្នុងអនន្តរប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩ ក្នុងសមនន្តរប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩
 ក្នុងសហជាតប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩ ក្នុងអញ្ញមញ្ញប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩
 ក្នុងនិស្សយប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩ ក្នុងឧបនិស្សយប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩
 ក្នុងបុរេជាតប្បដ្ឋយ មានវារៈ៥ ក្នុងអាសេវនប្បដ្ឋយ មានវារៈ៥ ក្នុងកម្មប្បដ្ឋយ
 មានវារៈ៩ គ្រប់ប្បដ្ឋយទាំងអស់ សុទ្ធតែមានវារៈ៩ ក្នុងអវិតតប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩។

[១៩១] ចិត្តសហភូធម៌ អាស្រ័យនូវចិត្តសហភូធម៌ ទើបកើតឡើង
ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋយ គឺខន្ធ២ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបជាចិត្តសហភូក្តី
អាស្រ័យនូវចិត្តសហភូក្តី១ ជាអហេតុកៈ នូវខន្ធ២ ...
ក្នុងខណៈនៃអហេតុកប្បដិសន្ធិ មោហៈ ដែលច្រឡំដោយវិចិត្តិកិច្ចា
ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈ អាស្រ័យនូវពួកខន្ធ ដែលច្រឡំដោយវិចិត្តិកិច្ចា
ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈ។ បញ្ហាទាំង៩ បណ្ឌិតគប្បីធ្វើយ៉ាងនេះចុះ គប្បីកំណត់ថា
ជាអហេតុកៈ ដែលធ្លាប់មានក្នុងអនុលោមយ៉ាងណា ត្រូវធ្វើយ៉ាងនោះចុះ វារៈ៣
និងមោហៈ បណ្ឌិតគប្បីធ្វើ ឲ្យដូចក្នុងចិត្តសមុដ្ឋានទុកៈដែរ។

[១៩២] ក្នុងនហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩ ក្នុងនអាវម្មណប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩
ក្នុងនអធិបតិប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩ ក្នុងនអនន្តរប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩
ក្នុងនសមនន្តរប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩ ក្នុងនអញ្ញមញ្ញប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩
ក្នុងនឧបនិស្សយប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩ ក្នុងនបុរេជាតប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩
ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩ ក្នុងនអាសេវនប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩។

[១៩៣] ចិត្តសហភូធម៌ អាស្រ័យនូវចិត្តសហភូធម៌ ទើបកើតឡើង
ព្រោះនកម្មប្បដ្ឋយ គឺចិត្តសហភូចេតនា អាស្រ័យនូវពួកចិត្តសហភូក្តី១
នោចិត្តសហភូធម៌ អាស្រ័យនូវនោចិត្តសហភូធម៌ ទើបកើតឡើង
ព្រោះនកម្មប្បដ្ឋយ គឺពាហិរៈ ... អាហារ ... រដូវ...។ ចិត្តសហភូធម៌
អាស្រ័យនូវនោចិត្តសហភូធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះនកម្មប្បដ្ឋយ
គឺសម្បយុត្តកចេតនា អាស្រ័យនូវចិត្ត។ ចិត្តសហភូធម៌
អាស្រ័យនូវចិត្តសហភូធម៌ផង នូវនោចិត្តសហភូធម៌ផង ទើបកើតឡើង
ព្រោះនកម្មប្បដ្ឋយ គឺសម្បយុត្តកចេតនា អាស្រ័យនូវពួកចិត្តសហភូក្តី១ផង
នូវចិត្តផង។

[១៩៤] ក្នុងនកម្មប្បដ្ឋយ មានវារៈ៤ ក្នុងនវិបាកប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩
ក្នុងនអាហារប្បដ្ឋយ មានវារៈ១ ក្នុងនឥន្ទ្រិយប្បដ្ឋយ មានវារៈ១។

[១៩៥] ចិត្តសហភូធម៌ អាស្រ័យនូវចិត្តសហភូធម៌ ទើបកើតឡើង
ព្រោះនឈានប្បច្ច័យ គឺដែលច្រឡំដោយបញ្ចវិញ្ញាណ។ ហេ។

[១៩៦] ក្នុងនឈានប្បច្ច័យ មានវារៈ៦ ក្នុងនមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ៩
ក្នុងនសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ៦
ក្នុងនោនត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងនោវិតតប្បច្ច័យ មានវារៈ៩។

ការរាប់២យ៉ាងក្រៅពីនេះ បណ្ឌិតគប្បីធ្វើយ៉ាងនេះចុះ សហជាតវារៈ
ដូចបដិច្ចវារៈដែរ។

បច្ច័យវារៈ

[១៩៧] ចិត្តសហភូធម៌ ពឹងផ្អែកនឹងចិត្តសហភូធម៌ ទើបកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺមានវារៈ៣ ដូចបដិច្ចវារៈដែរ។ នោចិត្តសហភូធម៌
ពឹងផ្អែកនឹងនោចិត្តសហភូធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺចិត្ត
ពឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ជានោចិត្តសហភូ និងបដិសន្ធិ
ពឹងផ្អែកនឹងចិត្ត ពួកមហាភូតទាំងអស់ ដូចបដិច្ចវារៈដែរ។ ចិត្តសហភូធម៌
ពឹងផ្អែកនឹងនោចិត្តសហភូធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ
គឺពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ជាចិត្តសហភូក្តី ពឹងផ្អែកនឹងចិត្ត
ពួកចិត្តសហភូកក្ខន្ធ និងបដិសន្ធិ ពឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ ពួកមហាភូតទាំងអស់
ដូចគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ។ ចិត្តសហភូធម៌ក្តី នោចិត្តសហភូធម៌ក្តី
ពឹងផ្អែកនឹងនោចិត្តសហភូធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ
គឺពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធ និងចិត្តសមុដ្ឋានរូប ជាចិត្តសហភូ និងជានោចិត្តសហភូ
ពឹងផ្អែកនឹងចិត្ត ចិត្តក្តី ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធក្តី ពឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ បដិសន្ធិ
ពួកមហាភូតទាំងអស់ ដូចបដិច្ចវារៈដែរ។ ចិត្តសហភូធម៌
ពឹងផ្អែកនឹងចិត្តសហភូធម៌ផង និងនោចិត្តសហភូធម៌ផង ទើបកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺខន្ធ២ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ជាចិត្តសហភូក្តី

ពឹងផ្អែកនឹងចិត្តសហករក្នុងខណៈ និងចិត្តផង និងខន្ធ២ ... ខន្ធ២
 ពឹងផ្អែកនឹងចិត្តសហករក្នុងខណៈ និងវត្ថុផង ខន្ធ២ ... បដិសន្ធិ
 ពួកមហាភូតទាំងអស់ ដូចគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ។ នៅចិត្តសហករធម៌
 ពឹងផ្អែកនឹងចិត្តសហករធម៌ផង និងនៅចិត្តសហករធម៌ផង ទើបកើតឡើង
 ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺជាចិត្តសមុដ្ឋានរូប ជានៅចិត្តសហករ
 ពឹងផ្អែកនឹងពួកចិត្តសហករក្នុងផង និងចិត្តផង ចិត្ត
 ពឹងផ្អែកនឹងពួកចិត្តសហករក្នុងផង និងវត្ថុផង ចិត្តសមុដ្ឋានរូប
 ជានៅចិត្តសហករ ពឹងផ្អែកនឹងពួកចិត្តសហករក្នុងផង និងពួកមហាភូតផង
 បដិសន្ធិ ពួកមហាភូតទាំងអស់ ដូចគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ។ ចិត្តសហករធម៌ក្តី
 នៅចិត្តសហករធម៌ក្តី ពឹងផ្អែកនឹងចិត្តសហករធម៌ផង
 និងនៅចិត្តសហករធម៌ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺខន្ធ២ក្តី
 ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ជាចិត្តសហករ និងជានៅចិត្តសហករ
 ពឹងផ្អែកនឹងចិត្តសហករក្នុងខណៈ និងចិត្តផង ខន្ធ២ក្តី ចិត្តក្តី
 ពឹងផ្អែកនឹងចិត្តសហករក្នុងខណៈ និងវត្ថុផង និងខន្ធ២ ... បដិសន្ធិ
 ពួកមហាភូតទាំងអស់ ដូចគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ។

[១៩៨] ចិត្តសហករធម៌ ពឹងផ្អែកនឹងចិត្តសហករធម៌ ទើបកើតឡើង
 ព្រោះអារម្មណ៍ប្បដ្ឋយ គឺមានវារៈ៣ ដូចបដិច្ចវារៈដែរ។ នៅចិត្តសហករធម៌
 ពឹងផ្អែកនឹងនៅចិត្តសហករធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណ៍ប្បដ្ឋយ
 គឺចក្ខុវិញ្ញាណ ពឹងផ្អែកនឹងចក្ខាយតនៈ កាយាយតនៈ...។ បទនេះ
 ដូចគ្នានឹងអារម្មណ៍ប្បដ្ឋយ ក្នុងបច្ចយវារៈ ត្រង់ចិត្តសមុដ្ឋានទុកៈដែរ
 ឯពួកបញ្ចវិញ្ញាណ មូល បណ្ឌិតគប្បីធ្វើ ដោយអំណាចនៃវារៈទាំង៦នេះចុះ។
 សេចក្តីបំប្រួញ។

[១៩៩] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩
ក្នុងអធិបតិប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩ គ្រប់បដ្ឋយទាំងអស់ សុទ្ធតែមានវារៈ៩
ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩។

[២០០] ចិត្តសហភុធម៌ ពីងផ្អែកនឹងចិត្តសហភុធម៌ ទើបកើតឡើង
ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋយ គឺចិត្តសហភុក្ខន្ធទ ជាអហេតុកៈ...។ សេចក្តីបំប្រួញ។
បញ្ជវិញ្ញាណនៃបច្ចយវារៈទាំងអស់ បណ្ឌិតគប្បីធ្វើចុះ មូលនៃវារៈទាំង៦
មហាភូតទាំងអស់ មានវារៈ៣ និងមោហៈ បណ្ឌិតគប្បីធ្វើចុះ។ សេចក្តីបំប្រួញ។

[២០១] ក្នុងនហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩ ក្នុងនអារម្មណប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩
ក្នុងនអធិបតិប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩ ក្នុងនអនន្តរប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩
ក្នុងនសមនន្តរប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩ ក្នុងនអញ្ញមញ្ញប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩
ក្នុងនឧបនិស្សយប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩ ក្នុងនបុរេជាតប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩
ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩ ក្នុងនអាសេវនប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩
ក្នុងនកម្មប្បដ្ឋយ មានវារៈ៤ ក្នុងនវិបាកប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩ ក្នុងនអាហារប្បដ្ឋយ
មានវារៈ១ ក្នុងនតន្ត្រីយប្បដ្ឋយ មានវារៈ១ ក្នុងនឈានប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩
ក្នុងនមគ្គប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩ ក្នុងនសម្បយុត្តប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩
ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ មានវារៈ៦ ក្នុងនោនត្តិប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩
ក្នុងនោវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩។

[២០២] ក្នុងនអារម្មណប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩ ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ក្នុងបដ្ឋយទាំងអស់
សុទ្ធតែមានវារៈ៩ ... ក្នុងនកម្មប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣ ក្នុងនវិបាកប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩
ក្នុងនសម្បយុត្តប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ មានវារៈ៥
ក្នុងនោនត្តិប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩ ក្នុងនោវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩។

[២០៣] ក្នុងអារម្មណ៍ប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩ ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋយ ...
ក្នុងអនន្តរប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩ គ្រប់បដ្ឋយទាំងអស់ សុទ្ធតែមានវារៈ៩
ក្នុងមគ្គប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩។

និស្សយវារៈ ដូចបច្ចយវារៈដែរ។

សំសង្ការៈ

[២០៤] ចិត្តសហភុធម៌ ច្រឡំនឹងចិត្តសហភុធម៌ ទើបកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺខន្ធ២ ច្រឡំនឹងចិត្តសហភុក្ខន្ធទ១ និងខន្ធ២ ... ជាបដិសន្ធិ។
នៅចិត្តសហភុធម៌ ច្រឡំនឹងចិត្តសហភុធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ
គឺចិត្តជាបដិសន្ធិ ច្រឡំនឹងពួកចិត្តសហភុក្ខន្ធទ១ ចិត្តសហភុធម៌ក្តី
នៅចិត្តសហភុធម៌ក្តី ច្រឡំនឹងចិត្តសហភុធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ
គឺខន្ធ២ក្តី ចិត្តក្តី ច្រឡំនឹងចិត្តសហភុក្ខន្ធទ១ និងខន្ធ២ ... ជាបដិសន្ធិ។
ចិត្តសហភុធម៌ ច្រឡំនឹងនៅចិត្តសហភុធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ
គឺពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធជាបដិសន្ធិ ច្រឡំនឹងចិត្ត។ ចិត្តសហភុធម៌
ច្រឡំនឹងចិត្តសហភុធម៌ផង និងនៅចិត្តសហភុធម៌ផង ទើបកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺខន្ធ២ ច្រឡំនឹងចិត្តសហភុក្ខន្ធទ១ផង និងចិត្តផង
និងខន្ធ២ ... ជាបដិសន្ធិ។ សេចក្តីបំប្រញ។

[២០៥] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ៥ ក្នុងអារម្មណ៍ប្បដ្ឋយ មានវារៈ៥
ក្នុងបដ្ឋយទាំងអស់ សុទ្ធតែមានវារៈ៥ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ៥។

[២០៦] ក្នុងនហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ៥ ក៏មាន មានវារៈ៣ ក៏មាន
ហើយមានមោហៈដែរ។ ក្នុងនអធិបតិប្បដ្ឋយ មានវារៈ៥ ក្នុងនបុរេជាតប្បដ្ឋយ
មានវារៈ៥ ក្នុងនបច្ចាជាតប្បដ្ឋយ មានវារៈ៥ ក្នុងនអាសេវនប្បដ្ឋយ មានវារៈ៥
ក្នុងនកម្មប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣ ក្នុងនវិបាកប្បដ្ឋយ មានវារៈ៥ ក្នុងនឈានប្បដ្ឋយ

មានវារៈ៥ ក្នុងនមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ៥ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ៥។
ក្រៅនេះ ការរាប់ទាំង២យ៉ាងក្តី សម្បយុត្តវារៈក្តី បណ្ឌិតគប្បីធ្វើទាំងអស់ចុះ។

បញ្ហាវារៈ

[២០៧] ចិត្តសហភូធម៌ ជាបច្ច័យនៃចិត្តសហភូធម៌ ដោយហេតុប្បច្ច័យ
គឺពួកចិត្តសហភូហេតុ ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង
នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ជាចិត្តសហភូផង ដោយហេតុប្បច្ច័យ
ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ។ ចិត្តសហភូធម៌ ជាបច្ច័យនៃនោចិត្តសហភូធម៌
ដោយហេតុប្បច្ច័យ គឺពួកចិត្តសហភូហេតុ ជាបច្ច័យនៃចិត្តផង
នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ជានោចិត្តសហភូផង ដោយហេតុប្បច្ច័យ
ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ពួកចិត្តសហភូហេតុ ជាបច្ច័យនៃចិត្តផង
នៃពួកកដត្តារូបផង ដោយហេតុប្បច្ច័យ។ ចិត្តសហភូធម៌ ជាបច្ច័យ
នៃចិត្តសហភូធម៌ផង នៃនោចិត្តសហភូធម៌ផង ដោយហេតុប្បច្ច័យ
គឺពួកចិត្តសហភូហេតុ ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង នៃចិត្តផង
នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ជាចិត្តសហភូ និងជានោចិត្តសហភូផង
ដោយហេតុប្បច្ច័យ។

[២០៨] ចិត្តសហភូធម៌ ជាបច្ច័យនៃចិត្តសហភូធម៌ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ
គឺមានវារៈ៩ ដូចគ្នានឹងចិត្តសមុដ្ឋានទុកៈដែរ មិនមានការធ្វើឲ្យផ្សេងៗគ្នាទេ។

[២០៩] ចិត្តសហភូធម៌ ជាបច្ច័យនៃចិត្តសហភូធម៌ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ
គឺមានវារៈ៣ ឯអារម្មណធិបតិក្តី សហជាតាធិបតិក្តី បណ្ឌិតគប្បីធ្វើចុះ។
នោចិត្តសហភូធម៌ ជាបច្ច័យនៃនោចិត្តសហភូធម៌ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ
គឺមានវារៈ៣ អារម្មណធិបតិក្តី សហជាតាធិបតិក្តី ប្រស្នាទាំង៩ក្តី
ដូចចិត្តសមុដ្ឋានរូបដែរ បណ្ឌិតគប្បីធ្វើ (ដោយអំណាច) នៃវារៈទាំង៣ចុះ
ក្នុងទីបំផុត មានវារៈ៣ ហើយជាអារម្មណធិបតិដដែល។

[២១០] ចិត្តសហភូធម៌ ជាបច្ច័យនៃចិត្តសហភូធម៌ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ គឺមានវារៈ៩ ដូចគ្នានឹងចិត្តសមុដ្ឋានទុកៈដែរ មិនមានការធ្វើឲ្យផ្សេងៗគ្នាទេ។
ជាបច្ច័យ ដោយសមនន្តរប្បច្ច័យ គឺមានវារៈ៩ ដូចគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ។
ជាបច្ច័យ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ គឺមានវារៈ៩ ដូចគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ។
ជាបច្ច័យ ដោយអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ គឺមានវារៈ៩ ដូចគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ។
ជាបច្ច័យ ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ គឺមានវារៈ៩ ដូចគ្នានឹងបច្ច័យវារៈដែរ។ ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ គឺមានវារៈ៩ ដូចគ្នានឹងចិត្តសមុដ្ឋានទុកៈដែរ។

[២១១] នោចិត្តសហភូធម៌ ជាបច្ច័យនៃនោចិត្តសហភូធម៌ ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណបុរេជាត និងវត្ថុបុរេជាត ហើយមានវារៈ៣។ នោចិត្តសហភូ មូល បណ្ឌិតតែងបានពិតប្រាកដ មានវារៈ៣ ដូចគ្នានឹងចិត្តសមុដ្ឋានទុកៈដែរ មិនមានការធ្វើឲ្យផ្សេងៗគ្នាទេ។

[២១២] ចិត្តសហភូធម៌ ជាបច្ច័យនៃនោចិត្តសហភូធម៌ ដោយបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ បានដល់បច្ឆាជាត គឺពួកចិត្តសហភូក្ខន្ធវា ជាបច្ច័យ នៃនោចិត្តសហភូកាយនេះ ដែលកើតមុន ដោយបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ។ នោចិត្តសហភូធម៌ ជាបច្ច័យ នៃនោចិត្តសហភូធម៌ ដោយបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ។ ចិត្តសហភូធម៌ក្តី នោចិត្តសហភូធម៌ក្តី ជាបច្ច័យនៃនោចិត្តសហភូធម៌ ដោយបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ។ ជាបច្ច័យ ដោយអាសេវនប្បច្ច័យ គឺមានវារៈ៩។

[២១៣] ចិត្តសហភូធម៌ ជាបច្ច័យនៃចិត្តសហភូធម៌ ដោយកម្មប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត និងនានាខណិកៈ។ សហជាត គឺចិត្តសហភូចេតនា ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ជាចិត្តសហភូផង ដោយកម្មប្បច្ច័យ។ ឯនានាខណិកៈ គឺចិត្តសហភូចេតនា ជាបច្ច័យ នៃពួកចិត្តសហភូក្ខន្ធវាវិបាក ដោយកម្មប្បច្ច័យ។ ចិត្តសហភូធម៌ ជាបច្ច័យនៃនោចិត្តសហភូធម៌ ដោយកម្មប្បច្ច័យ បានដល់ សហជាត និងនានាខណិកៈ។ ឯសហជាត គឺចិត្តសហភូចេតនា ជាបច្ច័យនៃចិត្តផង

នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ជានោចិត្តសហភុផង ដោយកម្មប្បច្ច័យ។
ឯនានាខណិកៈ គឺចិត្តសហភុចេតនា ជាបច្ច័យនៃវិបាកចិត្តផង
នៃពួកកដត្តារូបផង ដោយកម្មប្បច្ច័យ។ ចិត្តសហភុធម៌ ជាបច្ច័យ
នៃចិត្តសហភុធម៌ផង នៃនោចិត្តសហភុធម៌ផង ដោយកម្មប្បច្ច័យ
បានដល់សហជាតិ និងនានាខណិកៈ។ សហជាតិ គឺចិត្តសហភុចេតនា ជាបច្ច័យ
នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង នៃចិត្តផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ជាចិត្តសហភុ
និងជានោចិត្តសហភុផង ដោយកម្មប្បច្ច័យ។ ឯនានាខណិកៈ
គឺចិត្តសហភុចេតនា ជាបច្ច័យនៃពួកវិបាកក្ខន្ធផង នៃចិត្តផង
នៃពួកកដត្តារូបផង ដោយកម្មប្បច្ច័យ។

[២១៤] ចិត្តសហភុធម៌ ជាបច្ច័យនៃចិត្តសហភុធម៌ ដោយវិបាកប្បច្ច័យ
គឺដូចគ្នានឹងចិត្តសមុដ្ឋានទុកៈដែរ។ ជាបច្ច័យ ដោយអាហារប្បច្ច័យ គឺមានវារៈ៩
ដូចគ្នានឹងចិត្តសមុដ្ឋានទុកៈដែរ ឯចិត្តសមុដ្ឋានទុកៈ១នេះ
ដូចគ្នានឹងកពទ្ធិង្ការាហារដែរ។

[២១៥] ចិត្តសហភុធម៌ ជាបច្ច័យនៃចិត្តសហភុធម៌ ដោយឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ
គឺមានវារៈ៩ ដូចគ្នានឹងចិត្តសមុដ្ឋានទុកៈដែរ មិនមានការធ្វើឲ្យផ្សេងៗ គ្នាទេ។
ជាបច្ច័យ ដោយឈានប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ជាបច្ច័យ ដោយមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ៣
ជាបច្ច័យ ដោយសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ៥។

[២១៦] ចិត្តសហភុធម៌ ជាបច្ច័យនៃចិត្តសហភុធម៌ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ
បានដល់សហជាតិ គឺពួកចិត្តសហភុក្ខន្ធ ជាបច្ច័យនៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប
ជាចិត្តសហភុ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ។ ចិត្តសហភុធម៌ ជាបច្ច័យ
នៃនោចិត្តសហភុធម៌ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ បានដល់សហជាតិ និងបច្ឆាជាតិ។
សហជាតិ គឺពួកចិត្តសហភុក្ខន្ធ ជាបច្ច័យ នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប
ជានោចិត្តសហភុ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ...។ ឯបច្ឆាជាតិ
គឺពួកចិត្តសហភុក្ខន្ធ ជាបច្ច័យ នៃនោចិត្តសហភុកាយនេះ ដែលកើតមុន

ដោយវិប្បយុត្តប្បធិយ។ ចិត្តសហភូធម៌ ជាបច្ច័យនៃចិត្តសហភូធម៌ផង
នៃនោចិត្តសហភូធម៌ផង ដោយវិប្បយុត្តប្បធិយ បានដល់សហជាត
គឺពួកចិត្តសហភូក្ខន្ធ ជាបច្ច័យ នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ជាចិត្តសហភូ
និងជានោចិត្តសហភូ ដោយវិប្បយុត្តប្បធិយ។ នោចិត្តសហភូធម៌
ជាបច្ច័យនៃនោចិត្តសហភូធម៌ ដោយវិប្បយុត្តប្បធិយ បានដល់សហជាត
បុរេជាត និងបច្ច័យជាត។ សហជាត គឺចិត្ត ជាបច្ច័យនៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប
ជានោចិត្តសហភូ ដោយវិប្បយុត្តប្បធិយ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ចិត្ត
ជាបច្ច័យនៃពួកកងត្តារូប ដោយវិប្បយុត្តប្បធិយ ចិត្ត ជាបច្ច័យនៃវត្ថុ
ដោយវិប្បយុត្តប្បធិយ វត្ថុ ជាបច្ច័យនៃចិត្ត ដោយវិប្បយុត្តប្បធិយ។ បុរេជាត
គឺចក្ខាយតនៈ ជាបច្ច័យនៃចក្ខុវិញ្ញាណ ដោយវិប្បយុត្តប្បធិយ កាយាយតនៈ ...
វត្ថុ ជាបច្ច័យនៃចិត្ត ដោយវិប្បយុត្តប្បធិយ។ ឯបច្ច័យជាត គឺចិត្ត ជាបច្ច័យ
នៃនោចិត្តសហភូកាយនេះ ដែលកើតមុន ដោយវិប្បយុត្តប្បធិយ។
នោចិត្តសហភូធម៌ ជាបច្ច័យនៃចិត្តសហភូធម៌ ដោយវិប្បយុត្តប្បធិយ
បានដល់សហជាត និងបុរេជាត។ សហជាត គឺចិត្ត ជាបច្ច័យ
នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ជាចិត្តសហភូ ដោយវិប្បយុត្តប្បធិយ។ ឯបុរេជាត
គឺចក្ខាយតនៈ ជាបច្ច័យនៃពួកក្ខន្ធ ដែលច្រឡំដោយចក្ខុវិញ្ញាណ
ដោយវិប្បយុត្តប្បធិយ កាយាយតនៈ ... វត្ថុ ជាបច្ច័យនៃពួកចិត្តសហភូក្ខន្ធ
ដោយវិប្បយុត្តប្បធិយ។ នោចិត្តសហភូធម៌ ជាបច្ច័យនៃចិត្តសហភូធម៌ផង
នៃនោចិត្តសហភូធម៌ផង ដោយវិប្បយុត្តប្បធិយ បានដល់សហជាត
និងបុរេជាត។ សហជាត គឺចិត្ត ជាបច្ច័យនៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ជាចិត្តសហភូ
និងជានោចិត្តសហភូ ដោយវិប្បយុត្តប្បធិយ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ...។
ឯវត្ថុបុរេជាត គឺចក្ខាយតនៈ ជាបច្ច័យនៃចក្ខុវិញ្ញាណផង
នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង ដោយវិប្បយុត្តប្បធិយ កាយាយតនៈ ... វត្ថុ
ជាបច្ច័យនៃចិត្តផង នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង ដោយវិប្បយុត្តប្បធិយ។
ចិត្តសហភូធម៌ក្តី នោចិត្តសហភូធម៌ក្តី ជាបច្ច័យនៃចិត្តសហភូធម៌

ដោយវិប្បយុត្តប្បថ្នយ បានដល់សហជាត គឺពួកចិត្តសហភូត្តន្តក្តី ចិត្តក្តី ជាបច្ច័យ នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ជាចិត្តសហភូ ដោយវិប្បយុត្តប្បថ្នយ។ ចិត្តសហភូធម៌ក្តី នោចិត្តសហភូធម៌ក្តី ជាបច្ច័យនៃនោចិត្តសហភូធម៌ ដោយវិប្បយុត្តប្បថ្នយ បានដល់សហជាត និងបច្ឆាជាត។ សហជាត គឺពួកចិត្តសហភូត្តន្តក្តី ពួកនោចិត្តសហភូត្តន្តក្តី ចិត្តក្តី ជាបច្ច័យនៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ជានោចិត្តសហភូ ដោយវិប្បយុត្តប្បថ្នយ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ...។ ឯបច្ឆាជាត គឺពួកចិត្តសហភូត្តន្តក្តី ពួកនោចិត្តសហភូត្តន្តក្តី ជាបច្ច័យនៃនោចិត្តសហភូកាយនេះ ដែលកើតមុន ដោយវិប្បយុត្តប្បថ្នយ។ ចិត្តសហភូធម៌ក្តី នោចិត្តសហភូធម៌ក្តី ជាបច្ច័យ នៃចិត្តសហភូធម៌ផង នោចិត្តសហភូធម៌ផង ដោយវិប្បយុត្តប្បថ្នយ គឺពួកចិត្តសហភូត្តន្តក្តី ពួកនោចិត្តសហភូត្តន្តក្តី ចិត្តក្តី ជាបច្ច័យ នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ជាចិត្តសហភូ និងជានោចិត្តសហភូ ដោយវិប្បយុត្តប្បថ្នយ។

[២១៧] ចិត្តសហភូធម៌ ជាបច្ច័យនៃចិត្តសហភូធម៌ ដោយអត្ថិប្បថ្នយ គឺចិត្តសហភូត្តន្ត១ ... ដូចបដិច្ចវារៈដែរ។ ចិត្តសហភូធម៌ ជាបច្ច័យនៃនោចិត្តសហភូធម៌ ដោយអត្ថិប្បថ្នយ បានដល់សហជាត និងបច្ឆាជាត។ សេចក្តីបំប្រួញ។ ចិត្តសហភូធម៌ ជាបច្ច័យនៃចិត្តសហភូធម៌ផង នៃនោចិត្តសហភូធម៌ផង ដោយអត្ថិប្បថ្នយ គឺចិត្តសហភូត្តន្ត១ ... ដូចបដិច្ចវារៈដែរ។ នោចិត្តសហភូធម៌ ជាបច្ច័យ នៃនោចិត្តសហភូធម៌ ដោយអត្ថិប្បថ្នយ បានដល់សហជាត បុរេជាត បច្ឆាជាត អាហារ និងឥន្ទ្រិយ។ សេចក្តីបំប្រួញ។ នោចិត្តសហភូធម៌ ជាបច្ច័យនៃចិត្តសហភូធម៌ ដោយអត្ថិប្បថ្នយ បានដល់សហជាត និងបុរេជាត។ នោចិត្តសហភូធម៌ ជាបច្ច័យនៃចិត្តសហភូធម៌ផង នៃនោចិត្តសហភូធម៌ផង ដោយអត្ថិប្បថ្នយ បានដល់សហជាត និងបុរេជាត។ សេចក្តីបំប្រួញ។ ចិត្តសហភូធម៌ក្តី

នោចិត្តសហភូធម៌ក្តី ជាបច្ច័យនៃចិត្តសហភូធម៌ ដោយអត្តិប្បច្ច័យ
 បានដល់សហជាត និងបុរេជាត។ សហជាត គឺខន្ធ១
 ដែលច្រឡំដោយចក្ខុវិញ្ញាណក្តី ចក្ខាយតនៈក្តី ចក្ខុវិញ្ញាណក្តី (ជាបច្ច័យ) នៃខន្ធ២
 ... បទទាំងអស់ ជាសហជាត និងបុរេជាត បណ្ឌិតគប្បីធ្វើ ក្នុងបដិសន្ធិចុះ។
 ចិត្តសហភូធម៌ក្តី នោចិត្តសហភូធម៌ក្តី ជាបច្ច័យនៃនោចិត្តសហភូធម៌
 ដោយអត្តិប្បច្ច័យ បានដល់ សហជាត បុរេជាត បច្ចាជាត អាហារ និងតន្ត្រីយ។
 សហជាត គឺពួកខន្ធ ដែលច្រឡំដោយចក្ខុវិញ្ញាណក្តី ចក្ខាយតនៈក្តី
 ជាបច្ច័យនៃចក្ខុវិញ្ញាណ ដោយអត្តិប្បច្ច័យ ដែលច្រឡំដោយកាយវិញ្ញាណ ...
 ពួកចិត្តសហភូក្ខន្ធក្តី ចិត្តក្តី ជាបច្ច័យនៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ជានោចិត្តសហភូ
 ដោយអត្តិប្បច្ច័យ។ សហជាត គឺពួកចិត្តសហភូក្ខន្ធក្តី វត្តក្តី ជាបច្ច័យនៃចិត្ត
 ដោយអត្តិប្បច្ច័យ។ សហជាត គឺពួកចិត្តសហភូក្ខន្ធក្តី ពួកមហាភូតក្តី
 ជាបច្ច័យនៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ជានោចិត្តសហភូ ដោយអត្តិប្បច្ច័យ វារៈ៣
 បណ្ឌិតគប្បីធ្វើ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិចុះ។ បច្ចាជាត គឺពួកចិត្តសហភូក្ខន្ធក្តី
 ពួកនោចិត្តសហភូក្ខន្ធក្តី ជាបច្ច័យនៃនោចិត្តសហភូកាយនេះ ដែលកើតមុន
 ដោយអត្តិប្បច្ច័យ។ បច្ចាជាត គឺពួកចិត្តសហភូក្ខន្ធក្តី ពួកនោចិត្តសហភូក្ខន្ធក្តី
 កតឡឺង្ការាហារក្តី ជាបច្ច័យនៃនោចិត្តសហភូកាយនេះ ដោយអត្តិប្បច្ច័យ។
 បច្ចាជាត គឺពួកចិត្តសហភូក្ខន្ធក្តី ពួកនោចិត្តសហភូក្ខន្ធក្តី រូបជីវិតិទ្រិយក្តី
 ជាបច្ច័យនៃពួកកដត្តារូប ដោយអត្តិប្បច្ច័យ។ ចិត្តសហភូធម៌ក្តី
 នោចិត្តសហភូធម៌ក្តី ជាបច្ច័យនៃចិត្តសហភូធម៌ផង នៃនោចិត្តសហភូធម៌ផង
 ដោយអត្តិប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត និងបុរេជាត។ សហជាត គឺខន្ធ១
 ដែលច្រឡំដោយចក្ខុវិញ្ញាណក្តី ចក្ខាយតនៈក្តី ... ដូចគ្នានឹងបច្ច័យវារៈដែរ។

[២១៨] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ៤
 ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ៤ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ៤
 ក្នុងសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ៤ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ៤

ជាបច្ច័យ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ
 ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ។ ចិត្តសហភុធម៌ក្តី នៅចិត្តសហភុធម៌ក្តី
 ជាបច្ច័យនៃចិត្តសហភុធម៌ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ
 ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ។ ចិត្តសហភុធម៌ក្តី
 នៅចិត្តសហភុធម៌ក្តី ជាបច្ច័យនៃនៅចិត្តសហភុធម៌ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ
 ជាបច្ច័យ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ
 ដោយបច្ច័យនៃចិត្តសហភុធម៌។ ចិត្តសហភុធម៌ក្តី នៅចិត្តសហភុធម៌ក្តី
 ជាបច្ច័យនៃចិត្តសហភុធម៌ផង នៃនៅចិត្តសហភុធម៌ផង
 ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ
 ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ។

[២២០] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ៩
 ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ សុទ្ធតែមានវារៈ៩ ក្នុងនោវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ៩។

[២២១] ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ...
 ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ក្នុងនអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ៣
 ក្នុងនសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ក្នុងនអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ៣
 ក្នុងនឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ សុទ្ធតែមានវារៈ៣
 ក្នុងនសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ៣
 ក្នុងនោនតិប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ក្នុងនោវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ៣។

[២២២] ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ...
 ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ៩។

អនុលោមមាតិកា បណ្ឌិតគប្បីធ្វើចុះ។

ចប់ ចិត្តសហភុទុកៈ។

ចិត្តានុបវិគ្គិទុកៈ

បដិច្ចវារៈ

[២២៣] ចិត្តានុបរិក្ខិធម៌ **[គឺវេទនាខន្ធ សញ្ញាខន្ធ សង្ខារក្ខន្ធ កាយវិញ្ញត្តិ និងវិចីវិញ្ញត្តិ]** (ធម៌ប្រព្រឹត្តទៅតាមចិត្ត) អាស្រ័យនូវចិត្តានុបរិក្ខិធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺខន្ធ២ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ជាចិត្តានុបរិក្ខិក្តី អាស្រ័យនូវចិត្តានុបរិក្ខិក្ខន្ធ១ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ។ ហេ ចិត្តសហកុទុកៈយ៉ាងណា ចិត្តានុបរិក្ខិទុកៈនេះ បណ្ឌិតគប្បីធ្វើយ៉ាងនោះដែរ មិនមានការធ្វើឲ្យផ្សេងៗគ្នាទេ។

ចិត្តសំសង្កសមុដ្ឋានទុកៈ

បដិច្ចវារៈ

[២២៤] ចិត្តសំសង្កសមុដ្ឋានធម៌ **[គឺវេទនាខន្ធ សញ្ញាខន្ធ និងសង្ខារក្ខន្ធ។]** (ធម៌ច្រឡំដោយចិត្ត និងតាំងឡើងដោយចិត្ត) អាស្រ័យនូវចិត្តសំសង្កសមុដ្ឋានធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺខន្ធ២ អាស្រ័យនូវចិត្តសំសង្កសមុដ្ឋានក្ខន្ធ១ ខន្ធ១ អាស្រ័យនូវខន្ធ២ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ។ ហេ នៅចិត្តសំសង្កសមុដ្ឋានធម៌ **[គឺចិត្ត រូប និងនិព្វាន។]** (ធម៌មិនមែនច្រឡំដោយចិត្ត និងមិនមែនតាំងឡើងព្រោះចិត្ត) អាស្រ័យនូវចិត្តសំសង្កសមុដ្ឋានធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺចិត្តក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យនូវពួកចិត្តសំសង្កសមុដ្ឋានក្ខន្ធ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ចិត្តក្តី កងក្តាររូបក្តី អាស្រ័យនូវពួកចិត្តសំសង្កសមុដ្ឋានក្ខន្ធ។ ចិត្តសំសង្កសមុដ្ឋានធម៌ក្តី នៅចិត្តសំសង្កសមុដ្ឋានធម៌ក្តី អាស្រ័យនូវចិត្តសំសង្កសមុដ្ឋានធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺខន្ធ២ក្តី ចិត្តក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យនូវចិត្តសំសង្កសមុដ្ឋានក្ខន្ធ១ នូវខន្ធ២ ... ជាបដិសន្ធិ។ នៅចិត្តសំសង្កសមុដ្ឋានធម៌ អាស្រ័យនូវនៅចិត្តសំសង្កសមុដ្ឋានធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ

នូវវត្តផង។ ចិត្តសំសង្កសមុដ្ឋានធម៌ក្តី នៅចិត្តសំសង្កសមុដ្ឋានធម៌ក្តី
 អាស្រ័យនូវចិត្តសំសង្កសមុដ្ឋានធម៌ផង នូវនៅចិត្តសំសង្កសមុដ្ឋានធម៌ផង
 ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បថ្នយ គឺខន្ធធ្រក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី
 អាស្រ័យនូវចិត្តសំសង្កសមុដ្ឋានក្នុងផង នូវចិត្តផង នូវខន្ធធ្រក្តី ...
 ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ខន្ធធ្រក្តី កងត្រារូបក្តី
 អាស្រ័យនូវចិត្តសំសង្កសមុដ្ឋានក្នុង១ផង នូវចិត្តផង នូវខន្ធធ្រក្តី ...
 ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ខន្ធធ្រក្តី ចិត្តក្តី អាស្រ័យនូវចិត្តសំសង្កសមុដ្ឋានក្នុង១ផង
 នូវវត្តផង នូវខន្ធធ្រក្តី ...។ សេចក្តីបំប្រែញ។

[២២៥] ក្នុងហេតុប្បថ្នយ មានវារៈ៩ ក្នុងអារម្មណ៍ប្បថ្នយ មានវារៈ៩
 ក្នុងអធិបតិប្បថ្នយ មានវារៈ៩ ក្នុងអនន្តរ្យប្បថ្នយ មានវារៈ៩
 ក្នុងសមនន្តរ្យប្បថ្នយ មានវារៈ៩ ក្នុងសហជាតប្បថ្នយ មានវារៈ៩
 ក្នុងអញ្ញមញ្ញប្បថ្នយ មានវារៈ៩ ក្នុងនិស្សយប្បថ្នយ មានវារៈ៩
 ក្នុងឧបនិស្សយប្បថ្នយ មានវារៈ៩ ក្នុងបុរេជាតប្បថ្នយ មានវារៈ៥
 ក្នុងអាសេវនប្បថ្នយ មានវារៈ៥ ក្នុងកម្មប្បថ្នយ មានវារៈ៩ ក្នុងវិបាកប្បថ្នយ
 មានវារៈ៩ គ្រប់ប្បថ្នយទាំងអស់ សុទ្ធតែមានវារៈ៩ ក្នុងអវិគតប្បថ្នយ មានវារៈ៩។

[២២៦] ចិត្តសំសង្កសមុដ្ឋានធម៌ អាស្រ័យនូវចិត្តសំសង្កសមុដ្ឋានធម៌
 ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បថ្នយ គឺខន្ធធ្រក្តី
 អាស្រ័យនូវចិត្តសំសង្កសមុដ្ឋានក្នុង១ ជាអហេតុកៈ នូវខន្ធធ្រក្តី ...
 ក្នុងខណៈនៃអហេតុកៈប្បដិសន្ធិ មោហៈ ដែលច្រឡំដោយវិចិត្រិកិច្ចា
 ច្រឡំដោយឧទ្ធច្នៈ អាស្រ័យនូវពួកខន្ធធ្រក្តី ដែលច្រឡំដោយវិចិត្រិកិច្ចា
 ច្រឡំដោយឧទ្ធច្នៈ។ នៅចិត្តសំសង្កសមុដ្ឋានធម៌
 អាស្រ័យនូវចិត្តសំសង្កសមុដ្ឋានធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បថ្នយ
 គឺចិត្តក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី ជាអហេតុកៈប្បដិសន្ធិ
 អាស្រ័យនូវពួកចិត្តសំសង្កសមុដ្ឋានក្នុង ជាអហេតុកៈ។

ចិត្តសំសង្កសមុដ្ឋានធម៌ក្តី នោចិត្តសំសង្កសមុដ្ឋានធម៌ក្តី
អាស្រ័យនូវចិត្តសំសង្កសមុដ្ឋានធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋយ
គឺខន្ធគក្តី ចិត្តក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យនូវចិត្តសំសង្កសមុដ្ឋានក្នុងខន្ធ១
ជាអហេតុកៈ នូវខន្ធគ ... ជាអហេតុកប្បដ្ឋិសន្តិ។ នោចិត្តសំសង្កសមុដ្ឋានធម៌
អាស្រ័យនូវនោចិត្តសំសង្កសមុដ្ឋានធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋយ
គឺចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យនូវអហេតុកចិត្ត ក្នុងខណៈនៃអហេតុកប្បដ្ឋិសន្តិ
កដត្តារូប អាស្រ័យនូវចិត្ត វត្ត អាស្រ័យនូវចិត្ត ចិត្ត អាស្រ័យនូវវត្ត មហាភូត១
រហូតដល់ពួកអសញ្ញសត្វ។ ចិត្តសំសង្កសមុដ្ឋានធម៌
អាស្រ័យនូវនោចិត្តសំសង្កសមុដ្ឋានធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋយ
គឺពួកសម្បយុត្តកក្នុង អាស្រ័យនូវអហេតុកចិត្ត ក្នុងខណៈនៃអហេតុកប្បដ្ឋិសន្តិ
ពួកសម្បយុត្តកក្នុង អាស្រ័យនូវចិត្ត ក្នុងខណៈនៃអហេតុកប្បដ្ឋិសន្តិ
ពួកចិត្តសំសង្កសមុដ្ឋានក្នុង អាស្រ័យនូវវត្ត មោហៈ ដែលច្រឡំដោយវិចិកិច្ចា
ច្រឡំដោយឧទ្ធច្នៈ អាស្រ័យនូវចិត្ត ដែលច្រឡំដោយវិចិកិច្ចា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្នៈ។
ចិត្តសំសង្កសមុដ្ឋានធម៌ក្តី នោចិត្តសំសង្កសមុដ្ឋានធម៌ក្តី
អាស្រ័យនូវនោចិត្តសំសង្កសមុដ្ឋានធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋយ
គឺពួកសម្បយុត្តកក្នុងក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យនូវអហេតុកចិត្ត
ក្នុងខណៈនៃអហេតុកប្បដ្ឋិសន្តិ ពួកសម្បយុត្តកក្នុងក្តី កដត្តារូបក្តី
អាស្រ័យនូវចិត្ត ក្នុងខណៈនៃអហេតុកប្បដ្ឋិសន្តិ ចិត្តក្តី ពួកសម្បយុត្តកក្នុងក្តី
អាស្រ័យនូវវត្ត។ ចិត្តសំសង្កសមុដ្ឋានធម៌ អាស្រ័យនូវចិត្តសំសង្កសមុដ្ឋានធម៌ផង
នូវនោចិត្តសំសង្កសមុដ្ឋានធម៌ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋយ គឺខន្ធគ
អាស្រ័យនូវអហេតុកចិត្តសំសង្កសមុដ្ឋានក្នុងខន្ធទង ក្នុងខន្ធគ ...
ក្នុងខណៈនៃអហេតុកប្បដ្ឋិសន្តិ នូវចិត្តសំសង្កសមុដ្ឋានក្នុងខន្ធទង នូវចិត្តផង ...
ក្នុងខណៈនៃអហេតុកប្បដ្ឋិសន្តិ ខន្ធគ អាស្រ័យនូវចិត្តសំសង្កសមុដ្ឋានក្នុងខន្ធទង
នូវវត្តផង នូវខន្ធគ ... មោហៈ ដែលច្រឡំដោយវិចិកិច្ចា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្នៈ
អាស្រ័យនូវពួកខន្ធ ដែលច្រឡំដោយវិចិកិច្ចា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្នៈផង នូវចិត្តផង។

នោចិត្តសំសង្កសមុដ្ឋានធម៌ អាស្រ័យនូវចិត្តសំសង្កសមុដ្ឋានធម៌ផង
នូវនោចិត្តសំសង្កសមុដ្ឋានធម៌ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋយ
គឺចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យនូវពួកចិត្តសំសង្កសមុដ្ឋានក្នុងនូវ ជាអហេតុកៈផង
នូវចិត្តផង ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យនូវអហេតុកចិត្តសំសង្កសមុដ្ឋានក្នុងនូវផង
នូវពួកមហាភូតផង ក្នុងខណៈនៃអហេតុកប្បដិសន្ធិ កងត្បារូប
អាស្រ័យនូវពួកចិត្តសំសង្កសមុដ្ឋានក្នុងនូវផង នូវចិត្តផង
ក្នុងខណៈនៃអហេតុកប្បដិសន្ធិ កងត្បារូប
អាស្រ័យនូវពួកចិត្តសំសង្កសមុដ្ឋានក្នុងនូវផង នូវពួកមហាភូតផង
ក្នុងខណៈនៃអហេតុកប្បដិសន្ធិ ចិត្ត អាស្រ័យនូវពួកចិត្តសំសង្កសមុដ្ឋានក្នុងនូវផង
នូវវត្ថុផង។ ចិត្តសំសង្កសមុដ្ឋានធម៌ក្តី នោចិត្តសំសង្កសមុដ្ឋានធម៌ក្តី
អាស្រ័យនូវចិត្តសំសង្កសមុដ្ឋានធម៌ផង នូវនោចិត្តសំសង្កសមុដ្ឋានធម៌ផង
ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋយ គឺខន្ធធ្រក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី
អាស្រ័យនូវចិត្តសំសង្កសមុដ្ឋានក្នុងនូវ១ ជាអហេតុកៈផង នូវចិត្តផង នូវខន្ធធ្រ ...
វារៈ២ បណ្ឌិតគប្បីធ្វើ ក្នុងខណៈនៃអហេតុកប្បដិសន្ធិចុះ។

[២២៧] នោចិត្តសំសង្កសមុដ្ឋានធម៌ អាស្រ័យនូវចិត្តសំសង្កសមុដ្ឋានធម៌
ទើបកើតឡើង ព្រោះនអាមម្ពណប្បដ្ឋយ គឺចិត្តសមុដ្ឋានរូប ជាបដិសន្ធិ
អាស្រ័យនូវពួកចិត្តសំសង្កសមុដ្ឋានក្នុងនូវ។ នោចិត្តសំសង្កសមុដ្ឋានធម៌
អាស្រ័យនូវនោចិត្តសំសង្កសមុដ្ឋានធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះនអាមម្ពណប្បដ្ឋយ
គឺចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យនូវចិត្ត ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ កងត្បារូប
អាស្រ័យនូវចិត្ត វត្ថុ អាស្រ័យនូវចិត្ត មហាភូត១ រហូតដល់ពួកអសញ្ញសត្វ។
នោចិត្តសំសង្កសមុដ្ឋានធម៌ អាស្រ័យនូវចិត្តសំសង្កសមុដ្ឋានធម៌ផង
នូវនោចិត្តសំសង្កសមុដ្ឋានធម៌ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះនអាមម្ពណប្បដ្ឋយ
គឺចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យនូវពួកចិត្តសំសង្កសមុដ្ឋានក្នុងនូវផង នូវចិត្តផង
ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យនូវពួកចិត្តសំសង្កសមុដ្ឋានក្នុងនូវផង

នូវពួកមហាភូតផង វារៈ២ បណ្ឌិតគប្បីធ្វើ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិចុះ។
សេចក្តីបំប្រញា។

[២២៨] ក្នុងនហេតុប្បថ្នយ មានវារៈ៩ ក្នុងនអារម្មណប្បថ្នយ មានវារៈ៣
ក្នុងនអធិបតិប្បថ្នយ មានវារៈ៩ ក្នុងនអនន្តរប្បថ្នយ មានវារៈ៣
ក្នុងនសមនន្តរប្បថ្នយ មានវារៈ៣ ក្នុងនអញ្ញមញ្ញប្បថ្នយ មានវារៈ៣
ក្នុងនឧបនិស្សយប្បថ្នយ មានវារៈ៣ ក្នុងនបុរេជាតប្បថ្នយ មានវារៈ៩
ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បថ្នយ មានវារៈ៩ ក្នុងនអាសេវនប្បថ្នយ មានវារៈ៩
ក្នុងនកម្មប្បថ្នយ មានវារៈ៤ ក្នុងនវិបាកប្បថ្នយ មានវារៈ៩ ក្នុងនអាហារប្បថ្នយ
មានវារៈ១ ក្នុងនឥន្ទ្រិយប្បថ្នយ មានវារៈ១ ក្នុងនឈានប្បថ្នយ មានវារៈ៦
ក្នុងនមគ្គប្បថ្នយ មានវារៈ៩ ក្នុងនសម្បយុត្តប្បថ្នយ មានវារៈ៣
ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បថ្នយ មានវារៈ៦ ក្នុងនោនតិប្បថ្នយ មានវារៈ៣
ក្នុងនោវិតតប្បថ្នយ មានវារៈ៣។

[២២៩] ក្នុងនអារម្មណប្បថ្នយ មានវារៈ៣ ព្រោះហេតុប្បថ្នយ។ សេចក្តីបំប្រញា។

[២៣០] ក្នុងអារម្មណប្បថ្នយ មានវារៈ៩ ព្រោះនហេតុប្បថ្នយ ...
ក្នុងអនន្តរប្បថ្នយ មានវារៈ៩។ សេចក្តីបំប្រញា។ សហជាតវារៈ
ដូចគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ។

បច្ចយវារៈ

[២៣១] ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានធម៌ ពឹងផ្អែកនឹងចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានធម៌
ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បថ្នយ។ សេចក្តីបំប្រញា។ មានវារៈ៣
ដូចបដិច្ចវារៈដែរ។ នោចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានធម៌
ពឹងផ្អែកនឹងនោចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បថ្នយ
គឺចិត្តសមុដ្ឋានរូប ពឹងផ្អែកនឹងចិត្ត ចិត្ត ពឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ
មានរហូតដល់ពួកមហាភូត។ ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានធម៌

ពឹងផ្អែកនឹងនោចិត្តសំសង្កសមុដ្ឋានធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ
គឺពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធ ពឹងផ្អែកនឹងចិត្ត ពួកចិត្តសំសង្កសមុដ្ឋានក្ខន្ធ
ពឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ វារៈ២ បណ្ឌិតកប្បិធ្វើ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិចុះ។
ចិត្តសំសង្កសមុដ្ឋានធម៌ ពឹងផ្អែកនឹងចិត្តសំសង្កសមុដ្ឋានធម៌ផង
នឹងនោចិត្តសំសង្កសមុដ្ឋានធម៌ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺខន្ធ២
ពឹងផ្អែកនឹងចិត្តសំសង្កសមុដ្ឋានក្ខន្ធទ១ផង និងចិត្តផង និងខន្ធ២ ... ខន្ធ២
ពឹងផ្អែកនឹងចិត្តសំសង្កសមុដ្ឋានក្ខន្ធទ១ផង និងវត្ថុផង និងខន្ធ២ ... វារៈ២
បណ្ឌិតកប្បិធ្វើ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិចុះ។ នោចិត្តសំសង្កសមុដ្ឋានធម៌
ពឹងផ្អែកនឹងចិត្តសំសង្កសមុដ្ឋានធម៌ផង និងនោចិត្តសំសង្កសមុដ្ឋានធម៌ផង
ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺនោចិត្តសំសង្កសមុដ្ឋានរូប
ពឹងផ្អែកនឹងពួកចិត្តសំសង្កសមុដ្ឋានក្ខន្ធផង និងចិត្តផង
នោចិត្តសំសង្កសមុដ្ឋានរូប ពឹងផ្អែកនឹងពួកចិត្តសំសង្កសមុដ្ឋានក្ខន្ធផង
និងពួកមហាភូតផង ចិត្ត ពឹងផ្អែកនឹងពួកចិត្តសំសង្កសមុដ្ឋានក្ខន្ធផង
និងវត្ថុផង វារៈ៣ បណ្ឌិតកប្បិធ្វើ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិចុះ។
ចិត្តសំសង្កសមុដ្ឋានធម៌ក្តី នោចិត្តសំសង្កសមុដ្ឋានធម៌ក្តី
ពឹងផ្អែកនឹងចិត្តសំសង្កសមុដ្ឋានធម៌ផង និងនោចិត្តសំសង្កសមុដ្ឋានធម៌ផង
ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺខន្ធ២ក្តី ចិត្តសំសង្កសមុដ្ឋានរូបក្តី
ពឹងផ្អែកនឹងចិត្តសំសង្កសមុដ្ឋានក្ខន្ធទ១ផង និងចិត្តផង និងខន្ធ២ ... ខន្ធ២ក្តី
ចិត្តក្តី ពឹងផ្អែកនឹងចិត្តសំសង្កសមុដ្ឋានក្ខន្ធទ១ផង និងវត្ថុផង និងខន្ធ២ ... វារៈ២
បណ្ឌិតកប្បិធ្វើ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ។

[២៣២] ចិត្តសំសង្កសមុដ្ឋានធម៌ ពឹងផ្អែកនឹងចិត្តសំសង្កសមុដ្ឋានធម៌
ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បដ្ឋយ គឺមានវារៈ៣ ដូចគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ។
នោចិត្តសំសង្កសមុដ្ឋានធម៌ ពឹងផ្អែកនឹងនោចិត្តសំសង្កសមុដ្ឋានធម៌
ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បដ្ឋយ គឺចក្ខុវិញ្ញាណ ពឹងផ្អែកនឹងចក្ខាយតនៈ

កាយាយតនៈ: ... ចិត្ត ពឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ មានបដិសន្ធិដែរ។
ចិត្តសំសង្កសមុដ្ឋានធម៌ ពឹងផ្អែកនឹងនោចិត្តសំសង្កសមុដ្ឋានធម៌
ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ គឺពួកខន្ធ ដែលច្រឡំដោយចក្ខុវិញ្ញាណ
ពឹងផ្អែកនឹងចក្ខាយតនៈ: និងកាយាយតនៈ: ... ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធ
ពឹងផ្អែកនឹងចិត្ត ពួកចិត្តសំសង្កសមុដ្ឋានក្ខន្ធ ពឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ វារៈ២
បណ្ឌិតកប្បិធ្វើ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិចុះ។ ចិត្តសំសង្កសមុដ្ឋានធម៌ក្តី
នោចិត្តសំសង្កសមុដ្ឋានធម៌ក្តី ពឹងផ្អែកនឹងនោចិត្តសំសង្កសមុដ្ឋានធម៌
ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ គឺចក្ខុវិញ្ញាណក្តី ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធក្តី
ពឹងផ្អែកនឹងចក្ខាយតនៈ: និងកាយាយតនៈ: ... ចិត្តក្តី ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធក្តី
ពឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ វារៈ១ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ។ ចិត្តសំសង្កសមុដ្ឋានធម៌
ពឹងផ្អែកនឹងចិត្តសំសង្កសមុដ្ឋានធម៌ផង និងនោចិត្តសំសង្កសមុដ្ឋានធម៌ផង
ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ គឺខន្ធ២ ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធ១
ដែលច្រឡំដោយចក្ខុវិញ្ញាណផង និងចក្ខាយតនៈ:ផង និងចក្ខុវិញ្ញាណផង
និងខន្ធ២ ... ដែលច្រឡំដោយកាយវិញ្ញាណ ... ខន្ធ២
ពឹងផ្អែកនឹងចិត្តសំសង្កសមុដ្ឋានក្ខន្ធទ១ផង និងចិត្តផង និងខន្ធ២ ... ខន្ធ២
ពឹងផ្អែកនឹងចិត្តសំសង្កសមុដ្ឋានក្ខន្ធទ១ផង និងវត្ថុផង និងខន្ធ២ ... វារៈ២
បណ្ឌិតកប្បិធ្វើ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិចុះ។ នោចិត្តសំសង្កសមុដ្ឋានធម៌
ពឹងផ្អែកនឹងចិត្តសំសង្កសមុដ្ឋានធម៌ផង និងនោចិត្តសំសង្កសមុដ្ឋានធម៌ផង
ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ គឺចក្ខុវិញ្ញាណ ពឹងផ្អែកនឹងពួកខន្ធ
ដែលច្រឡំដោយចក្ខុវិញ្ញាណផង និងចក្ខាយតនៈ:ផង
ដែលច្រឡំដោយកាយវិញ្ញាណ ...
ចិត្តពឹងផ្អែកនឹងពួកចិត្តសំសង្កសមុដ្ឋានក្ខន្ធផង និងវត្ថុផង វារៈ១
ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ។ ចិត្តសំសង្កសមុដ្ឋានធម៌ក្តី នោចិត្តសំសង្កសមុដ្ឋានធម៌ក្តី
ពឹងផ្អែកនឹងចិត្តសំសង្កសមុដ្ឋានធម៌ផង និងនោចិត្តសំសង្កសមុដ្ឋានធម៌ផង
ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ គឺខន្ធ២ក្តី ចិត្តក្តី

ពីងផ្អែកនឹងចិត្តសំសង្កសមុដ្ឋានក្នុង១ផង និងវត្ថុផង និងខន្ធ២ ... វារៈ១
ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ។ សេចក្តីបំប្រែញ។

[២៣៣] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩
ក្នុងអធិបតិប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩ ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ សុទ្ធតែមានវារៈ៩
ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩។

[២៣៤] ចិត្តសំសង្កសមុដ្ឋានធម៌ ពីងផ្អែកនឹងចិត្តសំសង្កសមុដ្ឋានធម៌
ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋយ គឺបញ្ហាទាំង៩ បណ្ឌិតគប្បីធ្វើយ៉ាងនេះចុះ
ឯបញ្ហាវិញ្ញាណ បណ្ឌិតគប្បីធ្វើក្នុងបច្ច័យវារៈចុះ មានវារៈ៣ មានមោហៈ។

[២៣៥] ក្នុងនហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩ ក្នុងនអារម្មណប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣
ក្នុងនអធិបតិប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩ ក្នុងនអនន្តរប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣
ក្នុងនសមនន្តរប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣ ក្នុងនអញ្ញមញ្ញប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣
ក្នុងនឧបនិស្សយប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣ ក្នុងនបុរេជាតប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩
ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩ ក្នុងនអាសេវនប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩
ក្នុងនកម្មប្បដ្ឋយ មានវារៈ៤ ក្នុងនវិបាកប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩ ក្នុងនអាហារប្បដ្ឋយ
មានវារៈ១ ក្នុងនឥន្ទ្រិយប្បដ្ឋយ មានវារៈ១ ក្នុងនឈានប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩
ក្នុងនមគ្គប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩ ក្នុងនសម្បយុត្តប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣
ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ មានវារៈ៥ ក្នុងនោនតិប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣
ក្នុងនោវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣។

ការរាប់ទាំង២យ៉ាងក្រៅពីនេះក្តី និស្សយវារៈក្តី បណ្ឌិតគប្បីធ្វើយ៉ាងនេះចុះ។

សំសង្កវារៈ

[២៣៦] ចិត្តសំសង្កសមុដ្ឋានធម៌ ច្រឡំនឹងចិត្តសំសង្កសមុដ្ឋានធម៌
ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺខន្ធ២ ច្រឡំនឹងចិត្តសំសង្កសមុដ្ឋានក្នុង១
និងខន្ធ២ ... ជាបដិសន្ធិ។ នោចិត្តសំសង្កសមុដ្ឋានធម៌

ច្រឡំនឹងចិត្តសំសង្កសមុដ្ឋានធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ
គឺចិត្តជាបដិសន្ធិ ច្រឡំនឹងពួកចិត្តសំសង្កសមុដ្ឋានក្នុង។
ចិត្តសំសង្កសមុដ្ឋានធម៌ក្តី នៅចិត្តសំសង្កសមុដ្ឋានធម៌ក្តី
ច្រឡំនឹងចិត្តសំសង្កសមុដ្ឋានធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺខន្ធធ្រក្តី
ចិត្តក្តី ច្រឡំនឹងចិត្តសំសង្កសមុដ្ឋានក្នុង១ និងខន្ធធ្រក្តី ... ជាបដិសន្ធិ។
ចិត្តសំសង្កសមុដ្ឋានធម៌ ច្រឡំនឹងនៅចិត្តសំសង្កសមុដ្ឋានធម៌ ទើបកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺពួកសម្បយុត្តកក្នុងជាបដិសន្ធិ ច្រឡំនឹងចិត្ត។
ចិត្តសំសង្កសមុដ្ឋានធម៌ ច្រឡំនឹងចិត្តសំសង្កសមុដ្ឋានធម៌ផង
និងនៅចិត្តសំសង្កសមុដ្ឋានធម៌ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺខន្ធធ្រក្តី
ច្រឡំនឹងចិត្តសំសង្កសមុដ្ឋានក្នុង១ផង និងចិត្តផង និងខន្ធធ្រក្តី ... ជាបដិសន្ធិ។
សេចក្តីបំប្រួញ។

[២៣៧] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ៥ ក្នុងអារម្មណ៍ប្បដ្ឋយ មានវារៈ៥
ក្នុងអធិបតិប្បដ្ឋយ មានវារៈ៥ ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ សុទ្ធតែមានវារៈ៥
ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ៥។

[២៣៨] ចិត្តសំសង្កសមុដ្ឋានធម៌ ច្រឡំនឹងចិត្តសំសង្កសមុដ្ឋានធម៌
ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋយ។ សេចក្តីបំប្រួញ។ មានវារៈ៣
និងមានមោហៈ។

[២៣៩] ក្នុងនហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ៥ ក្នុងនអធិបតិប្បដ្ឋយ មានវារៈ៥
ក្នុងនបុរេជាតិប្បដ្ឋយ មានវារៈ៥ ក្នុងនបច្ច័យជាតិប្បដ្ឋយ មានវារៈ៥
ក្នុងនអាសេវនប្បដ្ឋយ មានវារៈ៥ ក្នុងនកម្មប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣
ក្នុងនវិបាកប្បដ្ឋយ មានវារៈ៥ ក្នុងនឈានប្បដ្ឋយ មានវារៈ៥ ក្នុងនមគ្គប្បដ្ឋយ
មានវារៈ៥ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ មានវារៈ៥។

ការរាប់ទាំង២យ៉ាងក្រៅនេះក្តី សម្បយុត្តវារៈក្តី បណ្ឌិតគប្បីធ្វើយ៉ាងនេះចុះ។

បញ្ហាទី១៖

[២៤០] ចិត្តសំសង្កសមុដ្ឋានធម៌ ជាបច្ច័យ នៃចិត្តសំសង្កសមុដ្ឋានធម៌ ដោយហេតុប្បច្ច័យ គឺពួកចិត្តសំសង្កសមុដ្ឋានហេតុ ជាបច្ច័យ គឺជាបដិសន្ធិ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធ ដោយហេតុប្បច្ច័យ។ មូល បណ្ឌិតគប្បីធ្វើចុះ ពួកចិត្តសំសង្កសមុដ្ឋានហេតុ ជាបច្ច័យ គឺជាបដិសន្ធិនៃចិត្តផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយហេតុប្បច្ច័យ។ មូល បណ្ឌិតគប្បីធ្វើចុះ ពួកចិត្តសំសង្កសមុដ្ឋានហេតុ ជាបច្ច័យ គឺជាបដិសន្ធិ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង នៃចិត្តផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយហេតុប្បច្ច័យ។

[២៤១] ចិត្តសំសង្កសមុដ្ឋានធម៌ ជាបច្ច័យ នៃចិត្តសំសង្កសមុដ្ឋានធម៌ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ គឺពួកចិត្តសំសង្កសមុដ្ឋានក្ខន្ធកើតឡើង ព្រោះប្រារព្ធនូវពួកចិត្តសំសង្កសមុដ្ឋានក្ខន្ធ។ មូល បណ្ឌិតគប្បីធ្វើចុះ ចិត្តកើតឡើង ព្រោះប្រារព្ធនូវពួកចិត្តសំសង្កសមុដ្ឋានក្ខន្ធ។ មូល បណ្ឌិតគប្បីធ្វើចុះ ចិត្តក្តី ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធក្តី កើតឡើង ព្រោះប្រារព្ធនូវពួកចិត្តសំសង្កសមុដ្ឋានក្ខន្ធ។ នៅចិត្តសំសង្កសមុដ្ឋានធម៌ ជាបច្ច័យ នៃនោចិត្តសំសង្កសមុដ្ឋានធម៌ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ គឺពួកព្រះអរិយៈ ពិចារណានូវព្រះនិព្វាន ព្រះនិព្វាន (ជាបច្ច័យ) នៃគោត្រភូ។ សេចក្តីបំប្រញ។ អារម្មណប្បច្ច័យ ក្នុងចិត្តសហភូទុកៈយ៉ាងណា អារម្មណប្បច្ច័យ បណ្ឌិតគប្បីធ្វើយ៉ាងនេះចុះ មិនមានការធ្វើឲ្យផ្សេងៗគ្នាទេ ឯបញ្ហាមាន៩។

[២៤២] ចិត្តសំសង្កសមុដ្ឋានធម៌ ជាបច្ច័យនៃចិត្តសំសង្កសមុដ្ឋានធម៌ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណាធិបតិ និងសហជាតាធិបតិ មានវារៈ៣។ ឯអធិបតិទាំង២យ៉ាង បណ្ឌិតគប្បីធ្វើចុះ។ នៅចិត្តសំសង្កសមុដ្ឋានធម៌ ជាបច្ច័យនៃនោចិត្តសំសង្កសមុដ្ឋានធម៌ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណាធិបតិ និងសហជាតាធិបតិ

មានវារៈ៣។ អធិបតិទាំង២យ៉ាង បណ្ឌិតគប្បីធ្វើចុះ។ ចិត្តសំសង្កសមុដ្ឋានធម៌ក្តី
នោចិត្តសំសង្កសមុដ្ឋានធម៌ក្តី ជាបច្ច័យនៃចិត្តសំសង្កសមុដ្ឋានធម៌
ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណ៍ធិបតិ។ អធិបតិ១ បណ្ឌិតគប្បីធ្វើចុះ
ឯបញ្ហាមាន៩ ចិត្តសហភូទុកៈយ៉ាងណា (អធិបតិប្បច្ច័យ)
បណ្ឌិតគប្បីធ្វើយ៉ាងនេះចុះ មិនមានការធ្វើឲ្យផ្សេងៗគ្នាទេ។

[២៤៣] ចិត្តសំសង្កសមុដ្ឋានធម៌ ជាបច្ច័យនៃចិត្តសំសង្កសមុដ្ឋានធម៌
ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ គឺមានបញ្ហា៩ ដូចគ្នានឹងចិត្តសហភូទុកៈដែរ។ ... ជាបច្ច័យ
ដោយសមនន្តរប្បច្ច័យ គឺមានវារៈ៩ ជាបច្ច័យ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ
គឺមានវារៈ៩ ដូចគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ។ ... ជាបច្ច័យ ដោយអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ
គឺមានវារៈ៩ ដូចគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ។ ... ជាបច្ច័យ ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ
គឺមានវារៈ៩ ដូចគ្នានឹងបច្ច័យវារៈដែរ។ ... ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ
ឯបញ្ហាមាន៩ ដូចគ្នានឹងចិត្តសហភូទុកៈដែរ មិនមានការធ្វើឲ្យផ្សេងៗគ្នាទេ។

[២៤៤] នោចិត្តសំសង្កសមុដ្ឋានធម៌ ជាបច្ច័យនៃនោចិត្តសំសង្កសមុដ្ឋានធម៌
ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណ៍បុរេជាត និងវត្ថុបុរេជាត មានវារៈ៣។
ដូចគ្នានឹងចិត្តសហភូទុកៈដែរ មិនមានការធ្វើឲ្យផ្សេងៗគ្នាទេ។

[២៤៥] ចិត្តសំសង្កសមុដ្ឋានធម៌ ជាបច្ច័យ នៃនោចិត្តសំសង្កសមុដ្ឋានធម៌
ដោយបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ គឺដូចគ្នានឹងចិត្តសហភូទុកៈដែរ
មិនមានការធ្វើឲ្យផ្សេងៗគ្នាទេ មានវារៈ៣ បានដល់បច្ឆាជាត
មានឯកមូលពីរដង មានតំណតែមួយ។ ... ជាបច្ច័យ ដោយអាសេវនប្បច្ច័យ
គឺមានវារៈ៩។

[២៤៦] ចិត្តសំសង្កសមុដ្ឋានធម៌ ជាបច្ច័យ នៃចិត្តសំសង្កសមុដ្ឋានធម៌
ដោយកម្មប្បច្ច័យ គឺមានវារៈ៣ ដូចគ្នានឹងចិត្តសហភូទុកៈដែរ
មិនមានការធ្វើឲ្យផ្សេងៗគ្នាទេ មានវារៈ៣ តែជាសហជាត និងនានាខណិកៈ។ ...

ជាបច្ច័យ ដោយវិបាកប្បច្ច័យ គឺមានវារៈ៩ ជាបច្ច័យ ដោយអាហារប្បច្ច័យ គឺមានវារៈ៩ ដូចដំណើរក្នុងចិត្តសហគុដៃរ កតទ្ធិង្ការាហារ មានតែ១ទេ។ ... ជាបច្ច័យ ដោយតន្ត្រីប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ជាបច្ច័យ ដោយឈានប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ជាបច្ច័យ ដោយមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ជាបច្ច័យ ដោយសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ៥។

[២៤៧] ចិត្តសំសង្កសមុដ្ឋានធម៌ ជាបច្ច័យ នៃនោចិត្តសំសង្កសមុដ្ឋានធម៌ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត និងបច្ឆាជាត។ សេចក្តីបំប្រញា។ នោចិត្តសំសង្កសមុដ្ឋានធម៌ ជាបច្ច័យ នៃនោចិត្តសំសង្កសមុដ្ឋានធម៌ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត បុរេជាត និងបច្ឆាជាត។ សេចក្តីបំប្រញា។ នោចិត្តសំសង្កសមុដ្ឋានធម៌ ជាបច្ច័យ នៃចិត្តសំសង្កសមុដ្ឋានធម៌ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ បានដល់ សហជាត និងបុរេជាត។ សហជាត គឺក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ វត្ត ជាបច្ច័យ នៃពួកចិត្តសំសង្កសមុដ្ឋានក្ខន្ធដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ។ បុរេជាត គឺចក្ខាយតនៈ ជាបច្ច័យនៃពួកខន្ធ ដែលច្រឡំដោយចក្ខុវិញ្ញាណ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ កាយាយតនៈ ... វត្ត ជាបច្ច័យ នៃពួកចិត្តសំសង្កសមុដ្ឋានក្ខន្ធដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ។ នោចិត្តសំសង្កសមុដ្ឋានធម៌ ជាបច្ច័យ នៃចិត្តសំសង្កសមុដ្ឋានធម៌ផង នៃនោចិត្តសំសង្កសមុដ្ឋានធម៌ផង ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត និងបុរេជាត។ សហជាត គឺក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ វត្ត ជាបច្ច័យនៃចិត្តផង នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ។ បុរេជាត គឺចក្ខាយតនៈ ជាបច្ច័យ នៃចក្ខុវិញ្ញាណផង នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ កាយាយតនៈ ... វត្ត ជាបច្ច័យនៃចិត្តផង នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ។ ចិត្តសំសង្កសមុដ្ឋានធម៌ក្តី នោចិត្តសំសង្កសមុដ្ឋានធម៌ក្តី ជាបច្ច័យ

នៃនោចិត្តសំសង្កសមុដ្ឋានធម៌ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត
និងបច្ឆាជាត។ សេចក្តីបំប្រញ។

[២៤៨] ចិត្តសំសង្កសមុដ្ឋានធម៌ ជាបច្ច័យ នៃចិត្តសំសង្កសមុដ្ឋានធម៌
ដោយអត្តិប្បច្ច័យ គឺដូចគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ។ ចិត្តសំសង្កសមុដ្ឋានធម៌ ជាបច្ច័យ
នៃនោចិត្តសំសង្កសមុដ្ឋានធម៌ ដោយអត្តិប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត
និងបច្ឆាជាត។ សេចក្តីបំប្រញ។ ចិត្តសំសង្កសមុដ្ឋានធម៌ ជាបច្ច័យ
នៃចិត្តសំសង្កសមុដ្ឋានធម៌ផង នៃនោចិត្តសំសង្កសមុដ្ឋានធម៌ផង
ដោយអត្តិប្បច្ច័យ គឺដូចគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ។ នោចិត្តសំសង្កសមុដ្ឋានធម៌
ជាបច្ច័យ នៃនោចិត្តសំសង្កសមុដ្ឋានធម៌ ដោយអត្តិប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត
បុរេជាត បច្ឆាជាត អាហារ និងតន្ត្រីយ។ បុរេជាត ដូចគ្នានឹងបុរេជាតប្បច្ច័យដែរ
បណ្ឌិតគប្បីធ្វើផងចុះ។ សេចក្តីបំប្រញទាំងអស់ បណ្ឌិតគប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ។
នោចិត្តសំសង្កសមុដ្ឋានធម៌ ជាបច្ច័យ នៃចិត្តសំសង្កសមុដ្ឋានធម៌
ដោយអត្តិប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត និងបុរេជាត។ សហជាត គឺចិត្ត ជាបច្ច័យ
នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធ ដោយអត្តិប្បច្ច័យ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ចិត្ត ជាបច្ច័យ
នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធ ដោយអត្តិប្បច្ច័យ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ វត្ត ជាបច្ច័យ
នៃពួកចិត្តសំសង្កសមុដ្ឋានក្ខន្ធ ដោយអត្តិប្បច្ច័យ។ បុរេជាត
ដូចគ្នានឹងបុរេជាតប្បច្ច័យដែរ មិនមានការធ្វើឲ្យផ្សេងៗគ្នាទេ។
នោចិត្តសំសង្កសមុដ្ឋានធម៌ ជាបច្ច័យ នៃចិត្តសំសង្កសមុដ្ឋានធម៌ផង
នៃនោចិត្តសំសង្កសមុដ្ឋានធម៌ផង ដោយអត្តិប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត
និងបុរេជាត។ សហជាត គឺចិត្ត ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង
នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយអត្តិប្បច្ច័យ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ចិត្ត
ជាបច្ច័យនៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង នៃពួកកដត្តារូបផង ដោយអត្តិប្បច្ច័យ
ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ វត្ត ជាបច្ច័យនៃចិត្តផង នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង
ដោយអត្តិប្បច្ច័យ។ បុរេជាត ដូចគ្នានឹងបុរេជាតប្បច្ច័យដែរ។

ចិត្តសំសង្កសមុដ្ឋានធម៌ក្តី នោចិត្តសំសង្កសមុដ្ឋានធម៌ក្តី
ជាបច្ច័យនៃចិត្តសំសង្កសមុដ្ឋានធម៌ ដោយអត្តិប្បច្ច័យ បានដល់ សហជាត
និងបុរេជាត។ សហជាត គឺខន្ធ១ ដែលច្រឡំដោយចក្ខុវិញ្ញាណក្តី ចក្ខុវិញ្ញាណក្តី
(ជាបច្ច័យ) នៃខន្ធ២ ខន្ធ១ ដែលច្រឡំដោយចក្ខុវិញ្ញាណក្តី ចក្ខាយតនៈក្តី
(ជាបច្ច័យ) នៃខន្ធ២ ចិត្តសំសង្កសមុដ្ឋានក្នុងខន្ធ១ ដែលច្រឡំដោយកាយវិញ្ញាណក្តី
ចិត្តក្តី ជាបច្ច័យនៃខន្ធ២ ដោយអត្តិប្បច្ច័យ ចិត្តសំសង្កសមុដ្ឋានក្នុងខន្ធ១ក្តី វត្តក្តី
ជាបច្ច័យនៃខន្ធ២ ដោយអត្តិប្បច្ច័យ មានវារៈ២ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិដែរ។
ចិត្តសំសង្កសមុដ្ឋានធម៌ក្តី នោចិត្តសំសង្កសមុដ្ឋានធម៌ក្តី ជាបច្ច័យ
នៃនោចិត្តសំសង្កសមុដ្ឋានធម៌ ដោយអត្តិប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត បុរេជាត
បច្ចាជាត អាហារ និងឥន្ទ្រិយ។ សហជាត គឺពួកខន្ធ
ដែលច្រឡំដោយចក្ខុវិញ្ញាណក្តី ចក្ខាយតនៈក្តី ជាបច្ច័យនៃចក្ខុវិញ្ញាណ
ដោយអត្តិប្បច្ច័យ ដែលច្រឡំដោយកាយវិញ្ញាណ ... ពួកចិត្តសំសង្កសមុដ្ឋានក្នុងក្តី
ចិត្តក្តី ជាបច្ច័យ នៃពួកចិត្តសំសង្កសមុដ្ឋានរូប ដោយអត្តិប្បច្ច័យ
ពួកចិត្តសំសង្កសមុដ្ឋានក្នុងក្តី ពួកមហាភូតក្តី ជាបច្ច័យ
នៃពួកចិត្តសំសង្កសមុដ្ឋានរូប ដោយអត្តិប្បច្ច័យ ពួកចិត្តសំសង្កសមុដ្ឋានក្នុងក្តី
វត្តក្តី ជាបច្ច័យនៃចិត្ត ដោយអត្តិប្បច្ច័យ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ មានវារៈ៣។
បច្ចាជាត គឺពួកចិត្តសំសង្កសមុដ្ឋានក្នុងក្តី ចិត្តក្តី ជាបច្ច័យ
នៃនោចិត្តសំសង្កសមុដ្ឋានកាយនេះ ដែលកើតមុន ដោយអត្តិប្បច្ច័យ។
បច្ចាជាត គឺពួកចិត្តសំសង្កសមុដ្ឋានក្នុងក្តី ចិត្តក្តី កពឡឡិដ្ឋាហារក្តី ជាបច្ច័យ
នៃនោចិត្តសំសង្កសមុដ្ឋានកាយនេះ ដោយអត្តិប្បច្ច័យ។ បច្ចាជាត
គឺពួកចិត្តសំសង្កសមុដ្ឋានក្នុងក្តី ចិត្តក្តី រូបជីវិតិទ្រិយក្តី
ជាបច្ច័យនៃពួកកដត្តារូប ដោយអត្តិប្បច្ច័យ។ ចិត្តសំសង្កសមុដ្ឋានធម៌ក្តី
នោចិត្តសំសង្កសមុដ្ឋានធម៌ក្តី ជាបច្ច័យ នៃចិត្តសំសង្កសមុដ្ឋានធម៌ផង
នៃនោចិត្តសំសង្កសមុដ្ឋានធម៌ផង ដោយអត្តិប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត
និងបុរេជាត។ សហជាត គឺខន្ធ១ ដែលច្រឡំដោយចក្ខុវិញ្ញាណក្តី ចក្ខាយតនៈក្តី

ជាបច្ច័យនៃខន្ធចង នៃចក្ខុវិញ្ញាណផង ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ខន្ធធ
 ដែលច្រឡំដោយកាយវិញ្ញាណ...។ សហជាត គឺចិត្តសំសង្កសមុដ្ឋានក្ខន្ធទក្ខិ ចិត្តក្ខិ
 ជាបច្ច័យនៃខន្ធចង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ខន្ធធ...
 ចិត្តសំសង្កសមុដ្ឋានក្ខន្ធទក្ខិ វត្ថុក្ខិ ជាបច្ច័យនៃខន្ធចង នៃចិត្តផង
 ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ខន្ធធ ... មានវារៈ២ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ។

[២៤៩] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ៩
 ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ៩
 ក្នុងសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ៩
 ក្នុងអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ៩
 ក្នុងឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ៣
 ក្នុងបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ក្នុងអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ
 មានវារៈ៣ ក្នុងវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងអាហារប្បច្ច័យ មានវារៈ៩
 ក្នុងតន្ត្រិយប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងឈានប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ក្នុងមគ្គប្បច្ច័យ
 មានវារៈ៣ ក្នុងសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ៥ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ៥
 ក្នុងអត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងនត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងវិគតប្បច្ច័យ
 មានវារៈ៩ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ៩។

[២៥០] ចិត្តសំសង្កសមុដ្ឋានធម៌ ជាបច្ច័យ នៃចិត្តសំសង្កសមុដ្ឋានធម៌
 ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ
 ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយកម្មប្បច្ច័យ។ ចិត្តសំសង្កសមុដ្ឋានធម៌
 ជាបច្ច័យ នៃនោចិត្តសំសង្កសមុដ្ឋានធម៌ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ
 ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ
 ដោយបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយកម្មប្បច្ច័យ។ ចិត្តសំសង្កសមុដ្ឋានធម៌
 ជាបច្ច័យ នៃចិត្តសំសង្កសមុដ្ឋានធម៌ផង នៃនោចិត្តសំសង្កសមុដ្ឋានធម៌ផង
 ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ

[២៥២] ក្នុងនាមអារម្មណ៍ប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣ ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ...
ក្នុងនាមអធិបតិប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩ ក្នុងនាមអនន្តរ្យប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣
ក្នុងនាមសមនន្តរ្យប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣ ក្នុងនាមអញ្ញមញ្ញប្បដ្ឋយ មានវារៈ១
ក្នុងនាមឧបនិស្សយប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣ គ្រប់បទទាំងអស់ សុទ្ធតែមានវារៈ៣
ក្នុងនាមសម្បយុត្តប្បដ្ឋយ មានវារៈ១ ក្នុងនាមវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣
ក្នុងនាមនោនតិប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣ ក្នុងនាមវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣។

[២៥៣] ក្នុងនាមអារម្មណ៍ប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩ ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋយ ...
ក្នុងនាមអធិបតិប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩ គ្រប់បច្ច័យទាំងអស់ សុទ្ធតែមានវារៈ៩។

អនុលោមមាតិកា បណ្ឌិតគប្បីធ្វើចុះ។

ចប់ ចិត្តសំសង្កសមុដ្ឋានទុកៈ។

ចិត្តសំសង្កសមុដ្ឋានសហភុទុកៈ

បដិច្ចវារៈ

[២៥៤] ចិត្តសំសង្កសមុដ្ឋានសហភុធម៌ [គឺវេទនាខន្ធ សញ្ញាខន្ធ និងសង្ខារក្ខន្ធ។]
(ធម៌ដែលច្រឡំនឹងចិត្ត តាំងឡើងព្រោះចិត្ត និងកើតជាមួយនឹងចិត្ត)
អាស្រ័យនូវចិត្តសំសង្កសមុដ្ឋានសហភុធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ
ខន្ធ២ អាស្រ័យនូវចិត្តសំសង្កសមុដ្ឋានសហភុក្ខន្ធ១ នូវខន្ធ២ ...
ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ។ ហេ។ ចិត្តសំសង្កសមុដ្ឋានទុកៈ យ៉ាងណា
ចិត្តសំសង្កសមុដ្ឋានសហភុទុកៈនេះ ក៏យ៉ាងនោះដែរ
មិនមានការធ្វើឲ្យផ្សេងៗគ្នាទេ។

ចប់ ចិត្តសំសង្កសមុដ្ឋានសហភុទុកៈ។

ចិត្តសំសង្កសមុដ្ឋាននុបរិវត្តិទុកៈ

បដិច្ចវារៈ

[២៥៥] ចិត្តសំសង្កសមុដ្ឋានានុបរិក្ខិធម៌ **[គឺវេទនាខន្ធ សញ្ញាខន្ធ និងសង្ខារក្ខន្ធ]**
(ធម៌ដែលច្រឡំនឹងចិត្ត តាំងឡើងព្រោះចិត្ត និងប្រព្រឹត្តទៅតាមចិត្ត)
អាស្រ័យនូវចិត្តសំសង្កសមុដ្ឋានានុបរិក្ខិធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ
គឺខន្ធ២ អាស្រ័យនូវចិត្តសំសង្កសមុដ្ឋានានុបរិក្ខិក្ខន្ធទ នូវខន្ធធ ...
ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ។ ហេ។ ចិត្តសំសង្កសមុដ្ឋានទុកៈយ៉ាងណា
ចិត្តសំសង្កសមុដ្ឋានានុបរិក្ខិទុកៈនេះ ក៏យ៉ាងនោះដែរ
មិនមានការធ្វើឲ្យផ្សេងៗគ្នាទេ។

ចប់ ចិត្តសំសង្កសមុដ្ឋានានុបរិក្ខិទុកៈ។

អដ្ឋក្ខិកទុកៈ

បដិច្ចវារៈ

[២៥៦] ធម៌ខាងក្នុង **[គឺអាយតនៈខាងក្នុង៦។]** អាស្រ័យនូវធម៌ខាងក្នុង
ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ កដត្តារូបខាងក្នុង
អាស្រ័យនូវចិត្ត។ ធម៌ខាងក្រៅ **[គឺអាយតនៈខាងក្រៅ៦។]**
អាស្រ័យនូវធម៌ខាងក្នុង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ
គឺពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យនូវចិត្ត
ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធក្តី កដត្តារូបខាងក្រៅក្តី
អាស្រ័យនូវចិត្ត។ ធម៌ខាងក្នុងក្តី ធម៌ខាងក្រៅក្តី អាស្រ័យនូវធម៌ខាងក្នុង
ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធក្តី
កដត្តារូបទាំងខាងក្នុង ទាំងខាងក្រៅក្តី អាស្រ័យនូវចិត្ត។ ធម៌ខាងក្រៅ
អាស្រ័យនូវធម៌ខាងក្រៅ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺខន្ធធក្តី
ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យនូវខន្ធទខាងក្រៅ នូវខន្ធធ ... ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ
ខន្ធធក្តី កដត្តារូបខាងក្រៅក្តី អាស្រ័យនូវខន្ធទខាងក្រៅ នូវខន្ធធ ... វត្ថុ
អាស្រ័យនូវពួកខន្ធ ពួកខន្ធអាស្រ័យនូវវត្ថុ នូវមហាភូត១ ... ចិត្តសមុដ្ឋានរូប

កងក្បាប និងឧបាទ្បប អាស្រ័យនូវពួកមហាភូត។ ធម៌ខាងក្នុង
អាស្រ័យនូវធម៌ខាងក្រៅ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺចិត្ត
អាស្រ័យនូវពួកខន្ធខាងក្រៅ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ចិត្តក្តី កងក្បាបខាងក្នុងក្តី
អាស្រ័យនូវពួកខន្ធខាងក្រៅ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ចិត្ត
អាស្រ័យនូវវត្ថុខាងក្រៅ។ ធម៌ខាងក្នុងក្តី ធម៌ខាងក្រៅក្តី
អាស្រ័យនូវធម៌ខាងក្រៅ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺខន្ធលក្ខី ចិត្តក្តី
ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យនូវខន្ធទាមកខាងក្រៅ នូវខន្ធលក្ខី ... ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ
ខន្ធលក្ខី ចិត្តក្តី កងក្បាបទាំងខាងក្នុង ទាំងខាងក្រៅក្តី
អាស្រ័យនូវខន្ធទាមកខាងក្រៅ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ចិត្តក្តី ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធក្តី
អាស្រ័យនូវវត្ថុ។ ធម៌ខាងក្នុង អាស្រ័យនូវធម៌ខាងក្នុងផង នូវធម៌ខាងក្រៅផង
ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ កងក្បាបខាងក្នុង
អាស្រ័យនូវចិត្តផង នូវពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង។ ធម៌ខាងក្រៅ
អាស្រ័យនូវធម៌ខាងក្នុងផង នូវធម៌ខាងក្រៅផង ទើបកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺខន្ធលក្ខី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យនូវខន្ធទាមកខាងក្រៅផង
នូវចិត្តផង នូវខន្ធលក្ខី ... ចិត្តក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យនូវចិត្តផង
នូវពួកមហាភូតផង ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ខន្ធលក្ខី កងក្បាបខាងក្រៅក្តី
អាស្រ័យនូវខន្ធទាមកខាងក្រៅផង នូវចិត្តផង កងក្បាបខាងក្រៅ
អាស្រ័យនូវចិត្តផង នូវពួកមហាភូតផង ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ
ពួកខន្ធខាងក្រៅ អាស្រ័យនូវចិត្តផង នូវវត្ថុផង។ ធម៌ខាងក្នុងក្តី
ធម៌ខាងក្រៅក្តី អាស្រ័យនូវធម៌ខាងក្នុងផង នូវធម៌ខាងក្រៅផង
ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ខន្ធលក្ខី
កងក្បាបទាំងខាងក្នុង ទាំងខាងក្រៅក្តី អាស្រ័យនូវខន្ធទាមកខាងក្រៅផង
នូវចិត្តផង នូវខន្ធលក្ខី...។

[២៥៧] ធម៌ខាងក្រៅ អាស្រ័យនូវធម៌ខាងក្នុង ទើបកើតឡើង
 ព្រោះអារម្មណ៍ប្បច្ច័យ គឺពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធ អាស្រ័យនូវចិត្ត
 ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធ អាស្រ័យនូវចិត្ត។ ធម៌ខាងក្រៅ
 អាស្រ័យនូវធម៌ខាងក្រៅ ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណ៍ប្បច្ច័យ គឺខន្ធ២
 អាស្រ័យនូវខន្ធ១ខាងក្រៅ នូវខន្ធ២ ... ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ
 ពួកខន្ធអាស្រ័យនូវត្ត។ ធម៌ខាងក្នុង អាស្រ័យនូវធម៌ខាងក្រៅ ទើបកើតឡើង
 ព្រោះអារម្មណ៍ប្បច្ច័យ គឺចិត្ត អាស្រ័យនូវពួកខន្ធខាងក្រៅ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ
 ចិត្ត អាស្រ័យនូវពួកខន្ធខាងក្រៅ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ចិត្ត អាស្រ័យនូវត្ត។
 ធម៌ខាងក្នុងក្តី ធម៌ខាងក្រៅក្តី អាស្រ័យនូវធម៌ខាងក្រៅ ទើបកើតឡើង
 ព្រោះអារម្មណ៍ប្បច្ច័យ គឺខន្ធ២ក្តី ចិត្តក្តី អាស្រ័យនូវខន្ធ១ខាងក្រៅ នូវខន្ធ២ ...
 ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ខន្ធ២ក្តី ចិត្តក្តី អាស្រ័យនូវខន្ធ១ខាងក្រៅ នូវខន្ធ២
 ...ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ចិត្តក្តី ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធក្តី អាស្រ័យនូវត្ត។
 ធម៌ខាងក្រៅ អាស្រ័យនូវធម៌ខាងក្នុងផង នូវធម៌ខាងក្រៅផង ទើបកើតឡើង
 ព្រោះអារម្មណ៍ប្បច្ច័យ ខន្ធ២ អាស្រ័យនូវខន្ធ១ខាងក្រៅផង នូវចិត្តផង នូវខន្ធ២
 ... ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ខន្ធ២ អាស្រ័យនូវខន្ធ១ ខាងក្រៅផង នូវចិត្តផង
 នូវខន្ធ២ ... ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ពួកចិត្តសម្បយុត្តកក្ខន្ធ
 អាស្រ័យនូវខន្ធ១ខាងក្រៅផង នូវចិត្តផង នូវត្តផង។ សេចក្តីបំប្រញា។

[២៥៨] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងអារម្មណ៍ប្បច្ច័យ មានវារៈ៥
 ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ៥ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ៥
 ក្នុងសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ៥ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ៩
 ក្នុងអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ៥ ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ៩
 ក្នុងឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ៥ ក្នុងបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ៥
 ក្នុងអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ៥ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងវិបាកប្បច្ច័យ
 មានវារៈ៩ ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ សុទ្ធតែមានវារៈ៩ ក្នុងសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ៥

ក្នុងវិប្បយុត្តប្បថ្នយ មានវារៈ៩ ក្នុងអត្ថិប្បថ្នយ មានវារៈ៩ ក្នុងនត្ថិប្បថ្នយ
មានវារៈ៥ ក្នុងវិតតប្បថ្នយ មានវារៈ៥ ក្នុងអវិតតប្បថ្នយ មានវារៈ៩។

[២៥៩] ធម៌ខាងក្នុង អាស្រ័យនូវធម៌ខាងក្នុង ទើបកើតឡើង
ព្រោះនហេតុប្បថ្នយ គឺក្នុងខណៈនៃអហេតុកប្បដិសន្ធិ កងត្តារូបខាងក្នុង
អាស្រ័យនូវចិត្ត។ ធម៌ខាងក្រៅ អាស្រ័យនូវធម៌ខាងក្នុង ទើបកើតឡើង
ព្រោះនហេតុប្បថ្នយ គឺពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី
អាស្រ័យនូវចិត្តជាអហេតុកៈ ក្នុងខណៈនៃអហេតុកប្បដិសន្ធិ
ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធក្តី កងត្តារូបខាងក្រៅក្តី អាស្រ័យនូវចិត្ត មោហៈ
ដែលច្រឡំដោយវិចិកិច្ចា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈ អាស្រ័យនូវចិត្ត
ដែលច្រឡំដោយវិចិកិច្ចា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈ។ ធម៌ខាងក្នុងក្តី ធម៌ខាងក្រៅក្តី
អាស្រ័យនូវធម៌ខាងក្នុង ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បថ្នយ
គឺក្នុងខណៈនៃអហេតុកប្បដិសន្ធិ ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធក្តី
កងត្តារូបទាំងខាងក្នុង ទាំងខាងក្រៅក្តី អាស្រ័យនូវចិត្ត។ ធម៌ខាងក្រៅ
អាស្រ័យនូវធម៌ខាងក្រៅ ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បថ្នយ គឺខន្ធធ្រក្តី
ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យនូវអហេតុកក្ខន្ធទាំងខាងក្រៅ នូវខន្ធធ្រក្តី ...
ក្នុងខណៈនៃអហេតុកប្បដិសន្ធិ មោហៈ ដែលច្រឡំដោយវិចិកិច្ចា
ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈ អាស្រ័យនូវពួកខន្ធធ្រក្តី ដែលច្រឡំដោយវិចិកិច្ចា
ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈ រហូតដល់ពួកអសញ្ញាសត្វ។ ធម៌ខាងក្នុង
អាស្រ័យនូវធម៌ខាងក្រៅ ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បថ្នយ គឺចិត្ត
អាស្រ័យនូវពួកខន្ធធ្រក្តី ជាអហេតុកៈ ក្នុងខណៈនៃអហេតុកប្បដិសន្ធិ
ចិត្តក្តី កងត្តារូបខាងក្នុងក្តី អាស្រ័យនូវពួកខន្ធធ្រក្តី
ក្នុងខណៈនៃអហេតុកប្បដិសន្ធិ ចិត្តអាស្រ័យនូវវត្ថុ។ ធម៌ខាងក្នុងក្តី
ធម៌ខាងក្រៅក្តី អាស្រ័យនូវធម៌ខាងក្រៅ ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បថ្នយ
គឺខន្ធធ្រក្តី ចិត្តក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យនូវអហេតុកក្ខន្ធទាំងខាងក្រៅ

នូវខន្ទ២ ... ក្នុងខណៈនៃអហេតុកប្បដិសន្ធិ ខន្ទ២ក្តី ចិត្តក្តី
 កដត្តារូបទាំងខាងក្នុង ទាំងខាងក្រៅក្តី អាស្រ័យនូវខន្ទ១ខាងក្រៅ
 ក្នុងខណៈនៃអហេតុកប្បដិសន្ធិ ចិត្តក្តី ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធក្តី អាស្រ័យនូវវត្ថុ។
 ធម៌ខាងក្នុង អាស្រ័យនូវធម៌ខាងក្នុងផង នូវធម៌ខាងក្រៅផង ទើបកើតឡើង
 ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋយ គឺក្នុងខណៈនៃអហេតុកប្បដិសន្ធិ កដត្តារូបខាងក្នុង
 អាស្រ័យនូវចិត្តផង នូវពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង។ ធម៌ខាងក្រៅ
 អាស្រ័យនូវធម៌ខាងក្នុងផង នូវធម៌ខាងក្រៅផង ទើបកើតឡើង
 ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋយ គឺខន្ទ២ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យនូវអហេតុកក្ខន្ធទ
 ខាងក្រៅផង នូវចិត្តផង នូវខន្ទ២ ... ចិត្តសមុដ្ឋានរូប
 អាស្រ័យនូវចិត្តជាអហេតុកៈផង នូវពួកមហាភូតផង
 ក្នុងខណៈនៃអហេតុកប្បដិសន្ធិ ខន្ទ២ក្តី កដត្តារូបខាងក្រៅក្តី
 អាស្រ័យនូវខន្ទ១ខាងក្រៅផង នូវចិត្តផង ក្នុងខណៈនៃអហេតុកប្បដិសន្ធិ
 កដត្តារូបខាងក្រៅ អាស្រ័យនូវចិត្តផង នូវពួកមហាភូតផង
 ក្នុងខណៈនៃអហេតុកប្បដិសន្ធិ ពួកខន្ទខាងក្រៅ អាស្រ័យនូវចិត្តផង នូវវត្ថុផង
 មោហៈ ដែលច្រឡំដោយវិចិកិត្តា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈ អាស្រ័យនូវពួកខន្ទ
 ដែលច្រឡំដោយវិចិកិត្តា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈផង នូវចិត្តផង។ ធម៌ខាងក្នុងក្តី
 ធម៌ខាងក្រៅក្តី អាស្រ័យនូវធម៌ខាងក្នុងផង នូវធម៌ខាងក្រៅផង
 ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋយ គឺក្នុងខណៈនៃអហេតុកប្បដិសន្ធិ ខន្ទ២ក្តី
 កដត្តារូបទាំងខាងក្នុង ទាំងខាងក្រៅក្តី អាស្រ័យនូវខន្ទ១ខាងក្រៅផង
 នូវចិត្តផង នូវខន្ទ២ ...។

[២៦០] ធម៌ខាងក្នុង អាស្រ័យនូវធម៌ខាងក្នុង ទើបកើតឡើង
 ព្រោះនអារម្មណប្បដ្ឋយ គឺក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ កដត្តារូបខាងក្នុង
 អាស្រ័យនូវចិត្ត។ ធម៌ខាងក្រៅ អាស្រ័យនូវធម៌ខាងក្នុង ទើបកើតឡើង
 ព្រោះនអារម្មណប្បដ្ឋយ គឺចិត្តសមុដ្ឋានរូបខាងក្រៅ អាស្រ័យនូវចិត្ត

ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ កងត្រារូបខាងក្រៅ អាស្រ័យនូវចិត្ត។ ធម៌ខាងក្នុងក្តី
 ធម៌ខាងក្រៅក្តី អាស្រ័យនូវធម៌ខាងក្នុង ទើបកើតឡើង
 ព្រោះនអារម្មណ៍ប្បថ្មយ គឺក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ កងត្រារូបទាំងខាងក្នុង
 ទាំងខាងក្រៅ អាស្រ័យនូវចិត្ត។ ធម៌ខាងក្រៅ អាស្រ័យនូវធម៌ខាងក្រៅ
 ទើបកើតឡើង ព្រោះនអារម្មណ៍ប្បថ្មយ គឺចិត្តសមុដ្ឋានរូប
 អាស្រ័យនូវពួកខន្ធខាងក្រៅ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ កងត្រារូបខាងក្រៅ
 អាស្រ័យនូវពួកខន្ធខាងក្រៅ វត្ថុ អាស្រ័យនូវពួកខន្ធខាងក្រៅ មហាភូត១
 រហូតដល់ពួកអសញ្ញសត្វ។ ធម៌ខាងក្នុង អាស្រ័យនូវធម៌ខាងក្រៅ
 ទើបកើតឡើង ព្រោះនអារម្មណ៍ប្បថ្មយ គឺក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ
 កងត្រារូបខាងក្នុង អាស្រ័យនូវពួកខន្ធខាងក្រៅ។ ធម៌ខាងក្នុងក្តី
 ធម៌ខាងក្រៅក្តី អាស្រ័យនូវធម៌ខាងក្រៅ ទើបកើតឡើង
 ព្រោះនអារម្មណ៍ប្បថ្មយ គឺក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ កងត្រារូបទាំងខាងក្នុង
 ទាំងខាងក្រៅ អាស្រ័យនូវពួកខន្ធខាងក្រៅ។ ធម៌ខាងក្នុង
 អាស្រ័យនូវធម៌ខាងក្នុងផង នូវធម៌ខាងក្រៅផង ទើបកើតឡើង
 ព្រោះនអារម្មណ៍ប្បថ្មយ គឺក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ កងត្រារូបខាងក្នុង
 អាស្រ័យនូវចិត្តផង នូវពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង។ ធម៌ខាងក្រៅ
 អាស្រ័យនូវធម៌ខាងក្នុងផង នូវធម៌ខាងក្រៅផង ទើបកើតឡើង
 ព្រោះនអារម្មណ៍ប្បថ្មយ គឺចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យនូវពួកខន្ធខាងក្រៅផង
 នូវចិត្តផង ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យនូវចិត្តផង នូវពួកមហាភូតផង មានវារៈ២
 ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ។ ធម៌ខាងក្នុងក្តី ធម៌ខាងក្រៅក្តី
 អាស្រ័យនូវធម៌ខាងក្នុងផង នូវធម៌ខាងក្រៅផង ទើបកើតឡើង
 ព្រោះនអារម្មណ៍ប្បថ្មយ គឺក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ កងត្រារូបទាំងខាងក្នុង
 ទាំងខាងក្រៅ អាស្រ័យនូវចិត្តផង នូវពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង។ សេចក្តីបំប្រែញ។

[២៦១] ក្នុងនហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩ ក្នុងនអារម្មណប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩
ក្នុងនអធិបតិប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩ ក្នុងនអនន្តរប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩
ក្នុងបដ្ឋយទាំងអស់ សុទ្ធតែមានវារៈ៩ ក្នុងនកម្មប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣
ក្នុងនវិបាកប្បដ្ឋយ មានវារៈ៥ ក្នុងនអាហារប្បដ្ឋយ មានវារៈ១
ក្នុងនតន្ត្រីយប្បដ្ឋយ មានវារៈ១។

[២៦២] ធម៌ខាងក្រៅ អាស្រ័យនូវធម៌ខាងក្នុង ទើបកើតឡើង
ព្រោះនឈានប្បដ្ឋយ គឺពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធ អាស្រ័យនូវចក្ខុវិញ្ញាណ
នូវកាយវិញ្ញាណ ...។ ធម៌ខាងក្រៅ អាស្រ័យនូវធម៌ខាងក្រៅ ទើបកើតឡើង
ព្រោះនឈានប្បដ្ឋយ គឺខន្ធ២ អាស្រ័យនូវខន្ធ១ ដែលច្រឡំដោយចក្ខុវិញ្ញាណ
នូវខន្ធ២ ... ដែលច្រឡំដោយកាយវិញ្ញាណ ... ខាងក្រៅ ... អាហារសមុដ្ឋាន ...
ឧតុសមុដ្ឋាន ... របស់ពួកអសញ្ញសត្វ...។ ធម៌ខាងក្នុង អាស្រ័យនូវធម៌ខាងក្រៅ
ទើបកើតឡើង ព្រោះនឈានប្បដ្ឋយ គឺចក្ខុវិញ្ញាណ អាស្រ័យនូវពួកខន្ធ
ដែលច្រឡំដោយចក្ខុវិញ្ញាណ កាយវិញ្ញាណ អាស្រ័យនូវពួកខន្ធ
ដែលច្រឡំដោយកាយវិញ្ញាណ។ ធម៌ខាងក្នុងក្តី ធម៌ខាងក្រៅក្តី
អាស្រ័យនូវធម៌ខាងក្រៅ ទើបកើតឡើង ព្រោះនឈានប្បដ្ឋយ គឺខន្ធ២ក្តី
ចក្ខុវិញ្ញាណក្តី អាស្រ័យនូវខន្ធ១ ដែលច្រឡំដោយចក្ខុវិញ្ញាណ នូវខន្ធ២ ... នូវខន្ធ១
ដែលច្រឡំដោយកាយវិញ្ញាណ ... ធម៌ខាងក្រៅ អាស្រ័យនូវធម៌ខាងក្នុងផង
នូវធម៌ខាងក្រៅផង ទើបកើតឡើង ព្រោះនឈានប្បដ្ឋយ គឺខន្ធ២
អាស្រ័យនូវខន្ធ១ ដែលច្រឡំដោយចក្ខុវិញ្ញាណផង នូវចក្ខុវិញ្ញាណផង នូវខន្ធ២ ...
ដែលច្រឡំដោយកាយវិញ្ញាណ ...។ ចក្កៈ។

[២៦៣] ក្នុងនឈានប្បដ្ឋយ មានវារៈ៥ ក្នុងនមគ្គប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩
ក្នុងនសម្បយុត្តប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ មានវារៈ៥
ក្នុងនោនត្តិប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩ ក្នុងនោវិតតប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩។

[២៦៤] ក្នុងនាមអរម្មណប្បថ្វយ មានវារៈ៩ ព្រោះហេតុប្បថ្វយ ...
ក្នុងនាមធិបតិប្បថ្វយ មានវារៈ៩។ សេចក្តីបំប្រញា។

[២៦៥] ក្នុងនាមអរម្មណប្បថ្វយ មានវារៈ៥ ព្រោះនហេតុប្បថ្វយ ... ក្នុងនាមអនន្តរប្បថ្វយ
មានវារៈ៥ ក្នុងនាមសមនន្តរប្បថ្វយ មានវារៈ៥ ក្នុងនាមសហជាតប្បថ្វយ មានវារៈ៩។
សេចក្តីបំប្រញា។

ឯសហជាតវារៈ ប្រហែលគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ។

បច្ចយវារៈ

[២៦៦] ធម៌ខាងក្នុង ពឹងផ្អែកនឹងធម៌ខាងក្នុង ទើបកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បថ្វយ គឺមានវារៈ៣ ដូចគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ។ ធម៌ខាងក្រៅ
ពឹងផ្អែកនឹងធម៌ខាងក្រៅ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បថ្វយ គឺខន្ធធ្រក្តី
ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធទខាងក្រៅ និងខន្ធធ្រក្តី ... វារៈ២
បណ្ឌិតគប្បីធ្វើ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ រហូតដល់ពួកមហាភូតខាងក្នុងចុះ
ពួកខន្ធខាងក្រៅ ពឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ។ ធម៌ខាងក្នុង ពឹងផ្អែកនឹងធម៌ខាងក្រៅ
ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បថ្វយ គឺចិត្ត ពឹងផ្អែកនឹងពួកខន្ធខាងក្រៅ ចិត្ត
ពឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ វារៈ២ បណ្ឌិតគប្បីធ្វើ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិចុះ។ ធម៌ខាងក្នុងក្តី
ធម៌ខាងក្រៅក្តី ពឹងផ្អែកនឹងធម៌ខាងក្រៅ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បថ្វយ
គឺខន្ធធ្រក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធទខាងក្រៅ និងខន្ធធ្រក្តី ... ចិត្តក្តី
ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធក្តី ពឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ វារៈ២ បណ្ឌិតគប្បីធ្វើ
ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិចុះ។ ធម៌ខាងក្នុង ពឹងផ្អែកនឹងធម៌ខាងក្នុងផង
និងធម៌ខាងក្រៅផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បថ្វយ គឺក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ
កដត្តារូបខាងក្នុង ពឹងផ្អែកនឹងចិត្តផង និងពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង។
ធម៌ខាងក្រៅ ពឹងផ្អែកនឹងធម៌ខាងក្នុងផង និងធម៌ខាងក្រៅផង
ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បថ្វយ គឺខន្ធធ្រក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី

ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធទខាងក្រៅផង និងចិត្តផង ចិត្តសមុដ្ឋានរូប
 ពឹងផ្អែកនឹងចិត្តផង និងពួកមហាភូតផង ពួកខន្ធខាងក្រៅ
 ពឹងផ្អែកនឹងចិត្តផង និងវត្ថុផង វារៈ៣ បណ្ឌិតគប្បីធ្វើ
 ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិចុះ។ ធម៌ខាងក្នុងក្តី ធម៌ខាងក្រៅក្តី
 ពឹងផ្អែកនឹងធម៌ខាងក្នុងផង និងធម៌ខាងក្រៅផង ទើបកើតឡើង
 ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ខន្ធធ្រក្ស កងត្រារូបទាំងខាងក្នុង
 ទាំងខាងក្រៅក្តី ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធទខាងក្រៅផង និងចិត្តផង និងខន្ធធ្រក្ស ...។

[២៦៧] ធម៌ខាងក្នុង ពឹងផ្អែកនឹងធម៌ខាងក្នុង ទើបកើតឡើង
 ព្រោះអារម្មណប្បដ្ឋយ គឺចក្ខុវិញ្ញាណ ពឹងផ្អែកនឹងចក្ខុយតនៈ
 និងកាយាយតនៈ...។ ធម៌ខាងក្រៅ ពឹងផ្អែកនឹងធម៌ខាងក្នុង ទើបកើតឡើង
 ព្រោះអារម្មណប្បដ្ឋយ គឺពួកខន្ធ ដែលច្រឡំដោយចក្ខុវិញ្ញាណ
 ពឹងផ្អែកនឹងចក្ខុយតនៈផង និងចក្ខុវិញ្ញាណផង និងកាយាយតនៈផង ...
 ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធក្នុង ពឹងផ្អែកនឹងចិត្ត ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ។ ហេ។
 ធម៌ខាងក្នុងក្តី ធម៌ខាងក្រៅក្តី ពឹងផ្អែកនឹងធម៌ខាងក្នុង ទើបកើតឡើង
 ព្រោះអារម្មណប្បដ្ឋយ គឺចក្ខុវិញ្ញាណក្តី ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធក្តី
 ពឹងផ្អែកនឹងចក្ខុយតនៈ និងកាយាយតនៈ...។ ធម៌ខាងក្រៅ
 ពឹងផ្អែកនឹងធម៌ខាងក្រៅ ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បដ្ឋយ គឺខន្ធធ្រក្ស
 ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធទខាងក្រៅ និងខន្ធធ្រក្ស ... ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ
 ពួកខន្ធខាងក្រៅ ពឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ។ ធម៌ខាងក្នុង ពឹងផ្អែកនឹងធម៌ខាងក្រៅ
 ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បដ្ឋយ គឺចិត្ត ពឹងផ្អែកនឹងពួកខន្ធខាងក្រៅ ចិត្ត
 ពឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ វារៈ២ បណ្ឌិតគប្បីធ្វើ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិចុះ។ ធម៌ខាងក្នុងក្តី
 ធម៌ខាងក្រៅក្តី ពឹងផ្អែកនឹងធម៌ខាងក្រៅ ទើបកើតឡើង
 ព្រោះអារម្មណប្បដ្ឋយ គឺចិត្តក្តី ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធក្តី ពឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ វារៈ១
 ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ។ ធម៌ខាងក្នុង ពឹងផ្អែកនឹងធម៌ខាងក្នុងផង

នឹងធម៌ខាងក្រៅផង ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណ៍ប្បច្ច័យ គឺចក្ខុវិញ្ញាណ ពឹងផ្អែកនឹងពួកខន្ធ ដែលច្រឡំដោយចក្ខុវិញ្ញាណផង និងចក្ខាយតនៈផង ដែលច្រឡំដោយកាយវិញ្ញាណ...។ ធម៌ខាងក្រៅ ពឹងផ្អែកនឹងធម៌ខាងក្នុងផង នឹងធម៌ខាងក្រៅផង ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណ៍ប្បច្ច័យ គឺខន្ធ២ ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធ១ ដែលច្រឡំដោយចក្ខុវិញ្ញាណផង និងចក្ខាយតនៈផង និងចក្ខុវិញ្ញាណផង នឹងខន្ធ២ ... ដែលច្រឡំដោយកាយវិញ្ញាណ ... ខន្ធ២ ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធ១ខាងក្រៅផង នឹងចិត្តផង នឹងខន្ធ២ ... ពួកខន្ធខាងក្រៅ ពឹងផ្អែកនឹងចិត្តផង **នឹងវត្ថុផង វារៈ២** បណ្ឌិតគប្បីធ្វើ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិចុះ។ ធម៌ខាងក្នុងក្តី ធម៌ខាងក្រៅក្តី ពឹងផ្អែកនឹងធម៌ខាងក្នុងផង នឹងធម៌ខាងក្រៅផង ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណ៍ប្បច្ច័យ គឺខន្ធ២ក្តី ចក្ខុវិញ្ញាណក្តី ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធ១ ដែលច្រឡំដោយចក្ខុវិញ្ញាណផង និងចក្ខាយតនៈផង នឹងខន្ធ២...។ សេចក្តីបំប្រួញ។

[២៦៨] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងអារម្មណ៍ប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ៥ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ សុទ្ធតែមានវារៈ៩ ក្នុងអវិតតប្បច្ច័យ មានវារៈ៩។

[២៦៩] ធម៌ខាងក្នុង ពឹងផ្អែកនឹងធម៌ខាងក្នុង ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ គឺក្នុងខណៈនៃអហេតុកប្បដិសន្ធិ កដត្តារូបខាងក្នុង ពឹងផ្អែកនឹងចិត្ត ចក្ខុវិញ្ញាណ ពឹងផ្អែកនឹងចក្ខាយតនៈ។ សេចក្តីបំប្រួញ។ បញ្ហា៩ បណ្ឌិតគប្បីធ្វើយ៉ាងនេះចុះ ឯបញ្ញវិញ្ញាណ គប្បីបញ្ចូលថែមទៀតផង មានវារៈ៣ មានមោហៈដែរ។

[២៧០]	ក្នុងនហេតុប្បដ្ឋយ	មានវារៈ៩	ក្នុងនអារម្មណប្បដ្ឋយ	មានវារៈ៩
	ក្នុងនអធិបតិប្បដ្ឋយ	មានវារៈ៩	ក្នុងនអនន្តរប្បដ្ឋយ	មានវារៈ៩
	ក្នុងនសមនន្តរប្បដ្ឋយ	មានវារៈ៩	ក្នុងនអញ្ញមញ្ញប្បដ្ឋយ	មានវារៈ៩
	ក្នុងនឧបនិស្សយប្បដ្ឋយ	មានវារៈ៩	ក្នុងនបុរេជាតប្បដ្ឋយ	មានវារៈ៩
	ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បដ្ឋយ	មានវារៈ៩	ក្នុងនអាសេវនប្បដ្ឋយ	មានវារៈ៩
	ក្នុងនកម្មប្បដ្ឋយ	មានវារៈ៣	ក្នុងនវិបាកប្បដ្ឋយ	មានវារៈ៥
	ក្នុងនអាហារប្បដ្ឋយ	មានវារៈ១	ក្នុងនឥន្ទ្រិយប្បដ្ឋយ	មានវារៈ១
	ក្នុងនណាសប្បដ្ឋយ	មានវារៈ៩	ក្នុងនមគ្គប្បដ្ឋយ	មានវារៈ៩
	ក្នុងនសម្បយុត្តប្បដ្ឋយ	មានវារៈ៩	ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ	មានវារៈ៥

ក្នុងនោនតិប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩ ក្នុងនោវិតតប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩។

ការរាប់២យ៉ាងក្រៅនេះក្តី និស្សយវារៈក្តី បណ្ឌិតគប្បីធ្វើយ៉ាងនេះចុះ។

សំសង្ការៈ

[២៧១] ធម៌ខាងក្រៅ ច្រឡំនឹងធម៌ខាងក្នុង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធ ច្រឡំនឹងចិត្ត ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធ ច្រឡំនឹងចិត្ត។ ធម៌ខាងក្រៅ ច្រឡំនឹងធម៌ខាងក្រៅ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺខន្ធ២ ច្រឡំនឹងខន្ធ១ខាងក្រៅ និងខន្ធ២ ... ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ។ ធម៌ខាងក្នុង ច្រឡំនឹងធម៌ខាងក្រៅ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺចិត្ត ច្រឡំនឹងពួកខន្ធខាងក្រៅ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ។ ធម៌ខាងក្នុងក្តី ធម៌ខាងក្រៅក្តី ច្រឡំនឹងធម៌ខាងក្រៅ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺខន្ធ២ក្តី ចិត្តក្តី ច្រឡំនឹងខន្ធ១ខាងក្រៅ និងខន្ធ២ ... ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ។ ធម៌ខាងក្រៅ ច្រឡំនឹងធម៌ខាងក្នុងផង និងធម៌ខាងក្រៅផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺខន្ធ២ ច្រឡំនឹងខន្ធ១ខាងក្រៅផង និងចិត្តផង និងខន្ធ២ ... ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ។ សេចក្តីបំប្រួញ។

[២៧២] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋាន មានវារៈ៥ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋាន មានវារៈ៥
ក្នុងអធិបតិប្បដ្ឋាន មានវារៈ៥ ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ សុទ្ធតែមានវារៈ៥
ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋាន មានវារៈ៥។

[២៧៣] ធម៌ខាងក្រៅ ច្រឡំនឹងធម៌ខាងក្នុង ទើបកើតឡើង
ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋាន គឺប្រស្នាទាំង៥ បណ្ឌិតគប្បីធ្វើយ៉ាងនេះចុះ មានវារៈតែ៣ទេ
ឯមោហៈក៏មានដែរ។

[២៧៤] ក្នុងនហេតុប្បដ្ឋាន មានវារៈ៥ ក្នុងនអធិបតិប្បដ្ឋាន មានវារៈ៥
ក្នុងនបុរេជាតប្បដ្ឋាន មានវារៈ៥ ក្នុងនបច្ចាជាតប្បដ្ឋាន មានវារៈ៥
ក្នុងនអាសេវនប្បដ្ឋាន មានវារៈ៥ ក្នុងនកម្មប្បដ្ឋាន មានវារៈ៣
ក្នុងនវិបាកប្បដ្ឋាន មានវារៈ៥ ក្នុងនឈានប្បដ្ឋាន មានវារៈ៥ ក្នុងនមគ្គប្បដ្ឋាន
មានវារៈ៥ ក្នុងនសម្បយុត្តប្បដ្ឋាន មានវារៈ៥ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បដ្ឋាន មានវារៈ៥។

ការរាប់ទាំង២យ៉ាងក្រៅពីនេះក្តី សម្បយុត្តវារៈក្តី បណ្ឌិតគប្បីធ្វើយ៉ាងនេះ។

បញ្ហាវារៈ

[២៧៥] ធម៌ខាងក្រៅ ជាបច្ច័យនៃធម៌ខាងក្រៅ ដោយហេតុប្បដ្ឋាន
គឺពួកហេតុខាងក្រៅ ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង
នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយហេតុប្បដ្ឋាន ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ
ពួកហេតុខាងក្រៅ ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង
នៃពួកកដត្តារូបខាងក្រៅផង ដោយហេតុប្បដ្ឋាន។ ធម៌ខាងក្រៅ
ជាបច្ច័យនៃធម៌ខាងក្នុង ដោយហេតុប្បដ្ឋាន គឺពួកហេតុខាងក្រៅ
ជាបច្ច័យនៃចិត្ត ដោយហេតុប្បដ្ឋាន ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ពួកហេតុខាងក្រៅ
ជាបច្ច័យនៃចិត្តផង នៃពួកកដត្តារូបខាងក្នុងផង ដោយហេតុប្បដ្ឋាន។
ធម៌ខាងក្រៅ ជាបច្ច័យនៃធម៌ខាងក្នុងផង នៃធម៌ខាងក្រៅផង
ដោយហេតុប្បដ្ឋាន គឺពួកហេតុខាងក្រៅ ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង

នៃចិត្តផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយហេតុប្បដ្ឋយ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ
ពួកហេតុខាងក្រៅ ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង នៃចិត្តផង
នៃពួកកងត្រារូបទាំងខាងក្នុង ទាំងខាងក្រៅផង ដោយហេតុប្បដ្ឋយ។

[២៧៦] ធម៌ខាងក្នុង ជាបច្ច័យនៃធម៌ខាងក្នុង ដោយអារម្មណប្បដ្ឋយ
គឺចិត្តកើតឡើង ព្រោះប្រារព្ធនូវចិត្ត។ មូល បណ្ឌិតគប្បីស្មរផងចុះ
ពួកខន្ធខាងក្រៅ កើតឡើង ព្រោះប្រារព្ធនូវចិត្ត។ មូល បណ្ឌិតគប្បីស្មរផងចុះ
ចិត្តក្តី ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធក្តី កើតឡើង ព្រោះប្រារព្ធនូវចិត្ត។ ធម៌ខាងក្រៅ
ជាបច្ច័យនៃធម៌ខាងក្រៅ ដោយអារម្មណប្បដ្ឋយ គឺបុគ្គល នូវទាន ... នូវសីល ...
ធ្វើនូវឧបោសថកម្ម ហើយពិចារណានូវកុសលនោះ ត្រេកអរ រីករាយ រាគៈ
ព្រោះប្រារព្ធនូវកុសលនោះ។ ហេ។ ទោមនស្សកើតឡើង

បុគ្គលពិចារណានូវពួកកុសល ដែលសន្សំហើយ ក្នុងកាលមុន ចេញអំពីឈាន
នូវឈាន ... ពួកព្រះអរិយៈ ចេញអំពីមគ្គ នូវមគ្គ ... នូវផល ...
ពិចារណានូវព្រះនិព្វាន ព្រះនិព្វាន ជាបច្ច័យនៃការពិចារណា នូវគោត្រភូ
រោទានៈ មគ្គ និងផល ដោយអារម្មណប្បដ្ឋយ ពួកព្រះអរិយៈ
ពិចារណានូវពួកកិលេសខាងក្រៅ ដែលលះបង់ហើយ នូវពួកកិលេស
ដែលសង្កត់សង្កិនហើយ ... ដឹងនូវពួកកិលេស ដែលសន្សំហើយ ក្នុងកាលមុន
នូវពួករូប។ ហេ។ នូវវត្ថុ ... នូវពួកខន្ធខាងក្រៅ ថាមិនទៀង។ ហេ។

ទោមនស្សកើតឡើង បុគ្គលឃើញនូវរូប ដោយទិព្វចក្ខុ ពួកសំឡេង
ដោយទិព្វសោតធាតុ ដឹងនូវចិត្តរបស់បុគ្គល អ្នកប្រកបដោយចិត្តខាងក្រៅ
ដោយចេតោបរិយញ្ញាណ អាកាសានញ្ញាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃវិញ្ញាណញ្ញាយតនៈ
អាកិញ្ញញ្ញាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃនេវសញ្ញានាសញ្ញាយតនៈ រូបាយតនៈ
ជាបច្ច័យនៃពួកខន្ធ ដែលច្រឡំដោយចក្ខុវិញ្ញាណ ផោដ្ឋញ្ញាយតនៈ ...
ពួកខន្ធខាងក្រៅ ជាបច្ច័យនៃការពិចារណា នូវឥន្ទ្រិវិធាញ្ញាណ ចេតោបរិយញ្ញាណ
បុព្វេនិវាសានុស្សតិញ្ញាណ យថាភម្មបតញ្ញាណ និងអនាគតំសញ្ញាណ

ដោយអារម្មណ៍ប្បថ្នយ។ ធម៌ខាងក្រៅ ជាបច្ច័យនៃធម៌ខាងក្នុង
ដោយអារម្មណ៍ប្បថ្នយ គឺបុគ្គល (ឲ្យ) នូវទាន ... នូវសីល ... នូវឧបោសថកម្ម ...
ពិចារណានូវកុសលនោះ ត្រេកអរ រីករាយ ចិត្តកើតឡើង
ព្រោះប្រារព្ធនូវកុសលនោះ នូវពួកកុសល ដែលសន្សំហើយ ក្នុងកាលមុន ...
ចេញអំពីឈាន នូវឈាន...។ សេចក្តីបំប្រួញ បទទាំងអស់ បណ្ឌិតគប្បីធ្វើចុះ។
ដែលធ្លាប់សន្សំហើយ ក្នុងកាលមុន នូវពួករូប។ ហើយឃើញនូវវត្ថុ
ថាមិនទៀង។ ហើយ ត្រេកអរ រីករាយ ចិត្តកើតឡើង ព្រោះប្រារព្ធនូវវត្ថុនោះ
បុគ្គលឃើញនូវរូប ដោយទិព្វចក្ខុ។ សេចក្តីបំប្រួញ។ រូបាយតនៈ (ជាបច្ច័យ)
នៃចក្ខុវិញ្ញាណ ដោយដ្ឋព្វាយតនៈ ... ពួកខន្ធខាងក្រៅ ជាបច្ច័យនៃការពិចារណា
នូវឥន្ទ្រិវិធាណ ចេតោបរិយញ្ញាណ បុព្វេនិវាសានុស្សតិញ្ញាណ យថាកម្មបគញ្ញាណ
និងអនាគតំសញ្ញាណ ដោយអារម្មណ៍ប្បថ្នយ។ ធម៌ខាងក្រៅ
ជាបច្ច័យនៃធម៌ខាងក្នុងផង នៃធម៌ខាងក្រៅផង ដោយអារម្មណ៍ប្បថ្នយ
គឺបុគ្គលឲ្យនូវទាន ... នូវសីល ... នូវឧបោសថកម្ម ... ពិចារណានូវកុសលនោះ
ត្រេកអរ រីករាយ ចិត្តក្តី ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធក្តី កើតឡើង
ព្រោះប្រារព្ធនូវកុសលនោះ។ សេចក្តីបំប្រួញ បទទាំងអស់ បណ្ឌិតគប្បីធ្វើចុះ។
បុគ្គលឃើញច្បាស់នូវពួកខន្ធខាងក្រៅ ថាមិនទៀង។ ហើយ ត្រេកអរ រីករាយ
ចិត្តក្តី ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធក្តី កើតឡើង ព្រោះប្រារព្ធនូវខន្ធនោះ
បុគ្គលឃើញនូវរូប ដោយទិព្វចក្ខុ។ សេចក្តីបំប្រួញ។ រូបាយតនៈ (ជាបច្ច័យ)
នៃចក្ខុវិញ្ញាណផង នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង ដោយដ្ឋព្វាយតនៈ ...
ពួកខន្ធខាងក្រៅ ជាបច្ច័យនៃការពិចារណា នូវឥន្ទ្រិវិធាណ ចេតោបរិយញ្ញាណ
បុព្វេនិវាសានុស្សតិញ្ញាណ យថាកម្មបគញ្ញាណ និងអនាគតំសញ្ញាណ
ដោយអារម្មណ៍ប្បថ្នយ។ ធម៌ខាងក្នុងក្តី ធម៌ខាងក្រៅក្តី
ជាបច្ច័យនៃធម៌ខាងក្នុង ដោយអារម្មណ៍ប្បថ្នយ គឺមានវារៈ៣។

[២៧៧] ធម៌ខាងក្នុង ជាបច្ច័យនៃធម៌ខាងក្នុង ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណាធិបតិ គឺចិត្តកើតឡើង ព្រោះធ្វើនូវពួកខន្ធខាងក្នុង និងចិត្ត ឲ្យជាទីគោរព។ ធម៌ខាងក្នុង ជាបច្ច័យនៃធម៌ខាងក្រៅ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណាធិបតិ និងសហជាតាធិបតិ។ អារម្មណាធិបតិ គឺពួកខន្ធខាងក្រៅ កើតឡើង ព្រោះធ្វើនូវចិត្តឲ្យជាទីគោរព។ ឯសហជាតាធិបតិ គឺចិត្តាធិបតិ ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធដង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ។ មូល បណ្ឌិតគប្បីសួរផងចុះ អារម្មណាធិបតិ គឺចិត្តក្តី ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធក្តី កើតឡើង ព្រោះធ្វើនូវចិត្តខាងក្នុង ឲ្យជាទីគោរព។ ធម៌ខាងក្រៅ ជាបច្ច័យនៃធម៌ខាងក្រៅ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណាធិបតិ និងសហជាតាធិបតិ។ អារម្មណាធិបតិ គឺបុគ្គលឲ្យនូវទាន ... មានវារៈ៣។ អធិបតិទាំង២ បណ្ឌិតគប្បីធ្វើ ដោយអំណាចនៃបច្ច័យទាំង៣។ ធម៌ខាងក្នុងក្តី ធម៌ខាងក្រៅក្តី ជាបច្ច័យនៃធម៌ខាងក្នុង ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ គឺមានវារៈ៣។ អធិបតិតែ១ នៃវារៈទាំង៣។

[២៧៨] ធម៌ខាងក្នុង ជាបច្ច័យនៃធម៌ខាងក្នុង ដោយអនន្តរឫប្បច្ច័យ គឺចិត្តមុនៗ ជាបច្ច័យនៃចិត្តក្រោយៗ ដោយអនន្តរឫប្បច្ច័យ មានវារៈ៣។ ធម៌ខាងក្រៅ ជាបច្ច័យនៃធម៌ខាងក្រៅ ដោយអនន្តរឫប្បច្ច័យ គឺពួកខន្ធខាងក្រៅមុនៗ ជាបច្ច័យនៃពួកខន្ធក្រោយៗ ដោយអនន្តរឫប្បច្ច័យ អនុលោម (ជាបច្ច័យ) នៃគោត្រភូ មានវារៈ៣។ ឯវារៈទាំង៣ មានសេចក្តីដូចគ្នានឹងវារៈ១ដែរ។ ធម៌ខាងក្នុងក្តី ធម៌ខាងក្រៅក្តី ជាបច្ច័យនៃធម៌ខាងក្នុង ដោយអនន្តរឫប្បច្ច័យ គឺមានវារៈ៣។ ... ជាបច្ច័យ ដោយសមនន្តរឫប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ គឺមានវារៈ៤ ដូចបដិច្ចវារៈដែរ។ ... ជាបច្ច័យ ដោយអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ គឺមានវារៈ៥

ដូចបដិច្ចវារៈដែរ។ ... ជាបច្ច័យ ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ គឺមានវារៈ៩
ដូចបច្ច័យវារៈដែរ។

[២៧៩] ធម៌ខាងក្នុង ជាបច្ច័យនៃធម៌ខាងក្នុង ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ
បានដល់អារម្មណ៍បនិស្ស័យ អនន្តរូបនិស្ស័យ និងបកតូបនិស្ស័យ។ ហេ
ឯបកតូបនិស្ស័យ គឺចិត្ត ជាបច្ច័យនៃចិត្ត ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ៣។
ធម៌ខាងក្រៅ ជាបច្ច័យនៃធម៌ខាងក្រៅ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ
បានដល់អារម្មណ៍បនិស្ស័យ អនន្តរូបនិស្ស័យ និងបកតូបនិស្ស័យ។ ហេ
ឯបកតូបនិស្ស័យ គឺបុគ្គលអាស្រ័យនូវសទ្ធា ហើយឲ្យនូវទាន ដំឡើងនូវមានៈ
ប្រកាន់នូវទិដ្ឋិ នូវសីល។ ហេ បុគ្គលអាស្រ័យនូវសេនាសនៈ ហើយឲ្យនូវទាន។ ហេ
បំបែកនូវសង្ឃ សទ្ធា។ ហេ សេនាសនៈ ជាបច្ច័យនៃសទ្ធា។ ហេ នៃផលសមាបត្តិ
ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ។ ពួកបច្ច័យ បណ្ឌិតគប្បីធ្វើ បំពេញឲ្យមានវារៈ៣
ហើយគប្បីធ្វើថា ជាបច្ច័យនៃចិត្ត ដូច្នោះផង គប្បីធ្វើថា
ជាបច្ច័យនៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធ ដូច្នោះផងចុះ។ ធម៌ខាងក្នុងក្តី ធម៌ខាងក្រៅក្តី
ជាបច្ច័យនៃធម៌ខាងក្នុង ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ គឺមានវារៈ៣។

[២៨០] ធម៌ខាងក្នុង ជាបច្ច័យនៃធម៌ខាងក្នុង ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ បានដល់
អារម្មណ៍បុរេជាត និងវត្ថុបុរេជាត។ អារម្មណ៍បុរេជាត គឺនូវចក្ខុ។ ហេ
ពិចារណាឃើញច្បាស់នូវកាយ ថាមិនទៀង។ ហេ ត្រេកអរ រីករាយ ចិត្តកើតឡើង
ព្រោះប្រារព្ធនូវវត្ថុនោះ។ ឯវត្ថុបុរេជាត គឺចក្ខាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃចក្ខុវិញ្ញាណ
កាយាយតនៈ ជាបច្ច័យនៃកាយវិញ្ញាណ ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ។ ធម៌ខាងក្នុង
ជាបច្ច័យនៃធម៌ខាងក្រៅ ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណ៍បុរេជាត
និងវត្ថុបុរេជាត។ អារម្មណ៍បុរេជាត គឺនូវចក្ខុ។ ហេ
បុគ្គលពិចារណាឃើញច្បាស់នូវកាយ ថាមិនទៀង។ ហេ ត្រេកអរ។ ហេ
ទោមនស្សកើតឡើង។ ឯវត្ថុបុរេជាត គឺចក្ខាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃពួកខន្ធ
ដែលច្រឡំដោយចក្ខុវិញ្ញាណ កាយាយតនៈ ជាបច្ច័យនៃពួកខន្ធ

ដែលច្រឡំដោយកាយវិញ្ញាណ ដោយបុរេជាតិប្បថ្មី។ ធម៌ខាងក្នុង
ជាបច្ច័យនៃធម៌ខាងក្នុងផង នៃធម៌ខាងក្រៅផង ដោយបុរេជាតិប្បថ្មី
បានដល់អារម្មណបុរេជាតិ និងវត្ថុបុរេជាតិ។ អារម្មណបុរេជាតិ គឺនូវចក្ខុ។ ហេ
ពិចារណាឃើញច្បាស់នូវកាយ ថាមិនទៀង។ ហេ។ ចិត្តក្តី ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធក្តី
កើតឡើង ព្រោះប្រារព្ធនូវវត្ថុនោះ។ ឯវត្ថុបុរេជាតិ គឺចក្ខាយតនៈ ជាបច្ច័យ
នៃចក្ខុវិញ្ញាណផង នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង កាយាយតនៈ ជាបច្ច័យ
នៃកាយវិញ្ញាណផង នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង ដោយបុរេជាតិប្បថ្មី។
ធម៌ខាងក្រៅ ជាបច្ច័យនៃធម៌ខាងក្រៅ ដោយបុរេជាតិប្បថ្មី
បានដល់អារម្មណបុរេជាតិ និងវត្ថុបុរេជាតិ។ អារម្មណបុរេជាតិ គឺនូវពួករូប។ ហេ
នូវពួកដោដ្ឋព្វៈ ... បុគ្គលពិចារណាឃើញច្បាស់នូវវត្ថុ ថាមិនទៀង។ ហេ
ទោមនស្សកើតឡើង។ ឯវត្ថុបុរេជាតិ គឺវត្ថុ ជាបច្ច័យនៃពួកខន្ធខាងក្រៅ
ដោយបុរេជាតិប្បថ្មី។ ធម៌ខាងក្រៅ ជាបច្ច័យនៃធម៌ខាងក្នុង
ដោយបុរេជាតិប្បថ្មី បានដល់អារម្មណបុរេជាតិ និងវត្ថុបុរេជាតិ។
អារម្មណបុរេជាតិ គឺនូវពួករូប។ ហេ នូវពួកដោដ្ឋព្វៈ ... បុគ្គល
ពិចារណាឃើញច្បាស់នូវវត្ថុ ថាមិនទៀង។ ហេ។ ចិត្តកើតឡើង
ព្រោះប្រារព្ធនូវវត្ថុនោះ។ ឯវត្ថុបុរេជាតិ គឺវត្ថុ ជាបច្ច័យនៃចិត្ត
ដោយបុរេជាតិប្បថ្មី។ ធម៌ខាងក្រៅ ជាបច្ច័យនៃធម៌ខាងក្នុងផង
នៃធម៌ខាងក្រៅផង ដោយបុរេជាតិប្បថ្មី បានដល់អារម្មណបុរេជាតិ
និងវត្ថុបុរេជាតិ។ អារម្មណបុរេជាតិ គឺនូវពួករូប។ ហេ នូវពួកដោដ្ឋព្វៈ ... នូវវត្ថុ
ថាមិនទៀង។ ហេ។ ចិត្តក្តី ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធក្តី កើតឡើង
ព្រោះប្រារព្ធនូវវត្ថុនោះ។ ឯវត្ថុបុរេជាតិ គឺវត្ថុ ជាបច្ច័យនៃចិត្តផង
នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង ដោយបុរេជាតិប្បថ្មី។ ធម៌ខាងក្នុងក្តី
ធម៌ខាងក្រៅក្តី ជាបច្ច័យនៃធម៌ខាងក្នុង ដោយបុរេជាតិប្បថ្មី
បានដល់អារម្មណបុរេជាតិ និងវត្ថុបុរេជាតិ។ ចក្ខាយតនៈក្តី វត្ថុក្តី (ជាបច្ច័យ)
នៃចិត្ត កាយាយតនៈក្តី វត្ថុក្តី ជាបច្ច័យនៃចិត្ត ដោយបុរេជាតិប្បថ្មី

រូបាយតនៈក្តី ចក្ខុយតនៈក្តី (ជាបច្ច័យ) នៃចក្ខុវិញ្ញាណ ផោដ្ឋញ្ចាយតនៈក្តី
 កាយាយតនៈក្តី ជាបច្ច័យនៃកាយវិញ្ញាណ ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ។
 ធម៌ខាងក្នុងក្តី ធម៌ខាងក្រៅក្តី ជាបច្ច័យនៃធម៌ខាងក្រៅ
 ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណបុរេជាត និងវត្ថុបុរេជាត។
 ចក្ខុយតនៈក្តី វត្ថុក្តី ជាបច្ច័យនៃពួកខន្ធខាងក្រៅ ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ
 កាយាយតនៈក្តី វត្ថុក្តី ជាបច្ច័យនៃពួកខន្ធខាងក្រៅ ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ
 រូបាយតនៈក្តី ចក្ខុយតនៈក្តី ជាបច្ច័យនៃពួកខន្ធ ដែលច្រឡំដោយចក្ខុវិញ្ញាណ
 ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ ផោដ្ឋញ្ចាយតនៈក្តី កាយាយតនៈក្តី ជាបច្ច័យនៃពួកខន្ធ
 ដែលច្រឡំដោយកាយវិញ្ញាណ ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ។ ធម៌ខាងក្នុងក្តី
 ធម៌ខាងក្រៅក្តី ជាបច្ច័យនៃធម៌ខាងក្នុងផង នៃធម៌ខាងក្រៅផង
 ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណបុរេជាត និងវត្ថុបុរេជាត។
 ចក្ខុយតនៈក្តី វត្ថុក្តី ជាបច្ច័យនៃចិត្តផង នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង
 ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ កាយាយតនៈក្តី វត្ថុក្តី ... រូបាយតនៈក្តី ចក្ខុយតនៈក្តី
 ជាបច្ច័យ នៃចក្ខុវិញ្ញាណផង នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ
 ផោដ្ឋញ្ចាយតនៈក្តី...។

[២៨១] ធម៌ខាងក្នុង ជាបច្ច័យនៃធម៌ខាងក្នុង ដោយបច្ច័យជាតប្បច្ច័យ
 បានដល់បច្ច័យជាត គឺពួកខន្ធខាងក្នុង ជាបច្ច័យនៃកាយខាងក្នុងនេះ
 ដែលកើតមុន ដោយបច្ច័យជាតប្បច្ច័យ។ មូល បណ្ឌិតគប្បីធ្វើផងចុះ បច្ច័យជាត
 គឺពួកខន្ធខាងក្នុង ជាបច្ច័យនៃកាយខាងក្រៅនេះ ដែលកើតមុន
 ដោយបច្ច័យជាតប្បច្ច័យ។ មូល បណ្ឌិតគប្បីធ្វើផងចុះ បច្ច័យជាត
 គឺពួកខន្ធខាងក្នុង ជាបច្ច័យនៃកាយទាំងខាងក្នុង ទាំងខាងក្រៅនេះ
 ដែលកើតមុន ដោយបច្ច័យជាតប្បច្ច័យ។ ឯបញ្ហាទាំង៩
 បណ្ឌិតគប្បីធ្វើយ៉ាងនេះចុះ។ ... ជាបច្ច័យ ដោយអាសេវនប្បច្ច័យ បញ្ហាទាំង៩
 បណ្ឌិតគប្បីធ្វើចុះ។

[២៨២] ធម៌ខាងក្រៅ ជាបច្ច័យនៃធម៌ខាងក្រៅ ដោយកម្មប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត និងនានាខណៈ។ សហជាត គឺចេតនាខាងក្រៅ ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយកម្មប្បច្ច័យ។ ឯនានាខណៈ គឺចេតនាខាងក្រៅ ជាបច្ច័យ នៃពួកវិបាកក្ខន្ធខាងក្រៅផង នៃពួកកងត្តារូបផង ដោយកម្មប្បច្ច័យ។ ធម៌ខាងក្រៅ ជាបច្ច័យនៃធម៌ខាងក្នុង ដោយកម្មប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត និងនានាខណៈ។ សហជាត គឺចេតនាខាងក្រៅ ជាបច្ច័យនៃចិត្ត ដោយកម្មប្បច្ច័យ។ ឯនានាខណៈ គឺចេតនាខាងក្រៅ ជាបច្ច័យ នៃវិបាកចិត្តផង នៃពួកកងត្តារូបខាងក្នុងផង ដោយកម្មប្បច្ច័យ។ ធម៌ខាងក្រៅ ជាបច្ច័យនៃធម៌ខាងក្នុងផង នៃធម៌ខាងក្រៅផង ដោយកម្មប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត និងនានាខណៈ។ សហជាត គឺចេតនាខាងក្រៅ ជាបច្ច័យនៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង នៃចិត្តផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយកម្មប្បច្ច័យ។ ឯនានាខណៈ គឺចេតនាខាងក្រៅ ជាបច្ច័យនៃពួកវិបាកក្ខន្ធផង នៃចិត្តផង នៃពួកកងត្តារូបទាំងខាងក្នុង ទាំងខាងក្រៅផង ដោយកម្មប្បច្ច័យ។ ... ជាបច្ច័យ ដោយវិបាកប្បច្ច័យ គឺមានវារៈ៩។

[២៨៣] ធម៌ខាងក្នុង ជាបច្ច័យនៃធម៌ខាងក្នុង ដោយអាហារប្បច្ច័យ គឺក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ពួកអាហារខាងក្នុង ជាបច្ច័យនៃពួកកងត្តារូបខាងក្នុង ដោយអាហារប្បច្ច័យ។ ធម៌ខាងក្នុង ជាបច្ច័យនៃធម៌ខាងក្រៅ ដោយអាហារប្បច្ច័យ គឺពួកអាហារខាងក្នុង ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយអាហារប្បច្ច័យ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ពួកអាហារខាងក្នុង ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង នៃពួកកងត្តារូបខាងក្រៅផង ដោយអាហារប្បច្ច័យ។ មូល បណ្ឌិតគប្បីធ្វើផងចុះ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ពួកអាហារខាងក្នុង ជាបច្ច័យនៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង

ជាបច្ច័យនៃធម៌ខាងក្នុងផង នៃធម៌ខាងក្រៅផង ដោយអាហារប្បច្ច័យ គឺក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ពួកអាហារខាងក្នុងក្តី ខាងក្រៅក្តី ជាបច្ច័យនៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង នៃពួកកដត្តារូបទាំងខាងក្នុង ទាំងខាងក្រៅផង ដោយអាហារប្បច្ច័យ។

[២៨៤] ធម៌ខាងក្នុង ជាបច្ច័យនៃធម៌ខាងក្នុង ដោយឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ពួកឥន្ទ្រិយខាងក្នុង ជាបច្ច័យនៃពួកកដត្តារូបខាងក្នុង ដោយឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ ចក្ខុន្ទ្រិយ (ជាបច្ច័យ) នៃចក្ខុវិញ្ញាណ កាយិន្ទ្រិយ ជាបច្ច័យនៃកាយវិញ្ញាណ ដោយឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ។ ធម៌ខាងក្នុង ជាបច្ច័យនៃធម៌ខាងក្រៅ ដោយឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ គឺពួកឥន្ទ្រិយខាងក្នុង ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ពួកឥន្ទ្រិយខាងក្នុង ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង នៃពួកកដត្តារូបខាងក្រៅផង ដោយឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ ចក្ខុន្ទ្រិយ ជាបច្ច័យនៃពួកខន្ធ ដែលច្រឡំដោយចក្ខុវិញ្ញាណ ដោយឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ កាយិន្ទ្រិយ ជាបច្ច័យនៃពួកខន្ធ ដែលច្រឡំដោយកាយវិញ្ញាណ ដោយឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ។ ធម៌ខាងក្នុង ជាបច្ច័យនៃធម៌ខាងក្នុងផង នៃធម៌ខាងក្រៅផង ដោយឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ គឺក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ពួកឥន្ទ្រិយខាងក្នុង ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង នៃពួកកដត្តារូបទាំងខាងក្នុង ទាំងខាងក្រៅផង ដោយឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ ចក្ខុន្ទ្រិយ (ជាបច្ច័យ) នៃចក្ខុវិញ្ញាណផង នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង កាយិន្ទ្រិយ ជាបច្ច័យនៃកាយវិញ្ញាណផង នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង ដោយឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ។ ធម៌ខាងក្រៅ ជាបច្ច័យនៃធម៌ខាងក្រៅ ដោយឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ គឺពួកឥន្ទ្រិយខាងក្រៅ ជាបច្ច័យនៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ពួកឥន្ទ្រិយខាងក្រៅ ជាបច្ច័យនៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង

ដែលច្រឡំដោយចក្ខុវិញ្ញាណ ដោយឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ កាយិន្ទ្រិយក្តី សុខិន្ទ្រិយក្តី
កាយិន្ទ្រិយក្តី ទុក្ខិន្ទ្រិយក្តី ជាបច្ច័យនៃពួកខន្ធ ដែលច្រឡំដោយកាយវិញ្ញាណ
ដោយឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ។ ធម៌ខាងក្នុងក្តី ធម៌ខាងក្រៅក្តី
ជាបច្ច័យនៃធម៌ខាងក្នុងផង នៃធម៌ខាងក្រៅផង ដោយឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ
គឺក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ពួកឥន្ទ្រិយខាងក្នុងក្តី ពួកឥន្ទ្រិយខាងក្រៅក្តី ជាបច្ច័យ
នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង នៃពួកកដត្តារូប ទាំងខាងក្នុង ទាំងខាងក្រៅផង
ដោយឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ ចក្ខុន្ទ្រិយក្តី ឧបេក្ខិន្ទ្រិយក្តី ជាបច្ច័យនៃចក្ខុវិញ្ញាណផង
នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង ដោយឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ កាយិន្ទ្រិយក្តី...។

[២៨៥] ធម៌ខាងក្រៅ ជាបច្ច័យនៃធម៌ខាងក្រៅ ដោយឈានប្បច្ច័យ
គឺមានវារៈ៣។ ... ជាបច្ច័យ ដោយមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ជាបច្ច័យ
ដោយសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ៥។

[២៨៦] ធម៌ខាងក្នុង ជាបច្ច័យនៃធម៌ខាងក្នុង ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ
បានដល់សហជាតិ បុរេជាតិ និងបច្ឆាជាតិ។ សហជាតិ គឺក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ
ចិត្ត ជាបច្ច័យនៃពួកកដត្តារូបខាងក្នុង ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ។ បុរេជាតិ
គឺចក្ខាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃចក្ខុវិញ្ញាណ កាយាយតនៈ ជាបច្ច័យនៃកាយវិញ្ញាណ
ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ។ ឯបច្ឆាជាតិ គឺពួកខន្ធខាងក្នុង
ជាបច្ច័យនៃកាយខាងក្នុងនេះ ដែលកើតមុន ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ។
ធម៌ខាងក្នុង ជាបច្ច័យនៃធម៌ខាងក្រៅ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ
បានដល់សហជាតិ បុរេជាតិ និងបច្ឆាជាតិ។ សហជាតិ គឺពួកខន្ធខាងក្នុង
ជាបច្ច័យនៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ...។
បុរេជាតិ គឺចក្ខាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃពួកខន្ធ ដែលច្រឡំដោយចក្ខុវិញ្ញាណ
កាយាយតនៈ ជាបច្ច័យនៃពួកខន្ធ ដែលច្រឡំដោយកាយវិញ្ញាណ
ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ។ ឯបច្ឆាជាតិ គឺពួកខន្ធខាងក្នុង
ជាបច្ច័យនៃកាយខាងក្រៅនេះ ដែលកើតមុន ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ។

ធម៌ខាងក្នុង ជាបច្ច័យនៃធម៌ខាងក្នុងផង នៃធម៌ខាងក្រៅផង
ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត បុរេជាត និងបច្ឆាជាត។ សហជាត
គឺក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ពួកខន្ធខាងក្នុង ជាបច្ច័យនៃពួកកដត្តារូប
ទាំងខាងក្នុង ទាំងខាងក្រៅ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ។ បុរេជាត គឺចក្ខាយតនៈ
ជាបច្ច័យនៃចក្ខុវិញ្ញាណផង នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ
កាយាយតនៈ ជាបច្ច័យនៃកាយវិញ្ញាណផង នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង
ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ។ ឯបច្ឆាជាត គឺពួកខន្ធខាងក្នុង ដែលកើតក្រោយ
ជាបច្ច័យនៃកាយខាងក្នុង និងខាងក្រៅនេះ ដែលកើតមុន
ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ។ ធម៌ខាងក្រៅ ជាបច្ច័យនៃធម៌ខាងក្រៅ
ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត បុរេជាត និងបច្ឆាជាត។ សហជាត
គឺពួកខន្ធខាងក្រៅ ដែលកើតជាមួយគ្នា ជាបច្ច័យនៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប
ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ពួកខន្ធជាបច្ច័យនៃវត្ថុ
ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ វត្ថុ ជាបច្ច័យនៃពួកខន្ធ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ។ បុរេជាត
គឺវត្ថុ ជាបច្ច័យនៃពួកខន្ធខាងក្រៅ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ។ ឯបច្ឆាជាត
គឺពួកខន្ធខាងក្រៅ ដែលកើតក្រោយ ជាបច្ច័យនៃកាយខាងក្រៅនេះ
ដែលកើតមុន ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ។ ធម៌ខាងក្រៅ ជាបច្ច័យនៃធម៌ខាងក្នុង
ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត បុរេជាត និងបច្ឆាជាត។ សហជាត
គឺក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ពួកខន្ធខាងក្រៅ ជាបច្ច័យនៃពួកកដត្តារូបខាងក្នុង
ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ វត្ថុ ជាបច្ច័យនៃចិត្ត
ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ។ បុរេជាត គឺវត្ថុ ជាបច្ច័យនៃចិត្ត ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ។
ឯបច្ឆាជាត គឺពួកខន្ធខាងក្រៅ ដែលកើតក្រោយ
ជាបច្ច័យនៃកាយខាងក្នុងនេះ ដែលកើតមុន ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ។
ធម៌ខាងក្រៅ ជាបច្ច័យនៃធម៌ទាំងខាងក្នុង ទាំងខាងក្រៅ
ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត បុរេជាត និងបច្ឆាជាត។
សេចក្តីបំប្រញា។ ធម៌ខាងក្នុងក្តី ធម៌ខាងក្រៅក្តី ជាបច្ច័យនៃធម៌ខាងក្នុង

ដោយវិប្បយុត្តប្បថ្នយ បានដល់សហជាត និងបច្ឆាជាត។ សហជាត គឺក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ពួកខន្ធខាងក្នុងក្តី ពួកខន្ធខាងក្រៅក្តី ជាបច្ច័យ នៃពួកកដត្តារូបខាងក្នុង ដោយវិប្បយុត្តប្បថ្នយ។ ឯបច្ឆាជាត គឺដែលកើតក្រោយ សេចក្តីបំប្រួញ។ ធម៌ខាងក្នុងក្តី ធម៌ខាងក្រៅក្តី ជាបច្ច័យនៃធម៌ខាងក្រៅ ដោយវិប្បយុត្តប្បថ្នយ បានដល់ សហជាត និងបច្ឆាជាត។ សេចក្តីបំប្រួញ។ ធម៌ខាងក្នុងក្តី ធម៌ខាងក្រៅក្តី ជាបច្ច័យនៃធម៌ខាងក្នុងផង នៃធម៌ខាងក្រៅផង ដោយវិប្បយុត្តប្បថ្នយ បានដល់សហជាត និងបច្ឆាជាត។ សហជាត គឺក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ពួកខន្ធខាងក្នុងក្តី ពួកខន្ធខាងក្រៅក្តី សេចក្តីបំប្រួញ។

[២៨៧] ធម៌ខាងក្នុង ជាបច្ច័យនៃធម៌ខាងក្នុង ដោយអត្ថិប្បថ្នយ បានដល់សហជាត បុរេជាត និងបច្ឆាជាត។ សហជាត គឺក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ចិត្ត ជាបច្ច័យនៃពួកកដត្តារូបខាងក្នុង ដោយអត្ថិប្បថ្នយ។ បុរេជាត គឺនូវចក្ខុ។បេ។ នូវកាយ ថាមិនទៀង។បេ។ ដូចគ្នានឹងបុរេជាតប្បថ្នយ មិនមានការធ្វើឲ្យផ្សេងៗគ្នាទេ។ ឯបច្ឆាជាត គឺបណ្ឌិតគប្បីធ្វើ ឲ្យដូចគ្នានឹងបច្ឆាជាតប្បថ្នយផងចុះ។ ធម៌ខាងក្នុង ជាបច្ច័យនៃធម៌ខាងក្រៅ ដោយអត្ថិប្បថ្នយ បានដល់សហជាត បុរេជាត និងបច្ឆាជាត។ សហជាត គឺពួកខន្ធខាងក្នុង ដែលកើតជាមួយគ្នា ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយអត្ថិប្បថ្នយ។ សេចក្តីបំប្រួញ។ ក្នុងបច្ច័យនេះ (សេចក្តីអធិប្បាយ) មានក្នុងទីទាំងពួង សហជាត ដូចបច្ច័យវារៈ បុរេជាត ដូចបុរេជាតប្បថ្នយដែរ ឯបច្ឆាជាត ក៏ដូចបច្ឆាជាតប្បថ្នយដែរ បណ្ឌិតគប្បីធ្វើចុះ មិនមានការធ្វើឲ្យផ្សេងៗគ្នាទេ។ ធម៌ខាងក្នុង ជាបច្ច័យនៃធម៌ខាងក្នុងផង នៃធម៌ខាងក្រៅផង ដោយអត្ថិប្បថ្នយ បានដល់ សហជាត បុរេជាត និងបច្ឆាជាត។ សេចក្តីបំប្រួញ។ ធម៌ខាងក្រៅ ជាបច្ច័យនៃធម៌ខាងក្រៅ ដោយអត្ថិប្បថ្នយ បានដល់សហជាត បុរេជាត

បច្ចាជាន អាហារ និងតន្ត្រី។ បណ្ឌិតគប្បីធ្វើឲ្យពិស្តារ
គ្រប់បទទាំងអស់ផងចុះ។ ធម៌ខាងក្រៅ ជាបច្ច័យនៃធម៌ខាងក្នុង
ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត បុរេជាត បច្ចាជាន អាហារ និងតន្ត្រី។
សេចក្តីបំប្រួញ។ ធម៌ខាងក្រៅ ជាបច្ច័យនៃធម៌ខាងក្នុងផង
នៃធម៌ខាងក្រៅផង ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត បុរេជាត បច្ចាជាន
អាហារ និងតន្ត្រី។ សេចក្តីបំប្រួញ។ ធម៌ខាងក្នុងក្តី ធម៌ខាងក្រៅក្តី
ជាបច្ច័យនៃធម៌ខាងក្នុង ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត បុរេជាត
បច្ចាជាន អាហារ និងតន្ត្រី។ សហជាត គឺពួកខន្ធ
ដែលច្រឡំដោយចក្ខុវិញ្ញាណក្តី ចក្ខាយតនៈក្តី ជាបច្ច័យនៃចក្ខុវិញ្ញាណ
ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ពួកខន្ធដែលច្រឡំដោយកាយវិញ្ញាណក្តី ...
ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ពួកខន្ធខាងក្នុងក្តី ពួកខន្ធខាងក្រៅក្តី
ជាបច្ច័យនៃពួកកដត្តារូបខាងក្នុង ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ។ បុរេជាត
គឺចក្ខាយតនៈក្តី វត្ថុក្តី ជាបច្ច័យនៃចិត្ត ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ កាយាយតនៈក្តី វត្ថុក្តី
ជាបច្ច័យនៃចិត្ត ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ រូបាយតនៈក្តី ចក្ខាយតនៈក្តី (ជាបច្ច័យ)
នៃចក្ខុវិញ្ញាណ ដោយព្រាយតនៈក្តី កាយាយតនៈក្តី ជាបច្ច័យនៃកាយវិញ្ញាណ
ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ។ បច្ចាជាន គឺពួកខន្ធខាងក្នុងក្តី ពួកខន្ធខាងក្រៅក្តី
ជាបច្ច័យនៃកាយខាងក្នុងនេះ ដែលកើតមុន ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ។ បច្ចាជាន
គឺពួកខន្ធខាងក្នុងក្តី ពួកខន្ធខាងក្រៅក្តី កពទ្ធិង្គារាហារក្តី
ជាបច្ច័យនៃកាយខាងក្នុងនេះ ដែលកើតមុន ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ។ បច្ចាជាន
គឺពួកខន្ធខាងក្នុងក្តី ពួកខន្ធខាងក្រៅក្តី រូបជីវិតិទ្រ្ទិយក្តី
ជាបច្ច័យនៃពួកកដត្តារូបខាងក្នុង ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ។ ធម៌ខាងក្នុងក្តី
ធម៌ខាងក្រៅក្តី ជាបច្ច័យនៃធម៌ខាងក្រៅ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត
បុរេជាត បច្ចាជាន អាហារ និងតន្ត្រី។ សហជាត គឺខន្ធ១
ដែលច្រឡំដោយចក្ខុវិញ្ញាណក្តី ចក្ខាយតនៈក្តី ចក្ខុវិញ្ញាណក្តី ជាបច្ច័យនៃខន្ធ២
ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ។ សហជាត ដូចគ្នានឹងបច្ច័យវារៈដែរ

មិនមានការធ្វើឱ្យផ្សេងៗគ្នាទេ ដូចដំណើរទី១ដែរ។ បទទាំងអស់
 បណ្ឌិតគប្បីចែកតាមន័យនៃតំណទី១ចុះ។ ធម៌ខាងក្នុងក្តី ធម៌ខាងក្រៅក្តី
 ជាបច្ច័យនៃធម៌ខាងក្នុងផង នៃធម៌ខាងក្រៅផង ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ
 បានដល់សហជាតិ បុរេជាតិ បច្ច័យជាតិ អាហារ និងឥន្ទ្រិយ។ សហជាតិ គឺខន្ធ១
 ដែលច្រឡំដោយចក្ខុវិញ្ញាណក្តី ចក្ខ្យាយតនៈក្តី ជាបច្ច័យនៃខន្ធ២ផង
 នៃចក្ខុវិញ្ញាណផង ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ។ សេចក្តីបំប្រួញ។ បទទាំងអស់
 បណ្ឌិតគប្បីចែកតាមន័យនៃដំណទី១ចុះ។ ... ជាបច្ច័យ ដោយនត្ថិប្បច្ច័យ
 ជាបច្ច័យ ដោយវិតតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយអវិតតប្បច្ច័យ។

[២៨៨] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ៩
 ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ៩
 ក្នុងសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងសហជាតិប្បច្ច័យ មានវារៈ៩
 ក្នុងអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ៥ ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ៩
 ក្នុងឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងបុរេជាតិប្បច្ច័យ មានវារៈ៩
 ក្នុងបច្ច័យជាតិប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ
 មានវារៈ៣ ក្នុងវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងអាហារប្បច្ច័យ មានវារៈ៩
 ក្នុងឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងឈានប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ក្នុងមគ្គប្បច្ច័យ
 មានវារៈ៣ ក្នុងសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ៥ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ៩
 ក្នុងអត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងនត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងវិតតប្បច្ច័យ
 មានវារៈ៩ ក្នុងអវិតតប្បច្ច័យ មានវារៈ៩។

[២៨៩] ធម៌ខាងក្នុង ជាបច្ច័យនៃធម៌ខាងក្នុង ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ
 ដោយសហជាតិប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ
 ដោយបុរេជាតិប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយបច្ច័យជាតិប្បច្ច័យ។ ធម៌ខាងក្នុង
 ជាបច្ច័យនៃធម៌ខាងក្រៅ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ
 ដោយសហជាតិប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ

ដោយអាហារប្បដ្ឋិយ ជាបដ្ឋិយ ដោយឥន្ទ្រិយប្បដ្ឋិយ។ ធម៌ខាងក្នុងក្តី
 ធម៌ខាងក្រៅក្តី ជាបដ្ឋិយនៃធម៌ខាងក្នុងផង នៃធម៌ខាងក្រៅផង
 ដោយអារម្មណប្បដ្ឋិយ ជាបដ្ឋិយ ដោយសហជាតប្បដ្ឋិយ ជាបដ្ឋិយ
 ដោយឧបនិស្សយប្បដ្ឋិយ ជាបដ្ឋិយ ដោយបុរេជាតប្បដ្ឋិយ ជាបដ្ឋិយ
 ដោយបច្ឆាជាតប្បដ្ឋិយ ជាបដ្ឋិយ ដោយអាហារប្បដ្ឋិយ ជាបដ្ឋិយ
 ដោយឥន្ទ្រិយប្បដ្ឋិយ។

[២៩០] ក្នុងនហេតុប្បដ្ឋិយ មានវារៈ៩ ក្នុងនអារម្មណប្បដ្ឋិយ មានវារៈ៩
 ក្នុងបដ្ឋិយទាំងអស់ សុទ្ធតែមានវារៈ៩ ក្នុងនោអវិគតប្បដ្ឋិយ មានវារៈ៩។

[២៩១] ក្នុងនអារម្មណប្បដ្ឋិយ មានវារៈ៣ ព្រោះហេតុប្បដ្ឋិយ ...
 ក្នុងនអធិបតិប្បដ្ឋិយ មានវារៈ៣ ក្នុងនអនន្តរប្បដ្ឋិយ មានវារៈ៣
 ក្នុងនសមនន្តរប្បដ្ឋិយ មានវារៈ៣ ក្នុងនអញ្ញមញ្ញប្បដ្ឋិយ មានវារៈ៣
 ក្នុងនឧបនិស្សយប្បដ្ឋិយ មានវារៈ៣ ក្នុងបដ្ឋិយទាំងអស់ សុទ្ធតែមានវារៈ៣
 ក្នុងនសម្បយុត្តប្បដ្ឋិយ មានវារៈ៣ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បដ្ឋិយ មានវារៈ៣
 ក្នុងនោនតិប្បដ្ឋិយ មានវារៈ៣ ក្នុងនោអវិគតប្បដ្ឋិយ មានវារៈ៣។

[២៩២] ក្នុងនអារម្មណប្បដ្ឋិយ មានវារៈ៩ ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋិយ ...
 ក្នុងនអធិបតិប្បដ្ឋិយ មានវារៈ៩។ បណ្ឌិត គប្បីធ្វើអនុលោមមាតិកាផងចុះ។ ...
 ក្នុងនអវិគតប្បដ្ឋិយ មានវារៈ៩។

ចប់ អដ្ឋក្តិកទុកៈ។

ចប់ ភាគ១០២។